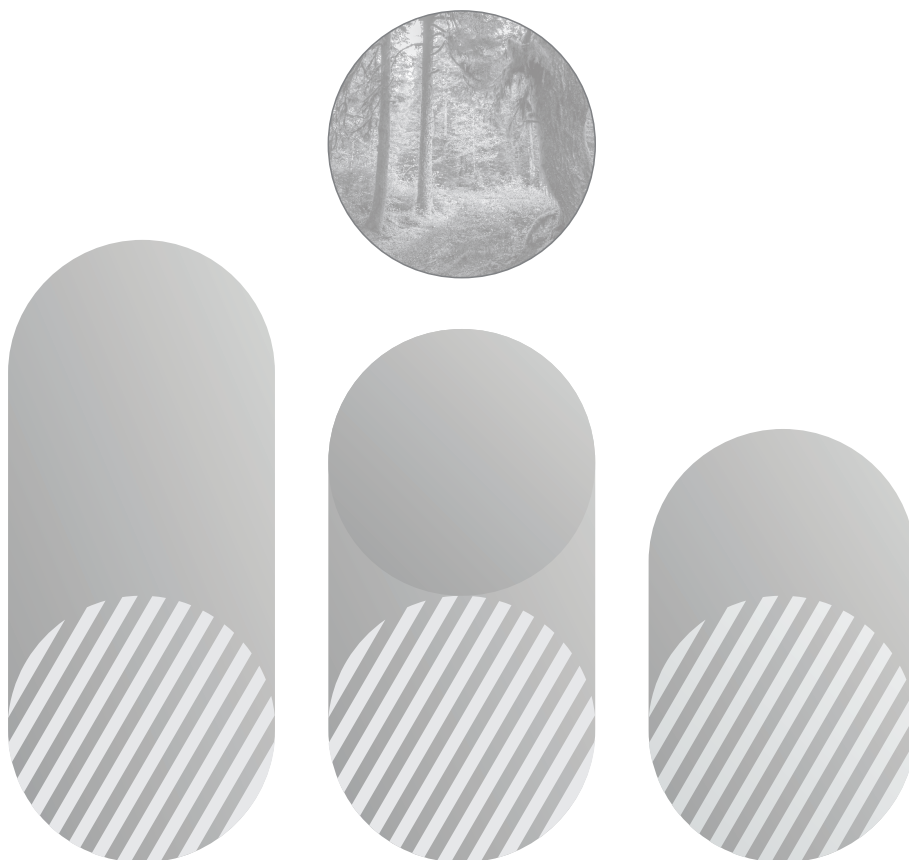

Ochrona środowiska i leśnictwo w województwie podlaskim w 2019 r.

Environmental protection and forestry
in Podlaskie Voivodship in 2019

Ochrona środowiska i leśnictwo w województwie podlaskim w 2019 r.

Environmental protection and forestry
in Podlaskie Voivodship in 2019

Urząd Statystyczny w Białymstoku Statistical Office in Białystok

Białystok 2020

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku

Statistical Office in Białystok

pod kierunkiem

supervised by

Ewa Kamińska-Gawryluk

Zespół autorski

Editorial team

Justyna Gęsich, Małgorzata Jelska, Magdalena Kamińska, Agata Kawałko, Aneta Rakowska, Ewa Sobiech, Agnieszka Anna Szklarzewska, Elżbieta Tomaszewska, Anna Maria Witkowska, Ada Wojciula

Prace redakcyjne, skład i opracowanie graficzne

Editorial work, typesetting and graphics

Ewa Kępa, Anna Szeszko

Tłumaczenie

Translation

Ewa Kępa

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

bialystok.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Przedmowa

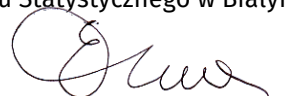
„Ochrona środowiska i leśnictwo w województwie podlaskim w 2019 r.” to szesnasta edycja wydawanego corocznie opracowania, a jednocześnie kolejna publikacja Urzędu Statystycznego w Białymstoku dotycząca zagadnień związanych ze środowiskiem. Opracowanie zostało po raz pierwszy przygotowane w wersji polsko-angielskiej.

W publikacji zamieszczono charakterystykę poszczególnych elementów środowiska, skali ich degradacji, zanieczyszczeń oraz działań służących ochronie, a także informacje dotyczące leśnictwa i łowiectwa. Dane zaprezentowano dla województwa ogółem oraz w ujęciu przestrzennym, głównie w układzie powiatów i gmin, a wybrane informacje zostały przedstawione według podregionów i miast o dużej skali zagrożenia środowiska oraz na tle kraju.

Podstawowym źródłem danych zawartych w opracowaniu są wyniki badań Głównego Urzędu Statystycznego. W celu przedstawienia w szerszym zakresie problematyki związanej z ochroną środowiska i leśnictwem, wykorzystano również dostępne dane odpowiednich ministerstw, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, informacje opracowane przez służby meteorologiczne, geodezyjne i ochrony przyrody, a także wyniki pomiarów, kontroli, ocen i analiz laboratoryjnych wykonanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku.

Przekazując w Państwa ręce niniejszą publikację, pragnę serdecznie podziękować wszystkim osobom i instytucjom za przekazywane informacje oraz uwagi i sugestie, które przyczyniają się do kształtowania i wzbogacania treści jej kolejnych edycji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, grudzień 2020 r.

Preface

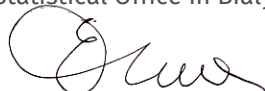
“Environmental protection and forestry in Podlaskie Voivodship in 2019” is the sixteenth edition of the study presented yearly, but also the next publication of the Statistical Office in Białystok concerning environment. For the first time, it was prepared in a Polish-English version.

The publication includes characteristics of individual elements of the environment, the scale of their degradation, pollution and activities to protect as well as information on forestry. Data are presented for the voivodship in general as well as in the spatial division, mainly into powiats and gminas. Selected information is shown by subregions and urban areas with a high risk to the environment as well as against the background of the country.

Surveys results of Statistics Poland are the main source of data introduced in the publication. In order to present issues on environmental protection and forestry in a wider scope, there was used available data of appropriate ministries, the General Directorate of State Forests, the Bureau for Forest Management and Geodesy, information prepared by meteorological, geodesic and environmental protection services as well as results of surveys, controls, assessments and laboratory analyses made by the Voivodship Inspectorate for Environmental Protection in Białystok and the Voivodship Sanitary-Epidemiological Station in Białystok.

Presenting the publication, I would like to sincerely thank all individuals and institutions for provided information as well as comments and conclusions that contribute to shaping and enriching contents of its subsequent editions.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, December 2020

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	16
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	19
Executive summary	21
Warunki naturalne	23
Environment	
Wykorzystanie i ochrona zasobów powierzchni ziemi i gleby	24
Use and protection of land surface and soil. Minerals	
Zasoby, wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód	25
Resources, consumption, pollution and water protection	
Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	28
Air pollution and protection	
Odpady	30
Waste	
Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej	32
Protection of environment and biodiversity	
Działalność inspekcyjno-kontrolna i ocena skutków degradacji środowiska	35
Inspection and control activities as well as evaluation of effects of environmental degradation	
Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	36
Economical aspects of environmental protection	
Leśnictwo i łowiectwo	40
Forestry and hunting	
Tablice	44
Tables	
Uwagi ogólne	297
General notes	298
Uwagi metodyczne	299
Methodological notes	315

Spis tablic

List of tables

Tablice przeglądowe	44
Review tables	
Tablica I. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska (2000–2019)	44
Table I. Major data on status, threats to environment and environmental protection (2000–2019)	
Tablica II. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska według podregionów (2018, 2019)	54
Table II. Major data on status, threats to environment and environmental protection by subregions (2018, 2019)	

Warunki naturalne	59
Environment	
Tablica 1. Położenie geograficzne	59
Table 1. Geographic location	
Tablica 2. Powierzchnia i granice w 2019 r.	59
Table 2. Area and borders in 2019	
Tablica 3. Większe rzeki	60
Table 3. Principal rivers	
Tablica 4. Większe i głębsze jeziora	62
Table 4. Principal and deeper lakes	
Tablica 5. Temperatury powietrza (1971–2019)	64
Table 5. Air temperatures (1971–2019)	
Tablica 6. Średnie miesięczne temperatury powietrza (1971–2019)	64
Table 6. Average monthly temperatures (1971–2019)	
Tablica 7. Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, ustonecznienie i zachmurzenie (1971–2019)	65
Table 7. Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness (1971–2019)	
Tablica 8. Miesięczne sumy opadów atmosferycznych (1971–2019)	66
Table 8. Monthly atmospheric precipitation (1971–2019)	
Wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi i gleby. Kopaliny	67
Use and protection of land surface and soil. Minerals	
Tablica 1/9/. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa (2010, 2015, 2018, 2019)	67
Table 1/9/. Geodesic status and use of voivodship land (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 2/10/. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni według powiatów w 2019 r.	69
Table 2/10/. Geodesic status and use of land by powiats in 2019	
Tablica 3/11/. Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne wyłączone na cele nieleśne (2010, 2015, 2018, 2019)	70
Table 3/11/. Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 4/12/. Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz zrekultywowane i zagospodarowane (2010, 2015, 2018, 2019)	71
Table 4/12/. Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 5/13/. Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji według powiatów w 2019 r.	72
Table 5/13/. Devastated and degraded land requiring reclamation by powiats in 2019	
Tablica 6/14/. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w gospodarstwach rolnych w przeliczeniu na czysty składnik (2009/10, 2014/15, 2017/18, 2018/19)	73
Table 6/14/. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in agricultural farms in terms of pure ingredient (2009/10, 2014/15, 2017/18, 2018/19)	
Tablica 7/15/. Pożary upraw rolnych, łąk, rżysk i nieużytków (2010, 2015, 2018, 2019)	73
Table 7/15/. Fires of arable crops, meadows, stubble and wastelands (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 8/16/. Powierzchnia, zasoby i eksploatacja złóż torfów w 2019 r.	74
Table 8/16/. Area, resources and exploitation of peat deposit in 2019	

Zasoby, wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód	75
Resources, consumption, pollution and water protection	
Tablica 1/17/. Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych (2010, 2015, 2018, 2019)	75
Table 1/17/. Exploitable underground water resources (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 2/18/. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2010, 2015, 2018, 2019)	75
Table 2/18/. Water withdrawal for needs of the national economy and population (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 3/19/. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według powiatów (2010, 2015, 2018, 2019)	76
Table 3/19/. Water withdrawal for needs of the national economy and population by powiats (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 4/20/. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2010, 2015, 2018, 2019)	77
Table 4/20/. Water consumption for needs of the national economy and population (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 5/21/. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w miastach w 2019 r.	77
Table 5/21/. Water consumption for needs of the national economy and population in urban areas in 2019	
Tablica 6/22/. Zużycie wody w zakładach przemysłowych i ich wyposażenie w zamknięte obiegi wody (2010, 2015, 2018, 2019)	79
Table 6/22/. Water consumption in plants equipped with closed water cycles (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 7/23/. Gospodarowanie wodą w zakładach przemysłowych według sekcji i działów (2010, 2015, 2018, 2019)	79
Table 7/23/. Water management in plants by sections and divisions (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 8/24/. Powierzchnia i pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych według powiatów i gmin (2010, 2015, 2018, 2019)	81
Table 8/24/. Area and water withdrawal for filling and completing fish ponds by powiats and gminas (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 9/25/. Miasta i ludność w miastach wyposażonych w sieć wodociągową i kanalizacyjną (2010, 2015, 2018, 2019)	82
Table 9/25/. Urban areas and urban population fitted with water supply and sewage systems (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 10/26/. Ludność w miastach korzystająca z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej według powiatów (2010, 2015, 2018, 2019)	83
Table 10/26/. Urban population using water supply and sewage systems by powiats (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (2010, 2015, 2018, 2019)	85
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 12/28/. Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (2010, 2015, 2018, 2019)	95
Table 12/28/. Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 13/29/. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi według powiatów (2010, 2015, 2018, 2019)	96
Table 13/29/. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground by powiats (2010, 2015, 2018, 2019)	

	Str. Page
Tablica 14/30/. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w miastach (2010, 2015, 2018, 2019)	97
Table 14/30/. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground in urban areas (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 15/31/. Ścieki przemysłowe odprowadzone do wód lub do ziemi (2010, 2015, 2018, 2019)	98
Table 15/31/. Industrial wastewater discharged into waters or into the ground (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 16/32/. Ścieki przemysłowe według powiatów i gmin (2010, 2015, 2018, 2019)	99
Table 16/32/. Industrial wastewater by powiats and gminas (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 17/33/. Ścieki przemysłowe według sekcji i działów w 2019 r.	104
Table 17/33/. Industrial wastewater by sections and divisions in 2019	
Tablica 18/34/. Oczyszczalnie ścieków przemysłowych (2010, 2015, 2018, 2019)	105
Table 18/34/. Industrial wastewater treatment plants (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 19/35/. Podczyszczalnie ścieków przemysłowych (2010, 2015, 2018, 2019)	105
Table 19/35/. Wastewater pretreatment plants (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 20/36/. Ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych odprowadzonych do wód lub do ziemi (2010, 2015, 2018, 2019)	105
Table 20/36/. Charge of pollutants in industrial wastewater discharged into waters or into the ground (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 21/37/. Osady z oczyszczalni i podczyszczalni ścieków przemysłowych (2010, 2015, 2018, 2019)	106
Table 21/37/. Sludge from industrial wastewater treatment and pretreatment plants (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 22/38/. Ścieki komunalne (2010, 2015, 2018, 2019)	106
Table 22/38/. Municipal wastewater (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 23/39/. Ścieki komunalne oczyszczane oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin (2010, 2015, 2018, 2019)	107
Table 23/39/. Treated municipal wastewater and population using waste water treatment plants by powiats and gminas (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (2010, 2015, 2018, 2019)	117
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r.	131
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019	
Tablica 26/42/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód jezior w 2019 r.	149
Table 26/42/. Classification of ecological status, chemical status and status of uniform bodies of lakes in 2019	
Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	152
Air pollution and protection	
Tablica 1/43/. Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według powiatów (2010, 2015, 2018, 2019)	152
Table 1/43/. Plants especially noxious to air purity by powiats (2010, 2015, 2018, 2019)	

	Str. Page
Tablica 2/44/. Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według wielkości emisji zanieczyszczeń (2010, 2015, 2018, 2019)	153
Table 2/44/. Plants especially noxious to air purity by amount of pollutants emission (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 3/45/. Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według stopnia redukcji wytworzonych zanieczyszczeń (2010, 2015, 2018, 2019)	154
Table 3/45/. Plants especially noxious to air purity by degree of reduction of generated pollutants (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 4/46/. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2010, 2015, 2018, 2019)	155
Table 4/46/. Air pollutant reduction systems in plants especially noxious to air purity (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 5/47/. Emitory na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wielkości emisji (2010, 2015, 2018, 2019)	155
Table 5/47/. Emitters in plants especially noxious to air purity by amount of emission (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 6/48/. Emisja zanieczyszczeń powietrza oraz zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2010, 2015, 2018, 2019)	156
Table 6/48/. Emission of air pollutants as well as pollutants retained in pollutant reduction systems in plants especially noxious to air purity (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 7/49/. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według rodzajów substancji (2010, 2015, 2018, 2019)	157
Table 7/49/. Emission of air pollutants from plants especially noxious to air purity by kind of substance (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 8/50/. Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według powiatów w 2019 r.	159
Table 8/50/. Emission and reduction of air pollutants from plants especially noxious to air purity by powiats in 2019	
Tablica 9/51/. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w miastach w 2019 r. ..	160
Table 9/51/. Emission of air pollutants from plants especially noxious in urban areas in 2019	
Tablica 10/52/. Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według sekcji i działów w 2019 r.	161
Table 10/52/. Emission and reduction of air pollutants from plants especially noxious to air purity by sections and divisions in 2019	
Tablica 11/53/. Poważne awarie (2010, 2015, 2018, 2019)	162
Table 11/53/. Major accidents (2010, 2015, 2018, 2019)	
Odpady	163
Waste	
Tablica 1/54/. Odpady według grup odpadów (2018, 2019)	163
Table 1/54/. Waste by group of waste (2018, 2019)	
Tablica 2/55/. Odpady według powiatów w 2019 r.	165
Table 2/55/. Waste by powiats in 2019	
Tablica 3/56/. Odpady według sekcji i działów w 2019 r.	166
Table 3/56/. Waste by sections and divisions in 2019	

	Str. Page
Tablica 4/57/. Odpady w miastach (2018, 2019)	168
Table 4/57/. Waste by urban areas (2018, 2019)	
Tablica 5/58/. Odpady komunalne (2010, 2015, 2018, 2019)	169
Table 5/58/. Municipal waste (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 6/59/. Nieczystości ciekłe (2010, 2015, 2018, 2019)	170
Table 6/59/. Liquid waste (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 7/60/. Odpady komunalne i nieczystości ciekłe według powiatów w 2019 r.	170
Table 7/60/. Municipal waste and liquid waste by powiats in 2019	
Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej	172
Protection of environment and biodiversity	
Tablica 1/61/. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2010, 2015, 2018, 2019)	172
Table 1/61/. Area of special nature value under legal protection (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 2/62/. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona oraz pomniki przyrody według powiatów i gmin (2010, 2015, 2018, 2019)	173
Table 2/62/. Area of special nature value under legal protection as well as nature monuments by powiats and gminas (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 3/63/. Parki narodowe w 2019 r.	181
Table 3/63/. National parks in 2019	
Tablica 4/64/. Parki narodowe według kategorii gruntów (2010, 2015, 2018, 2019)	183
Table 4/64/. National parks by category of land (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 5/65/. Parki narodowe według kategorii ochronności (2010, 2015, 2018, 2019)	183
Table 5/65/. National parks by category of protection (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 6/66/. Parki narodowe według form własności gruntów (2010, 2015, 2018, 2019)	184
Table 6/66/. National parks by forms of land ownership (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 7/67/. Stan liczebny głównych gatunków zwierząt łownych i chronionych w parkach narodowych (2010, 2015, 2018, 2019)	184
Table 7/67/. Animals of major game and protected species in national parks (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 8/68/. Regulacja populacji zwierząt łownych w parkach narodowych (2010, 2015, 2018, 2019)	186
Table 8/68/. Regulation of population of game species in national parks (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 9/69/. Ochrona lasu w parkach narodowych (2010, 2015, 2018, 2019)	186
Table 9/69/. Forest protection in national parks (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 10/70/. Pozyskanie drewna w parkach narodowych według kategorii cięć (2010, 2015, 2018, 2019)	187
Table 10/70/. Removals in national parks by category of cutting (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 11/71/. Turystyka w parkach narodowych (2010, 2015, 2018, 2019)	188
Table 11/71/. Tourism in national parks (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 12/72/. Działalność dydaktyczna parków narodowych w 2019 r.	188
Table 12/72/. Didactic activity of national parks in 2019	
Tablica 13/73/. Szkodnictwo i ochrona przed szkodnictwem w parkach narodowych (2010, 2015, 2018, 2019)	189
Table 13/73/. Pest damage and protection against pest damage in national parks (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 14/74/. Rezerваты przyrody w 2019 r.	189
Table 14/74/. Nature reserves in 2019	
Tablica 15/75/. Rezerваты przyrody (2010, 2015, 2018, 2019)	200
Table 15/75/. Nature reserves (2010, 2015, 2018, 2019)	

	Str. Page
Tablica 16/76/. Parki krajobrazowe w 2019 r.	200
Table 16/76/. Landscape parks in 2019	
Tablica 17/77/. Parki krajobrazowe według kategorii gruntów (2010, 2015, 2018, 2019)	203
Table 17/77/. Landscape parks by category of land (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 18/78/. Obszary chronionego krajobrazu w 2019 r.	203
Table 18/78/. Protected landscape areas in 2019	
Tablica 19/79/. Obszary chronionego krajobrazu według kategorii gruntów (2010, 2015, 2018, 2019)	206
Table 19/79/. Protected landscape areas by category of land (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r.	207
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019	
Tablica 21/81/. Pomniki przyrody według powiatów (2010, 2015, 2018, 2019)	220
Table 21/81/. Nature monuments by powiats (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 22/82/. Ważniejsze zwierzęta chronione (2010, 2015, 2018, 2019)	221
Table 22/82/. Major animals protected (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 23/83/. Tereny zieleni w miastach (2010, 2015, 2018, 2019)	222
Table 23/83/. Green belts in urban areas (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 24/84/. Parki i ogrody historyczne (2010, 2015, 2018, 2019)	223
Table 24/84/. Parks and historical gardens (2010, 2015, 2018, 2019)	
Działalność inspekcyjno-kontrolna i ocena skutków degradacji środowiska	224
Inspection and control activities as well as evaluation of effects of environmental degradation	
Tablica 1/85/. Stan sanitarny hoteli (2010, 2015, 2018, 2019)	224
Table 1/85/. Sanitary condition of hotels (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 2/86/. Stan sanitarny basenów kąpielowych (2010, 2015, 2018, 2019)	224
Table 2/86/. Sanitary condition of swimming pools (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 3/87/. Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnieniowych, obiektów produkcji i obrotu przedmiotami (2010, 2015, 2018, 2019)	224
Table 3/87/. Sanitary condition of food and dietary establishments, manufactures and trade establishments (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 4/88/. Ocena sanitarna niektórych artykułów spożywczych i przedmiotów użytku (2010, 2015, 2018, 2019)	227
Table 4/88/. Sanitary evaluation of selected foodstuffs and usable items (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 5/89/. Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2010, 2015, 2018, 2019)	228
Table 5/89/. Incidence of infectious diseases and poisonings (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 6/90/. Zachorowania na choroby zawodowe (2010, 2015, 2018, 2019)	228
Table 6/90/. Incidence of occupational diseases (2010, 2015, 2018, 2019)	
Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	229
Economical aspects of environmental protection	
Tablica 1/91/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (2010, 2015, 2018, 2019)	229
Table 1/91/. Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (2010, 2015, 2018, 2019)	

	Str. Page
Tablica 2/92/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz kierunków inwestowania (2010, 2015, 2018, 2019)	230
Table 2/92/. Outlays on fixed assets in environmental protection by sources of financing as well as directions of investing (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 3/93/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz powiatów w 2019 r.	234
Table 3/93/. Outlays on fixed assets in environmental protection by sources of financing as well as powiats in 2019	
Tablica 4/94/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania oraz powiatów w 2019 r.	237
Table 4/94/. Outlays on fixed assets in environmental protection by directions of investing as well as powiats in 2019	
Tablica 5/95/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według rodzajów inwestycji (2010, 2015, 2018, 2019)	239
Table 5/95/. Outlays on fixed assets in environmental protection by kind of investments (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 6/96/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według grup inwestorów (2010, 2015, 2018, 2019)	240
Table 6/96/. Outlays on fixed assets in environmental protection by groups of investors (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 7/97/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według sekcji i działów w 2019 r.	240
Table 7/97/. Outlays on fixed assets in environmental protection and water management by sections and divisions in 2019	
Tablica 8/98/. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania oraz źródeł finansowania (2010, 2015, 2018, 2019)	241
Table 8/98/. Outlays on fixed assets in water management by directions of investing as well as sources of financing (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 9/99/. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania oraz powiatów (2010, 2015, 2018, 2019)	242
Table 9/99/. Outlays on fixed assets in water management by sources of financing as well as powiats (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 10/100/. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania oraz powiatów w 2019 r.	245
Table 10/100/. Outlays on fixed assets in water management by directions of investing as well as powiats in 2019	
Tablica 11/101/. Uzyskane efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej według powiatów (2010, 2015, 2018, 2019)	247
Table 11/101/. Tangible effects of environmental protection investments as well as water management by powiats (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 12/102/. Realizacja inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi (2010, 2015, 2018, 2019)	249
Table 12/102/. Realization of environmental protection and water management investments in rural areas (2010, 2015, 2018, 2019)	

	Str. Page
Tablica 13/103/. Komercyjne kredyty proekologiczne udzielone przez Bank Ochrony Środowiska S.A. (2018, 2019)	252
Table 13/103/. Commercial pro-ecological loans granted by the Bank for Environmental Protection (2018, 2019)	
Tablica 14/104/. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – wpływy i wydatki (2010, 2015, 2018, 2019)	252
Table 14/104/. Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund – incomes and expenditure (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 15/105/. Gospodarowanie powiatowymi i gminnymi środkami z tytułu ochrony środowiska i gospodarki wodnej – wpływy i wydatki (2010, 2015, 2018, 2019)	253
Table 15/105/. Management of the powiat and the gmina environmental protection and water management funds – incomes and expenditure (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 16/106/. Gromadzenie i wykorzystanie środków pieniężnych z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych (2015, 2018, 2019)	254
Table 16/106/. Accumulation and use of money on account of the protection of agricultural and forest land (2015, 2018, 2019)	
Tablica 17/107/. Opłaty za korzystanie ze środowiska i inne wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną oraz ich redystrybucja (2018, 2019)	254
Table 17/107/. Payments for using the environment and other incomes for environmental protection and water management as well as their redistribution (2018, 2019)	
Tablica 18/108/. Wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną z tytułu kar oraz ich redystrybucja (2015, 2018, 2019)	255
Table 18/108/. Incomes for environmental protection and water management funds from fines as well as their redistribution (2015, 2018, 2019)	
Tablica 19/109/. Wykorzystanie środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2010, 2015, 2018, 2019)	256
Table 19/109/. Use of resources of Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund (2010, 2015, 2018, 2019)	
Leśnictwo i łowiectwo	257
Forestry and hunting	
Tablica 1/110/. Powierzchnia gruntów leśnych i przeznaczonych do zalesienia (2010, 2015, 2018, 2019)	257
Table 1/110/. Forest land and land designated for afforestation (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 2/111/. Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów i gmin w 2019 r.	258
Table 2/111/. Forest land and forest cover by powiats and gminas in 2019	
Tablica 3/112/. Powierzchnia lasów według wieku drzewostanów	266
Table 3/112/. Forest land by age of stand	
Tablica 4/113/. Powierzchnia lasów według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie	267
Table 4/113/. Forest land by dominant species in stand	
Tablica 5/114/. Zasoby drzewne na pniu według wieku drzewostanów	268
Table 5/114/. Growing stock of standing wood by age class of tree stands	
Tablica 6/115/. Zasoby drzewne na pniu według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie ...	268
Table 6/115/. Growing stock of standing wood by dominant species	
Tablica 7/116/. Zasobność i przeciętny wiek drzewostanów według gatunków panujących (przeważających)	269
Table 7/116/. Resources and average age of tree stand by dominant species	

	Str. Page
Tablica 8/117/. Powierzchnia lasów według typów siedliskowych lasu	270
Table 8/117/. Forest land by forest habitat types	
Tablica 9/118/. Powierzchnia Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe (2010, 2015, 2018, 2019)	270
Table 9/118/. Area of the State Forests National Forest Holding – State Forests (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 10/119/. Powierzchnia rezerwatów i lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych (2010, 2015, 2018, 2019)	271
Table 10/119/. Area of reserves and protective forests managed by State Forests (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 11/120/. Wybrane dane o lasach prywatnych i gminnych według powiatów i gmin w 2019 r.	272
Table 11/120/. Selected data on private and gmina forests in 2019	
Tablica 12/121/. Powierzchnia lasów ochronnych prywatnych i gminnych (2010, 2015, 2018, 2019)	288
Table 12/121/. Private and gmina protective forests (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 13/122/. Powierzchnia lasów prywatnych i gminnych objęta nadzorem według powiatów (2010, 2015, 2018, 2019)	288
Table 13/122/. Private and gmina forest land under supervision by powiats (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 14/123/. Powierzchnia gruntów leśnych w lasach prywatnych według powiatów (2010, 2015, 2018, 2019)	289
Table 14/123/. Forest land in private forests by powiats (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 15/124/. Odnowienia i zalesienia według form własności gruntów (2010, 2015, 2018, 2019)	289
Table 15/124/. Renewals and afforestation by forms of land ownership (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 16/125/. Odnowienia, zalesienia, inne prace hodowlane i pozyskanie drewna w lasach prywatnych według powiatów w 2019 r.	290
Table 16/125/. Renewals, afforestation, other silviculture operations and removals in private forests by powiats in 2019	
Tablica 17/126/. Powierzchnia wykonanych zalesień oraz gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia według powiatów w 2019 r.	292
Table 17/126/. Area of afforestation made as well as non-forest land designated for afforestation by powiats in 2019	
Tablica 18/127/. Pozyskanie drewna (2010, 2015, 2018, 2019)	292
Table 18/127/. Removals (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 19/128/. Skup owoców i grzybów leśnych według gatunków (2010, 2015, 2018, 2019)	293
Table 19/128/. Procurement of forest fruits and mushrooms by species (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 20/129/. Wybrane dane o zadrzewieniach według powiatów (2010, 2015, 2018, 2019)	293
Table 20/129/. Selected data on afforested areas by powiats (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 21/130/. Pożary lasów według przyczyn powstania (2010, 2015, 2018, 2019)	294
Table 21/130/. Forest fires by causes (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 22/131/. Koła, członkowie oraz obwody łowieckie Polskiego Związku Łowieckiego (2010, 2015, 2018, 2019)	295
Table 22/131/. Clubs, members as well as hunting districts of the Polish Hunting Association (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 23/132/. Ważniejsze zwierzęta łowne (2010, 2015, 2018, 2019)	295
Table 23/132/. Major game species (2010, 2015, 2018, 2019)	
Tablica 24/133/. Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2010/11, 2015/16, 2018/19, 2019/20)	296
Table 24/133/. Culling of major game species (2010/11, 2015/16, 2018/19, 2019/20)	
Tablica 25/134/. Ubytki ważniejszych zwierząt łownych (2010/11, 2015/16, 2018/19, 2019/20)	296
Table 25/134/. Loss of major game species (2010/11, 2015/16, 2018/19, 2019/20)	

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1. Chart 1.	Kierunki wykorzystania powierzchni województwa w 2019 r.	24
Wykres 2. Chart 2.	Struktura poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2010, 2015, 2018, 2019)	25
Wykres 3. Chart 3.	Struktura ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia odprowadzonych do wód i do ziemi (2000, 2005, 2010, 2015, 2018, 2019)	26
Wykres 4. Chart 4.	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2000, 2005, 2010, 2015, 2018, 2019)	28
Wykres 5. Chart 5.	Struktura odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w 2019 r.	30
Wykres 6. Chart 6.	Struktura powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej w 2019 r.	33
Wykres 7. Chart 7.	Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska na 1 mieszkańca według powiatów w 2019 r.	36
Wykres 8. Chart 8.	Struktura nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania w 2019 r.	37
Wykres 9. Chart 9.	Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej na 1 mieszkańca według powiatów w 2019 r.	38
Wykres 10. Chart 10.	Struktura nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania w 2019 r.	39
Wykres 11. Chart 11.	Struktura powierzchni gruntów leśnych według form własności w 2019 r.	41
Wykres 12. Chart 12.	Struktura powierzchni lasów według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie	41
Wykres 13. Chart 13.	Struktura powierzchni lasów według klas wieku drzewostanów	42

Spis map

List of maps

Mapa 1. Map 1.	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona według podregionów i powiatów w 2019 r.	32
Mapa 2. Map 2.	Lesistość według podregionów i powiatów w 2019 r.	40

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej niż 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
(0,00)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej niż 0,005 magnitude not zero, but less than 0,005 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification presented in an abbreviated form
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Complete name
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty zloty
szt. pcs	sztuka pieces
g	gram
kg	kilogram
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Complete name
m	metr metre
mb.	metr bieżący
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
°C	stopień Celsjusza centigrade
s	sekunda second
h	godzina hour
r.	rok
art.	artykuł
bhp	bezpieczeństwo i higieny pracy
cd. cont.	ciąg dalszy continued
dok. cont.	dokończenie continued
itp. etc.	i tym podobne and the like
Lp.	liczba porządkowa
M.	miasto
m.in.	między innymi
np.	na przykład
Nr No.	numer number
poz.	pozycja

SYMBOLS. MAJOR ABBREVIATIONS

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Complete name
str.	strona
tj. i.e.	to jest that is
tzn.	to znaczy
tw.	tak zwany
w.	wiek
Dz. U.	Dziennik Ustaw
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
EKG	Europejska Komisja Gospodarcza
EUROSTAT	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej
EWG	Europejska Wspólnota Gospodarcza
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
sekcje PKD 2007 sections of the NACE Rev. 2	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę X	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja X	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją water supply; sewerage, waste management and remediation activities
handel; naprawa pojazdów samochodowych trade; repair of motor vehicles	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motor-cycles
działy PKD 2007 divisions of the NACE Rev. 2	
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials

Synteza

Województwo podlaskie znajduje się w północno-wschodniej części kraju. Sąsiaduje z trzema województwami: mazowieckim, warmińsko-mazurskim i lubelskim oraz graniczy z Litwą i Białorusią. Położone jest na terenie Niziny Podlaskiej, polskiej części Pojezierza Litewskiego oraz Niziny Mazowieckiej. Sieć rzeczna stanowią głównie rozległe doliny rzek: Narwi, Biebrzy i Bugu. Ważnym elementem sieci hydrograficznej województwa są również jeziora, w tym najgłębsze jezioro w Polsce – Hańcza.

Województwo podlaskie zajmuje obszar 2018,7 tys. ha, tj. 6,5% powierzchni kraju. Znaczną jego część stanowią użytki rolne – 60,3% powierzchni ogólnej oraz grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione – 31,7%.

Województwo podlaskie leży w strefie klimatu umiarkowanego. W 2019 r. średnia roczna temperatura powietrza odnotowana w stacji meteorologicznej w Białymstoku wyniosła 9,2°C, natomiast w Suwałkach – 8,8°C. Średnie roczne sumy opadów zanotowane w stacjach pomiarowych w województwie osiągnęły odpowiednio 618 mm i 487 mm.

W 2019 r. pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie podlaskim wyniósł 101,7 hm³, tj. nieco ponad 1% poboru wody w kraju. Największy udział w poborze wody miała eksploatacja sieci wodociągowej (65,6 hm³, tj. 64,5% poboru ogółem w województwie).

Według stanu w końcu 2019 r., w województwie podlaskim długość rozdzielczej sieci wodociągowej wynosiła 13862,1 km, a liczba przyłączy wodociągowych – 200,7 tys. szt. Stanowiło to 4,5% długości sieci wodociągowej w Polsce, a 3,5% ogólnej liczby przyłączy w kraju. Zużycie wody z wodociągów na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2019 r. ukształtowało się na poziomie 35,8 m³ i było o 2,1 m³ wyższe w porównaniu ze średnim zużyciem w kraju. W końcu omawianego roku, długość rozdzielczej sieci kanalizacyjnej w regionie wynosiła 3695,8 km, przy liczbie przyłączy do budynków wynoszącej 97,3 tys. szt., co stanowiło 2,2% ogólnej długości sieci kanalizacyjnej w Polsce i 2,8% łącznej liczby przyłączy w kraju.

W końcu 2019 r. w województwie podlaskim udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności miast wynosił odpowiednio 96,8% i 91,7% (w Polsce w obu przypadkach był niższy i ukształtował się na poziomie odpowiednio 96,6% i 90,5%).

W 2019 r. w województwie podlaskim wytworzono 41,5 hm³ (tj. 1,9% w skali kraju) ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia, z czego prawie 100% podlegało procesom oczyszczenia. Udział ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach z podwyższonym usuwaniem biogenów w ogólnej ilości ścieków oczyszczanych w województwie wyniósł 81,8%, ścieków oczyszczanych biologicznie – 17,5%, natomiast ścieków oczyszczanych w sposób mechaniczny – zaledwie 0,7%. W końcu 2019 r. udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie mieszkańców województwa wynosił 68,7% (Polska – 74,5%). W miastach z oczyszczalni korzystało 97,0% ludności, natomiast na wsi – 24,6%.

W końcu 2019 r. na terenie województwa podlaskiego działały 72 zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza (w Polsce – 1878). Emisja zanieczyszczeń pyłowych wyniosła 0,7 tys. t (2,4% emisji krajowej), natomiast emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) osiągnęła poziom 8,0 tys. t (0,7% emisji krajowej). Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadało 39 zakładów, a tylko 9 zakładów było wyposażonych w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych. W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w 2019 r. zatrzymano 48,8 tys. t (98,7%) pyłów i 2,6 tys. t (24,5%) gazów (bez dwutlenku węgla) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza.

W końcu 2019 r. w województwie podlaskim były 53 zakłady wytwarzające odpady, które w ciągu roku wytworzyły 493,5 tys. t odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), co w skali kraju stanowiło zaledwie 0,4%. Głównym źródłem odpadów było przetwórstwo przemysłowe (225,3 tys. t, tj. 45,7% ich ogólnej ilości), w tym głównie jednostki zajmujące się produkcją artykułów spożywczych. W omawianym roku 318,2 tys. t (64,5% ogółu) odpadów wytworzono w miastach województwa podlaskiego, a na obszarach wiejskich – 175,3 tys. t (35,5%).

W analizowanym roku w województwie podlaskim zebrano 334,0 tys. t odpadów komunalnych, co stanowiło 2,6% ogółu tego typu odpadów w Polsce. Ich zdecydowana większość (84,7%) została odebrana z gospodarstw domowych.

W końcu 2019 r. na obszarze województwa funkcjonowało 11 czynnych składowisk przyjmujących odpady komunalne o łącznej powierzchni 52,6 ha. W tym samym czasie w Polsce funkcjonowało 278 takich składowisk zajmujących powierzchnię 1670,0 ha.

W końcu 2019 r. obszary prawnie chronione¹ w województwie podlaskim zajmowały 638,7 tys. ha, co stanowiło 31,6% jego powierzchni ogólnej. Wskaźnik ten był niższy od krajowego, który kształtował się na poziomie 32,3%. Powierzchnia parków narodowych w województwie obejmowała 92,2 tys. ha. Wszystkie 4 parki narodowe znajdujące się na terenie województwa zostały objęte ochroną o znaczeniu międzynarodowym. W końcu analizowanego roku na terenie województwa znajdowały się 93 rezerваты przyrody o łącznej powierzchni 23,7 tys. ha. Zdecydowanie największy obszar zajmowały rezerваты leśne, które stanowiły 77,2% ogólnej powierzchni rezerwatów w województwie. W Podlaskiem w końcu 2019 r. znajdowały się 3 parki krajobrazowe o łącznej powierzchni 86,6 tys. ha, natomiast obszary chronionego krajobrazu obejmowały 457,1 tys. ha. Na terenie województwa podlaskiego w końcu 2019 r. zanotowano prawie 2 tys. pomników przyrody.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska poniesione w 2019 r. wyniosły 328,2 mln zł, (co stanowiło 2,6% nakładów w Polsce), z czego najwyższe nakłady zostały poniesione na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 173,9 mln zł (53,0% ogółu nakładów służących ochronie środowiska w województwie). Nakłady służące gospodarce wodnej ukształtowały się na poziomie 81,9 mln zł (2,5% nakładów w kraju), z czego 48,1 mln zł przeznaczono na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody. Wśród efektów rzeczowych inwestycji ochrony środowiska w 2019 r. w województwie podlaskim należy wymienić budowę 69,5 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki oraz 71,1 km sieci odprowadzającej wody opadowe. Powstało 165 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Według stanu w końcu 2019 r., powierzchnia gruntów leśnych w województwie podlaskim wynosiła 633,9 tys. ha. Wskaźnik lesistości był wyższy od krajowego (29,6%) i ukształtował się na poziomie 30,9%. W strukturze własnościowej gruntów leśnych województwa dominowała własność publiczna (67,7% ogółu). Grunty leśne prywatne stanowiły 32,3% wszystkich gruntów leśnych i w 97,5% były własnością osób fizycznych. W analizowanym roku w województwie podlaskim pozyskano 2077,1 tys. m³ drewna (bez pozyskania drewna z zadrzewień), w tym 96,1% stanowiła grubizna.

W 2019 r. w województwie wyraźnie zwiększyła się ilość prac wykonywanych na terenie zadrzewień. Nasadzono 84,7 tys. szt. drzew (14,5% nasadzeń krajowych) oraz 75,3 tys. szt. krzewów (9,4% nasadzeń krajowych). Ponadto, pozyskano 41,0 tys. m³ drewna, z czego 70,1% stanowiła grubizna liściasta.

¹ Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

Executive summary

Podlaskie Voivodship is located in the north-eastern part of the country. Its neighbours are: Mazowieckie, Warmińsko-mazurskie and Lubelskie voivodships. It also borders with Lithuania and Belarus. The voivodship is located in the Podlasie Lowland, the Polish part of the Lithuanian Lake District and the Masovian Lowland. The river network consists mainly of vast valleys of the rivers: Narew, Biebrza and Bug. Lakes, including the deepest lake in Poland – Hańcza, are also an important element of the hydrographic network of the voivodship.

Podlaskie Voivodship covers an area of 2018.7 thousand ha, i.e. 6.5% of the total area of the country. A significant part of it is agricultural land – 60.3% of the total area and forest, woody and bushy land – 31.7%.

Podlaskie Voivodship is situated in the temperate climate zone. In 2019, the average annual air temperature recorded at the meteorological station in Białystok was 9.2°C, while in Suwałki – 8.8°C. The average annual sums of precipitation recorded at the measuring stations in the voivodship reached 618 mm and 487 mm, respectively.

In 2019 water withdrawal for needs of the national economy and population in Podlaskie Voivodship amounted to 101.7 hm³, i.e. slightly over 1% of water consumption in the country. Exploitation of water supply network had the largest share in water consumption (65.6 hm³, i.e. 64.5% of the total consumption in the voivodship).

As of the end of 2019, in Podlaskie Voivodship water supply distribution network amounted to 13862.1 km and the number of water supply connections – 200.7 thousand units. It comprised 4.5% of the length of water supply distribution network in Poland and 3.5% of the total number of connections in the country. In 2019 water consumption from water supply systems per capita in households amounted to 35.8 m³ and was by 2.1 m³ higher than the average consumption in the country. At the end of the analysed year, sewage distribution network in the region amounted to 3695.8 km with the number of connections to buildings – 97.3 thousand units, what comprised 2.2% of the total length of the network in Poland and 2.8% of the total number of connections in the country.

At the end of 2019 in Podlaskie Voivodship the share of population using water supply and sewage systems in the total number of population in urban areas amounted respectively 96.8% and 91.7% (in Poland in both cases it was lower and amounted respectively 96.6% and 90.5%).

In 2019 in Podlaskie Voivodship it was produced 41.5 hm³ (i.e. 1.9% of the total production in the country) of industrial and municipal wastewater requiring treatment, of which almost 100% was subject to purification processes. The share of wastewater treated in wastewater treatment plants with increased biogen removal in the total amount of wastewater treated in the voivodship was 81.8%, biologically treated wastewater – 17.5% and mechanically – only 0.7%. At the end of 2019 share of people using wastewater treatment plants in the total number of population of the voivodship amounted to 68.7% (in Poland – 74.5%). In urban areas there are 97.0% of people using wastewater treatment plants, although in rural areas – 24.6%.

At the end of 2019 there were 72 plants especially noxious to air purity in Podlaskie Voivodship (in Poland – 1878). Particulate pollutants emission amounted to 0.7 thousand tonnes (2.4% of country's emission) and gaseous pollutants emission (excluding carbon dioxide) to 8.0 thousand tonnes (0.7% of country's emission). There were 39 plants with particulate pollutant reduction systems and only 9 with gaseous pollutant reduction systems. In 2019 48.8 thousand tonnes (98.7%) of particulates and 2.6 thousand tonnes (24.5%) of gases (excluding carbon dioxide) emitted by plants especially noxious to air purity have retained in reduction systems.

At the end of 2019, there were 53 waste generating plants in Podlaskie Voivodship. They generated 493.5 thousand tonnes of waste (excluding municipal waste), which was only 0.4% on the national scale. The main source of waste was manufacturing (225.3 thousand tonnes, i.e. 45.7% of total volume of waste), of which mainly units manufacturing of food products. In the analysed year 318.2 thousand tonnes (64.5% of the total) of waste were generated in the urban areas and 175.3 thousand tonnes (35.5%) – in the rural areas.

In the analysed year 334.0 thousand tonnes of municipal waste were collected in Podlaskie Voivodship. It constituted 2.6% of the total amount of such waste in Poland. The majority (84.7%) was collected from households.

At the end of 2019 there were 11 controlled landfill areas in operation in the voivodship, with a total area of 52.6 ha. At the same time there were 278 such landfills in Poland covering an area of 1670.0 ha.

At the end of 2019 legally protected areas¹ in Podlaskie Voivodship occupied 638.7 thousand ha, which was 31.6% of its total area. This indicator was lower than the national one, which amounted to 32.3%. The area of national parks covered 92.2 thousand ha in the voivodship. All 4 national parks located in the voivodship are under protection of international importance. At the end of the analysed year there were 93 nature reserves in Podlaskie Voivodship with the total area of 23.7 thousand ha. The largest area was covered by forest nature reserves, which constituted 77.2% of the total area of reserves in the voivodship. In Podlasie at the end of 2019 there were 3 landscape parks with total area of 86.6 thousand ha, while protected landscape areas covered the area of 457.1 thousand ha. There were noted almost 2 thousand monuments of nature in the voivodship.

Outlays on fixed assets in environmental protection incurred in 2019 amounted PLN 328.2 million (which was 2.6% of outlays in Poland), of which the highest one were for wastewater management and protection of waters – PLN 173.9 million (53.0% of total outlays in environmental protection in the voivodship). Outlays on fixed assets in water management amounted to PLN 81.9 million (2.5% of outlays in the country), of which PLN 48.1 million intended for construction and modernization of water treatment plants. Among the tangible effects of environmental protection investments in 2019 in Podlaskie Voivodship, the construction of 69.5 km of the sewage network discharging wastewater and 71.1 km of the network discharging precipitation water should be mentioned. There were built 165 independent wastewater treatment facilities.

As of the end of 2019, the area of forest land in Podlaskie Voivodship was 633.9 thousand ha. The forest cover amounted to 30.9% and it was higher than the indicator in Poland (29.6%). The ownership structure of forest land in the voivodship was dominated by public ownership (67.7% of the total). Private forest land accounted to 32.3% of all forest land and 97.5% was owned by natural persons. In the analysed year, 2077.1 thousand m³ of wood (without removals from afforested areas) was gained in Podlaskie Voivodship; 96.1% of total was timber.

In 2019, the amount of work performed in the afforested areas significantly increased in the voivodship. There were planted 84.7 thousand units of trees (14.5% plantings in the country) as well as 75.3 thousand units of shrubs (9.4% of national plantings). Moreover, there were 41.0 thousand m³ removals, of which 70.1% was non-coniferous timber.

¹ Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas.

Warunki naturalne

Environment

Województwo podlaskie znajduje się w północno-wschodniej części kraju. Sąsiaduje z trzema województwami: mazowieckim na długości 357,9 km, warmińsko-mazurskim – 224,4 km i lubelskim – 4,0 km. Ponadto graniczy od północy z Litwą na długości 104,3 km i od wschodu z Białorusią – 245,9 km. Granica z Białorusią stanowi jednocześnie zewnętrzną granicę Unii Europejskiej.

Województwo podlaskie położone jest na terenie Niziny Podlaskiej, polskiej części Pojezierza Litewskiego oraz Niziny Mazowieckiej, zróżnicowanych pod względem budowy geologicznej, ukształtowania terenu i środowiska przyrodniczego. Sieć rzeczną stanowią głównie rozległe doliny rzek: Narwi, Biebrzy i Bugu. Dominują meandrujące koryta, tworzące rozległe doliny, często o charakterze podmokłym i bagiennie-torfowym. Ważnym elementem sieci hydrograficznej województwa są jeziora. Występują one przede wszystkim w jego północnej części. Do największych jezior należą: Wigry o powierzchni 2168 ha, Rajgrodzkie – 1510 ha (na terenie województwa podlaskiego – 987 ha), jezioro graniczne Gaładuś – 707 ha (na terytorium Polski – 545 ha), Sajno – 526 ha oraz Dręstwo – 508 ha. Na terenie województwa podlaskiego znajduje się najgłębsze jezioro w Polsce – Hańcza, o maksymalnej głębokości 108,5 m. Cały obszar województwa położony jest na terenie ekoregionu Zielone Płuca Polski.

Województwo podlaskie leży w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego z zaznaczającymi się wpływami kontynentalnymi. W 2019 r. średnia roczna temperatura powietrza odnotowana w stacji meteorologicznej w Białymstoku wyniosła 9,2°C, natomiast w Suwałkach – 8,8°C i w porównaniu z 2018 r. była wyższa odpowiednio o 0,5°C i 0,6°C. Województwo podlaskie było jednym z najchłodniejszych regionów w Polsce. Niższe średnie temperatury powietrza zanotowano tylko na obszarach górskich: na Śnieżce (2,3°C) oraz w Zakopanem (7,5°C). W 2019 r. w stacjach pomiarowych w Białymstoku i Suwałkach najcieplejszym miesiącem ze średnią miesięczną temperaturą przekraczającą 20°C był czerwiec, natomiast najchłodniejszym – styczeń i był to jedyny miesiąc w roku z temperaturą poniżej 0°C. W stacjach meteorologicznych w województwie podlaskim w 2019 r. odnotowano wzrost średnich rocznych temperatur powietrza w odniesieniu do wartości średnich dla poprzednich okresów wieloletnich, począwszy od 1971 r. Maksymalna temperatura powietrza dla okresu wieloletniego 1971–2019 odnotowana w stacji meteorologicznej w Białymstoku wyniosła 35,5°C, a w Suwałkach – 35,2°C. Natomiast minimalna temperatura powietrza dla tego okresu kształtowała się na poziomie minus 35,4°C (Białystok) oraz minus 30,6°C (Suwałki). Amplitudy temperatur skrajnych w latach 1971–2019 odnotowane w stacjach Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Białymstoku i Suwałkach wyniosły odpowiednio 70,9°C i 65,8°C.

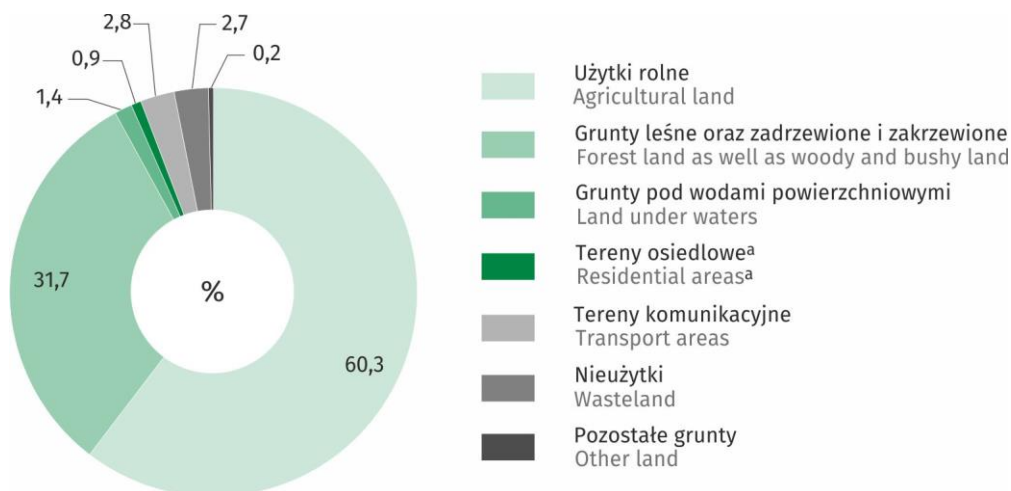
Roczna suma opadów w 2019 r. w stacji pomiarowej w Białymstoku osiągnęła 618 mm i w porównaniu z zanotowaną przed rokiem wzrosła o 82 mm. Wielkość opadów w analizowanym roku była również wyższa niż wartości średnie wyznaczone dla poprzednich okresów wieloletnich, począwszy od 1971 r. Największą ilość opadów atmosferycznych zaobserwowano w lipcu (114 mm), najniższą zaś w kwietniu (zaledwie 4 mm). W stacji meteorologicznej w Suwałkach, biorąc pod uwagę średnią roczną sumę opadów, w 2019 r. stwierdzono zjawisko odwrotne niż w stacji pomiarowej w Białymstoku, tj. spadek ilości opadów atmosferycznych. Roczna suma opadów wyniosła 487 mm i była niższa zarówno w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej (o 37 mm), jak i w odniesieniu do wartości średnich wyznaczonych dla poprzednich okresów wieloletnich. W omawianym roku największą ilość opadów atmosferycznych zaobserwowano w sierpniu (86 mm), zaś najmniejszą – w kwietniu (tylko 6 mm).

Wykorzystanie i ochrona zasobów powierzchni ziemi i gleby Use and protection of land surface and soil. Minerals

Według ewidencji geodezyjnej, w 2019 r. województwo podlaskie zajmowało obszar 2018,7 tys. ha, tj. 6,5% powierzchni kraju.

**Wykres 1. Kierunki wykorzystania powierzchni województwa w 2019 r.
Stan w dniu 1 stycznia**

**Chart 1. Use of voivodship land in 2019
As of 1 January**

^a Mieszkańciewe, przemysłowe, inne zabudowane, zurbanizowane niezabudowane, rekreacyjno-wypoczynkowe.
a Residential, industrial, other built-up, urbanized non-built-up, recreational and rest.

Na początku omawianego roku 92,0% powierzchni województwa stanowiły użytki rolne oraz grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione. Użytki rolne zajmowały 60,3% ogólnej powierzchni (1216,5 tys. ha), a największą ich część stanowiły grunty orne – 62,4% (759,2 tys. ha). Grunty leśne łącznie z zadrzewionymi i zakrzewionymi zajmowały 31,7% powierzchni ogólnej województwa (639,1 tys. ha), grunty zabudowane i zurbanizowane – 3,9% (77,8 tys. ha), grunty pod wodami – 1,4% (28,0 tys. ha), użytki ekologiczne – 0,1% (2,0 tys. ha), nieużytki – 2,7% (53,8 tys. ha), a tereny różne – 0,1% (1,5 tys. ha).

W 2019 r. na cele nierolnicze i nieleśne wyłączono ogółem 216 ha gruntów (175 ha gruntów rolnych i 41 ha gruntów leśnych), tj. o 62 ha (o 40,3%) więcej niż w roku poprzednim. Pod budowę osiedli mieszkaniowych przeznaczono 31,9% wyłączonych gruntów, na tereny przemysłowe – 26,4%, pod użytki kopalne – 16,2%, a pod drogi i szlaki komunikacyjne – 1,9%.

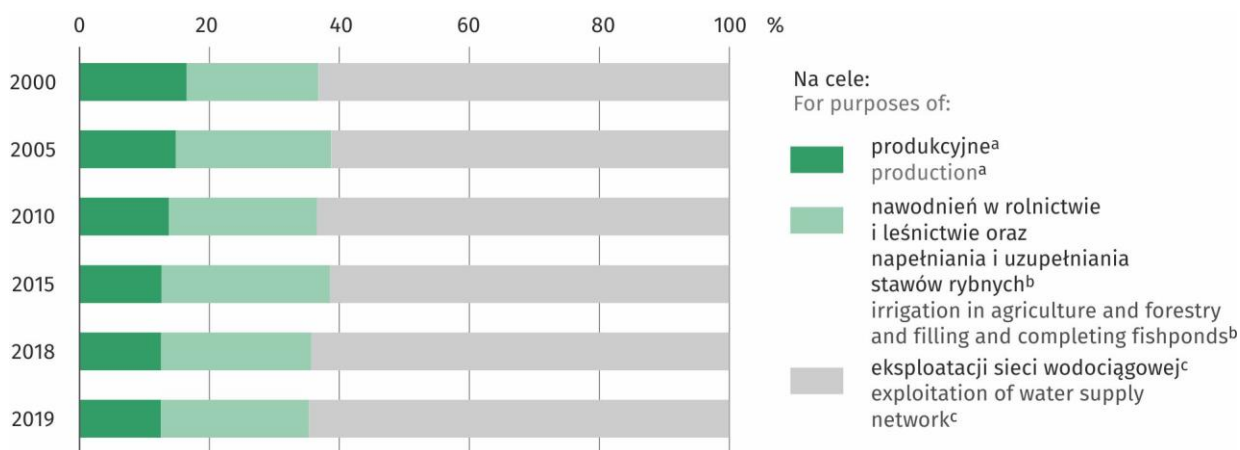
W końcu 2019 r. powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania wynosiła 2760 ha. Większość spośród nich (96,9%) to grunty zdewastowane, które utraciły całkowicie wartości użytkowe. Grunty, których wartość użytkowa zmalała m.in. w wyniku zmian środowiska oraz działalności przemysłowej (grunty zdegradowane) zajmowały 3,1% powierzchni gruntów wymagających rekultywacji. W odniesieniu do stanu w końcu 2018 r. powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji zwiększyła się o 47 ha. W 2019 r. zrehabilitowano 2,9% gruntów wymagających rekultywacji i zagospodarowania oraz zagospodarowano 1,1% takich gruntów.

Zasoby, wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód

Resources, consumption, pollution and water protection

W 2019 r. **pobór wody** na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie podlaskim wyniósł 101,7 hm³ (nieco ponad 1% poboru wody w kraju), tj. o 0,2% mniej niż rok wcześniej. Największy udział w poborze wody miała eksploatacja sieci wodociągowej, na której potrzeby pobrano 65,6 hm³ wody (64,5% poboru ogółem). Do napełniania i uzupełniania stawów rybnych pobrano 23,2 hm³ wody (22,8%), a na cele produkcyjne – 12,9 hm³ (12,6%).

Wykres 2. Struktura poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności
Chart 2. Structure of water withdrawal for needs of the national economy and population

a Poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowych chowu zwierząt oraz zakładów zajmujących się produkcją roślinną), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. b Dane za 2019 r. dotyczą tylko napełniania i uzupełniania stawów rybnych. c Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Excluding agriculture (except industrial livestock farming and crop production plants), forestry, hunting and fishing – from their own sources. b Data for 2019 concern only filling and completing fishponds. c Water withdrawal by intakes before entering the water supply network.

W skali województwa największy pobór wody w 2019 r. odnotowano w powiatach: białostockim – 28,7 hm³ (28,2% poboru ogółem), monieckim – 15,5 hm³ (15,3%) i wysokomazowieckim – 7,8 hm³ (7,7%), przy czym w powiecie białostockim aż 81,6% poboru wody przypadało na cele związane z eksploatacją sieci wodociągowej.

W 2019 r. na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zużyto 88,4 hm³ wody, tj. o 0,2% mniej niż w poprzednim roku. **Zużycie wody** w województwie stanowiło 1,0% zużycia krajowego. Największą ilość zużytej wody odnotowano w eksploatacji sieci wodociągowej – 51,4 hm³ (58,2% całkowitego zużycia wody w województwie). Na potrzeby przemysłu w omawianym roku przypadało zaledwie 13,8 hm³ (15,6%). Najwyższe zużycie wody zanotowano w jednostkach prowadzących działalność związaną z przetwórstwem przemysłowym – 12,2 hm³ (88,4% zużycia na potrzeby przemysłu). Największy udział w zużyciu wody na potrzeby przemysłu w województwie podlaskim miały: powiat wysokomazowiecki (20,7% zużycia w województwie), miasto Suwałki (11,5%), miasto Białystok (10,3%) oraz miasto Łomża (9,9%).

Do napełniania i uzupełniania stawów rybnych w 2019 r. zużyto 23,2 hm³ wody (26,2% zużycia wody w województwie). Największe zużycie wody na ten cel odnotowano w powiatach monieckim (54,8% zużycia w województwie) i białostockim (21,2%).

Według stanu w końcu 2019 r., w województwie podlaskim długość rozdzielczej **sieci wodociągowej** wynosiła 13862,1 km, a liczba przyłączy wodociągowych – 200,7 tys. szt. W porównaniu z końcem roku poprzedniego długość sieci wodociągowej zwiększyła się o 158,6 km (o 1,2%), przy jednoczesnym wzroście liczby przyłączy do

budynków – o 2,8 tys. szt. (o 1,4%). W województwie podlaskim najdłuższą czynną sieć rozdzielczą odnotowano w powiatach białostockim – 1686,9 km i sokólskim – 1504,4 km, zaś najkrótszą w miastach Łomża – 128,8 km oraz Suwałki – 149,9 km.

W 2019 r. na terenie województwa zużycie wody z wodociągów na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniosło 35,8 m³ i w porównaniu z 2018 r. było o 0,5 m³ wyższe. W omawianym roku największe zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w powiatach wysokomazowieckim (66,4 m³) i suwalskim (48,4 m³), zaś najmniejsze – w powiecie hajnowskim (26,8 m³) oraz mieście Łomża (27,8 m³).

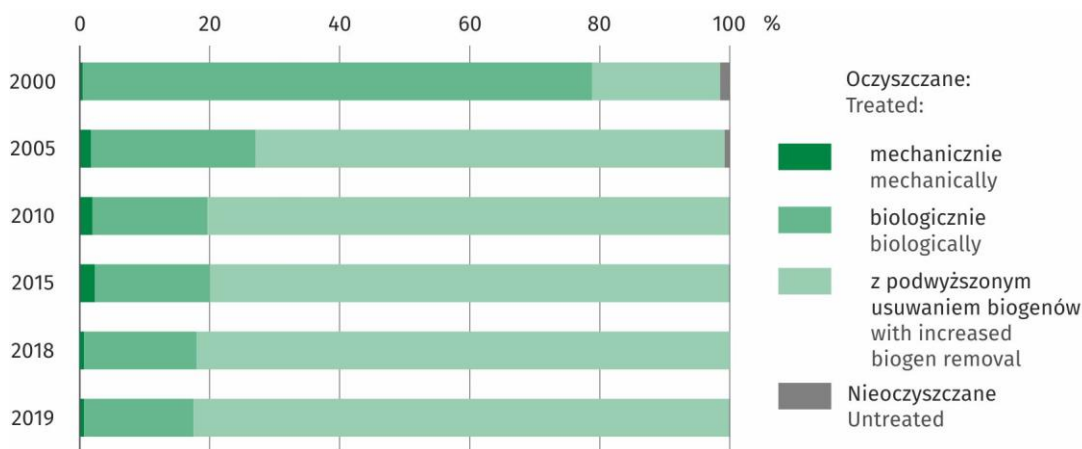
Według stanu w końcu 2019 r., długość rozdzielczej **sieci kanalizacyjnej** w regionie wynosiła 3695,8 km, przy liczbie przyłączy do budynków wynoszącej 97,3 tys. szt. W ujęciu rocznym długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o 80,3 km (o 2,2%), przy jednoczesnym wzroście liczby przyłączy do budynków o 1,9 tys. szt. (o 2,0%). W końcu analizowanego roku najdłuższa sieć kanalizacyjna usytuowana była na terenie powiatu białostockiego (872,4 km) i miasta Białystok (497,7 km), zaś najkrótsza – na terenie powiatów sejneńskiego (27,6 km) oraz kolneńskiego (61,2 km).

W końcu 2019 r. w województwie podlaskim udział ludności miast korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w jej ogólnej liczbie wynosił odpowiednio 96,8% i 91,7%. W porównaniu z zanotowanym rok wcześniej udział ludności miast korzystającej z sieci wodociągowej nieznacznie wzrósł, a korzystającej z sieci kanalizacyjnej utrzymał się na niezmiennym poziomie.

W 2019 r. w województwie podlaskim wytworzono 41,5 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia i w porównaniu z 2018 r. ilość ta wzrosła o 0,1 hm³. Wśród miast województwa podlaskiego największą ilość wytworzonych ścieków stwierdzono w: Białymstoku, Suwałkach, Wysokiem Mazowieckiem i Łomży. Prawie 100% ścieków w województwie podlaskim podlega procesom oczyszczania. Bardzo pozytywnym zjawiskiem jest wzrost ilości ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach z podwyższonym usuwaniem biogenów. W 2019 r. udział takich ścieków w ogólnej ilości ścieków oczyszczanych w województwie wyniósł 81,8% (w 2018 r. – 81,2%), ścieków oczyszczanych biologicznie – 17,5% (rok wcześniej – 18,1%), natomiast ścieków oczyszczanych jedynie w sposób mechaniczny – 0,7% (tyle samo w roku poprzednim). Ilość ścieków nieoczyszczanych w 2019 r. wyniosła zaledwie 0,04 hm³ (w 2018 r. – 0,006 hm³).

Wykres 3. Struktura ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia odprowadzonych do wód i do ziemi

Chart 3. Structure of industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground

W 2019 r. w województwie podlaskim odprowadzono ogółem 11,9 hm³ **ścieków przemysłowych**, z czego 8,1 hm³ do wód lub do ziemi, a 3,8 hm³ siecią kanalizacyjną. Emisja ścieków przemysłowych odprowadzonych do wód

lub do ziemi zwiększyła się o 1,8% w porównaniu z rokiem poprzednim. Oczyszczania wymagało 7,9 hm³ (66,1%) ścieków przemysłowych, w tym 99,5% poddano procesowi oczyszczania.

Największy udział w ilości ścieków przemysłowych odprowadzonych bezpośrednio do wód lub do ziemi miały zakłady prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 93,7%.

W 2019 r. w województwie podlaskim ścieki przemysłowe były oczyszczane w 25 oczyszczalniach o łącznej przepustowości projektowej 64,1 dam³ na dobę, z tego w 2 oczyszczalniach mechanicznych, 18 – biologicznych oraz w 5 – z podwyższonym usuwaniem biogenów. Z ogólnej ilości ścieków przemysłowych wymagających oczyszczania odprowadzonych bezpośrednio do wód lub do ziemi 67,4% było oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów 28,3% – biologicznie, a 3,7% – mechanicznie.

W analizowanym roku w województwie odprowadzono do wód lub do ziemi 33,7 hm³ **ścieków komunalnych** (o 0,3% mniej niż w 2018 r.). Były one w całości oczyszczane, w tym 85,0% oczyszczano metodą podwyższonego usuwania biogenów (28,6 hm³), a 15,0% – biologicznie (5,0 hm³). Na terenie województwa pracowały 122 oczyszczalnie komunalne (93 biologiczne oraz 29 z podwyższonym usuwaniem biogenów) o łącznej przepustowości projektowej 217,8 dam³ na dobę.

W województwie podlaskim w 2019 r. oczyszczalnie komunalne wytworzyły 14,8 tys. t suchej masy osadów ściekowych. Z tego 30,2% ponownie wykorzystano (głównie w rolnictwie) i aż 46,4% zostało czasowo zmagazynowane. Według stanu w końcu 2019 r., ilość osadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na terenie oczyszczalni wynosiła 17,7 tys. t suchej masy i w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej zwiększyła się o 0,5%.

W końcu 2019 r. **udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** w ogólnej liczbie mieszkańców województwa ukształtował się na poziomie 68,7% i w porównaniu ze stanem w końcu 2018 r. zwiększył się o 0,5 p. proc. Z oczyszczalni ścieków w miastach korzystało 97,0% ludności, a na wsi – tylko 24,6%.

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

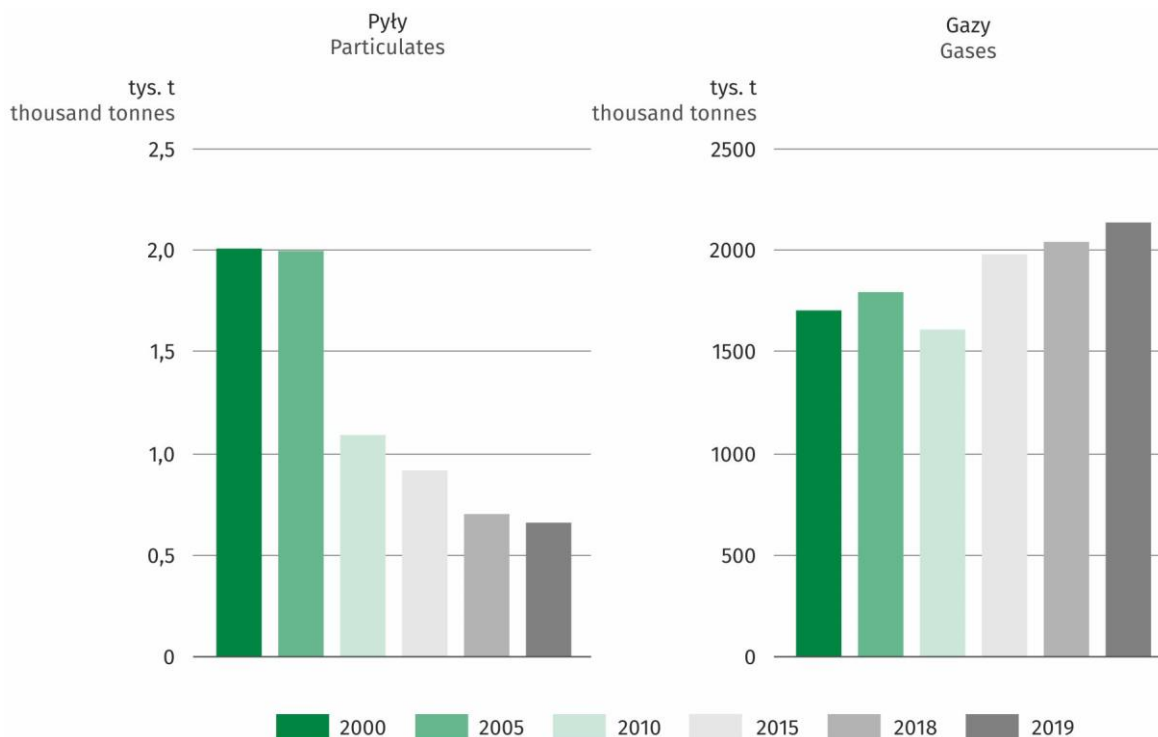
Air pollution and protection

W końcu 2019 r. na terenie województwa podlaskiego działały 72 zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadało 39 zakładów (54,2% ogółu), a tylko 9 (12,5%) spośród nich było wyposażonych w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych w 2019 r. wyniosła 0,7 tys. t (2,4% emisji krajowej) i w porównaniu z emisją z roku poprzedniego była o 4,3% mniejsza. Województwo podlaskie, zaraz po województwie warmińsko-mazurskim, wyemitowało najmniej zanieczyszczeń pyłowych wśród wszystkich województw w kraju. Znaczna ilość zanieczyszczeń pyłowych pochodziła ze spalania paliw (80,8% ogólnej emisji pyłów w województwie). W omawianym roku emisja zanieczyszczeń pyłowych w przeliczeniu na 1 km² powierzchni wyniosła 32,7 kg.

Emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w analizowanym roku utrzymała się na tym samym poziomie co w 2018 r. i osiągnęła 8,0 tys. t. Dominującymi źródłami emisji przemysłowych zanieczyszczeń gazowych były jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (49,2% emisji w województwie), zaś w mniejszym stopniu – zakłady przetwórstwa przemysłowego (26,3%).

Wykres 4. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
 Chart 4. Emission of air pollutants from plants especially noxious

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w 2019 r. zatrzymano 48,8 tys. t (98,7%) pyłów i 2,6 tys. t (24,5%) gazów (bez dwutlenku węgla) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. W przypadku zanieczyszczeń pyłowych było to o 32,7% mniej niż rok wcześniej, natomiast zanieczyszczeń gazowych zatrzymano o 22,2% mniej niż w 2018 r.

Najwyższy stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych odnotowano w Białymstoku (99,8%) i Suwałkach (98,4%) oraz w powiatach grajewskim (98,5%) i zambrowskim (98,3%).

Redukcja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w województwie podlaskim wahała się od 1,9% w powiecie augustowskim do 68,6% w mieście Białystok.

Udział zanieczyszczeń zatrzymanych lub zneutralizowanych w ogólnej ilości zanieczyszczeń wytworzonych w 2019 r. w przypadku poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń gazowych ukształtował się na poziomie: 50,1% dla dwutlenku siarki, 17,8% dla tlenków azotu, 0,1% dla tlenku węgla, 39,7% dla węglowodorów i 8,2% dla innych zanieczyszczeń.

Wśród zakładów przemysłowych wyposażonych w urządzenia oczyszczające powietrze najwyższy stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych (99,2%) i gazowych (39,8%) uzyskały jednostki należące do sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

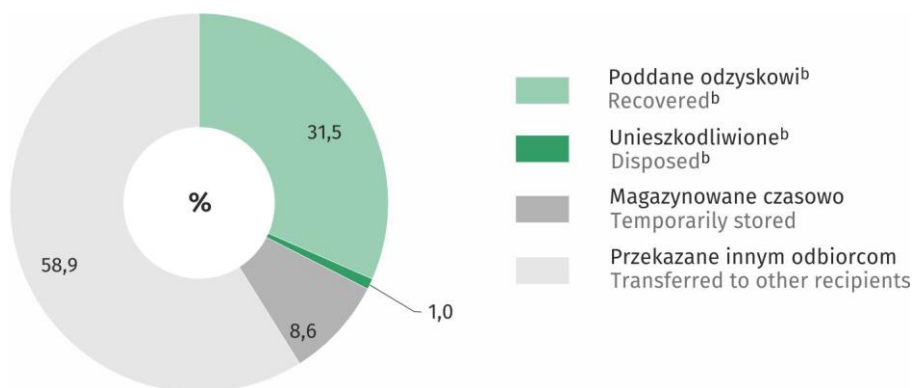
Odpady Waste

W 2019 r. w województwie podlaskim wytworzono 493,5 tys. t **odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych)**, co stanowiło 0,4% ich ogólnej ilości w skali kraju. Wytworzono ich w regionie o 391,1 tys. t (o 44,2%) mniej niż rok wcześniej.

Liczba zakładów wytwarzających odpady w województwie podlaskim w końcu 2019 r. wynosiła 53 i w ciągu roku nie uległa zmianie.

Największa ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w omawianym okresie pochodziła z grup „Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin” – 112,2 tys. t (22,7% ogółu odpadów wytworzonych w województwie) oraz „Odpady z rolnictwa, ogrodnictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności” – 98,3 tys. t (19,9%).

Wykres 5. Struktura odpadów^a (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w 2019 r.
Chart 5. Structure of waste^a (excluding municipal waste) in 2019

a Wytworzonych w ciągu roku. b We własnym zakresie przez wytwórcę.

a Generated during the year. b By waste producer on its own.

W analizowanym roku zmniejszyła się zarówno ilość odpadów (z wyłączeniem komunalnych) poddanych odzyskowi (z 321,2 tys. t w 2018 r. do 155,6 tys. t), unieszkodliwionych (z 6,0 tys. t do 5,0 tys. t), jak i dotychczas składowanych (z 2314,3 tys. t do 2297,9 tys. t).

W 2019 r. w województwie podlaskim głównym źródłem odpadów było przetwórstwo przemysłowe (225,3 tys. t odpadów, tj. 45,7%), w tym głównie jednostki zajmujące się produkcją artykułów spożywczych. Znaczną część stanowiły także odpady wytworzone w jednostkach zaliczanych do sekcji górnictwo i wydobywanie – 112,2 tys. t (22,7%).

Uwzględniając przekrój terytorialny według powiatów, największą ilość wytworzonych odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w 2019 r. zanotowano w powiecie sokólskim (119,6 tys. t) oraz w miastach Białystok (84,4 tys. t) i Suwałki (48,2 tys. t). Najmniej odpadów wytworzono w powiatach: kolneńskim (4,6 tys. t), siemiatyckim (5,8 tys. t) i wysokomazowieckim (9,2 tys. t).

W omawianym roku 318,2 tys. t (64,5% ogółu) odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzono w miastach województwa podlaskiego, a na obszarach wiejskich – 175,3 tys. t (35,5%).

W analizowanym roku w województwie podlaskim zebrano 334,0 tys. t **odpadów komunalnych**. W porównaniu z poprzednim rokiem ich ilość wzrosła o 11,7%. Zdecydowana większość (84,7%) tego typu odpadów została odebrana z gospodarstw domowych.

W 2019 r. w regionie zebrano 229,0 tys. t zmieszanych odpadów komunalnych, tj. o 4,8% więcej niż przed rokiem. Masa odpadów zmieszanych odebranych z gospodarstw domowych wyniosła 185,4 tys. t i stanowiła 81,0% ich ogólnej ilości.

W analizowanym roku w województwie podlaskim zebrano selektywnie i wysegregowano z frakcji suchej niemal jedną trzecią ogółu odpadów komunalnych (31,5%). W porównaniu z 2018 r. ilość odpadów odebranych lub zebranych selektywnie wzrosła do 105,1 tys. t (o 30,6%). Frakcjami o dominującym udziale były: odpady biodegradowalne (30,9% ogólnej ilości odpadów zebranych selektywnie), odpady wielkogabarytowe (15,2%) oraz odpady ze szkła (13,3%).

W końcu 2019 r. na obszarze województwa funkcjonowało 11 czynnych składowisk przyjmujących odpady komunalne o łącznej powierzchni 52,6 ha. W porównaniu ze stanem w końcu roku poprzedniego utworzono 1 składowisko o powierzchni 0,6 ha, jednocześnie zamknięto 1 składowisko zajmujące powierzchnię 1,8 ha, która została zrekultywowana.

W 2019 r. z terenu województwa podlaskiego z 75,9 tys. zbiorników bezodpływowych odebrano 372 dam³ **nieczystości ciekłych**, tj. o 6,7% więcej niż przed rokiem. W przypadku obszarów o niewystarczająco rozwiniętej infrastrukturze kanalizacyjnej część mieszkańców korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków, których w końcu 2019 r. w regionie było 16,8 tys., tj. o 5,2% więcej niż rok wcześniej.

Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej

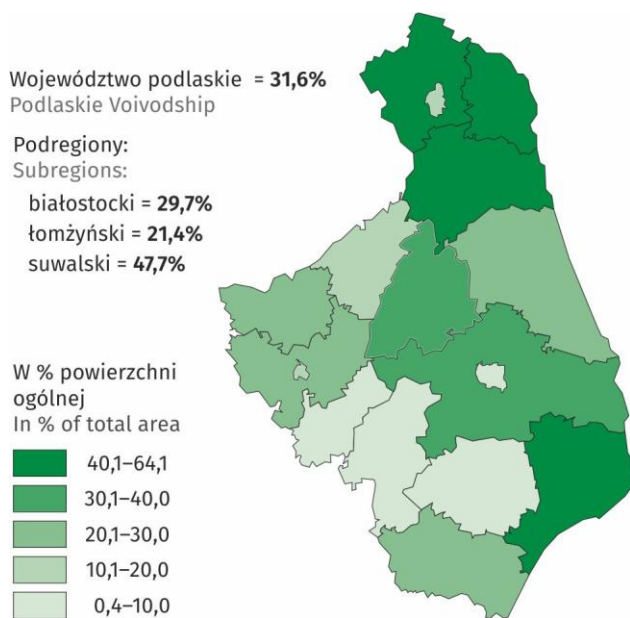
Protection of environment and biodiversity

Województwo podlaskie wyróżnia się znaczną różnorodnością biologiczną pod względem urozmaicenia siedlisk i gatunków przyrodniczych, w dużym stopniu zachowanych w stanie naturalnym lub półnaturalnym. Pomimo postępującego rozwoju infrastruktury oraz presji urbanizacyjnej, obszar województwa nadal pozostaje ostoją wielu gatunków i mozaiką różnorodnych siedlisk, często cennych przyrodniczo.

Ustanowienie obszarów prawnie chronionych o szczególnych walorach przyrodniczych stanowi formę zabezpieczenia ekosystemów przed skutkami niekontrolowanej antropopresji. W końcu 2019 r. **obszary prawnie chronione**¹ w województwie zajmowały 638,7 tys. ha, co stanowiło 31,6% jego powierzchni ogólnej. Wskaźnik ten był niższy od krajowego, który kształtował się na poziomie 32,3%. Na 1 mieszkańca przypadało 5420 m² obszarów prawnie chronionych (w kraju – 2633 m²). W strukturze obszarów objętych ochroną prawną w województwie podlaskim dominują obszary chronionego krajobrazu (68,7% powierzchni chronionej), parki narodowe (14,4%) oraz parki krajobrazowe (12,8%). Największy udział obszarów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni odnotowano w powiecie augustowskim (64,1%), zaś najmniejszy – w powiecie zambrowskim (0,4%).

Mapa 1. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^a według podregionów i powiatów w 2019 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 1. Area of special nature value under legal protection by subregions and powiats in 2019 As of 31 December

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas.

¹ Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

Biorąc pod uwagę obszar parków narodowych w poszczególnych województwach, w końcu omawianego roku województwo podlaskie zajmowało 1 miejsce w Polsce. Powierzchnia parków narodowych w województwie podlaskim (92,2 tys. ha) stanowiła 29,3% ich ogólnej powierzchni w kraju. Ponadto, wszystkie 4 parki narodowe znajdujące się na terenie województwa zostały objęte ochroną o znaczeniu międzynarodowym. Białowiecki Park Narodowy jest jedynym polskim obiektem przyrodniczym, wpisanym przez UNESCO na listę Światowego Dziedzictwa, natomiast pozostałe parki, tj. Biebrzański, Narwiański i Wigierski, znajdują się na światowej liście siedlisk Konwencji Ramsarskiej ze względu na obszary mokradłowe o znaczeniu międzynarodowym.

Wykres 6. Struktura powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej^a w 2019 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 6. Structure of area of special nature value under legal protection^a in 2019 As of 31 December

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within landscape parks and protected landscape areas.

W końcu 2019 r. na terenie województwa znajdowały się 93 rezerwy przyrody o łącznej powierzchni 23,7 tys. ha. Przeciętna powierzchnia rezerwatu wynosiła 254,9 ha (w kraju 113,0 ha). Zdecydowanie największy obszar zajmowały rezerwy leśne, które stanowiły 77,2% ogólnej powierzchni rezerwatów w województwie.

W województwie podlaskim w analizowanym okresie znajdowały się 3 parki krajobrazowe o łącznej powierzchni 86,6 tys. ha, co stanowiło 4,3% jego ogólnej powierzchni, natomiast obszary chronionego krajobrazu obejmowały 457,1 tys. ha, tj. 22,6% powierzchni województwa. Wśród obszarów chronionego krajobrazu największą powierzchnię zajmowała Puszcza Białowiecka – 76,3 tys. ha.

Łącznie na terenie województwa podlaskiego w końcu 2019 r. zanotowano prawie 2 tys. **pomników przyrody**, z czego aż 1,2 tys. znajdowało się na terenie powiatu hajnowskiego.

Wśród form ochrony przyrody warto również wymienić **obszary Natura 2000**. W analizowanym okresie specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) zajmowały 26,9% powierzchni województwa, natomiast obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) – 28,7%.

Świat zwierząt na terenie województwa podlaskiego także wyróżnia się znacznym bogactwem **gatunków chronionych**. Gatunkiem charakterystycznym jest żubr, którego liczebność w 2019 r. wynosiła 988 osobników, co stanowiło 43,5% populacji tego gatunku w kraju. Inne gatunki chronione występujące na terenie województwa to m.in. ryś (30 szt.), wilk (167 szt.) oraz bóbr europejski (15 tys. szt.). Ich sposób bytowania może powodować szkody w uprawach, lasach, pasiekach, w gospodarstwach rolnych oraz w pogłowie zwierząt gospodarskich.

Ochronie środowiska przyrodniczego i jego składników, w tym różnorodności biologicznej, służą także **tereny zieleni**. Celem ich tworzenia jest ponadto kształtowanie zdrowego otoczenia oraz poprawa warunków bytowych ludności. W końcu 2019 r. ludność miast mogła korzystać z parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców, zieleni ulicznej oraz terenów zieleni osiedlowej o łącznej powierzchni 1,6 tys. ha, co oznacza, że na 1 mieszkańca miast przypadało 22,3 m² tych terenów.

Działalność inspekcyjno-kontrolna i ocena skutków degradacji środowiska

Inspection and control activities as well as evaluation of effects of environmental degradation

Według ewidencji Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Białymstoku, w końcu 2019 r. w województwie podlaskim było 51 hoteli oraz 40 basenów kąpielowych. Z 34 hoteli skontrolowanych w omawianym roku wszystkie obiekty charakteryzowały się właściwym stanem sanitarnym, natomiast spośród 36 skontrolowanych basenów kąpielowych 2 miały stan sanitarny określony jako zły.

W końcu 2019 r. w województwie podlaskim wśród 13556 obiektów żywnościowo-żywnościowych, obiektów produkcji i obrotu przedmiotami największą część stanowiły sklepy spożywcze, których było 3303 oraz inne wytwórnie żywności – 1908. W 2019 r. skontrolowano 5546 takich placówek i wydano 3171 decyzji administracyjnych, z czego 27 dotyczyło przerwania działalności całego lub części zakładu.

W analizowanym roku Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Białymstoku przeprowadziła ocenę niektórych artykułów spożywczych i przedmiotów użytku. Spośród 2483 zbadanych prób 2,7% zostało zdyskwalifikowanych z przyczyn mikrobiologicznych, w kierunku znakowania lub organoleptycznie. Największy odsetek dyskwalifikacji odnotowano w tłuszczach roślinnych, ziarnach zbóż i przetworach zbożowo-mącznych, w produktach z mleka i przetworach mlecznych oraz ziołach i przyprawach. Najlepiej (bez dyskwalifikacji) w kontroli wypadły grupy: ryby, owoce morza i ich przetwory, grzyby, wody mineralne i napoje bezalkoholowe oraz majonezy, musztardy i sosy.

Według danych Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Białymstoku, w 2019 r. wśród chorób zakaźnych w województwie podlaskim, podobnie jak rok wcześniej, dominowała grypa (84,3 tys. zachorowań lub podejrzeń). W porównaniu z rokiem poprzednim liczba zachorowań na gripę spadła o ponad 21 tys.

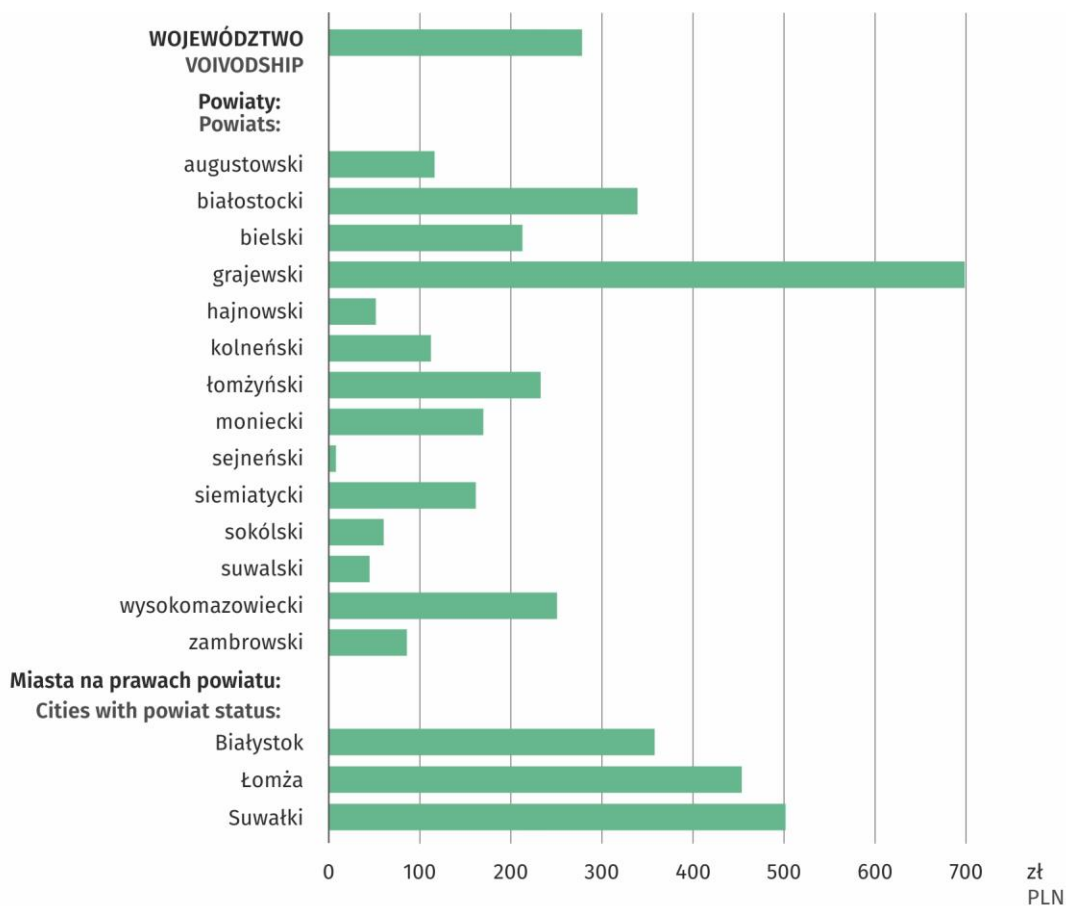
Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

Economical aspects of environmental protection

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska poniesione w 2019 r. wyniosły (w cenach bieżących) 328,2 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyły się o 17,0 mln zł (tj. o 5,4%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady te ukształtowały się na poziomie 278 zł, a najwyższe odnotowano w powiecie grajewskim (698 zł), natomiast najniższe wystąpiły w powiecie sejneńskim (8 zł).

Wykres 7. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska na 1 mieszkańca według powiatów w 2019 r. (ceny bieżące)

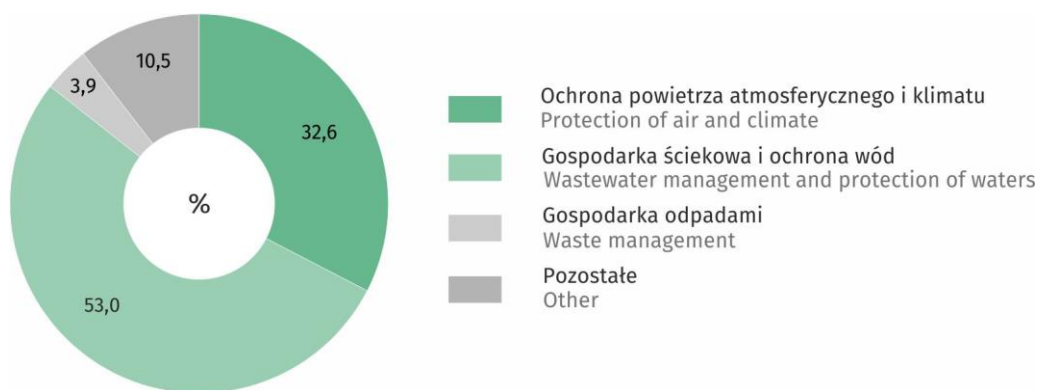
Chart 7. Outlays on fixed assets in environmental protection per capita by powiats in 2019 (current prices)

Biorąc pod uwagę kierunki inwestowania w ochronie środowiska, stwierdzono, że najwyższe nakłady zostały poniesione na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 173,9 mln zł (53,0% ogółu nakładów służących ochronie środowiska w województwie), wśród których największy odsetek stanowiły wydatki na sieć kanalizacyjną odprowadzającą wody (ścieki) opadowe (47,1%) oraz na sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki (37,5%). Nakłady na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu wyniosły 106,9 mln zł (32,6%), gospodarkę odpadami – 12,9 mln zł (3,9%) oraz ochronę i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochronę wód podziemnych i powierzchniowych – 1,0 mln zł (0,3%). W nakładach na pozostałą działalność związaną z ochroną środowiska (28,6 mln zł) dominowały wydatki na przedsięwzięcia energooszczędne dotyczące centralnego ogrzewania i ciepłej wody oraz docieplania budynków i oszczędzania energii.

Wykres 8. Struktura nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania w 2019 r. (ceny bieżące)

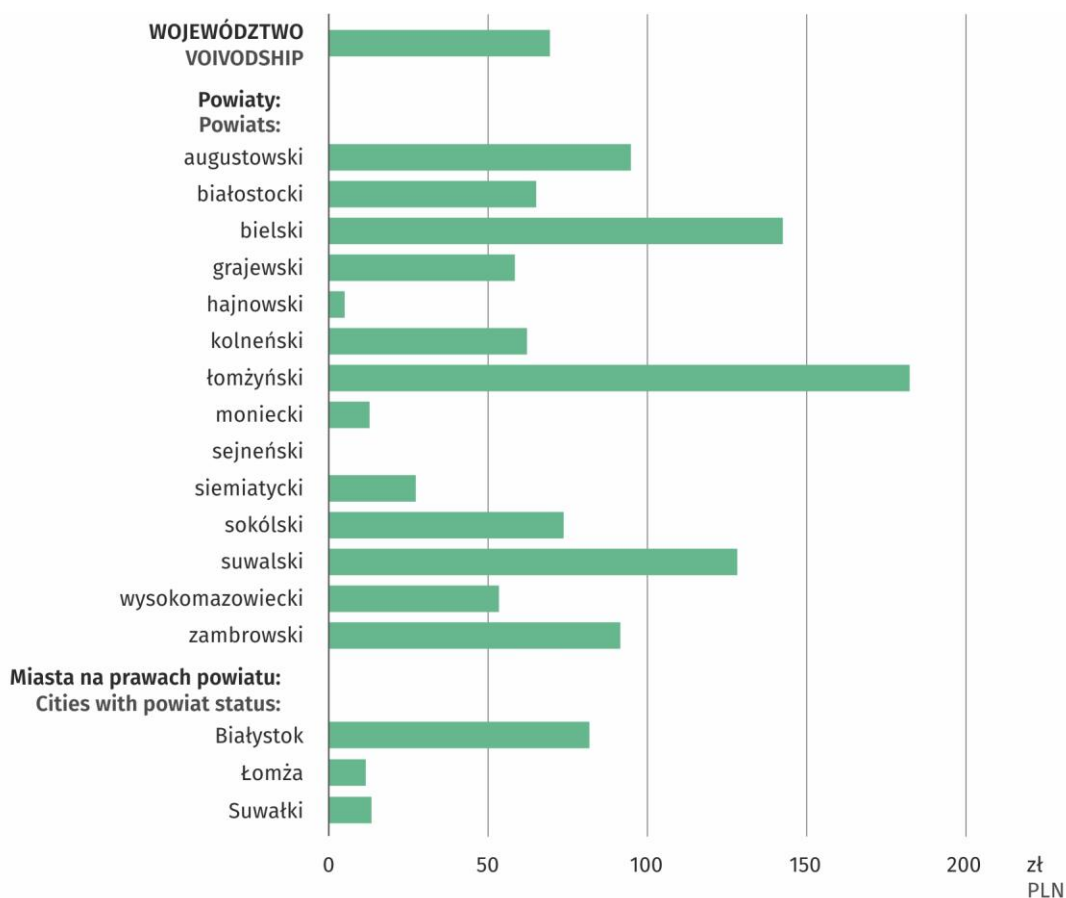
Chart 8. Structure of outlays on fixed assets in environmental protection by directions of investing in 2019 (current prices)

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w województwie podlaskim w 2019 r. wyniosły (w cenach bieżących) 81,9 mln zł i były o 33,5 mln zł (o 29,1%) niższe od poniesionych rok wcześniej. W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady te ukształtowały się na poziomie 69 zł. Najwyższe nakłady w zakresie gospodarki wodnej w przeliczeniu na 1 osobę odnotowano w powiecie łomżyńskim (182 zł), najniższe zaś – w powiecie hajnowskim (5 zł), natomiast w powiecie sejneńskim w analizowanym roku nie poczyniono żadnych nakładów służących gospodarce wodnej.

Wykres 9. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej na 1 mieszkańca według powiatów w 2019 r. (ceny bieżące)

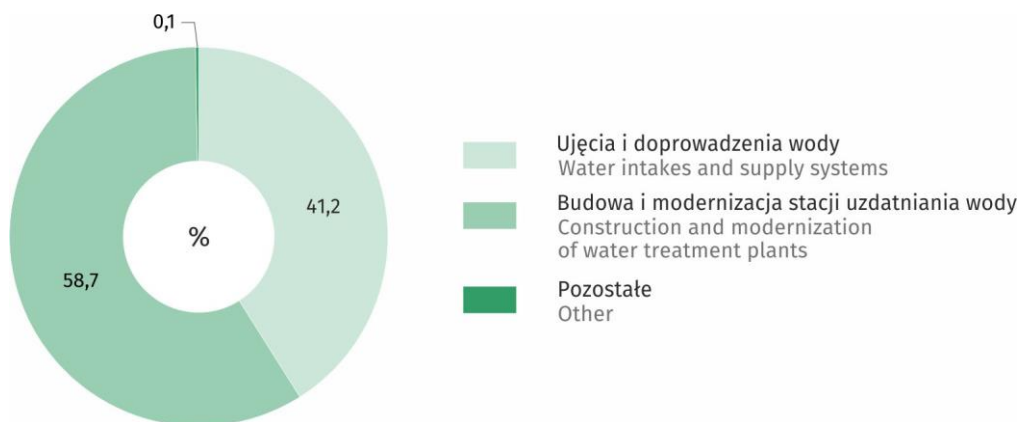
Chart 9. Outlays on fixed assets in water management per capita by powiats in 2019 (current prices)

Najwięcej, bo 58,7% ogółu nakładów służących gospodarce wodnej przeznaczono na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody (48,1 mln zł), natomiast 41,2% tej kwoty wydatkowano na ujęcia i doprowadzenia wody (33,8 mln zł).

Wykres 10. Struktura nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania w 2019 r. (ceny bieżące)

Chart 10. Structure of outlays on fixed assets in water management by directions of investing in 2019 (current prices)

Biorąc pod uwagę źródła finansowania inwestycji w ochronie środowiska i gospodarce wodnej w 2019 r., należy zauważyć, że były to przede wszystkim środki własne (odpowiednio 40,3% i 45,6%) oraz środki z zagranicy (odpowiednio 36,5% i 37,3%).

Wśród **efektów rzeczowych inwestycji ochrony środowiska** w województwie podlaskim uzyskanych w 2019 r. należy wymienić budowę 69,5 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki oraz 71,1 km sieci odprowadzającej wody opadowe. Powstało również 165 indywidualnych (przysięgowych) oczyszczalni ścieków o przepustowości 349 m³/dobę.

W 2019 r. z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego wpłynęło łącznie 17,9 mln zł. Najwyższe kwoty wpłynęły z tytułu opłat związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu (8,0 mln zł) oraz gospodarki odpadami (7,9 mln zł).

W analizowanym roku w województwie podlaskim wydatki **Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** wyniosły 7,9 mln zł, natomiast z powiatowych środków na ochronę środowiska i gospodarkę wodną przeznaczono 1,8 mln zł, a z gminnych – 8,6 mln zł. Środki te wydatkowane były na inwestycje z zakresu gospodarki ściekowej i ochrony wód, ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu, gospodarki odpadami oraz inne.

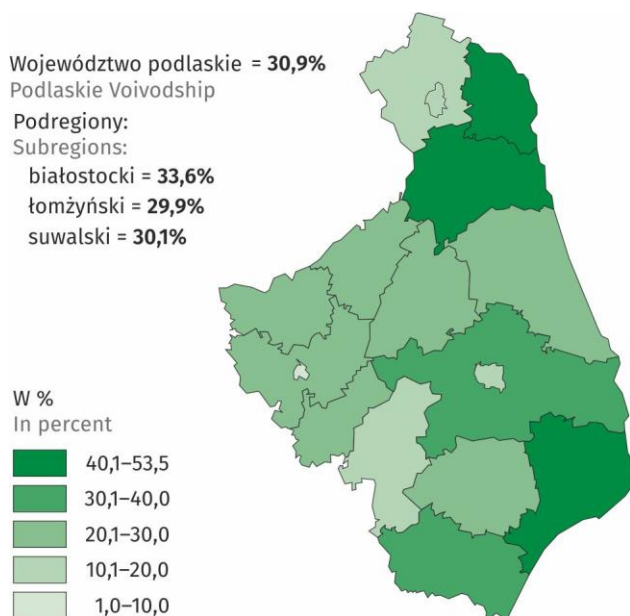
Leśnictwo i łowiectwo Forestry and hunting

Według stanu w końcu 2019 r., **powierzchnia gruntów leśnych** w województwie podlaskim wynosiła 633,9 tys. ha, z czego 96,3% stanowiły grunty zalesione. W ujęciu rocznym powierzchnia gruntów leśnych zmniejszyła się o 1,2 tys. ha, czyli o 0,2%. Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia w ciągu roku wzrosła o 4,2 ha i w końcu analizowanego roku wynosiła 7,4 ha. Grunty te znajdowały się w całości w zarządzie Lasów Państwowych.

W końcu 2019 r. na terenie województwa znajdowało się 6,7% ogólnej powierzchni gruntów leśnych w Polsce. **Wskaźnik lesistości** był wyższy od krajowego (29,6%) i ukształtował się na poziomie 30,9%. Pod tym względem województwo podlaskie uplasowało się na 7 miejscu wśród innych województw w kraju. W regionie najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w powiatach: hajnowskim (53,5%), augustowskim (46,2%) i sejneńskim (42,0%), zaś najniższy – w miastach na prawach powiatu: Łomża (1,0%) i Suwałki (13,3%).

Mapa 2. Lesistość według podregionów i powiatów w 2019 r. Stan w dniu 31 grudnia

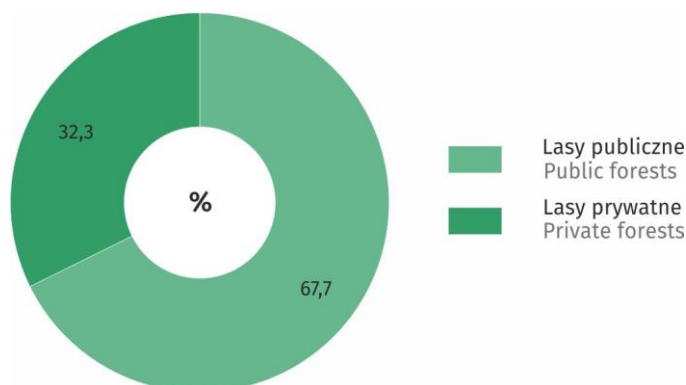
Map 2. Forest cover by subregions and powiats in 2019
As of 31 December

W końcu analizowanego roku w strukturze własnościowej gruntów leśnych województwa, podobnie jak w całym kraju, dominowała własność publiczna (67,7%), a w jej ramach – grunty leśne znajdujące się pod zarządem Lasów Państwowych, stanowiące 91,2% gruntów leśnych publicznych i 61,7% wszystkich gruntów leśnych w województwie. Grunty leśne prywatne obejmowały 32,3% wszystkich gruntów leśnych i w 97,5% były własnością osób fizycznych.

Wykres 11. Struktura powierzchni gruntów leśnych według form własności w 2019 r. Stan w dniu 31 grudnia

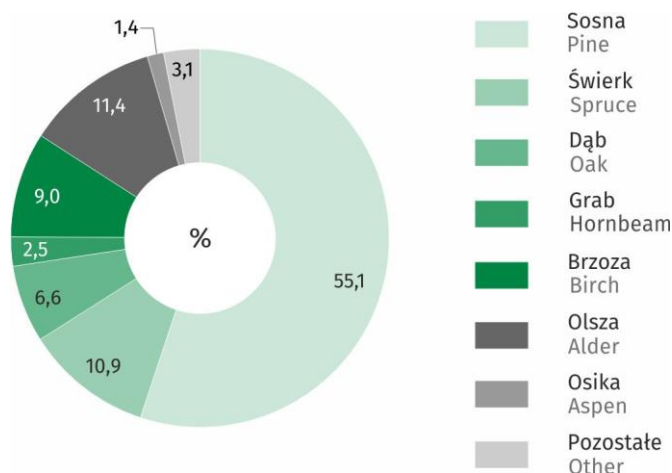
Chart 11. Structure of forest land area by forms of ownership in 2019 As of 31 December

Lasy występują najczęściej na obszarach o najłagodniejszych glebach, co znajduje odzwierciedlenie w strukturze siedliskowej lasów województwa. W 2019 r. bory i bory mieszane stanowiły 53,2% powierzchni wszystkich lasów. Układ siedlisk znalazł potwierdzenie w **składzie gatunkowym drzewostanów**. W lasach wszystkich form własności niezmiennie przeważały drzewa iglaste (66,6%), przy czym aż 55,1% przypadło na sosnę. Spośród gatunków liściastych najwyższy udział miały olsza (11,4%) oraz brzoza (9,0%).

Wykres 12. Struktura powierzchni lasów według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie

Chart 12. Structure of forest area by dominant species in tree stands

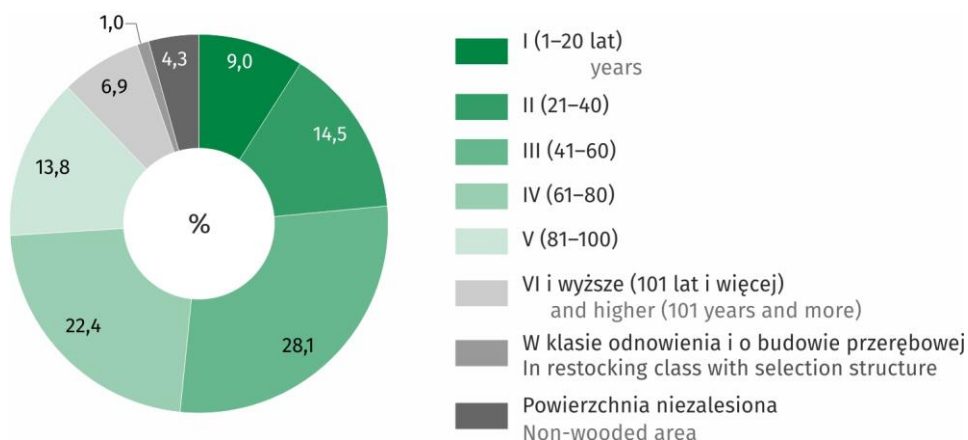
Uwaga. Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2015–2019 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note. Data prepared on the basis of the National Forest Inventory conducted in 2015–2019 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

W **strukturze wiekowej lasów** województwa podlaskiego najwięcej jest drzewostanów mających 41–60 lat, czyli znajdujących się w III klasie wieku. Zajmowały one 28,1% całej powierzchni lasów. Najwyższym przeciętnym wiekiem wykazywały się drzewostany z przewagą grabu (68 lat), a najniższym – osiki (49 lat).

Wykres 13. Struktura powierzchni lasów według klas wieku drzewostanów

Chart 13. Structure of forest area by age classes of tree stand

Uwaga. Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2015–2019 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

Note. Data prepared on the basis of the National Forest Inventory conducted in 2015–2019 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

Zasoby drzewne na pniu w województwie podlaskim wynosiły 183,4 hm³. Większość, bo aż 63,1% tych zasobów znajdowało się w Lasach Państwowych, a 30,0% – w lasach prywatnych.

Wynikiem wielu przyrodniczych i społecznych funkcji pełnionych przez lasy jest ustanowienie kategorii **lasów ochronnych**. Spełniają one ważną rolę ochronną w stosunku do różnych elementów środowiska, takich jak gleby, wody czy ostoje zwierząt. Są także istotnym miejscem rekreacji ludności, jak np. lasy uzdrowiskowe czy w miastach. Na początku 2019 r. powierzchnia lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych wynosiła 218,3 tys. ha. Wśród nich największy udział miały lasy cenne pod względem przyrodniczym (57,5%) i wodochronne (24,3%). Lasy ochronne prywatne i gminne w końcu analizowanego roku łącznie zajmowały powierzchnię 10,3 tys. ha.

Odnowienia w lasach województwa podlaskiego w 2019 r. objęły powierzchnię 2491,2 ha (o 26,6 ha większą niż w roku poprzednim), z czego 94,1% przypadło na lasy publiczne. Cel zwiększania udziału powierzchni lasów w powierzchni całego kraju realizowany jest głównie poprzez zalesianie gruntów nieleśnych. W województwie podlaskim w 2019 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, ilość **zalesień** zwiększyła się o 16,7 ha, osiągając poziom 79,8 ha. Większość (90,6%) tego typu prac przeprowadzono na gruntach prywatnych, przy finansowym wsparciu z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W 2019 r. na obszarze 15,8 tys. ha, czyli 2,5% wszystkich lasów województwa, przeprowadzono **prace pielęgnacyjne**, koncentrujące się głównie na zabiegach wykonywanych w uprawach (85,3% pielęgnowanego obszaru). W porównaniu z rokiem poprzednim pracami pielęgnacyjnymi objęto areał o 25,5% większy. Większość (71,8%) tego rodzaju prac przeprowadzono w lasach będących w zarządzie Lasów Państwowych, a 27,9% – w lasach prywatnych.

W analizowanym roku w województwie podlaskim **pozyskano** 2077,1 tys. m³ **drewna** (bez pozyskania drewna z zadrzewień), co w stosunku do roku poprzedniego oznacza wzrost o 32,4 tys. m³. Stanowiło to 4,9% całkowitego pozyskania drewna w kraju. Aż 96,1% pozyskanego drewna stanowiła grubizna, z czego grubizna iglasta – 80,1%, a liściasta – 16,0%. Z ogólnej ilości grubizny 90,6% pozyskano w Lasach Państwowych, a 8,5% – w lasach prywatnych. W przeliczeniu na 100 ha powierzchni lasów pozyskano 319,8 m³ drewna, tj. mniej niż w kraju, gdzie wartość tego wskaźnika ukształtowała się na poziomie 438,9 m³.

Od dostawców z terenu województwa podlaskiego w 2019 r. **skupiono** 95 t świeżych **owoców leśnych**, czyli o 2,1% mniej niż w roku poprzednim. W tej ilości 49,5% stanowił bez czarny. W skupie krajowym owoców leśnych udział województwa wyniósł 2,1%. **Skup grzybów leśnych** ukształtował się na poziomie 311 t i był o 245 t wyższy niż w roku poprzednim. Aż 80,7% skupionych grzybów stanowiły kurki. Udział województwa w krajowym skupie grzybów wyniósł 5,3%.

W omawianym roku wyraźnie zwiększyła się ilość prac wykonywanych na terenie **zadrzewień**, czyli skupisk drzew i krzewów znajdujących się poza lasami czy terenami zieleni. Nasadzono 84,7 tys. szt. drzew (w 2018 r. – 8,1 tys. szt.) oraz 75,3 tys. szt. krzewów (w 2018 r. – 14,6 tys. szt.). Pozyskano 41,0 tys. m³ drewna (rok wcześniej – 35,2 tys. m³), z czego 70,1% stanowiła grubizna liściasta.

W 2019 r. w województwie podlaskim wystąpiło 326 **pożarów lasów** na powierzchni 311,8 ha. Odnotowano wzrost w stosunku do roku poprzedniego, kiedy to w wyniku 298 pożarów spłonęło około 82 ha lasów. W analizowanym roku średnia powierzchnia jednego pożaru wyniosła około 1,0 ha, a głównymi przyczynami, podobnie jak w latach poprzednich, były podpalenia i nieostrożność dorosłych.

Na terenie województwa podlaskiego żyje wiele **zwierząt łownych**. Według danych szacunkowych, w 2019 r. wśród nich najwięcej było zajęcy (44,6 tys. szt.) i saren (28,4 tys. szt.). W łowieckim roku gospodarczym 2019/20 najwięcej odstrzelono lisów (6,9 tys. szt.), dzików (6,6 tys. szt.) i saren (5,8 tys. szt.), a największy ubytek liczebności, wynikający z przyczyn innych niż odstrzał czy odłów, zanotowano wśród dzików (1 tys. szt.).

Według stanu w dniu 10 marca 2019 r., na terenie województwa działało 95 **kół łowieckich**, do których należało 5500 członków. Polowali oni na terenie 294 obwodów łowieckich, obejmujących powierzchnię 1664,7 tys. ha, z czego ponad 27,5% stanowiły grunty leśne.

Tablice przeglądowe

Review tables

Tablica I. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska
Table I. Major data on status, threats to environment and environmental protection

Lp.	Wyszczególnienie	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
		woje voivod						
Warunki Demographic								
1	Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	1210,7	1199,7	1203,4	1201,0	1198,7	1195,0	1191,9
2	miasta: w tysiącach	710,0	710,0	724,8	724,0	723,3	721,8	720,9
3	w % ludności ogółem	58,6	59,2	60,2	60,3	60,3	60,4	60,5
4	wieś: w tysiącach	500,7	489,7	478,6	477,0	475,4	473,1	471,0
5	w % ludności ogółem	41,4	40,8	39,8	39,7	39,7	39,6	39,5
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	60	59	60	59	59	59	59
7	Ludność (stan w dniu 31 XII) – w tys. – w wieku:							
8	przedprodukcyjnym	314,9	259,8	229,1	223,3	218,5	214,0	210,5
9	produkcyjnym	702,0	740,4	764,8	764,7	763,3	759,6	755,6
10	poprodukcyjnym	193,8	199,5	209,5	212,9	217,0	221,3	225,9
11	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,9	9,1	9,9	9,3	9,3	8,9	9,2
12	Zgony ^a na 1000 ludności	9,7	9,8	9,8	9,7	9,9	10,2	9,9
13	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,3	5,6	4,5	4,8	4,1	4,6	4,5
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,2	-0,7	0,1	-0,4	-0,6	-1,3	-0,7
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:							
15	mężczyźni	70,49	71,04	72,51	73,25	73,09	73,22	73,97
16	kobiety	79,14	80,41	81,90	81,82	82,32	82,26	82,78
Wykorzystanie i ochrona Use and protection								
17	Powierzchnia ogólna ^b w tys. ha	2018,0	2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	2018,7
	w tym:							
18	użytki rolne	.	1239,7	1219,9	1217,2	1216,6	1215,9	1215,4
19	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione ^d	.	613,1	640,0	641,8	642,3	642,9	643,5
20	grunty pod wodami powierzchniowymi	.	27,4	27,6	27,6	27,5	27,5	27,6
21	użytki kopalne	.	2,5	2,2	2,1	2,1	2,0	1,9
22	tereny komunikacyjne	.	55,3	54,7	55,0	55,0	55,0	55,7
23	tereny osiedlowe ^e	.	15,3	16,2	16,6	17,0	17,3	17,5
24	nieużytki	.	59,1	54,5	54,4	54,3	54,2	54,1

a łącznie ze zgonami niemowląt. b Dane według kierunków wykorzystania powierzchni podano według ewidencji gruntów obowiązującej od wione i zakrzewione". d Do 2016 r. łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych. e Mieszkańciami, przemysłowymi, innymi terenami. c Including agricultural land. e Residential, industrial, other built-up, urbanized non-built-up, recreational and rest.

2015	2016	2017	2018	2019		Specification	No.
wódtwo ship					Polska Poland		
demograficzne conditions							
1188,8	1186,6	1184,5	1181,5	1178,4	38382,6	Population (as of 31 December) in thousands	1
719,9	719,7	719,2	718,3	716,9	23033,1	urban areas: in thousands	2
60,6	60,6	60,7	60,8	60,8	60,0	in % of total population	3
468,9	467,0	465,4	463,3	461,4	15349,5	rural areas: in thousands	4
39,4	39,4	39,3	39,2	39,2	40,0	in % of total population	5
59	59	59	59	58	123	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)	6
						Population (as of 31 December) – in thousands – at age:	
207,4	206,1	206,0	205,9	205,8	6948,7	pre-working	7
750,4	744,3	736,7	728,4	719,2	23025,9	working	8
231,0	236,3	241,8	247,2	253,4	8407,9	post-working	9
9,1	9,6	10,2	10,0	9,6	9,8	Live births per 1000 population	10
10,3	10,3	10,6	11,0	10,6	10,7	Deaths ^a per 1000 population	11
4,5	3,3	4,7	4,2	3,7	3,8	Infant deaths per 1000 live births	12
-1,2	-0,8	-0,4	-1,0	-1,0	-0,9	Natural increase per 1000 population	13
						Life expectancy at the moment of birth:	
73,76	74,15	74,24	74,08	74,29	74,07	males	14
82,59	82,77	82,85	82,68	83,14	81,75	females	15
zasobów powierzchni ziemi i gleby of land surface and soil							
2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	31270,5	Total area ^b in thousand ha	17
						of which:	
1214,1	1211,5	1218,4 ^c	1218,5 ^c	1216,5 ^c	18759,8 ^c	agricultural land	18
643,8	646,1	638,4	637,9	639,1	9533,6	forest land as well as wooded and bushy areas ^d	19
27,7	27,9	27,9	27,9	28,0	658,2	land under surface waters	20
1,8	1,7	1,7	1,8	2,0	29,8	minerals	21
56,0	56,1	56,3	56,7	56,9	940,8	transport areas	22
17,8	18,1	18,2	18,4	18,9	764,6	residential areas ^e	23
54,0	54,0	54,0	53,9	53,8	461,5	wasteland	24

2002 r. c łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione, zurbanizowane niezabudowane, rekreacyjno-wypoczynkowe.

on agricultural land, classified until 2016 in the items "forest land as well as wooded and bushy areas". d Until 2016 including wooded and bushy

Tablica I. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska (cd.)
Table I. Major data on status, threats to environment and environmental protection (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
		województwo voivod						
Wykorzystanie i ochrona Use and protection								
1	Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne ^a w ha	58	43	60	66	88	60	89
2	grunty rolne	52	28	50	55	65	42	72
3	grunty leśne	6	15	10	11	23	18	17
4	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania (stan w dniu 31 XII) w ha	2845	2887	2855	2828	2807	2764	2759
5	Grunty zrekultywowane (w ciągu roku) w ha	14	58	31	63	33	52	159
6	Grunty zagospodarowane (w ciągu roku) w ha	13	8	6	35	25	50	105
Wykorzystanie, zanie Consumption, pollution								
7	Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³	90,2	92,7	92,9	93,9	98,3	96,6	98,5
	na cele:							
8	produkcyjne ^b	15,2	14,0	12,7	12,9	12,3	11,9	12,6
9	nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	18,3	22,2	21,2	22,4	26,7	25,6	26,2
10	eksploatacji sieci wodociągowej ^d	56,7	56,5	59,0	58,7	59,3	59,1	59,8
	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych:							
11	w hektometrach sześciennych	34,3	35,4	37,0	37,1	37,0	37,5	38,3
12	miasta	24,4	21,7	21,6	21,5	21,4	21,2	21,2
13	wieś	9,9	13,7	15,4	15,6	15,5	16,3	17,1
14	na 1 mieszkańca w m ³	28,3	29,4	31,1	30,9	30,8	31,3	32,1
15	miasta	34,3	30,5	30,1	29,7	29,6	29,3	29,4
16	wieś	19,8	27,9	32,7	32,7	32,6	34,4	36,2
17	Miasta ogółem (stan w dniu 31 XII)	36	36	39	40	40	40	40
	z ogółem wyposażone w sieć:							
18	wodociągową	36	36	39	40	40	40	40
19	kanalizacyjną	34	36	39	40	40	40	40
20	obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków	33	36	38	40	40	40	40
21	mechaniczne	-	-	-	-	-	-	-
22	biologiczne	27	20	21	22	22	21	22
23	z podwyższonym usuwaniem biogenów	6	16	17	18	18	19	18
24	nieobsługiwane przez oczyszczalnie ścieków	3	-	1	-	-	-	-

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. b Poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego dotyczą tylko napełniania i uzupełniania stawów rybnych. d Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. e Daną skorygowano w stosunku do danych z poprzedniego roku.

a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land. b Excluding agriculture (except industrial completing fishponds. d Water withdrawal by intakes before entering the water supply network. e Data has been corrected in relation to the data of the previous year.

2015	2016	2017	2018	2019		Specification	No.
wództwo ship					Polska Poland		
zasobów powierzchni ziemi i gleby (dok.) of land surface and soil (cont.)							
87	110	135	154	216	4876	Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land for non-forest purposes ^a in ha	1
67	101	124	126	175	4350	agricultural land	2
20	9	11	28	41	526	forest land	3
2632	2660	2658	2713	2760	62089	Devastated and degraded land requiring reclamation and management (as of 31 December) in ha	4
89	35	51	45	80	1633	Reclaimed land (during the year) in ha	5
40	34	23	24	30	483	Managed land (during the year) in ha	6
czyszczenie i ochrona wód and water protection							
100,5	100,7	96,8	101,9	101,7	9253,6	Water withdrawal for needs of the national economy and population in hm ³	7
for purposes of:							
12,7	12,8	12,4	12,9	12,9	6274,9	production ^b	8
26,0	26,6	23,3	23,6	23,2 ^c	847,4 ^c	irrigation in agriculture and forestry and filling and completing fishponds	9
61,8	61,2	61,2	65,5	65,6	2131,3	exploitation of water supply network ^d	10
Consumption of water from water supply system in households:							
40,2	39,4	39,4	41,7	42,3	1292,2	in cubic hectometres	11
21,3	21,1	21,0	21,9	21,9	813,2	urban areas	12
18,9	18,4 ^e	18,4	19,8	20,3	479,0	rural areas	13
33,7	33,2	33,3	35,3	35,8	33,7	per capita in m ³	14
29,6	29,3	29,2	30,5	30,6	35,3	urban areas	15
40,1	39,2	39,6	42,7	44,0	31,2	rural areas	16
40	40	40	40	40	940	Urban areas total (as of 31 December)	17
of total – fitted with:							
40	40	40	40	40	940	water supply system	18
40	40	40	40	40	938	sewage system	19
40	40	40	40	40	938	served by wastewater treatment plants	20
-	-	-	-	-	1	mechanical	21
22	22	21	21	21	400	biological	22
18	18	19	19	19	537	with increased biogen removal	23
-	-	-	-	-	2	not served by wastewater treatment plants	24

chowu zwierząt oraz zakładów zajmujących się produkcją roślinną), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. c Dane za 2019 r. do opublikowanej w poprzedniej edycji publikacji.

livestock farming and crop production plants), forestry, hunting and fishing – from their own sources. c Data for 2019 concern only filling and data published in the previous edition of the publication.

Tablica I. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska (cd.)
Table I. Major data on status, threats to environment and environmental protection (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
		województwo voivodship						
		Wykorzystanie, zanieczyszczenie Consumption, pollution						
1	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a (stan w dniu 31 XII)	55,4	62,1	62,5 ^b	63,6	65,5	66,4	66,8
2	w tym w miastach w % ludności miast	88,5	94,3	92,0	93,5	95,3	95,9	96,1
3	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w hm ³	40,8	39,3	40,6	40,4	40,3	39,4	39,1
	w tym:							
4	wody chłodnicze (umownie czyste)	0,8	0,5	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2
5	ścieki wymagające oczyszczenia	40,1	38,8	40,1	40,2	40,0	39,1	38,9
6	oczyszczane	39,4	38,5	40,1	40,2	40,0	39,1	38,9
7	mechanicznie	0,3	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9
8	chemicznie ^c	–	–	–	–	–	–	–
9	biologicznie	31,3	9,8	7,1	7,2	7,8	6,1	6,8
10	z podwyższonym usuwaniem biogenów	7,9	28,0	32,2	32,2	31,3	32,1	31,2
11	nieoczyszczane	0,6	0,3	0,0	–	0,0	–	–
	odprowadzone:							
12	bezpośrednio z zakładów	0,0	0,1	0,0	–	0,0	–	–
13	siecią kanalizacyjną	0,6	0,2	–	–	0,0	–	–
		Zanieczyszczenie Air pollution						
14	Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ogółem (stan w dniu 31 XII)	52	57	56	57	56	60	66
	z ogółem:							
	posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:							
15	pyłowych	42	43	42	42	40	40	43
16	gazowych	5	7	7	8	7	5	5
	nieposiadające:							
17	określonej emisji dopuszczalnej	1	7	6	7	7	8	11
	wyników pomiarów emisji:							
18	pyłów	10	10	14	15	13	15	19
19	gazów	10	8	13	14	13	14	17
20	wyników pomiarów imisji	49	52	49	53	53	54	61

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. b Daną skorygowano w stosunku do populacji. c Populacja przyłączona do oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. b Data has been corrected in relation to the population. c Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, the total population – based on balances.

2015	2016	2017	2018	2019		Specification	No.
wództwo ship					Polska Poland		
czyszczenie i ochrona wód (dok.) and water protection (cont.)							
67,4	67,6	67,8	68,2	68,7	74,5	Number of population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a (as of 31 December)	1
96,6	96,6	96,6	96,8	97,0	94,8	of which in urban areas in % of urban population	2
39,1	40,7	41,3	41,7	41,8	7689,1	Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in hm ³	3
						of which:	
0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	5512,6	cooling water	4
39,0	40,5	41,1	41,5	41,5	2176,5	wastewater requiring treatment	5
39,0	40,5	41,1	41,5	41,5	2070,5	treated	6
0,9	0,6	0,3	0,3	0,3	461,4	mechanically	7
-	-	-	-	-	92,0	chemically ^c	8
6,8	7,4	7,6	7,5	7,3	350,2	biologically	9
31,2	32,4	33,2	33,7	33,9	1166,9	with increased biogen removal	10
-	-	0,0	0,0	0,0	106,0	untreated	11
						discharged:	
-	-	0,0	0,0	0,0	99,3	directly from plants	12
-	-	-	0,0	-	6,7	through sewage network	13
i ochrona powietrza and protection							
66	69	70	70	72	1878	Total plants of significant nuisance to air quality (as of 31 December)	14
						of total:	
						possessing systems to reduce the emission of:	
43	45	40	38	39	1108	particulate	15
6	6	7	8	9	285	gaseous	16
						without:	
13	14	12	.	.	.	a specific emission limit	17
						the results of measurements of emission of:	
18	19	22	.	.	.	particulates	18
15	18	19	.	.	.	gases	19
64	64	68	.	.	.	the results of measurements of imission	20

do opublikowanej w poprzedniej edycji publikacji. c Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

in relation to the data published in the previous edition of the publication. c The data applies only to industrial wastewater.

Tablica I. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska (cd.)
Table I. Major data on status, threats to environment and environmental protection (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	
									woje voivod
									Zanieczyszczenie Air pollution
1	Emisja zanieczyszczeń pyłowych ^a w tys. t	2,0	2,0	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	
2	w tym ze spalania paliw	1,7	1,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	
3	Emisja zanieczyszczeń gazowych ^a w tys. t	1709,0	1799,8	1616,6	1646,1	1480,0	1975,0	2014,6	
	w tym:								
4	dwutlenku siarki	6,2	5,3	3,3	3,3	2,8	2,5	2,7	
5	tlenków azotu ^b	3,2	3,6	3,2	3,2	2,7	3,1	3,2	
6	tlenku węgla	3,4	3,2	2,4	2,2	2,1	3,1	3,3	
7	dwutlenku węgla	1694,9	1787,3	1607,3	1636,9	1472,0	1965,2	2004,4	
	Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń ^a :								
	w tysiącach ton:								
8	pyłowe	102,4	118,4	86,6	99,0	84,9	85,5	84,9	
9	gazowe (bez dwutlenku węgla)	0,7	1,6	1,4	1,5	1,2	1,3	0,9	
	w % zanieczyszczeń wytworzonych:								
10	pyłowe	98,1	98,3	98,8	99,0	98,9	99,0	98,9	
11	gazowe (bez dwutlenku węgla)	4,8	11,2	13,4	13,7	12,8	12,1	8,4	
									Odp Wa
	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys.: t:								
12	wytworzone w ciągu roku	717,8	927,9	713,5	707,6	1467,5	1827,5	1266,7	
	w tym:								
13	poddane odzyskowi ^c	531,9	795,1	617,0	641,9	1393,3	1514,8	395,7	
14	unieszkodliwione ^c	133,5	69,8	60,3	24,7	33,6	7,3	4,2	
15	w tym składowane ^d	110,4	47,3	35,6	3,8	29,2	0,7	0,3	
16	magazynowane czasowo	52,4	63,0	36,2	41,0	40,6	305,4	305,9	
17	dotychczas składowane (nagromadzone; stan w końcu roku)	2331,0	2474,8	2350,2	2333,4	2355,4	2354,3	2327,6	
18	Tereny składowania odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) niezrekultywowane (stan w końcu roku) w ha	32,5	36,5	30,5	29,6	29,6	23,8	23,8	
19	Tereny składowania odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) zreduktywowane w ciągu roku w ha	2,7	1,5	-	-	-	-	-	
20	Odpady komunalne zebrane ^f w tys. t	325,8	268,0	242,9	252,1	241,9	251,7	274,9	

a Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. b W przeliczeniu na dwutlenek azotu. c Od 2014 r. – we własnym zakresie przez dliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych. e Na składowiskach, w obiektach unieszkodliwiania odpadów a From plants of significant nuisance to air quality. b Expressed in nitrogen dioxide. c Since 2014 – by waste producer on its own. d Till 2015 on settling ponds) own. e On landfills, in facilities servicing the extractive industries (of which heaps, settling ponds) own. f Estimated data.

2015	2016	2017	2018	2019		Specification	No.
wódtwo ship					Polska Poland		
i ochrona powietrza (dok.) and protection (cont.)							
0,9	0,8	0,7	0,7	0,7	27,1	Emission of particulate pollutants ^a in thousand tonnes:	1
0,7	0,5	0,4	0,4	0,5	14,8	from the combustion of fuel	2
1978,2	2208,1	2065,2	2039,8	2136,1	198440,7	Emission of gaseous pollutants ^a in thousand tonnes	3
						of which:	
2,9	2,9	3,2	2,0	1,9	179,3	sulphur dioxide	4
2,8	2,4	2,2	2,4	2,4	188,1	nitrogen oxides ^b	5
3,0	2,8	2,6	2,6	2,9	293,5	carbon monoxide	6
1968,6	2199,0	2056,1	2031,8	2128,1	197281,7	carbon dioxide	7
						Pollutants retained in pollutant reduction systems ^a :	
						in thousand tonnes:	
88,0	88,6	82,9	72,4	48,8	17692,1	particulate	8
0,9	0,8	1,8	3,3	2,6	2747,7	gaseous (excluding carbon dioxide)	9
						in % of pollutants produced:	
99,0	99,1	99,2	99,1	98,7	99,8	particulate	10
8,6	8,3	16,5	29,4	24,5	70,3	gaseous (excluding carbon dioxide)	11
ady ste							
						Waste (excluding municipal waste) in thousand tonnes	
871,1	662,0	1076,0	884,6	493,5	114127,9	generated during the year	12
						of which:	
304,9	267,1	325,1	321,2	155,6	23339,5	recovered ^c	13
9,1	6,1	4,9	6,0	5,0	23807,8	disposed ^c	14
2,5	-	-	-	-	18860,1	of which landfilled ^d	15
183,0	38,5	40,7	45,1	42,6	1399,8	temporarily stored	16
2337,4	2337,0	2331,5	2314,3	2297,9	1794513,5	landfilled up to now (accumulated ^e ; end of year)	17
28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	8051,0	Waste landfill areas (excluding municipal waste) non-reclaimed (end of year) in ha	18
-	-	-	-	-	1,0	Waste landfill areas (excluding municipal waste) reclaimed during the year in ha	19
286,4	290,8	278,7	299,0	334,0	12752,8	Municipal waste collected ^f in thousand tonnes	20

wytwórcę. d Do 2015 r. na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych, od 2016 r. – na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych. f Dane szacunkowe.

own and other landfills (heaps, settling ponds), since 2016 – on landfills and in facilities servicing the extractive industries (of which heaps,

Tablica I. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska (dok.)
Table I. Major data on status, threats to environment and environmental protection (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Ochrona przyrody Protection of								
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a (stan w dniu 31 XII):							
1	w tysiącach hektarów	644,0	645,0	645,6	645,6	646,0	646,1	645,1
2	w % powierzchni ogólnej	31,9	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0
3	Parki narodowe (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	92,2	92,1	92,1	92,1	92,2	92,2	92,2
4	Rezerваты przyrody ^b (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	14,0	23,6	23,5	23,5	23,8	23,9	23,6
5	Parki krajobrazowe (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1
6	Obszary chronionego krajobrazu (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	462,7	462,7	462,7	462,7	462,7	462,7	461,9
7	Pomniki przyrody (stan w dniu 31 XII)	2051	2112	2058	2031	2015	2012	1998
Ekonomiczne aspekty Economical aspects of								
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) – w mln zł – służące:							
8	ochronie środowiska	126,4	98,9	257,4	246,0	309,6	242,8	374,0
9	gospodarce wodnej	36,8	41,9	118,0	76,5	45,3	60,6	67,4
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) – w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową – służące:							
10	ochronie środowiska	5,5	3,0	5,1	3,8	5,6	4,4	5,4
11	gospodarce wodnej	1,6	1,3	2,3	1,2	0,8	1,1	1,0
Leśni Forestry								
12	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	604,5	614,2	626,2	627,2	628,4	629,0	630,0
13	w tym lasy	595,6	604,6	616,2	617,3	618,4	619,1	620,1
14	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	29,5	30,0	30,5	30,6	30,6	30,7	30,7

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within the legally protected scape parks and protected landscape areas in which they are located.

2015	2016	2017	2018	2019		Specification	No.
wództwo ship					Polska Poland		
i różnorodności biologicznej environment and biodiversity							
						Area of special nature value under legal protection ^a (as of 31 December):	
642,3	638,8	638,8	638,9	638,7	10107,3	in thousand ha	1
31,8	31,6	31,6	31,6	31,6	32,3	in % of total area	2
92,2	92,2	92,2	92,2	92,2	315,1	National parks (as of 31 December) in thousand ha	3
23,6	23,7	23,7	23,7	23,7	169,6	Nature reserves ^b (as of 31 December) in thousand ha	4
88,1	86,6	86,6	86,6	86,6	2610,8	Landscape parks (as of 31 December) in thousand ha	5
459,2	457,3	457,3	457,3	457,1	7021,8	Protected landscape areas (as of 31 December) in thousand ha	6
1993	1998	1977	1964	1968	34890	Monuments of nature (as of 31 December)	7
ochrony środowiska environmental protection							
						Outlays on fixed assets (current prices) – in million PLN – for:	
379,7	112,6	163,2	311,2	328,2	12415,2	environmental protection	8
36,6	24,5	52,1	115,4	81,9	3223,7	water management	9
						Outlays on fixed assets (current prices) – in % of investment outlays on the national economy – for:	
5,5	2,3	2,6	4,0	3,9	3,9	environmental protection	10
0,5	0,5	0,8	1,5	1,0	1,0	water management	11
ctwo and hunting							
630,9	631,5	632,2	635,1	633,9	9462,9	Forest land (as of 31 December) in thousand ha	12
620,9	621,5	622,2	625,0	623,9	9258,8	of which forests	13
30,8	30,8	30,8	31,0	30,9	29,6	Forest cover (as of 31 December) in %	14

prawnie chronionych. b Część powierzchni rezerwatów przyrody została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody, drugi raz łącznie areas. b Part of the area of nature reserves has been shown twice: once in nature reserves, the second time together with the surface of land-

II. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska według podregionów

II. Major data on status, threats to environment and environmental protection by subregions

Wyszczególnienie Specification		Województwo Voivodship	Podregiony Subregions		
			białostocki	łomżyński	suwalski
Powierzchnia ogólna (stan w dniu 31 XII) w km ² Total area (as of 31 December) in km ²	2018	20187	5132	8818	6237
	2019	20187	5132	8818	6237
Warunki demograficzne Demographic conditions					
Ludność (stan w dniu 31 XII) Population (as of 31 December)	2018	1181533	513070	396155	272308
	2019	1178353	513851	393466	271036
w % – w wieku: in % – at age:					
przedprodukcyjnym pre-working	2018	17,4	17,6	17,0	17,7
	2019	17,5	17,8	17,0	17,6
produkcyjnym working	2018	61,7	61,5	61,2	62,5
	2019	61,0	60,9	60,6	62,0
poprodukcyjnym post-working	2018	20,9	20,8	21,8	19,8
	2019	21,5	21,4	22,4	20,4
na 1 km ² powierzchni ogólnej per 1 km ² of total area	2018	59	100	45	44
	2019	58	100	45	43
w miastach w % ogółu ludności in urban areas in % of total population	2018	60,8	74,3	47,4	54,8
	2019	60,8	74,2	47,5	54,9
Urodzenia żywe: Live births:					
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2018	11790	5477	3693	2620
	2019	11342	5218	3591	2533
na 1000 ludności per 1000 population	2018	10,0	10,7	9,3	9,6
	2019	9,6	10,2	9,1	9,3
Zgony: Deaths:					
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2018	12969	5225	4868	2876
	2019	12501	4979	4705	2817
na 1000 ludności per 1000 population	2018	11,0	10,2	12,3	10,5
	2019	10,6	9,7	11,9	10,4
w tym zgony niemowląt: of which infant deaths:					
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2018	50	13	20	17
	2019	42	15	23	4
na 1000 urodzeń żywych per 1000 live burths	2018	4,2	2,4	5,4	6,5
	2019	3,7	2,9	6,4	1,6
Przyrost naturalny: Natural increase:					
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2018	-1179	252	-1175	-256
	2019	-1159	239	-1114	-284
na 1000 ludności per 1000 population	2018	-1,0	0,5	-3,0	-0,9
	2019	-1,0	0,5	-2,8	-1,0

II. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska według podregionów (cd.)
II. Major data on status, threats to environment and environmental protection by subregions (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Województwo Voivodship	Podregiony Subregions			
		białostocki	łomżyński	suwalski	
Stan i ochrona środowiska Environmental protection					
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem w hm ³ Total water withdrawal for needs of the national economy and population in hm ³	2018	101,9	35,0	34,1	32,9
	2019	101,7	34,0	35,4	32,3
w tym – w % ogółem – na cele: of which – in % of total withdrawal – for purposes of:					
produkcyjne ^a production ^a	2018	12,6	6,3	20,9	10,8
	2019	12,6	6,3	20,1	11,2
eksploatacji sieci wodociągowej ^b exploitation of water supply network ^b	2018	64,2	76,5	67,7	47,6
	2019	64,5	79,3	65,7	47,7
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII): Distribution network (as of 31 December):					
wodociągowej: water supply:					
w kilometrach in kilometres	2018	13703,5	3712,6	5614,2	4376,7
	2019	13862,1	3768,8	5707,1	4386,2
na 100 km ² w km per 100 km ² in km	2018	67,9	72,3	63,7	70,2
	2019	68,7	73,4	64,7	70,3
kanalizacyjnej: sewage ^c :					
w kilometrach in kilometres	2018	3615,5	1518,8	1133,6	963,1
	2019	3695,8	1563,9	1160,1	971,8
na 100 km ² w km per 100 km ² in km	2018	17,9	29,6	12,9	15,4
	2019	18,3	30,5	13,2	15,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (stan w dniu 31 XII): Connections leading to residential buildings and collective accommodation facilities (as of 31 December):					
wodociągowe water supply	2018	197840	69882	85025	42933
	2019	200689	71299	85742	43648
kanalizacyjne sewage	2018	95401	45648	30142	19611
	2019	97346	46954	30542	19850
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w hm ³ Household water consumption in hm ³	2018	41,7	16,8	15,2	9,7
	2019	42,3	16,9	15,5	9,9

a Poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt oraz zakładów zajmujących się produkcją roślinną), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. c Łącznie z kolektorami.

a Excluding agriculture (except industrial livestock farming and crop production plants), forestry, hunting and fishing – from own intakes. b Water withdrawal by intakes, before entering the water supply network. c Including collectors.

II. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska według podregionów (cd.)
II. Major data on status, threats to environment and environmental protection by subregions (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Województwo Voivodship	Podregiony Subregions			
		białostocki	łomżyński	suwalski	
Stan i ochrona środowiska (cd.) Environmental protection (cont.)					
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi ogółem w hm ³ Total industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground in hm ³	2018	41,5	18,4	14,6	8,5
	2019	41,5	18,4	14,5	8,6
w tym oczyszczane w % ogółem of which treated in % of total	2018	100,0	100,0	100,0	100,0
	2019	99,9	99,9	99,8	100,0
w tym biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów of which biologically and with increased biogene removal (disposal)	2018	99,3	99,1	99,4	99,9
	2019	99,2	98,9	99,4	99,4
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a (stan w dniu 31 XII) Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a (as of 31 December)	2018	68,2	82,2	55,1	60,7
	2019	68,7	82,8	55,4	61,1
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. t: Emission of air pollutants from plants of significant nuisance in thousand tonnes:					
pyłowych particulate	2018	0,7	0,1	0,2	0,4
	2019	0,7	0,1	0,2	0,4
gazowych gaseous	2018	2039,8	930,0	544,9	564,8
	2019	2136,1	1035,1	542,6	558,4
w tym: dwutlenku siarki of which: sulphur dioxide	2018	2,0	0,3	0,8	1,0
	2019	1,9	0,3	0,7	0,8
tlenków azotu ^b nitrogen oxides ^b	2018	2,4	0,7	0,7	1,0
	2019	2,4	0,7	0,8	0,8
dwutlenku węgla carbon dioxide	2018	2031,8	927,8	542,2	561,8
	2019	2128,1	1032,8	539,7	555,5
Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych ^c : Pollutants retained in pollutant reduction systems in % of pollutants produced ^c :					
pyłowe particulate	2018	99,1	99,6	93,6	99,1
	2019	98,7	99,6	93,4	98,2
gazowe (bez dwutlenku węgla) gaseous (excluding carbon dioxide)	2018	29,4	57,1	.	9,6
	2019	24,5	51,4	.	6,4

a łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne, ludność ogółem – na podstawie bilansów. b W przeliczeniu na dwutlenek azotu. c W zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza.

a Including population connected to industrial wastewater treatment plants, the total population – based on balances. b Expressed in nitrogen dioxide. c In plants of significant nuisance to air quality.

II. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska według podregionów (cd.)
II. Major data on status, threats to environment and environmental protection by subregions (cont.)

Wyszczególnienie Specification		Województwo Voivodship	Podregiony Subregions			
			białostocki	łomżyński	suwalski	
Stan i ochrona środowiska (dok.) Environmental protection (cont.)						
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t: Waste (excluding municipal waste) in thousand tonnes:						
wytworzone w ciągu roku generated during the year		2018	884,6	437,2	153,8	293,6
		2019	493,5	231,8	183,7	78,0
w tym: of which:						
poddane odzyskowi ^a recovered ^a		2018	321,2	126,5	46,2	148,5
		2019	155,6	113,5	41,1	1,0
unieszkodliwione ^a disposed ^a		2018	6,0	-	5,9	0,1
		2019	5,0	-	5,0	-
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients		2018	512,3	280,3	98,0	134,0
		2019	290,3	88,8	134,6	66,9
dotychczas składowane (nagromadzone ^b w obiektach własnych; stan w końcu roku) landfilled up to now (accumulated ^b ; end of the year)		2018	2314,3	2314,3	-	-
		2019	2297,9	2297,9	-	-
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^c (stan w dniu 31 XII): Area of special nature value under legal protection ^c (as of 31 December):						
w hektarach in hectares		2018	638899	152535	189107	297256
		2019	638702	152535	188910	297257
w % powierzchni ogólnej in % of total area		2018	31,6	29,7	21,4	47,7
		2019	31,6	29,7	21,4	47,7
Pomniki przyrody (stan w dniu 31 XII) Monuments of nature (as of 31 December)		2018	1964	232	1455	277
		2019	1968	241	1449	278
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) - w mln zł - służące: Outlays on fixed assets (current prices) - in million PLN - in:						
ochronie środowiska environmental protection		2018	311,2	192,6	65,1	53,5
		2019	328,2	160,9	83,7	83,5
gospodarce wodnej water management		2018	115,4	62,9	30,1	22,4
		2019	81,9	39,0	28,6	14,3

a We własnym zakresie przez wytwórcę. b Na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach, stawach osadowych). c Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

a By waste producer on its own. b On own landfills and facilities servicing the extractive industries (of which heaps, settling ponds). c Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas.

II. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska według podregionów (dok.)
II. Major data on status, threats to environment and environmental protection by subregions (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Województwo Voivodship	Podregiony Subregions			
		białostocki	łomżyński	suwalski	
Leśnictwo Forestry					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w ha Forest land (as of 31 December) ha	2018	635073	175178	268780	191116
	2019	633856	175260	267388	191208
w tym lasów of which forests	2018	625030	172163	265353	187514
	2019	623877	172245	264023	187609
publicznych public	2018	428518	128450	155576	144492
	2019	428851	128506	155757	144589
prywatnych private	2018	206555	46727	113204	46624
	2019	205004	46754	111632	46619
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w % Forest cover (as of 31 December) in %	2018	31,0	33,5	30,1	30,1
	2019	30,9	33,6	29,9	30,1

Warunki naturalne Environment

Tablica 1. Położenie geograficzne
Table 1. Geographic location

Wyszczególnienie Specification	W stopniach i minutach In degrees and minutes	W km In km
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa: Extreme points of the border of the voivodship:		
na północ (szerokość geograficzna północna) – gmina Wizajny in the north (northern geographic latitude)	54°25'	.
na południe (szerokość geograficzna północna) – gmina Mielnik in the south (northern geographic latitude)	52°17'	.
na zachód (długość geograficzna wschodnia) – gmina Turośl in the west (eastern geographic longitude)	21°36'	.
na wschód (długość geograficzna wschodnia) – gmina Białowieża in the east (eastern geographic longitude)	23°57'	.
Rozciągłość: Extent:		
z południa na północ from south to north	2°08'	236
z zachodu na wschód from west to east	2°21'	161

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Tablica 2. Powierzchnia i granice w 2019 r.
Stan w dniu 1 stycznia
Table 2. Area and borders in 2019
As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent
Powierzchnia w km ² Area in km ²	20187,0	.
Długość granic w km Length of borders in km	936,4	100,0
z Białorusią with Belarus	245,9	26,3
z Litwą with Lithuania	104,3	11,1
z województwami: with voivodships:		
lubelskim	4,0	0,4
mazowieckim	357,9	38,2
warmińsko-mazurskim	224,4	24,0
Na 1 km granicy przypada powierzchnia w km ² Area in km ² per 1 km of border	21,6	.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Tablica 3. Większe rzeki^a
Table 3. Principal rivers^a

Rzeki ^b Rivers ^b	Długość w km Length ^c in km		Odbiornik ^d Recipient ^d	Powierzchnia ^c zlewni w km ² Drainage basin area ^c in km ²	
	ogółem ^e total ^e	w tym w województwie of which in the voivodship		ogółem ^e total ^e	w tym w województwie of which in the voivodship
Narew	468,0	295,2	Wisła	53854,8	17550,0
Narewka	43,6	43,6	Narew	460,5	460,5
Orlanka	54,6	54,6	Narew	512,0	512,0
Biała	36,2	36,2	Orlanka	207,1	207,1
Supraśl	103,0	103,0	Narew	1843,7	1843,7
Stoja	38,1	38,1	Supraśl	220,1	220,1
Sokołda	51,0	51,0	Supraśl	488,8	488,8
Płoska	34,1	34,1	Supraśl	216,4	216,4
Nereśl	47,8	47,8	Narew	298,7	298,7
Ślina	43,6	43,6	Narew	355,4	355,4
Biebrza	183,6	183,6	Narew	7092,6	5055,7
Sidra	38,8	38,8	Biebrza	299,3	299,3
Netta	118,4	115,4	Biebrza	1300,7	1240,0
Blizna	20,3	20,3	Netta	352,7	352,7
Szczeberka	60,1	60,1	Blizna	226,3	226,3
Brzozówka	72,9	72,9	Biebrza	693,2	693,2
Kumiałka	41,7	41,7	Brzozówka	220,4	220,4
Lega (Jegrznia)	145,1	63,2	Biebrza	1061,7	359,4
Ełk	127,0	34,2	Biebrza	1556,8	352,5
Wissa	59,4	59,4	Biebrza	515,7	470,4
Gać	23,3	23,3	Narew	431,3	431,3
Jabłonka	33,7	33,7	Gać	224,5	224,5
Pisa	151,1	53,2	Narew	4513,7	847,6
Skroda	57,9	57,9	Pisa	405,8	405,8
Ruż	41,3	30,1	Narew	358,5	264,3

a Rzeki o powierzchni zlewni w województwie podlaskim powyżej 200 km². b Uszeregowane w porządku hydrograficznym. c Obliczono na podstawie Mapy Podziału Hydrograficznego Polski; uwzględniono odcinki rzek, które płyną przez jeziora, po granicy państwa i województwa. d Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. e Długości rzek oraz powierzchnie zlewni zostały podane dla rzek i zlewni w granicach Polski.

a Rivers with the drainage basin area in Podlaskie Voivodship over 200 km². b Sorted in hydrographic order. c Calculated on the basis of the Hydrographic Map of Poland; include river sections that flow through the lakes along the state and voivodship border. d River or reservoir, into which the water flows. e River length and drainage basin area were given for rivers and drainage basin within Poland.

Tablica 3. Większe rzeki^a (dok.)
Table 3. Principal rivers^a (cont.)

Rzeki ^b Rivers ^b	Długość w km Length ^c in km		Odbiornik ^d Recipient ^d	Powierzchnia ^c zlewni w km ² Drainage basin area ^c in km ²	
	ogółem ^e total ^e	w tym w województwie of which in the voivodhip		ogółem ^e total ^e	w tym w województwie of which in the voivodhip
Narew (dok.)					
Bug	639,4	92,7	Narew	19356,6	3723,0
Leśna (Leśna Prawa)	36,4	36,4	Bug	355,6	355,6
Pulwa	17,2	17,2	Bug	200,9	200,9
Nurzec	108,6	108,6	Bug	2080,5	2066,0
Nurczyk	40,4	40,4	Nurzec	279,3	279,3
Leśna	27,2	27,2	Nurzec	320,7	320,7
Mianka	27,9	27,9	Nurzec	210,5	210,5
Brok	89,9	46,0	Bug	810,9	439,9
Czarna Hańcza	133,3	133,3	Niemen	1615,8	1615,8
Marycha	98,1	98,1	Czarna Hańcza	459,6	459,6
Świstocz	44,3	44,3	Niemen	340,3	340,3
Szeszupa (Szeszupie)	27,6	27,6	Niemen	304,9	304,9

a Rzeki o powierzchni zlewni w województwie podlaskim powyżej 200 km². b Uszeregowane w porządku hydrograficznym. c Obliczono na podstawie Mapy Podziału Hydrograficznego Polski; uwzględniono odcinki rzek, które płyną przez jeziora, po granicy państwa i województwa. d Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. e Długości rzek oraz powierzchnie zlewni zostały podane dla rzek i zlewni w granicach Polski.

Źródło: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku – Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

a Rivers with the drainage basin area in Podlaskie Voivodship over 200 km². b Sorted in hydrographic order. c Calculated on the basis of the Hydrographic Map of Poland; includ river sections that flow through the lakes along the state and voivodship border. d River or reservoir, into which the water flows. e River length and drainage basin area were given for rivers and drainage basin within Poland.

Source: data of the Regional Water Management Authority – the Polish Waters National Water Holding.

Tablica 4. Większe i głębsze jeziora
Table 4. Principal and deeper lakes

Jeziora Lakes	Położenie Location		Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	Głębokość maksymalna w m Maximum depth in m	Objętość w tys. m ³ Capacity in thousand m ³
	dorzecze basin	zlewnia drainage basin			
Według powierzchni By area					
Wigry	Niemen	Czarna Hańcza	2168,3	73,2	336726,7
Rajgrodzkie ^b	Wiśła	Jegrznia	1509,9	52,0	142623,2
Gaładuś ^c	Niemen	Biała Hańcza	707,0	54,8	92474,7
Sajno	Wiśła	Netta	526,3	27,0	52446,8
Dręstwo	Wiśła	Jegrznia	507,8	25,0	42734,6
Białe Augustowskie	Wiśła	Netta	475,1	30,0	41716,5
Serwy	Niemen	Czarna Hańcza	447,6	41,5	67181,5
Necko	Wiśła	Netta	410,3	25,0	40561,4
Szelment Wielki	Niemen	Szeszupa	346,2	45,0	53492,0
Rospuda Filipowska	Wiśła	Netta	327,9	38,9	49731,8
Hańcza	Niemen	Czarna Hańcza	308,4	108,5	120364,1
Pomorze	Niemen	Marycha	293,2	23,5	25280,5
Wiżajny	Pregoła	Węgorapa	291,3	5,3	7746,1
Kolno	Wiśła	Netta	254,3	3,3	3303,4
Studzieniczne	Wiśła	Netta	247,2	30,5	22073,6
Blizno	Wiśła	Blizna	230,3	28,8	24191,1
Pierty	Niemen	Czarna Hańcza	224,3	38,0	23677,2
Tajno	Wiśła	Netta	215,7	6,6	6224,5
Gremzdy	Niemen	Czarna Hańcza	201,9	14,3	8885,2
Mieruńskie Wielkie	Wiśła	Netta	194,6	25,5	12717,9
Szelment Mały	Niemen	Szeszupa	165,9	28,5	12577,3
Długie Augustowskie	Wiśła	Blizna	158,7	12,0	7492,6
Hołny	Niemen	Biała Hańcza	151,7	15,2	9231,4
Garbas	Wiśła	Netta	138,0	48,0	31809,7
Mikaszewo	Niemen	Czarna Hańcza	133,1	15,0	7087,6
Bolesty	Wiśła	Netta	129,2	16,2	9716,4
Białe Filipowskie	Pregoła	Węgorapa	129,0	52,0	22662,3
Krzywe Wigierskie	Niemen	Czarna Hańcza	125,4	28,5	11867,5
Zelwa	Niemen	Marycha	120,7	12,3	5972,0
Okmin	Niemen	Czarna Hańcza	118,8	42,4	14310,4
Rospuda Augustowska	Wiśła	Netta	103,2	10,5	5383,1
Białe Wigierskie	Niemen	Czarna Hańcza	100,2	34,0	13193,5

a Obliczono na podstawie Mapy Podziału Hydrograficznego Polski. b Jezioro na pograniczu województw warmińsko-mazurskiego i podlaskiego; powierzchnia na terenie województwa podlaskiego wynosi 987,2 ha. c Jezioro graniczne – na terytorium Polski 544,6 ha.

a Calculated on the basis of the Hydrographic Map of Poland. b Lake at the border of Warmińsko-Mazurskie Voivodship and Podlaskie Voivodship; the area in Podlaskie Voivodship is 987.2 ha. c Border lake – within Poland 544.6 ha.

Tablica 4. Większe i głębsze jeziora (dok.)
Table 4. Principal and deeper lakes (cont.)

Jeziora Lakes	Położenie Location		Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	Głębokość maksymalna w m Maximum depth in m	Objętość w tys. m ³ Capacity in thousand m ³
	dorzecze basin	zlewnia drainage basin			
Według głębokości By depth					
Hańcza	Niemen	Czarna Hańcza	308,4	108,5	120364,1
Wigry	Niemen	Czarna Hańcza	2168,3	73,2	336726,7
Gaładuś ^c	Niemen	Biała Hańcza	707,0	54,8	92474,7
Rajgrodzkie ^b	Wiśła	Jęgrznia	1509,9	52,0	142623,2
Białe Filipowskie	Pregoła	Węgorapa	129,0	52,0	22662,3
Ożewo (Użewo)	Niemen	Czarna Hańcza	56,3	49,6	9326,4
Garbas	Wiśła	Netta	138,0	48,0	31809,7
Busznica	Wiśła	Blizna	46,4	48,0	3350,6
Szurpiły	Niemen	Szeszupa	83,2	46,2	8168,0
Szelment Wielki	Niemen	Szeszupa	346,2	45,0	53492,0
Długie Krasnopolskie	Niemen	Czarna Hańcza	96,7	45,0	7669,4
Okmin	Niemen	Czarna Hańcza	118,8	42,4	14310,4
Dmitrowo	Niemen	Marycha	59,6	42,0	6476,6
Serwy	Niemen	Czarna Hańcza	447,6	41,5	67181,5
Rospuda Filipowska	Wiśła	Netta	327,9	38,9	49731,8
Pierty	Niemen	Czarna Hańcza	224,3	38,0	23677,2
Białe Wigierskie	Niemen	Czarna Hańcza	100,2	34,0	13193,5
Boczne	Pregoła	Węgorapa	59,5	33,5	8891,5
Studzieniczne	Wiśła	Netta	247,2	30,5	22073,6
Białe Augustowskie	Wiśła	Netta	475,1	30,0	41716,5
Blizno	Wiśła	Blizna	230,3	28,8	24191,1
Szelment Mały	Niemen	Szeszupa	165,9	28,5	12577,3
Krzywe Wigierskie	Niemen	Czarna Hańcza	125,4	28,5	11867,5
Sajno	Wiśła	Netta	526,3	27,0	52446,8
Mieruńskie Wielkie	Wiśła	Netta	194,6	25,5	12717,9
Dręstwo	Wiśła	Jęgrznia	507,8	25,0	42734,6
Necko	Wiśła	Netta	410,3	25,0	40561,4

a Obliczono na podstawie Mapy Podziału Hydrograficznego Polski. b Jezioro na pograniczu województw warmińsko-mazurskiego i podlaskiego; powierzchnia na terenie województwa podlaskiego wynosi 987,2 ha. c Jezioro graniczne – na terytorium Polski 544,6 ha.

Źródło: w zakresie położenia i powierzchni – dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku – Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, w zakresie głębokości i objętości – dane według Atlasu Jezior Polski t. III pod red. J. Jańczaka, IMGW Bogucki Wydawnictwo Naukowe S.C. Poznań 1999.

a Calculated on the basis of the Hydrographic Map of Poland. b Lake at the border of Warmińsko-Mazurskie Voivodship and Podlaskie Voivodship; the area in Podlaskie Voivodship is 987.2 ha. c Border lake – within Poland 544.6 ha.

Source: in regard to location and area – data of the Regional Water Management Authority – the Polish Waters National Water Holding; in regard to depth and capacity – data by “The Atlas of Polish Lakes” volume 3, J. Jańczak, IMGW Bogucki Wydawnictwo Naukowe S.C. Poznań 1999.

Tablica 5. Temperatury powietrza
Table 5. Air temperatures

Wyszczególnienie	Stacje meteorologiczne Meteorological stations		Specification
	Białystok	Suwałki	
Wzniesienie stacji nad poziom morza w m	148	184	Station elevation above the sea level in m
Temperatury w °C:			Temperatures in °C
średnie ^a : 1971–2000	6,9	6,3	average ^a : 1971–2000
1991–2000	7,2	6,8	1991–2000
2001–2010	7,5	7,1	2001–2010
2010	6,8	6,2	2010
2015	8,6	8,2	2015
2018	8,7	8,2	2018
2019	9,2	8,8	2019
skrajne w latach 1971–2019: maksimum	35,5	35,2	extreme in the years 1971–2019: maximum
minimum	-35,4	-30,6	minimum
amplitudy temperatur skrajnych w latach 1971–2019	70,9	65,8	amplitudes of extreme temperatures in the years 1971–2019

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

Tablica 6. Średnie miesięczne^a temperatury powietrza
Table 6. Average monthly^a temperatures

Stacje meteorologiczne Lata Meteorological stations Years		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
		w °C in Celsius degrees											
Białystok	1971–2000	-3,5	-2,7	1,0	6,8	12,8	15,7	17,2	16,5	11,9	7,0	1,8	-1,6
	1991–2000	-2,3	-1,6	1,4	7,7	12,7	16,2	17,7	17,0	12,0	7,1	1,4	-2,1
	2001–2010	-3,5	-2,5	1,4	7,8	13,1	15,8	19,2	17,7	12,5	7,3	3,0	-2,0
	2010	-10,2	-3,4	1,8	7,9	13,6	17,0	21,1	19,2	11,5	4,4	4,5	-6,3
	2015	0,0	-0,1	4,2	7,2	11,6	15,7	17,9	20,0	14,1	5,9	4,2	2,9
	2018	-1,4	-4,5	-1,2	11,7	16,7	18,0	19,8	19,2	14,6	8,4	3,0	-0,2
	2019	-3,7	1,8	4,2	8,9	12,9	20,8	17,3	17,8	13,0	9,8	5,4	2,3
Suwałki	1971–2000	-4,0	-3,4	0,1	6,0	12,1	15,1	16,6	16,3	11,5	6,6	1,3	-2,2
	1991–2000	-2,7	-2,3	0,5	7,1	12,1	15,6	17,4	17,0	11,8	6,7	0,8	-2,6
	2001–2010	-3,9	-3,3	0,5	7,2	12,6	15,4	18,9	17,7	12,6	6,8	2,5	-2,3
	2010	-10,6	-4,0	0,6	7,4	13,3	16,2	21,0	19,0	11,4	4,3	3,7	-7,4
	2015	-0,7	-0,6	4,1	6,8	11,1	15,2	17,2	19,7	13,8	5,6	4,3	2,4
	2018	-2,0	-5,7	-2,0	10,6	16,8	17,6	19,9	18,7	14,4	8,0	2,4	-0,7
	2019	-4,6	1,2	3,3	8,8	12,3	20,3	17,1	18,0	13,0	9,2	4,7	2,0

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include monthly averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

Tablica 7. Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśłonecznienie i zachmurzenie
Table 7. Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness

Wyszczególnienie Specification	Stacje meteorologiczne Meteorological stations	
	Białystok	Suwałki
Roczne sumy ^a opadów w mm: Total ^a annual precipitation in mm:		
1971–2000	577	591
1991–2000	573	575
2001–2010	613	619
2010	851	729
2015	526	593
2018	536	524
2019	618	487
Średnia prędkość wiatru w m/s: Average wind velocity in m per second:		
2010	2,6	3,5
2015	2,4	3,5
2018	2,2	3,1
2019	2,4	3,5
Uśłonecznienie w h: Insolation in hours:		
2010	1734	1766
2015	1962	1697
2018	2040	1975
2019	2064	1791
Średnie zachmurzenie w oktantach ^b : Average cloudiness in octants ^b :		
2010	5,4	5,4
2015	5,1	5,1
2018	5,0	5,0
2019	5,1	5,1

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. b Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods. b Level of cloudiness: from 0 (sky without clouds) to 8 (fully covered with clouds).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

Tablica 8. Miesięczne sumy^a opadów atmosferycznych
Table 8 Monthly atmospheric precipitation^a

Stacje meteorologiczne Lata Meteorological stations Years		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
		w mm in mm											
Białystok	1971–2000	29	24	31	39	52	72	85	62	57	46	40	39
	1991–2000	26	33	38	52	58	64	69	53	60	42	40	38
	2001–2010	39	31	31	25	75	64	84	87	53	47	42	36
	2010	33	29	30	33	110	109	124	126	115	25	81	36
	2015	45	3	41	29	103	26	63	5	34	36	81	61
	2018	27	15	23	41	31	22	145	26	66	40	21	78
	2019	55	11	45	4	100	50	114	101	54	23	20	41
Suwałki	1971–2000	33	25	34	37	49	74	83	64	53	49	46	43
	1991–2000	32	32	41	45	45	60	73	57	51	45	48	45
	2001–2010	42	31	35	23	66	63	92	87	47	57	41	35
	2010	24	29	30	34	136	80	87	125	51	25	61	48
	2015	60	9	48	49	50	12	82	34	118	12	71	49
	2018	43	12	15	51	18	43	100	88	13	55	30	57
	2019	43	21	46	6	51	44	56	86	55	39	12	29

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include monthly averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

Wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi i gleby. Kopaliny

Use and protection of land surface and soil. Minerals

**Tablica 1/9/. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa
Stan w dniu 1 stycznia**

Table 1/9/. Geodesic status and use of voivodship land
As of 1 January

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019		Specification	
	w ha in ha			w odsetkach in percent	na 1000 mieszkań- ców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna	2018702	2018702	2018702	2018702	100,0	1708,5	Total area
Użytki rolne	1219915	1214084	1218487 ^b	1216527 ^b	60,3 ^b	1029,6 ^b	Agricultural land
w tym:							of which:
grunty orne	772680	770162	761506	759237	37,6	642,6	arable land
sady	5535	4419	4898	4606	0,2	3,9	orchards
łąki trwałe	207115	207107	205034	204658	10,1	173,2	permanent meadows
pastwiska trwałe	192837	192578	190061	188913	9,4	159,9	permanent pastures
grunty:							land:
rolne zabudowane	32483	31089	36061	36352	1,8	30,8	agricultural built-up
pod stawami	1500	1740	2007	2014	0,1	1,7	under ponds
pod rowami	7765	6991	7141	7254	0,4	6,1	under ditches
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione ^c	639978	643803	637884	639093	31,7	540,9	Forest land as well as wooded and bushy areas ^c
lasy	624856	630047	632106	633636	31,4	536,3	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	15122	13756	5778	5457	0,3	4,6	wooded and bushy areas
Grunty pod wodami powierzchniowymi	27570	27670	27933	28003	1,4	23,7	Land under surface waters
płynącymi	24415	25732	25971	26115	1,3	22,1	flowing
stojącymi	3155	1939	1962	1888	0,1	1,6	standing

a Ludność według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. b Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. c Do 2016 r. łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych.

a Population as of 31 December 2018. b Including wooded and bushy areas on agricultural land, classified until 2016 in the items "forest land as well as wooded and bushy areas". c Until 2016 including wooded and bushy areas on agricultural land.

Tablica 1/9/. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa (dok.)
Stan w dniu 1 stycznia
Table 1/9/. Geodesic status and use of voivodship land (cont.)
As of 1 January

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019		Specification	
	w ha in ha			w odsetkach in percent	na 1000 mieszkań- ców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Grunty zabudowane i zurbanizowane	73139	75609	76775 ^d	77824 ^d	3,9 ^d	65,9 ^d	Built-up and urbanized land
w tym:							of which:
tereny:							areas:
mieszkaniowe	7374	8054	8441	8721	0,4	7,4	residential
przemysłowe	2445	2784	2913	2993	0,1	2,5	industrial
inne zabudowane	4052	4769	4896	5017	0,2	4,2	other built-up
zurbanizowane niezabudowane	744	741	681	710	0,0	0,6	urbanized non-built up
rekreacyjno-wypoczynkowe	1561	1429	1430	1461	0,1	1,2	recreational and rest
tereny komunikacyjne:							transport areas:
drogi	49175	50885	51129	51277	2,5	43,4	roads
kolejowe	5421	5031	4989	4986	0,2	4,2	railway
inne ^e	132	107	92	191	0,0	0,2	other ^e
użytki kopalne	2236	1810	1756	1988	0,1	1,7	minerals
Użytki ekologiczne	1825	1920	1970	1969	0,1	1,7	Ecological areas
Nieużytki	54457	53992	53853	53782	2,7	45,5	Wasteland
Tereny różne ^f	1818	1623	1800	1504	0,1	1,3	Miscellaneous land ^f

a Ludność według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. d łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych. e Przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. f Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

a Population as of 31 December 2018. d Including areas used for the construction of public roads or railways. e Harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. f Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of Podlaskie Voivodship Marshal's Office.

Tablica 2/10/. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni według powiatów w 2019 r.
Stan w dniu 1 stycznia
Table 2/10/. Geodesic status and use of land by powiats in 2019
As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Użytki rolne ^a Agricultural land ^a				Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as wooded and bushy areas	Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under waters	Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanized land			Użytki ekologiczne Ecological areas	Nie-użytki Waste-land	Tereny różne ^b Miscellaneous land ^b
		razem total	w tym of which					teren residential ^c	tereny komunikacyjne ^d	użytki kopalne minerals			
			grunty orne arable land	sady or- chards	łąki i pastwiska trwałe permanent meadows and pastures								
w ha in ha													
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2018702	1216527	759237	4606	393571	639093	28003	18902	56934	1988	1969	53782	1504
Powiaty Powiats													
Augustowski	165939	72230	39203	350	29071	78440	5773	752	3290	32	37	5373	12
Białostocki	297644	151708	84716	891	58049	121437	4093	3493	9019	425	20	7278	171
Bielski	138509	101749	60215	369	37564	29422	416	942	4575	140	9	754	502
Grajewski	96762	66140	35917	184	26654	22288	1702	865	2374	45	62	3270	16
Hajnowski	162353	64352	34610	121	23611	88632	1120	1201	4495	143	714	1666	30
Kolneński	94010	68754	41936	53	23687	21181	372	452	2316	57	66	809	3
Łomżyński	135459	97457	64479	301	28176	30998	1208	714	3666	113	64	1148	91
Moniecki	138179	82861	43727	267	34701	29700	1263	480	3129	24	-	20702	20
Sejneński	85517	41539	28407	121	10991	36794	3733	305	1548	-	-	1596	2
Siemiatycki	145946	86349	61909	199	20561	52550	1040	737	4291	156	61	732	30
Sokólski	205450	138449	86910	1119	44096	54651	469	941	5882	433	99	4045	481
Suwalski	130700	91896	65833	258	22126	23613	5990	627	3279	194	832	4239	30
Wysokomazowiecki	128891	97684	75818	279	17752	24459	470	765	3934	87	-	1472	20
Zambrowski	73312	47522	30497	45	14146	22083	161	517	2462	132	5	425	5

a łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych. b Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego. c Mieszaniowe, przemysłowe, inne zabudowane, zurbanizowane niezabudowane, rekreacyjno-wypoczynkowe. d łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

a Including wooded and bushy areas on agricultural land. b Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic. c Residential, industrial, other built-up, urbanized non-built-up, recreational and rest. d Including areas used for the construction of public roads or railways.

**Tablica 2/10/. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni według powiatów w 2018 r. (dok.)
Stan w dniu 1 stycznia**

**Table 2/10/. Geodesic status and use of land by powiats in 2018 (cont.)
As of 1 January**

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Użytki rolne ^a Agricultural land ^a				Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as wooded and bushy areas	Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under waters	Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanized land			Użytki ekologiczne Ecological areas	Nie-użytki Waste-land	Tereny różne ^b Miscellaneous land ^b
		razem total	w tym of which					teren residential ^c	tereny komunikacyjne ^d transport ^d	użytki kopalne minerals			
			grunty orne arable land	sady or- chards	łąki i pastwiska trwałe permanent meadows and pastures								
w ha in ha													
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status													
Białystok	10213	2726	1479	19	1037	1887	83	3801	1617	-	-	46	53
Łomża	3267	1815	873	23	838	23	33	983	341	-	-	47	25
Suwałki	6551	3296	2708	7	511	935	77	1327	716	7	-	180	13

a łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych. b Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego. c Mieszkaniowe, przemysłowe, inne zabudowane, zurbanizowane niezabudowane, rekreacyjno-wypoczynkowe. d łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

a Including wooded and bushy areas on agricultural land. b Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic. c Residential, industrial, other built-up, urbanized non-built-up, recreational and rest. d Including areas used for the construction of public roads or railways.

Source: data of Podlaskie Voivodship Marshal's Office.

Tablica 3/11/. Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne wyłączone na cele nieleśne^a

Table 3/11/. Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w ha in ha				
OGÓŁEM	60	87	154	216	TOTAL
Według rodzajów gruntów By type of land					
Grunty rolne	50	67	126	175	Agricultural land
W tym użytki rolne	30	34	75	96	Of which gricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
I-III	11	7	17	17	I-III
IV	16	22	52	68	IV
V-VI	3	5	6	11	V-VI
Grunty leśne	10	20	28	41	Forest land

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

Tablica 3/11/. Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne wyłączone na cele nieleśne^a (dok.)
Table 3/11/. Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes^a (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w ha		in ha		
Według kierunków wyłączenia By directions of designation					
Na tereny:					For areas:
osiedlowe	33	38	59	69	residential
przemysłowe	13	15	26	57	industrial
komunikacyjne	–	1	5	4	roads and communication trails
Pod użytki kopalne	8	20	27	35	Minerals
Na inne cele	6	13	36	51	Other purposes

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land – data of the Ministry of Environment.

Tablica 4/12/. Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz zrehabilitowane i zagospodarowane
Table 4/12/. Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2855	2632	2713	2760	Land requiring reclamation (as of 31 December)
zdewastowane	2746	2528	2626	2675	devastated
zdegradowane	109	104	87	85	degraded
Grunty zrehabilitowane (w ciągu roku)	31	89	45	80	Reclaimed land (during the year)
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	9	68	39	60	agricultural
leśne	20	6	5	7	forest
Grunty zagospodarowane (w ciągu roku)	6	40	24	30	Managed land (during the year)
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	6	25	20	23	agricultural
leśne	–	4	4	1	forest

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

Tablica 5/13/. Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji według powiatów w 2019 r. Stan w dniu 31 grudnia
Table 5/13/. Devastated and degraded land requiring reclamation by powiats in 2019 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Grunty zdewastowane Devastated land	Grunty zdegradowane Degraded land
	w ha in ha		
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2760	2675	85
Powiaty Powiats			
Augustowski	72	72	-
Białostocki	297	297	-
Bielski	314	314	-
Grajewski	110	110	-
Hajnowski	276	259	17
Kolneński	77	77	-
Łomżyński	176	176	-
Moniecki	53	53	-
Sejneński	14	14	-
Siemiatycki	179	179	-
Sokółski	488	488	-
Suwański	403	403	-
Wysokomazowiecki	91	91	-
Zambrowski	142	142	-
Miasto na prawach powiatu City with powiat status			
Suwałki	68	-	68

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.
 Source: data of Podlaskie Voivodship Marshal's Office.

Tablica 6/14/. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w gospodarstwach rolnych w przeliczeniu na czysty składnik

Table 6/14/. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in agricultural farms in terms of pure ingredient

Wyszczególnienie	2009/10 ^a	2014/15	2017/18	2018/19		Specification
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W tonach In tonnes						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	112402	93835	133017	116165	114459	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	64738	54177	71479	58127	57210	nitrogenous
fosforowe	24148	17430	24605	23664	23347	phosphatic
potasowe	23517	22228	36933	34374	33901	potassic
Nawozy wapniowe ^c	15252	21606	22920	11334	10297	Lime fertilizers ^c
Na 1 ha użytków rolnych w kg Per 1 ha of agricultural land in kg						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	105,0	88,7	124,0	106,1	105,8	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	60,5	51,2	66,6	53,1	52,9	nitrogenous
fosforowe	22,5	16,5	22,9	21,6	21,6	phosphatic
potasowe	22,0	21,0	34,4	31,4	31,3	potassic
Nawozy wapniowe ^c	14,2	20,4	21,4	10,4	9,5	Lime fertilizers ^c

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Mostly frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

Tablica 7/15/. Pożary^a upraw rolnych, łąk, rżysk i nieużytkówTable 7/15/. Fires^a of arable crops, meadows, stubble and wastelands

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Liczba pożarów:					Number of fires:
upraw rolnych, łąk, rżysk	68	317	93	145	of agricultural crops, meadows, stubbles
nieużytków	234	632	262	386	of wasteland
Powierzchnia – w ha – objęta pożarami:					Area of fires in ha:
upraw rolnych, łąk, rżysk	41	230	46	83	of agricultural crops, meadows, stubbles
nieużytków	130	491	75	115	of wasteland

a Powstałe w wyniku wypalania pozostałości roślinnych.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

a Resulting from the burning down of plant remains.

Source: data of the National Headquarters of the State Fire Services.

**Tablica 8/16/. Powierzchnia, zasoby i eksploatacja złóż torfów w 2019 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 8/16/. Area, resources and exploitation of peat deposit in 2019
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification	Zasoby Resources				Trwałe użytki zielone Permanent grassland		Inne użytki rolne Other agricultural land		Nieużytki rolnicze Wasteland	
	ogółem grand total		w tym eksploatowane of which exploited		razem total	w tym eksploatowane of which exploited	razem total	w tym eksploatowane of which exploited	razem total	w tym eksploatowane of which exploited
	udokumentowane w ha documented in ha	szacunkowe w mln m ³ estimated in million m ³	w ha in ha	w mln m ³ in million m ³						
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	187148	2587,4	1553	15,8	135458	1218	16946	273	34744	62
Powiaty Powiats										
Augustowski	25628	387,1	-	-	15228	-	5011	-	5389	-
Białostocki	23134	290,1	-	-	23071	-	-	-	63	-
Bielski	9328	116,5	-	-	9323	-	-	-	5	-
Grajewski	22239	283,4	607	6,8	18442	504	1340	76	2457	27
Hajnowski	7055	75,2	-	-	7055	-	-	-	-	-
Kolneński	8661	73,9	367	3,3	8357	305	189	40	115	22
Łomżyński	5570	68,5	232	1,4	4027	196	1136	35	407	1
Moniecki	39546	501,6	118	1,0	13208	34	6327	72	20011	12
Sejneński	5280	114,7	-	-	3377	-	-	-	1903	-
Siemiatycki	3349	35,2	-	-	3339	-	-	-	10	-
Sokólski	18661	232,5	-	-	17062	-	-	-	1599	-
Suwalski	8002	156,1	-	-	3592	-	1658	-	2752	-
Wysokomazowiecki	2295	23,8	50	0,9	1740	50	540	-	15	-
Zambrowski	8290	227,9	179	2,4	7527	129	745	50	18	-
Miasto na prawach powiatu City with powiat status										
Białystok	110	0,9	-	-	110	-	-	-	-	-

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.
Source: data of Podlaskie Voivodship Marshal's Office.

Zasoby, wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód

Resources, consumption, pollution and water protection

Tablica 1/17/. Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych
Stan w dniu 31 grudnia

Table 1/17/. Exploitable underground water resources
As of 31 December

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w hm ³ in hm ³				
Ogółem	668,0	687,7	689,6	692,3	Total
z utworów geologicznych:					from geological formations of the:
czwartorzędowych	649,7	669,4	671,3	673,7	Quaternary period
trzeciorzędowych	17,9	17,9	17,9	17,9	Tertiary period
kredowych	0,3	0,3	0,3	0,3	Cretaceous period
starszych	0,1	0,1	0,1	0,1	Older
Przyrost zasobów w stosunku do poprzedniego roku	2,8	4,6	2,3	2,4	Resource growth compared to the previous year

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.
Source: data of the Polish Geological Institute – National Research Institute.

Tablica 2/18/. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności

Table 2/18/. Water withdrawal for needs of the national economy and population

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	Specification
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent				
Ogółem	92,9	100,5	101,9	101,7	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
na cele:									for purposes of:
Produkcyjne ^a	12,7	12,7	12,9	12,9	13,7	12,6	12,6	12,6	Production ^a
w tym wody:									of which waters:
powierzchniowe	1,1	0,4	0,7	0,6	1,2	0,4	0,7	0,6	surface
podziemne	11,6	12,3	12,2	12,2	12,5	12,3	11,9	12,0	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napętniania i uzupełniania stawów rybnych	21,2	26,0	23,6	23,2 ^b	22,8	25,9	23,1	22,8 ^b	Irrigation in agriculture and forestry and filling and completing fishponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^c	59,0	61,8	65,5	65,6	63,5	61,5	64,2	64,5	Exploitation of water supply network ^c
wody: powierzchniowe	8,4	8,1	9,0	9,1	9,1	8,1	8,8	8,9	waters: surface
podziemne	50,5	53,6	56,5	56,6	54,4	53,4	55,4	55,6	underground

a Poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt oraz zakładów zajmujących się produkcją roślinną), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. b Dane za 2019 r. dotyczą tylko napętniania i uzupełniania stawów rybnych. c Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Excluding agriculture (except industrial livestock farming and crop production plants), forestry, hunting and fishing – from own intakes. b Data for 2019 concern only filling and completing fishponds. c Water withdrawal by intakes, before entering the water supply network.

Tablica 3/19/. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według powiatów
Table 3/19/. Water withdrawal for needs of the national economy and population by powiats

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Grand total		Na cele For purposes of						
				produkcyjne ^a production ^a			nawod- nień w rolnic- twie i leś- nictwie oraz na- pełniania i uzupeł- niania stawów rybnych ^b irrigation in agricul- ture and forestry and filling and com- pleting fishponds ^b	eksploatacji sieci wodociągowej ^c exploitation of water supply network ^c		
				razem total	w tym wody of which waters			razem total	wody waters	
					powierz- chniowe surface	podziemne under- ground			powierz- chniowe surface	podziemne under- ground
				w dam ³ in dam ³		w dam ³ in dam ³				
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	92888	4,6	12706	1091	11615	21224	58958	8430	50527
	2015	100519	5,0	12701	354	12347	26031	61787	8142	53645
	2018	101920	5,0	12855	697	12158	23588	65477	8990	56487
	2019	101701	5,0	12850	639	12211	23208	65643	9089	56554
Powiaty Powiats										
	Augustowski	3801	2,3	56	-	56	-	3745	-	3745
	Białostocki	28693	9,6	354	-	354	4912	23427	9089	14338
	Bielski	3760	2,7	743	-	743	285	2732	-	2732
	Grajewski	4320	4,5	1297	-	1297	550	2473	-	2473
	Hajnowski	2529	1,6	297	-	297	-	2232	-	2232
	Kolneński	2344	2,5	496	-	496	-	1848	-	1848
	Łomżyński	4283	3,2	820	-	820	657	2806	-	2806
	Moniecki	15541	11,2	398	-	398	12727	2416	-	2416
	Sejneński	1397	1,6	194	-	194	-	1203	-	1203
	Siemiatycki	4773	3,3	662	-	662	1500	2611	-	2611
	Sokółski	4006	1,9	467	-	467	-	3539	-	3539
	Suwalski	2482	1,9	56	-	56	-	2426	-	2426
	Wysokomazowiecki	7790	6,0	2196	-	2196	-	5594	-	5594
	Zambrowski	5856	8,0	529	-	529	2577	2750	-	2750
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status										
	Białystok	1314	12,9	1314	-	1314	-	-	-	-
	Łomża	4040	122,4	1359	639	720	-	2681	-	2681
	Suwałki	4773	72,3	1612	-	1612	-	3161	-	3161

a Poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt oraz zakładów zajmujących się produkcją roślinną), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. b Dane za 2019 r. dotyczą tylko napętniania i uzupełniania stawów rybnych. c Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Excluding agriculture (except industrial livestock farming and crop production plants), forestry, hunting and fishing – from own intakes. b Data for 2019 concern only filling and completing fishponds. c Water withdrawal by intakes, before entering the water supply network.

Tablica 4/20/. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności
Table 4/20/. Water consumption for needs of the national economy and population

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	Specification
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent				
Ogółem	79,4	87,4	88,6	88,4	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
Przemysł	12,8	13,0	13,9	13,8	16,1	14,8	15,7	15,6	Industry
Rolnictwo i leśnictwo ^a	21,2	26,0	23,6	23,2 ^b	26,7	29,8	26,6	26,2 ^b	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^c	45,4	48,4	51,1	51,4	57,2	55,4	57,7	58,2	Exploitation of water supply network ^c

a Woda zużyta do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Dane za 2019 r. dotyczą tylko napełniania i uzupełniania stawów rybnych. c Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumed for irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds. b Data for 2019 concern only filling and completing fishponds. c Excluding consumption of water for industrial purposes by water networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

Tablica 5/21/. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w miastach w 2019 r.
Table 5/21/. Water consumption for needs of the national economy and population in urban areas in 2019

Miasta Urban areas	Ogółem Grand total	Na cele For							na 1 mieszkańca w m ³ per capita in m ³
		przemysłowe ^a industrial purposes ^a				eksploatacji sieci wodociągowej ^b the purpose of exploitation of water supply network ^b			
		razem total	z liczby razem of total			razem total	w tym gospodarstwa domowe of which households		
			do produkcji for production		z zakupu from purchase				
			z ujęć własnych zakładów ^c from plant's own intakes ^c	z sieci wodo- ciągowej from water network					
w dam ³ in dam ³									
Ogółem Total	40750,6	11688,0	10241,0	87,0	928,0	29062,6	21932,7	6,2	
w tym o decydującym zużyciu wody: of which with decisive water consumption:									
Białystok	14590,3	1420,0	1230,0	12,0	110,0	13170,3	10100,0	33,9	
Suwałki	4158,4	1587,0	1338,0	7,0	45,0	2571,4	1976,5	28,3	
Łomża	3683,0	1361,0	1286,0	2,0	5,0	2322,0	1748,7	27,8	

a Poza rolnictwem i leśnictwem. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych. c Włącznie z zakupem wody od innych jednostek.

a Excluding agriculture and forestry. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies. c Including the purchase of water from other units.

Tablica 5/21/. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w miastach w 2019 r. (dok.)
Table 5/21/. Water consumption for needs of the national economy and population in urban areas
in 2019 (cont.)

Miasta Urban areas	Ogółem Grand total	Na cele For						
		przemysłowe ^a industrial purposes ^a				eksploatacji sieci wodociągowej ^b the purpose of exploitation of water supply network ^b		
		razem total	z liczby razem of total			razem total	w tym gospodarstwa domowe of which households	na 1 mieszkańca w m ³ per capita in m ³
			do produkcji for production		z zakupu from purchase			
			z ujęć własnych zakładów ^c from plant's own intakes ^c	z sieci wodo- ciągowej from water network				
w dam ³ in dam ³								
Wysokie Mazowieckie	3513,9	2482,0	2234,0	-	611,0	1031,9	348,7	37,3
Grajewo	1825,1	1113,0	1064,0	-	11,0	712,1	533,2	24,3
Zambrów	1285,7	503,0	477,0	-	-	782,7	651,7	29,6
Augustów	1242,2	122,0	13,0	44,0	81,0	1120,2	773,3	25,6
Siemiatycze	1233,2	655,0	524,0	21,0	21,0	578,2	449,1	31,2
Bielsk Podlaski	1170,4	331,0	301,0	-	-	839,4	711,4	28,2
Sokółka	1041,7	122,0	100,0	-	-	919,7	506,6	28,0
Hajnówka	1014,7	287,0	246,0	-	-	727,7	555,2	27,1
Mońki	814,6	400,0	371,0	-	35,0	414,6	232,2	23,3
Kolno	795,0	483,0	454,0	-	-	312,0	248,9	24,4
Łapy	531,1	114,0	58,0	-	1,0	417,1	366,0	23,6

a Poza rolnictwem i leśnictwem. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych. c Włącznie z zakupem wody od innych jednostek.

a Excluding agriculture and forestry. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies. c Including the purchase of water from other units.

Tablica 6/22/. Zużycie wody w zakładach przemysłowych i ich wyposażenie w zamknięte obiegi wody
Table 6/22/. Water consumption in plants equipped with closed water cycles

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Zużycie wody na cele produkcyjne w hm ³	11,0	11,5	12,4	12,3	Consumption of water for production purposes in hm ³
w tym w obiegach zamkniętych w %	9,5	11,9	5,4	6,3	of which in closed cycles in %
Zakłady wyposażone w obiegi zamknięte:					Plants equipped with closed water cycles:
według wskaźnika ujęcia w obiegi zużywanej wody:					by indicator of withdrawal to fill used water circulation
10,0% i mniej	25	24	23	21	10,0% and less
10,1–50,0	7	6	8	3	10,1–50,0
50,1–90,0	4	–	–	2	50,1–90,0
90,1–99,0	–	1	–	–	90,1–99,0
99,1% i więcej	–	1	–	1	99,1% and more
w % zakładów ogółem ^a	56,9	41,0	41,3	41,1	in % of total plants ^a

a Zużywających wodę do produkcji.
a Using water for production.

Tablica 7/23/. Gospodarowanie wodą w zakładach przemysłowych według sekcji i działów
Table 7/23/. Water management in plants by sections and divisions

Wyszczególnienie Specification	Przychód wody Income of water					Rozchód wody Outcome of water				
	ogółem grand total	z ujęć własnych from own intakes			z zakupu from purchase	zużycie na potrzeby własne consumption for own needs			sprzedaż sale	
		razem total	powierzchniowych surface	podziemnych underground		razem total	w tym do produkcji of which for production			
							razem total	w tym z sieci wodociągowej of which from water supply network		
w hm ³ in hm ³										
Ogółem Total	2010	13,4	12,7	1,1	11,6	0,7	12,8	11,0	0,5	0,5
	2015	13,3	12,7	0,4	12,3	0,6	13,0	11,5	0,2	0,3
	2018	14,3	12,9	0,7	12,2	1,4	13,9	12,4	0,3	0,3
	2019	14,1	12,9	0,6	12,2	1,2	13,8	12,3	0,3	0,3
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying		0,3	0,3	–	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	–

Tablica 7/23/. Gospodarowanie wodą w zakładach przemysłowych według sekcji i działów (dok.)
Table 7/23/. Water management in plants by sections and divisions (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Przychód wody Income of water					Rozchód wody Outcome of water			
	ogółem grand total	z ujęć własnych from own intakes			z zakupu from purchase	zużycie na potrzeby własne consumption for own needs			sprzedaż sale
		razem total	powierz- chnio- wych surface	podziem- nych under- ground		razem total	w tym do produkcji of which for production		
							razem total	w tym z sieci wodo- ciągowej of which from water supply network	
w hm ³ in hm ³									
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	12,4	11,3	0,6	10,7	1,1	12,2	11,2	0,3	0,2
w tym: of which:									
produkcja artykułów spożywczych manufacture of food products	10,1	9,2	0,6	8,5	1,0	10,1	9,3	0,3	0,0
produkcja napojów manufacture of beverages	0,7	0,7	–	0,7	0,0	0,7	0,7	0,0	0,0
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych manufacture of other non-metallic mineral products	0,3	0,3	–	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A Electricity, gas, steam and air conditioning supply	0,7	0,6	–	0,6	0,1	0,7	0,6	0,0	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	0,3	0,3	–	0,3	0,0	0,3	–	–	–
Pozostałe sekcje Other sections	0,3	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,2	0,0	0,0

Tablica 8/24/. Powierzchnia i pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych według powiatów i gmin

Table 8/24/. Area and water withdrawal for filling and completing fish ponds by powiats and gminas

Wyszczególnienie Specification		Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^a w ha Area of filled fishponds ^a in ha	Pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych Water withdrawal for filling and completing fishponds	
			w dam ³ in dam ³	na 1 ha w dam ³ per 1 ha in dam ³
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	1471	20162	13,7
	2015	1535	24765	16,1
	2018	1523	22501	14,8
	2019	1607	23208	14,4
miasta urban areas	-	-	-	
wieś rural areas	1607	23208	14,4	
POWIAT BIAŁOSTOCKI	476	4912	10,3	
Gminy miejsko-wiejska Urban-rural gminas				
Michałowice	47	510	10,9	
Supraśl	136	2016	14,8	
Gminy wiejskie Rural gminas				
Gródek	76	24	0,3	
Poświętne	186	1932	10,4	
Turośń Kościelna	31	430	13,9	
POWIAT BIELSKI	37	285	7,7	
Gmina wiejska Rural gmina				
Boćki	37	285	7,7	
POWIAT GRAJEWSKI	65	550	8,5	
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina				
Rajgród	65	550	8,5	
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	51	657	12,9	
Gmina wiejska Rural gmina				
Przytuły	51	657	12,9	
POWIAT MONIECKI	764	12727	16,7	
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina				
Knyszyn	569	8137	14,3	
Gmina wiejska Rural gmina				
Krypno	195	4590	23,5	

a Obiekty o powierzchni co najmniej 10 ha.

a Objects with the area of at least 10 ha.

Tablica 8/24/. Powierzchnia i pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych według powiatów i gmin (dok.)

Table 8/24/. Area and water withdrawal for filling and completing fish ponds by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^a w ha Area of filled fishponds ^a in ha	Pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych Water withdrawal for filling and completing fishponds	
		w dam ³ in dam ³	na 1 ha w dam ³ per 1 ha in dam ³
POWIAT SIEMIATYCKI	90	1500	16,7
Gmina wiejska Rural gmina			
Milejczyce	90	1500	16,7
POWIAT ZAMBROWSKI	124	2577	20,8
Gmina wiejska Rural gmina			
Zambrów	124	2577	20,8

a Obiekty o powierzchni co najmniej 10 ha.

a Objects with the area of at least 10 ha.

Tablica 9/25/. Miasta i ludność w miastach wyposażonych w sieć wodociągową i kanalizacyjną Stan w dniu 31 grudnia

Table 9/25/. Urban areas and urban population fitted with water supply and sewage systems As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Z liczby ogółem – miasta wyposażone w sieć Of total number – urban areas fitted with system	
			wodociągową water supply	kanalizacyjną sewage
Miasta Urban areas	2010	39	39	39
	2015	40	40	40
	2018	40	40	40
	2019	40	40	40
Ludność w miastach: Urban population:				
w tysiącach in thousands	2010	724,8	724,8	724,8
	2015	719,9	719,9	719,9
	2018	718,3	718,3	718,3
	2019	716,9	716,9	716,9
w % ogółu ludności miast in % of total urban population	2010	100,0	100,0	100,0
	2015	100,0	100,0	100,0
	2018	100,0	100,0	100,0
	2019	100,0	100,0	100,0

**Tablica 10/26/. Ludność w miastach korzystająca z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej według powiatów
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 10/26/. Urban population using water supply and sewage systems by powiats
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Z liczby ogółem – ludność korzystająca z sieci Of total number – urban population fitted with system			
			wodociągowej water supply	kanalizacyjnej sewage	wodociągowej water supply	kanalizacyjnej sewage
			w tys. in thousands		w % ogółu ludności miast in % of total urban population	
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	724,8	695,3	645,3	95,9	89,1
	2015	719,9	695,9	657,4	96,7	91,3
	2018	718,3	694,8	658,4	96,7	91,7
	2019	716,9	693,8	657,8	96,8	91,7
Powiat augustowski						
	Augustów	30,2	28,0	27,4	92,7	90,7
	Lipsk	2,3	2,2	1,9	94,9	81,2
Powiat białostocki						
	Choroszcz	5,9	5,4	4,7	91,3	79,5
	Czarna Białostocka	9,3	9,1	7,6	98,0	81,5
	Łapy	15,5	15,3	14,6	98,8	93,7
	Michałow	3,0	3,0	3,0	99,6	99,6
	Supraśl	4,6	4,5	4,3	97,9	93,6
	Suraż	1,0	1,0	0,7	100,0	72,5
	Tykocin	2,0	2,0	1,3	99,9	68,0
	Wasilków	11,6	11,6	11,2	99,9	96,3
	Zabłudów	2,5	2,1	1,9	82,8	76,9
Powiat bielski						
	Bielsk Podlaski	25,3	24,3	20,6	96,3	81,5
	Brańsk	3,8	3,7	3,4	99,5	91,8
Powiat grajewski						
	Grajewo	21,9	21,4	18,5	97,5	84,6
	Rajgród	1,6	1,2	1,1	74,2	72,4
	Szczuczyn	3,4	3,1	1,4	92,5	42,3
Powiat hajnowski						
	Hajnówka	20,5	19,8	17,9	96,9	87,3
	Kleszczele	1,2	1,2	0,8	97,2	63,6
Powiat kolneński						
	Kolno	10,2	10,2	9,0	99,9	87,8
	Stawiski	2,2	1,9	1,9	88,3	86,4
Powiat łomżyński						
	Jedwabne	1,6	1,3	1,1	80,4	70,7
	Nowogród	2,2	2,0	1,8	93,5	83,4
Powiat moniecki						
	Goniądz	1,8	1,7	1,4	91,7	75,2
	Knyszyn	2,7	2,7	2,4	99,5	88,9
	Mońki	10,0	9,5	9,1	95,5	90,7

**Tablica 10/26/. Ludność w miastach korzystająca z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej według powiatów (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia**
**Table 10/26/. Urban population using water supply and sewage systems by powiats (cont.)
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Z liczby ogółem – ludność korzystająca z sieci Of total number – urban population fitted with system			
		wodociągowej water supply	kanalizacyjnej sewage	wodociągowej water supply	kanalizacyjnej sewage
	w tys. in thousands		w % ogółu ludności miast in % of total urban population		
Powiat sejneński					
Sejny	5,3	5,2	4,0	98,8	76,6
Powiat siemiatycki					
Drohiczyn	2,0	1,8	1,2	93,1	63,6
Siemiatycze	14,4	13,6	12,0	94,3	83,3
Powiat sokólski					
Dąbrowa Białostocka	5,5	5,3	4,7	96,8	86,0
Krynki	2,4	2,0	1,6	85,2	68,8
Sokółka	18,1	17,6	15,0	97,2	83,2
Suchowola	2,2	2,1	1,7	97,9	78,5
Powiat wysokomazowiecki					
Ciechanowiec	4,6	4,0	3,0	87,0	64,9
Czyżew	2,6	2,5	2,1	94,4	78,8
Szepietowo	2,2	1,9	1,6	89,4	73,1
Wysokie Mazowieckie	9,3	9,1	9,0	97,8	95,8
Powiat zambrowski					
Zambrów	22,0	21,7	20,6	98,4	93,5
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status					
Białystok	297,6	290,2	286,8	97,5	96,4
Łomża	62,9	61,3	59,3	97,3	94,2
Suwałki	69,8	67,2	66,1	96,4	94,8

Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas

Wyszczególnienie Specification	Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych i zbiorowego zamieszkania Connections leading to residential buildings and to collective residential buildings		Zdroje uliczne Street outlets	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych Consumption of water from water supply system in households		
	wodocią- gowa water supply	kanali- zacyjna ^a sewage ^a	wodocią- gowe water supply	kanali- zacyjne ^a sewage ^a		w dam ³ in dam ³	na 1 mieszk- kańca w m ³ per capita in m ³	
	stan w dniu 31 XII as of 31 December							
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	12321,5	2556,9	179019	74479	131	37020,1	30,7
	2015	13443,3	3436,2	193513	89956	97	40154,2	33,7
	2018	13703,5	3615,5	197840	95401	96	41733,5	35,3
	2019	13862,1	3695,8	200689	97346	89	42253,8	35,8
miasta urban areas		2064,0	1885,4	76438	66490	54	21932,7	30,6
wieś rural areas		11798,1	1810,4	124251	30856	35	20321,1	44,0
POWIAT AUGUSTOWSKI		1056,3	260,4	10716	5454	5	2369,1	40,7
miasta urban areas		99,2	100,1	4415	4210	1	829,5	25,5
wieś rural areas		957,1	160,3	6301	1244	4	1539,6	59,9
Gmina miejska Urban gmina								
Augustów		83,6	90,3	4002	3939	1	773,3	25,6
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
Lipsk		143,5	9,8	930	271	-	141,5	27,6
miasto urban areas		15,6	9,8	413	271	-	56,2	24,2
wieś rural areas		127,9	-	517	-	-	85,3	30,4
Gminy wiejskie Rural gminas								
Augustów		226,0	43,2	1509	245	-	503,5	74,4
Bargłów Kościelny		224,7	9,4	1215	150	4	502,0	90,5
Nowinka		113,1	99,8	926	575	-	92,7	31,9
Płaska		73,9	-	1022	-	-	57,0	22,0
Sztabin		191,5	7,9	1112	274	-	299,1	58,9
POWIAT BIAŁOSTOCKI		1686,9	872,4	35025	21159	13	4677,0	31,4
miasta urban areas		258,0	257,2	9615	8657	5	1665,9	30,1
wieś rural areas		1428,9	615,2	25410	12502	8	3011,1	32,3
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Choroszcz		171,2	64,6	3329	1581	3	474,9	31,0
miasto urban areas		36,3	31,3	914	793	3	177,4	30,1
wieś rural areas		134,9	33,3	2415	788	-	297,5	31,5

a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (cd.)
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych i zbiorowego zamieszkania Connections leading to residential buildings and to collective residential buildings		Zdroje uliczne Street outlets	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych Consumption of water from water supply system in households	
	wodocią- gowa water supply	kanali- zacyjna ^a sewage ^a	wodocią- gowe water supply	kanali- zacyjne ^a sewage ^a		w dam ³ in dam ³	na 1 miesz- kańca w m ³ per capita in m ³
	stan w dniu 31 XII as of 31 December						
POWIAT BIAŁOSTOCKI (cd.) (cont.)							
Gminy miejsko-wiejskie (dok.) Urban-rural gminas (cont.)							
Czarna Białostocka	97,5	57,2	1832	1291	-	266,4	23,4
miasto urban areas	40,4	44,3	1197	1055	-	219,3	23,5
wieś rural areas	57,1	12,9	635	236	-	47,1	22,9
Łapy	116,5	129,4	4465	3528	-	583,8	26,6
miasto urban areas	50,3	59,8	2470	2284	-	366,0	23,4
wieś rural areas	66,2	69,6	1995	1244	-	217,8	34,5
Michałow	199,5	41,8	2390	877	-	236,3	36,0
miasto urban areas	29,2	18,6	662	662	-	160,0	52,9
wieś rural areas	170,3	23,2	1728	215	-	76,3	21,6
Supraśl	100,5	100,7	4102	3805	-	407,9	26,5
miasto urban areas	32,3	26,1	1100	1054	-	118,3	25,7
wieś rural areas	68,2	74,6	3002	2751	-	289,6	26,8
Suraż	38,9	16,0	713	265	-	89,9	46,0
miasto urban areas	12,2	16,0	322	265	-	35,0	35,4
wieś rural areas	26,7	-	391	-	-	54,9	56,9
Tykocin	103,7	10,9	1383	277	2	449,0	72,2
miasto urban areas	9,9	9,9	463	269	2	138,0	69,9
wieś rural areas	93,8	1,0	920	8	-	311,0	73,3
Wasilków	74,1	81,8	3453	3328	-	539,6	31,3
miasto urban areas	29,3	35,7	1938	1777	-	366,9	31,8
wieś rural areas	44,8	46,1	1515	1551	-	172,7	30,1
Zabłudów	162,2	20,0	1977	554	4	237,0	25,5
miasto urban areas	18,1	15,5	549	498	-	85,0	34,5
wieś rural areas	144,1	4,5	1428	56	4	152,0	22,3

a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (cd.)
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych i zbiorowego zamieszkania Connections leading to residential buildings and to collective residential buildings		Zdroje uliczne Street outlets	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych Consumption of water from water supply system in households	
	wodocią- gowa water supply	kanali- zacyjna ^a sewage ^a	wodocią- gowe water supply	kanali- zacyjne ^a sewage ^a		w dam ³ in dam ³	na 1 miesz- kańca w m ³ per capita in m ³
	stan w dniu 31 XII as of 31 December						
POWIAT BIAŁOSTOCKI (dok.) (cont.)							
Gminy wiejskie Rural gminas							
Dobrzyniewo Duże	138,2	69,7	2728	1269	-	307,4	32,8
Gródek	57,6	26,9	1248	697	4	94,6	18,3
Juchnowiec Kościelny	191,7	130,7	4096	2720	-	543,2	33,0
Poświętne	77,1	66,3	906	407	-	177,3	52,2
Turośń Kościelna	126,3	56,4	2014	560	-	220,2	34,9
Zawady	31,9	-	389	-	-	49,5	18,2
POWIAT BIELSKI	790,1	208,0	14974	5654	4	2008,7	36,8
miasta urban areas	113,6	110,7	5075	3903	-	822,7	28,3
wieś rural areas	676,5	97,3	9899	1751	4	1186,0	46,4
Gminy miejskie Urban gminas							
Bielsk Podlaski	94,4	90,6	4215	3073	-	711,4	28,1
Brańsk	19,2	20,1	860	830	-	111,3	29,5
Gminy wiejskie Rural gminas							
Bielsk Podlaski	205,7	29,7	3395	535	-	247,0	37,2
Boćki	134,8	10,3	1423	297	-	194,0	45,5
Brańsk	136,0	2,2	1670	44	-	394,3	69,5
Orla	42,1	10,2	1561	318	1	74,6	27,5
Rudka	30,0	34,7	466	445	-	52,8	28,1
Wyszki	127,9	10,2	1384	112	3	223,3	51,0
POWIAT GRAJEWSKI	643,5	115,3	7286	3062	6	1552,5	32,8
miasta urban areas	96,4	70,6	2815	2190	6	672,2	25,0
wieś rural areas	547,1	44,7	4471	872	-	880,3	43,0
Gmina miejska Urban gmina							
Grajewo	51,5	48,0	2023	1603	6	533,2	24,3

a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (cd.)
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych i zbiorowego zamieszkania Connections leading to residential buildings and to collective residential buildings		Zdroje uliczne Street outlets	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych Consumption of water from water supply system in households	
	wodocią- gowa water supply	kanali- zacyjna ^a sewage ^a	wodocią- gowe water supply	kanali- zacyjne ^a sewage ^a		w dam ³ in dam ³	na 1 miesz- kańca w m ³ per capita in m ³
	stan w dniu 31 XII as of 31 December						
POWIAT GRAJEWSKI (dok.) (cont.)							
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas							
Rajgród	134,1	12,6	966	420	-	167,0	31,9
miasto urban areas	31,1	12,0	395	394	-	58,0	36,9
wieś rural areas	103,0	0,6	571	26	-	109,0	29,8
Szczuczyn	84,9	11,3	1001	200	-	235,1	39,0
miasto urban areas	13,8	10,6	397	193	-	81,0	24,0
wieś rural areas	71,1	0,7	604	7	-	154,1	58,1
Gminy wiejskie Rural gminas							
Grajewo	204,4	1,0	1289	1	-	278,5	48,0
Radziłów	102,5	26,0	1223	454	-	219,4	46,0
Wąsosz	66,1	16,4	784	384	-	119,3	33,0
POWIAT HAJNOWSKI	739,9	297,3	14847	7805	5	1146,5	26,8
miasta urban areas	102,7	94,2	4711	3873	3	576,8	26,4
wieś rural areas	637,2	203,1	10136	3932	2	569,7	27,1
Gmina miejska Urban gmina							
Hajnówka	88,9	81,9	4207	3624	3	555,2	27,0
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina							
Kleszczele	59,7	16,5	1278	294	-	52,9	21,4
miasto urban areas	13,8	12,3	504	249	-	21,6	17,3
wieś rural areas	45,9	4,2	774	45	-	31,3	25,6

a łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (cd.)
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych i zbiorowego zamieszkania Connections leading to residential buildings and to collective residential buildings		Zdroje uliczne Street outlets	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych Consumption of water from water supply system in households	
	wodocią- gowa water supply	kanali- zacyjna ^a sewage ^a	wodocią- gowe water supply	kanali- zacyjne ^a sewage ^a		w dam ³ in dam ³	na 1 miesz- kańca w m ³ per capita in m ³
	stan w dniu 31 XII as of 31 December						
POWIAT HAJNOWSKI (dok.) (cont.)							
Gminy wiejskie Rural gminas							
Białowieża	30,5	39,2	972	763	-	62,1	28,4
Czeremcha	73,5	31,7	1267	580	2	62,0	19,8
Czyże	69,5	9,1	948	138	-	54,2	27,2
Dubicze Cerkiewne	71,8	15,4	938	216	-	49,0	32,4
Hajnówka	104,6	21,7	1549	682	-	103,2	26,7
Narew	120,1	19,8	1660	402	-	122,0	35,1
Narewka	121,3	62,0	2028	1106	-	85,9	23,6
POWIAT KOLNEŃSKI	657,9	61,2	6374	1726	6	1159,2	30,3
miasta urban areas	39,7	47,5	1615	1443	5	293,5	23,7
wieś rural areas	618,2	13,7	4759	283	1	865,7	33,5
Gmina miejska Urban gmina							
Kolno	28,2	37,5	1224	1055	1	248,9	24,4
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina							
Stawiski	96,1	10,0	1147	388	4	268,7	44,0
miasto urban areas	11,5	10,0	391	388	4	44,6	20,5
wieś rural areas	84,6	-	756	-	-	224,1	57,0
Gminy wiejskie Rural gminas							
Grabowo	82,7	5,6	664	76	-	147,8	42,8
Kolno	216,6	-	1812	-	1	260,4	30,3
Mały Płock	103,2	1,2	953	28	-	138,8	29,2
Turośl	131,1	6,9	574	179	-	94,6	18,5

a łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (cd.)
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych i zbiorowego zamieszkania Connections leading to residential buildings and to collective residential buildings		Zdroje uliczne Street outlets	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych Consumption of water from water supply system in households	
	wodocią- gowa water supply	kanali- zacyjna ^a sewage ^a	wodocią- gowe water supply	kanali- zacyjne ^a sewage ^a		w dam ³ in dam ³	na 1 miesz- kańca w m ³ per capita in m ³
	stan w dniu 31 XII as of 31 December						
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	930,6	92,0	12532	2467	2	1820,7	35,8
miasta urban areas	29,3	14,6	875	469	1	96,3	25,5
wieś rural areas	901,3	77,4	11657	1998	1	1724,4	36,6
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas							
Jedwabne	80,2	8,1	775	333	1	85,9	16,2
miasto urban areas	15,1	8,1	372	333	1	23,8	14,6
wieś rural areas	65,1	–	403	–	–	62,1	16,9
Nowogród	56,6	6,5	1115	136	–	171,2	42,7
miasto urban areas	14,2	6,5	503	136	–	72,5	33,6
wieś rural areas	42,4	–	612	–	–	98,7	53,1
Gminy wiejskie Rural gminas							
Łomża	156,8	24,5	3436	692	–	434,4	39,1
Miastkowo	89,6	–	1031	–	–	165,1	39,1
Piątnica	162,2	32,4	2583	736	–	340,4	32,0
Przytuły	60,9	–	463	–	–	93,6	44,9
Śniadowo	136,8	6,0	1342	234	1	306,7	57,3
Wizna	72,3	14,5	941	336	–	142,9	35,7
Zbójna	115,2	–	846	–	–	80,5	19,2
POWIAT MONIECKI	745,0	186,2	8161	3589	11	1459,8	36,0
miasta urban areas	63,6	77,6	2237	1912	6	397,6	27,3
wieś rural areas	681,4	108,6	5924	1677	5	1062,2	40,9
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas							
Goniądz	70,3	18,2	1154	427	4	189,4	38,6
miasto urban areas	12,0	15,8	495	421	2	82,4	45,4
wieś rural areas	58,3	2,4	659	6	2	107,0	34,6
Knyszyn	74,9	20,9	1248	773	7	159,0	33,3
miasto urban areas	16,2	20,1	786	745	4	83,0	30,2
wieś rural areas	58,7	0,8	462	28	3	76,0	37,6

a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (cd.)
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych i zbiorowego zamieszkania Connections leading to residential buildings and to collective residential buildings		Zdroje uliczne Street outlets	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych Consumption of water from water supply system in households	
	wodocią- gowa water supply	kanali- zacyjna ^a sewage ^a	wodocią- gowe water supply	kanali- zacyjne ^a sewage ^a		w dam ³ in dam ³	na 1 miesz- kańca w m ³ per capita in m ³
	stan w dniu 31 XII as of 31 December						
POWIAT MONIECKI (cd.) (cont.)							
Gminy miejsko-wiejskie (dok.) Urban-rural gminas (cont.)							
Mońki	176,7	41,8	1873	749	-	435,3	29,2
miasto urban areas	35,4	41,7	956	746	-	232,2	23,3
wieś rural areas	141,3	0,1	917	3	-	203,1	41,5
Gminy wiejskie Rural gminas							
Jasionówka	91,3	4,9	649	191	-	89,2	32,2
Jaświły	144,4	32,0	1229	451	-	237,3	48,2
Krypno	101,1	45,2	1047	630	-	233,0	58,4
Trzcianne	86,3	23,2	961	368	-	116,6	27,2
POWIAT SEJNEŃSKI	520,0	27,6	3949	843	9	811,9	40,6
miasta urban areas	14,0	11,4	761	504	6	135,0	25,5
wieś rural areas	506,0	16,2	3188	339	3	676,9	46,0
Gmina miejska Urban gmina							
Sejny	14,0	11,4	761	504	6	135,0	25,5
Gminy wiejskie Rural gminas							
Giby	68,3	-	641	-	-	135,1	49,8
Krasnopol	90,7	-	582	-	3	69,6	18,3
Puńsk	172,5	16,2	1040	339	-	313,4	75,3
Sejny	174,5	-	925	-	-	158,8	39,4
POWIAT SIEMIATYCKI	861,6	146,4	11603	3294	-	1751,1	39,5
miasta urban areas	79,0	81,4	2703	2203	-	519,1	31,7
wieś rural areas	782,6	65,0	8900	1091	-	1232,0	44,0
Gmina miejska Urban gmina							
Siemiatycze	54,6	62,7	2050	1783	-	449,1	31,1

a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (cd.)
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych i zbiorowego zamieszkania Connections leading to residential buildings and to collective residential buildings		Zdroje uliczne Street outlets	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych Consumption of water from water supply system in households	
	wodocią- gowa water supply	kanali- zacyjna ^a sewage ^a	wodocią- gowe water supply	kanali- zacyjne ^a sewage ^a		w dam ³ in dam ³	na 1 miesz- kańca w m ³ per capita in m ³
	stan w dniu 31 XII as of 31 December						
POWIAT SIEMIATYCKI (dok.) (cont.)							
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina							
Drohiczyn	139,9	27,7	1886	443	–	363,5	58,2
miasto urban areas	24,4	18,7	653	420	–	70,0	35,5
wieś rural areas	115,5	9,0	1233	23	–	293,5	68,7
Gminy wiejskie Rural gminas							
Dziadkowice	80,2	11,5	691	172	–	141,6	51,8
Grodzisk	113,3	8,2	1185	215	–	220,5	52,7
Mielnik	75,0	17,7	1149	326	–	63,4	27,0
Milejczyce	83,9	–	818	–	–	68,7	39,6
Nurzec-Stacja	95,9	10,2	1272	261	–	73,0	19,1
Perlejewo	92,9	–	843	–	–	177,8	63,7
Siemiatycze	125,9	8,4	1709	94	–	193,5	31,8
POWIAT SOKÓLSKI	1504,4	193,8	14407	4959	5	2129,0	31,8
miasta urban areas	154,2	129,2	4602	3674	5	836,2	29,6
wieś rural areas	1350,2	64,6	9805	1285	–	1292,8	33,3
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas							
Dąbrowa Białostocka	257,5	24,6	2214	704	–	360,1	31,6
miasto urban areas	24,1	22,8	749	679	–	160,6	29,1
wieś rural areas	233,4	1,8	1465	25	–	199,5	33,9
Krynki	92,3	20,7	1043	469	–	77,0	25,0
miasto urban areas	22,8	20,7	581	469	–	57,0	23,7
wieś rural areas	69,5	–	462	–	–	20,0	29,7
Sokółka	227,6	60,6	4026	2017	5	587,4	23,1
miasto urban areas	68,3	58,7	2567	1973	5	506,6	27,9
wieś rural areas	159,3	1,9	1459	44	–	80,8	11,1

a łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (cd.)
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych i zbiorowego zamieszkania Connections leading to residential buildings and to collective residential buildings		Zdroje uliczne Street outlets	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych Consumption of water from water supply system in households	
	wodocią- gowa water supply	kanali- zacyjna ^a sewage ^a	wodocią- gowe water supply	kanali- zacyjne ^a sewage ^a		w dam ³ in dam ³	na 1 miesz- kańca w m ³ per capita in m ³
	stan w dniu 31 XII as of 31 December						
POWIAT SOKÓLSKI (dok.) (cont.)							
Gminy miejsko-wiejskie (dok.) Urban-rural gminas (cont.)							
Suchowola	240,2	31,7	1967	618	-	384,8	55,8
miasto urban areas	39,0	27,0	705	553	-	112,0	51,3
wieś rural areas	201,2	4,7	1262	65	-	272,8	57,8
Gminy wiejskie Rural gminas							
Janów	110,6	8,2	936	211	-	186,0	45,3
Korycin	117,4	7,7	827	147	-	151,4	46,8
Kuźnica	128,3	15,0	1001	350	-	133,0	33,5
Nowy Dwór	110,1	11,0	729	152	-	101,8	38,8
Sidra	134,0	9,9	912	171	-	84,9	24,8
Szudziałowo	86,4	4,4	752	120	-	62,6	21,7
POWIAT SUWALSKI	1271,5	256,5	8533	2563	3	1727,0	48,4
wieś rural areas	1271,5	256,5	8533	2563	3	1727,0	48,4
Gminy wiejskie Rural gminas							
Bakałarzewo	124,7	57,6	638	247	-	147,0	47,2
Filipów	144,4	18,6	1052	346	1	203,7	47,0
Jeleniewo	154,2	30,8	866	172	-	162,0	51,6
Przerośl	115,7	10,0	615	125	-	142,0	48,3
Raczkі	160,5	18,2	1142	508	-	285,0	48,3
Rutka-Tartak	81,1	10,8	559	143	-	126,0	54,3
Suwałki	245,1	88,9	2101	771	-	244,6	31,7
Szypliszki	102,9	10,3	1020	136	-	273,8	70,5
Wiżajny	142,9	11,3	540	115	2	142,9	60,6

a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (cd.)
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych i zbiorowego zamieszkania Connections leading to residential buildings and to collective residential buildings		Zdroje uliczne Street outlets	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych Consumption of water from water supply system in households	
	wodocią- gowa water supply	kanali- zacyjna ^a sewage ^a	wodocią- gowe water supply	kanali- zacyjne ^a sewage ^a		w dam ³ in dam ³	na 1 miesz- kańca w m ³ per capita in m ³
	stan w dniu 31 XII as of 31 December						
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI	1048,8	133,5	13715	3682	8	3785,8	66,4
miasta urban areas	102,3	88,5	3861	3092	4	611,0	32,4
wieś rural areas	946,5	45,0	9854	590	4	3174,8	83,1
Gmina miejska Urban gmina							
Wysokie Mazowieckie	36,6	34,8	1317	1090	-	348,7	37,0
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas							
Ciechanowiec	134,1	18,9	2557	920	5	382,9	44,4
miasto urban areas	28,6	18,9	1300	920	4	120,0	25,9
wieś rural areas	105,5	-	1257	-	1	262,9	65,9
Czyżew	141,8	27,4	1752	689	-	395,3	62,1
miasto urban areas	23,4	22,5	731	631	-	70,5	26,8
wieś rural areas	118,4	4,9	1021	58	-	324,8	87,0
Szepietowo	118,2	16,4	1655	499	-	511,4	74,0
miasto urban areas	13,7	12,3	513	451	-	71,8	33,1
wieś rural areas	104,5	4,1	1142	48	-	439,6	92,7
Gminy wiejskie Rural gminas							
Klukowo	98,1	3,2	1109	64	-	414,8	94,8
Kobylin-Borzymy	80,8	-	818	-	3	305,5	94,8
Kulesze Kościelne	70,8	-	736	-	-	333,6	108,3
Nowe Piekuty	67,6	-	883	-	-	302,4	78,0
Sokoły	118,8	32,8	1502	420	-	353,4	61,5
Wysokie Mazowieckie	182,0	-	1386	-	-	437,8	80,5
POWIAT ZAMBROWSKI	549,4	102,7	6849	2040	-	2030,3	46,5
miasta urban areas	55,8	59,9	1435	1311	-	651,7	29,5
wieś rural areas	493,6	42,8	5414	729	-	1378,6	63,9
Gmina miejska Urban gmina							
Zambrów	55,8	59,9	1435	1311	-	651,7	29,5

a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Tablica 11/27/. Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (dok.)
Table 11/27/. Water supply and sewage systems by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych i zbiorowego zamieszkania Connections leading to residential buildings and to collective residential buildings		Zdroje uliczne Street outlets	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych Consumption of water from water supply system in households	
	wodocią- gowa water supply	kanali- zacyjna ^a sewage ^a	wodocią- gowe water supply	kanali- zacyjne ^a sewage ^a		w dam ³ in dam ³	na 1 miesz- kańca w m ³ per capita in m ³
	stan w dniu 31 XII as of 31 December						
POWIAT ZAMBROWSKI (dok.) (cont.)							
Gminy wiejskie Rural gminas							
Kołaki Kościelne	55,0	–	643	–	–	162,8	70,5
Rutki	124,2	18,8	1148	394	–	198,8	35,8
Szumowo	105,7	–	1335	–	–	378,0	78,5
Zambrów	208,7	24,0	2288	335	–	639,0	71,9
MIASTA NA PRAWACH POWIATU CITIES WITH POWIAT STATUS							
Białystok	577,5	497,7	21867	20836	–	10100,0	34,0
Łomża	128,8	119,0	4848	3874	1	1748,7	27,8
Suwałki	149,9	125,8	5003	4339	11	1976,5	28,3

a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Tablica 12/28/. Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi
Table 12/28/. Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	Specification
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent				
Ogółem	40,6	39,1	41,7	41,8	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
odprowadzone:									discharged:
bezpośrednio z zakładów ^a	7,1	7,0	7,9	8,1	17,4	18,0	18,9	19,4	directly from plants ^a
w tym wody chłodnicze (umownie czyste)	0,5	0,1	0,2	0,2	1,3	0,3	0,5	0,6	of which cooling water
siecią kanalizacyjną	33,5	32,0	33,8	33,7	82,6	82,0	81,1	80,6	through sewage network

a łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as contaminated precipitation water.

Tablica 12/28/. Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (dok.)
Table 12/28/. Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	Specification
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent				
W tym ścieki wymagające oczyszczania	40,1	39,0	41,5	41,5	98,7	99,7	99,5	99,4	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	40,1	39,0	41,5	41,5	98,7	99,7	99,5	99,3	treated
mechanicznie	0,8	0,9	0,3	0,3	1,9	2,3	0,7	0,7	mechanically
biologicznie	7,1	6,8	7,5	7,3	17,4	17,5	18,0	17,4	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	32,2	31,2	33,7	33,9	79,3	79,9	80,8	81,2	with increased biogen removal
nieoczyszczane	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,1	untreated
w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	-	-	-	-	-	-	-	-	of which discharged through sewage network

a łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as contaminated precipitation water.

Tablica 13/29/. Ścieki przemysłowe^a i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi według powiatów
Table 13/29/. Industrial^a and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground by powiats

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym oczyszczane Of which treated				
		razem total	mechanicznie mechanically	biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniem biogenów with increased biogen removal	
w dam ³ in dam ³						
WOJEWÓDZTWO	2010	40109	40082	783	7085	32214
VOIVODSHIP	2015	38951	38951	900	6837	31214
	2018	41465	41459	275	7511	33673
	2019	41539	41497	291	7277	33929
Powiaty Powiats						
Augustowski		1247	1247	-	38	1209
Białostocki		3649	3649	-	1376	2273
Bielski		1200	1200	-	379	821
Grajewski		1885	1885	52	169	1664
Hajnowski		1550	1550	-	259	1291
Kolneński		782	782	-	489	293
Łomżyński		1160	1160	-	87	1073
Moniecki		949	949	-	488	461
Sejneński		401	401	-	207	194

a łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as contaminated precipitation water.

Tablica 13/29/. Ścieki przemysłowe^a i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi według powiatów (dok.)

Table 13/29/. Industrial^a and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground by powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym oczyszczone Of which treated			
		razem total	mechanicznie mechanically	biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogen removal
		w dam ³		in dam ³	
Powiaty (dok.) Powiats (cont.)					
Siemiatycki	1246	1246	30	100	1116
Sokólski	1543	1525	–	1226	299
Suwański	372	372	–	173	199
Wysokomazowiecki	4017	4017	–	605	3412
Zambrowski	1416	1392	–	934	458
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status					
Białystok	13209	13209	181	–	13028
Łomża	3144	3144	28	747	2369
Suwałki	3769	3769	–	–	3769

a łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as contaminated precipitation water.

Tablica 14/30/. Ścieki przemysłowe^a i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w miastach

Table 14/30/. Industrial^a and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground in urban areas

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym oczyszczone Of which treated				
		razem total	mechanicznie mechanically	biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogen removal	
		w dam ³		in dam ³		
Ogółem Total						
	2010	36166	36139	711	5251	30177
	2015	34838	34838	869	5297	28672
	2018	36806	36800	235	5759	30806
	2019	36712	36670	261	5485	30924
w tym miasta o dużej skali zagrożenia ściekami: of which urban areas with high threat of wastewater:						
Białystok		13209	13209	181	–	13028
Suwałki		3769	3769	–	–	3769
Wysokie Mazowieckie		3344	3344	–	–	3344

a łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as contaminated precipitation water.

Tablica 14/30/. Ścieki przemysłowe^a i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w miastach (dok.)Table 14/30/. Industrial^a and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground in urban areas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym oczyszczone Of which treated			
		razem total	mechanicznie mechanically	biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniam bigenów with increased biogen removal
Łomża	3144	3144	28	747	2369
Grajewo	1664	1664	52	–	1612
Zambrów	1202	1178	–	720	458
Hajnówka	1142	1142	–	–	1142
Augustów	1090	1090	–	–	1090
Siemiatycze	1060	1060	–	–	1060
Bielsk Podlaski	974	974	–	180	794
Sokółka	883	883	–	883	–
Mońki	713	713	–	287	426
Kolno	701	701	–	408	293

a łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as contaminated precipitation water.

Tablica 15/31/. Ścieki przemysłowe odprowadzone do wód lub do ziemi^aTable 15/31/. Industrial wastewater discharged into waters or into the ground^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	Specification
	w dam ³ in dam ³				w odsetkach in percent				
Ogółem	7072	7030	7889	11894	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
Wody chłodnicze (umownie czyste)	511	101	207	232	7,2	1,4	2,6	2,0	Cooling water
Ścieki wymagające oczyszczania	6561	6929	7682	7862	92,8	98,6	97,4	66,1	Wastewater requiring treatment
oczyszczone	6534	6929	7676	7820	92,4	98,6	97,3	65,7	treated
mechanicznie	755	900	275	291	10,7	12,8	3,5	2,4	mechanically
biologicznie	2412	2082	2388	2228	34,1	29,6	30,3	18,7	biologically
z podwyższonym usuwaniam bigenów	3367	3947	5013	5301	47,6	56,2	63,5	44,6	with increased biogen removal
nieoczyszczone	27	–	6	42	0,4	–	0,1	0,4	untreated

a łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłowne w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

a Including polluted water from mine drainage and building constructions, data include also cooling water used by power plants in tank cooling systems of turbine condensers.

Tablica 16/32/. Ścieki przemysłowe według powiatów i gmin
Table 16/32/. Industrial wastewater by powiats and gminas

Wyszczególnienie Specification		Ścieki odprowadzone ^a Wastewater discharged ^a				W tym wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi Of which requiring treatment discharged into waters or into the ground				
		ogółem grand total	do wód lub do ziemi into waters or into the ground		do sieci kanali- zacyjnej into sewage network	razem total	w tym oczyszczone of which treated			
			razem total	w tym wody chłod- nicze (umownie czyste) of which cooling water			razem total	mecha- nicznie mechani- cally	biolo- gicznie biologi- cally	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów with increased biogen removal
		w dam ³ in dam ³								
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	10817	7072	511	3745	6561	6534	755	2412	3367
	2015	10722	7030	101	3692	6929	6929	900	2082	3947
	2018	11688	7889	207	3799	7682	7676	275	2388	5013
	2019	11894	8094	232	3800	7862	7820	291	2228	5301
miasta urban areas		10768	7085	232	3683	6853	6811	261	2108	4442
wieś rural areas		1126	1009	-	117	1009	1009	30	120	859
POWIAT AUGUSTOWSKI		57	-	-	57	-	-	-	-	-
miasta urban areas		57	-	-	57	-	-	-	-	-
Gmina miejska Urban gmina										
Augustów		57	-	-	57	-	-	-	-	-
POWIAT BIAŁOSTOCKI		194	-	-	194	-	-	-	-	-
miasta urban areas		188	-	-	188	-	-	-	-	-
wieś rural areas		6	-	-	6	-	-	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas										
Choroszcz		78	-	-	78	-	-	-	-	-
miasto urban areas		73	-	-	73	-	-	-	-	-
wieś rural areas		5	-	-	5	-	-	-	-	-
Łąpy – miasto urban areas		79	-	-	79	-	-	-	-	-
Wasilków – miasto urban areas		36	-	-	36	-	-	-	-	-
Gmina wiejska Rural gmina										
Juchnowiec Kościelny		1	-	-	1	-	-	-	-	-

a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłone w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

a Including polluted water from mine drainage and building constructions, data include also cooling water used by power plants in tank cooling systems of turbine condensers.

Tablica 16/32/. Ścieki przemysłowe według powiatów i gmin (cd.)
Table 16/32/. Industrial wastewater by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki odprowadzone ^a Wastewater discharged ^a				W tym wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi Of which requiring treatment discharged into waters or into the ground				
	ogółem grand total	do wód lub do ziemi into waters or into the ground		do sieci kanali- zacyjnej into sewage network	razem total	w tym oczyszczone of which treated			
		razem total	w tym wody chłod- nicze (umownie czyste) of which cooling water			razem total	mecha- nicznie mechani- cally	biolo- gicznie biologi- cally	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów with increased biogen removal
			w dam ³		in dam ³				
POWIAT BIELSKI	327	182	–	145	182	182	–	182	–
miasta urban areas	325	180	–	145	180	180	–	180	–
wieś rural areas	2	2	–	–	2	2	–	2	–
Gmina miejska Urban gmina									
Bielsk Podlaski	325	180	–	145	180	180	–	180	–
Gmina wiejska Rural gmina									
Orla	2	2	–	–	2	2	–	2	–
POWIAT GRAJEWSKI	1049	1029	–	20	1029	1029	52	–	977
miasta	1049	1029	–	20	1029	1029	52	–	977
Gmina miejska Urban gmina									
Grajewo	1049	1029	–	20	1029	1029	52	–	977
POWIAT HAJNOWSKI	200	–	–	200	–	–	–	–	–
miasta urban areas	197	–	–	197	–	–	–	–	–
wieś rural areas	3	–	–	3	–	–	–	–	–
Gmina miejska Urban gmina									
Hajnówka	197	–	–	197	–	–	–	–	–
Gmina wiejska Rural gmina									
Narewka	3	–	–	3	–	–	–	–	–
POWIAT KOLNEŃSKI	408	408	–	–	408	408	–	408	–
miasta	408	408	–	–	408	408	–	408	–
Gmina miejska Urban gmina									
Kolno	408	408	–	–	408	408	–	408	–

a łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłne w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

a Including polluted water from mine drainage and building constructions, data include also cooling water used by power plants in tank cooling systems of turbine condensers.

Tablica 16/32/. Ścieki przemysłowe według powiatów i gmin (cd.)
Table 16/32/. Industrial wastewater by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki odprowadzone ^a Wastewater discharged ^a				W tym wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi Of which requiring treatment discharged into waters or into the ground				
	ogółem grand total	do wód lub do ziemi into waters or into the ground		do sieci kanali- zacyjnej into sewage network	razem total	w tym oczyszczane of which treated			
		razem total	w tym wody chłod- nicze (umownie czyste) of which cooling water			razem total	mecha- nicznie mechani- cally	biolo- gicznie biologi- cally	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów with increased biogen removal
						w dam ³		in dam ³	
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	978	870	-	108	870	870	-	23	847
wieś rural areas	978	870	-	108	870	870	-	23	847
Gminy wiejskie Rural gminas									
Łomża	130	22	-	108	22	22	-	22	-
Piątnica	847	847	-	-	847	847	-	-	847
Śniadowo	1	1	-	-	1	1	-	1	-
POWIAT MONIECKI	330	330	31	-	299	299	-	287	12
miasta urban areas	318	318	31	-	287	287	-	287	-
wieś rural areas	12	12	-	-	12	12	-	-	12
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas									
Goniądz – wieś rural areas	12	12	-	-	12	12	-	-	12
Mońki – miasto urban areas	318	318	31	-	287	287	-	287	-
POWIAT SEJNEŃSKI	180	164	15	16	149	149	-	149	-
miasta urban areas	180	164	15	16	149	149	-	149	-
Gmina miejska Urban gmina									
Sejny	180	164	15	16	149	149	-	149	-
POWIAT SIEMIATYCKI	666	30	-	636	30	30	30	-	-
miasta urban areas	636	-	-	636	-	-	-	-	-
wieś rural areas	30	30	-	-	30	30	30	-	-
Gmina miejska Urban gmina									
Siemiatycze	636	-	-	636	-	-	-	-	-

a łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłone w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

a Including polluted water from mine drainage and building constructions, data include also cooling water used by power plants in tank cooling systems of turbine condensers.

Tablica 16/32/. Ścieki przemysłowe według powiatów i gmin (cd.)
Table 16/32/. Industrial wastewater by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki odprowadzone ^a Wastewater discharged ^a				W tym wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi Of which requiring treatment discharged into waters or into the ground				
	ogółem grand total	do wód lub do ziemi into waters or into the ground		do sieci kanali- zacyjnej into sewage network	razem total	w tym oczyszczone of which treated			
		razem total	w tym wody chłod- nicze (umownie czyste) of which cooling water			razem total	mecha- nicznie mechani- cally	biolo- gicznie biologi- cally	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów with increased biogen removal
					w dam ³		in dam ³		
POWIAT SIEMIATYCKI (dok.) (cont.)									
Gmina wiejska Rural gmina									
Mielnik	30	30	-	-	30	30	30	-	-
POWIAT SOKÓLSKI	132	67	-	65	67	49	-	49	-
miasta urban areas	132	67	-	65	67	49	-	49	-
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas									
Dąbrowa Białostocka – miasto urban areas	39	-	-	39	-	-	-	-	-
Krynki – miasto urban areas	18	18	-	-	18	-	-	-	-
Sokółka – miasto urban areas	75	49	-	26	49	49	-	49	-
POWIAT SUWALSKI	41	41	-	-	41	41	-	41	-
wieś rural areas	41	41	-	-	41	41	-	41	-
Gmina wiejska Rural gmina									
Filipów	41	41	-	-	41	41	-	41	-
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI	3349	3349	-	-	3349	3349	-	342	3007
miasta urban areas	3295	3295	-	-	3295	3295	-	288	3007
wieś rural areas	54	54	-	-	54	54	-	54	-
Gmina miejska Urban gmina									
Wysokie Mazowieckie	3007	3007	-	-	3007	3007	-	-	3007
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas									
Ciechanowiec – wieś rural areas	8	8	-	-	8	8	-	8	-
Czyżew – miasto urban areas	288	288	-	-	288	288	-	288	-

a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłe w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

a Including polluted water from mine drainage and building constructions, data include also cooling water used by power plants in tank cooling systems of turbine condensers.

Tablica 16/32/. Ścieki przemysłowe według powiatów i gmin (dok.)
Table 16/32/. Industrial wastewater by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki odprowadzone ^a Wastewater discharged ^a				W tym wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi Of which requiring treatment discharged into waters or into the ground				
	ogółem grand total	do wód lub do ziemi into waters or into the ground		do sieci kanali- zacyjnej into sewage network	razem total	w tym oczyszczone of which treated			
		razem total	w tym wody chłod- nicze (umownie czyste) of which cooling water			razem total	mecha- nicznie mechani- cally	biolo- gicznie biologi- cally	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów with increased biogen removal
			w dam ³		in dam ³				
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI (dok.) (cont.)									
Gmina wiejska Rural gmina									
Klukowo	46	46	-	-	46	46	-	46	-
POWIAT ZAMBROWSKI	488	482	-	6	482	458	-	-	458
miasta urban areas	488	482	-	6	482	458	-	-	458
Gmina miejska Urban gmina									
Zambrów	488	482	-	6	482	458	-	-	458
MIASTA NA PRAWACH POWIATU CITIES WITH POWIAT STATUS									
Białystok	860	181	-	679	181	181	181	-	-
Łomża	1204	946	171	258	775	775	28	747	-
Suwałki	1431	15	15	1416	-	-	-	-	-

a łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłe w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

a Including polluted water from mine drainage and building constructions, data include also cooling water used by power plants in tank cooling systems of turbine condensers.

Tablica 17/33/. Ścieki przemysłowe według sekcji i działów w 2019 r.
Table 17/33/. Industrial wastewater by sections and divisions in 2019

Sekcje i działy Sections and divisions	Ścieki odprowadzone ^a Wastewater discharged ^a				W tym wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi Of which requiring treatment discharged into waters or into the ground			
	ogółem grand total	bezpośrednio do wód lub do ziemi directly into waters or into the ground		do sieci kanali- zacyjnej into sewage network	razem total	w tym oczyszczone of which treated		
		razem total	w tym wody chłod- nicze (umownie czyste) of which cooling water			mecha- nicznie mechani- cally	biolo- gicznie biologi- cally	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów with increased biogen removal
					w dam ³	in dam ³		
Ogółem Total	11894	8094	232	3800	7862	291	2228	5301
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	11144	7876	232	3268	7644	93	2220	5289
w tym: of which:								
produkcja artykułów spożywczych manufacture of food products	10209	7775	217	2434	7558	28	2217	5289
produkcja napojów manufacture of beverages	398	18	–	380	18	–	–	–
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	328	168	–	160	168	168	–	–
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	43	30	–	13	30	30	–	–
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	22	12	–	10	12	–	–	12
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	347	8	–	339	8	–	8	–
Pozostałe sekcje Other sections	10	–	–	10	–	–	–	–

a łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych – dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłowne w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

a Including polluted water from mine drainage and building constructions – data include also cooling water used by power plants in tank cooling systems of turbine condensers.

**Tablica 18/34/. Oczyszczalnie ścieków przemysłowych
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 18/34/. Industrial wastewater treatment plants
As of 31 December**

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Ogółem	29	26	25	25	Total
Mechaniczne	5	3	2	2	Mechanical
przepustowość projektowa w m ³ /dobę	117351	18422	17522	17522	project capacity in m ³ /24 h
ścieki oczyszczane w m ³ /dobę	1967	1061	550	542	treated wastewater in m ³ /24 h
Biologiczne	19	18	18	18	Biological
przepustowość projektowa w m ³ /dobę	27976	29074	29476	29476	project capacity in m ³ /24 h
ścieki oczyszczane w m ³ /dobę	15112	9160	11038	9897	treated wastewater in m ³ /24 h
Z podwyższonym usuwaniem biogenów	5	5	5	5	With increased biogen removal
przepustowość projektowa w m ³ /dobę	11050	17150	17150	17150	project capacity in m ³ /24 h
ścieki oczyszczane w m ³ /dobę	10803	11655	13840	14574	treated wastewater in m ³ /24 h

**Tablica 19/35/. Podczyszczalnie ścieków przemysłowych
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 19/35/. Wastewater pretreatment plants
As of 31 December**

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Ogółem	17	18	14	14	Total
Mechaniczne	11	10	7	7	Mechanical
ścieki podczyszczane w m ³ /dobę	20381	22309	25445	15589	pre-treated wastewater in m ³ /24 h
Chemiczne	5	7	5	5	Chemical
ścieki podczyszczane w m ³ /dobę	1813	2839	2869	2897	pre-treated wastewater in m ³ /24 h
Biologiczne	1	1	2	2	Biological
ścieki podczyszczane w m ³ /dobę	658	667	901	759	pre-treated wastewater in m ³ /24 h

Tablica 20/36/. Ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych odprowadzonych do wód lub do ziemi

Table 20/36/. Charge of pollutants in industrial wastewater discharged into waters or into the ground

Rodzaj ładunku	2010	2015	2018	2019	Type of load
	w tonach na rok in tonnes per year				
BZT ₅	61	25	33	33	BOD ₅
ChZT	302	230	248	238	COD
Zawiesina ogólna	156	67	75	74	Total suspension

Tablica 21/37/. Osady z oczyszczalni i podczyszczalni ścieków przemysłowych
Table 21/37/. Sludge from industrial wastewater treatment and pretreatment plants

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w tonach suchej masy in tonnes of dry solid				
Osady wytworzone w ciągu roku	6948	3325	5107	6147	Sewage sludge generated during the year
w tym:					of which:
stosowane: w rolnictwie	1328	2500	2608	4034	applied in: agriculture
do rekultywacji terenów, w tym na cele rolne	2210	-	-	-	land reclamation including reclamation of land for agricultural purposes
przekształcone termicznie	1197	698	76	129	incinerated
składowane	28	10	12	12	landfilled
magazynowane czasowo	2174	79	66	136	temporarily stored
Osady dotychczas składowane (nagromadzone) ^a	9	-	-	-	Sewage landfilled up to now (accumulated) ^a

a Na terenach własnych zakładów: w 2010 r. – na składowiskach, poletkach, lagunach i stawach osadowych, od 2015 r. – na składowiskach; stan w końcu roku.

a On own plant grounds: in 2010 – on landfills, plots, lagoons and ponds, since 2015 – on landfills; as of end of year.

Tablica 22/38/. Ścieki komunalne^a
Table 22/38/. Municipal wastewater^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Ogółem w dam³	33548	32022	33783	33677	Total in dam³
Oczyszczane	33548	32022	33783	33677	Treated
mechanicznie	28	-	-	-	mechanically
biologicznie	4673	4755	5123	5049	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	28847	27267	28660	28628	with increased biogene removal
W % ogółem:					In % of total
oczyszczane	100,0	100,0	100,0	100,0	treated
mechanicznie	0,1	-	-	-	mechanically
biologicznie	13,9	14,8	15,2	15,0	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	86,0	85,2	84,8	85,0	with increased biogene removal

a Bez ścieków dowożonych oraz wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnię przemysłową.

a Without transported sewage and rainwater or snowmelt as well as infiltration water; including municipal sewage treated by industrial treatment plants.

Tablica 23/39/. Ścieki komunalne oczyszczane oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin
Table 23/39/. Treated municipal wastewater and population using waste water treatment plants by powiats and gminas

Wyszczególnienie Specification		Ścieki oczyszczane ^a w dam ³ Treated wastewater ^a in dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b Number of population connected to wastewater treatment plants ^b			
		ogółem total	w tym of which		ogółem total		w tym of which	
			biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w % ludności ogółem ^c in % of total population ^c	biologicz- nych biological	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	33548	4673	28847	751695	62,4	139336	610859
	2015	32022	4755	27267	801552	67,4	166796	634756
	2018	33783	5123	28660	805431	68,2	155969	649462
	2019	33677	5049	28628	809341	68,7	157618	651723
miasta urban areas		29859	3377	26482	695698	97,0	96277	599421
wieś rural areas		3818	1672	2146	113643	24,6	61341	52302
POWIAT AUGUSTOWSKI		1247	38	1209	35339	60,9	1162	34177
miasta urban areas		1143	–	1143	30490	93,9	–	30490
wieś rural areas		104	38	66	4849	18,9	1162	3687
Gmina miejska Urban gmina								
Augustów		1090	–	1090	28490	94,5	–	28490
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
Lipsk		53	–	53	2000	39,5	–	2000
miasto urban areas		53	–	53	2000	86,6	–	2000
Gminy wiejskie Rural gminas								
Augustów		22	–	22	1092	16,2	–	1092
Bargłów Kościelny		19	19	–	730	13,3	730	–
Nowinka		39	19	20	1437	48,7	432	1005
Sztabin		24	–	24	1590	31,4	–	1590
POWIAT BIAŁOSTOCKI		3649	1376	2273	96442	64,5	43376	53066
miasta urban areas		1908	1027	881	51708	93,3	28651	23057
wieś rural areas		1741	349	1392	44734	47,5	14725	30009

a Bez ścieków dowożonych oraz wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. b łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 grudnia. c Na podstawie bilansów.

a Without transported sewage and rainwater or snowmelt as well as infiltration water; including municipal sewage treated by industrial treatment plants. b Including population using industrial treatment plants treating municipal sewage; estimated data; as of 31 December. c Based on balances.

Tablica 23/39/. Ścieki komunalne oczyszczone oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 23/39/. Treated municipal wastewater and population using waste water treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki oczyszczone ^a w dam ³ Treated wastewater ^a in dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b Number of population connected to wastewater treatment plants ^b			
	ogółem total	w tym of which		ogółem total		w tym of which	
		biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniami biogenów with increased biogene removal	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w % ludności ogółem ^c in % of total population ^c	biologicz- nych biological	z podwyższonym usuwaniami biogenów with increased biogene removal
POWIAT BIAŁOSTOCKI (cd.) (cont.)							
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas							
Choroszcz	288	220	68	6697	43,1	5041	1656
miasto urban areas	220	220	-	5041	85,3	5041	-
wieś rural areas	68	-	68	1656	17,2	-	1656
Czarna Białostocka	251	-	251	9670	85,5	-	9670
miasto urban areas	223	-	223	8950	96,5	-	8950
wieś rural areas	28	-	28	720	35,4	-	720
Łapy	569	569	-	20561	94,1	20561	-
miasto urban areas	459	459	-	15432	99,3	15432	-
wieś rural areas	110	110	-	5129	81,3	5129	-
Michałow	101	101	-	3386	51,6	3386	-
miasto urban areas	88	88	-	2886	95,8	2886	-
wieś rural areas	13	13	-	500	14,1	500	-
Supraśl	692	-	692	13983	89,2	-	13983
miasto urban areas	250	-	250	4610	100,0	-	4610
wieś rural areas	442	-	442	9373	84,7	-	9373
Suraj	19	19	-	991	50,4	991	-
miasto urban areas	19	19	-	991	100,0	991	-
Tykocin	157	157	-	2078	33,5	2078	-
miasto urban areas	154	154	-	1900	96,5	1900	-
wieś rural areas	3	3	-	178	4,2	178	-
Wasilków	533	-	533	12478	71,1	-	12478
miasto urban areas	408	-	408	9497	81,7	-	9497
wieś rural areas	125	-	125	2981	50,2	-	2981
Zabłudów	102	102	-	2884	30,9	2884	-
miasto urban areas	87	87	-	2401	96,7	2401	-
wieś rural areas	15	15	-	483	7,1	483	-

a Bez ścieków dowożonych oraz wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. b Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 grudnia. c Na podstawie bilansów.

a Without transported sewage and rainwater or snowmelt as well as infiltration water; including municipal sewage treated by industrial treatment plants. b Including population using industrial treatment plants treating municipal sewage; estimated data; as of 31 December. c Based on balances.

Tablica 23/39/. Ścieki komunalne oczyszczane oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 23/39/. Treated municipal wastewater and population using waste water treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki oczyszczane ^a w dam ³ Treated wastewater ^a in dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b Number of population connected to wastewater treatment plants ^b			
	ogółem total	w tym of which		ogółem total		w tym of which	
		biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w % ludności ogółem ^c in % of total population ^c	biologicz- nych biological	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal
POWIAT BIAŁOSTOCKI (dok.) (cont.)							
Gminy wiejskie Rural gminas							
Dobrzyniewo Duże	188	-	188	4906	52,1	-	4906
Gródek	94	94	-	3224	62,7	3224	-
Juchnowiec Kościelny	546	69	477	11137	67,2	2521	8616
Poświętne	45	45	-	2690	80,0	2690	-
Turośl Kościelna	64	-	64	1757	27,4	-	1757
POWIAT BIELSKI	1018	197	821	32873	60,5	8281	24592
miasta urban areas	900	106	794	27802	95,8	3753	24049
wieś rural areas	118	91	27	5071	20,0	4528	543
Gminy miejskie Urban gminas							
Bielsk Podlaski	794	-	794	24049	95,2	-	24049
Brańsk	106	106	-	3753	100,0	3753	-
Gminy wiejskie Rural gminas							
Bielsk Podlaski	35	8	27	944	14,3	401	543
Boćki	28	28	-	1162	27,8	1162	-
Brańsk	2	2	-	119	2,1	119	-
Orla	19	19	-	590	21,8	590	-
Rudka	24	24	-	1700	91,0	1700	-
Wyszki	10	10	-	556	12,8	556	-
POWIAT GRAJEWSKI	856	169	687	26330	55,8	4271	22059
miasta urban areas	764	77	687	23459	87,4	1400	22059
wieś rural areas	92	92	-	2871	14,1	2871	-
Gmina miejska Urban gmina							
Grajewo	635	-	635	20267	92,5	-	20267

a Bez ścieków dowożonych oraz wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. b łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 grudnia. c Na podstawie bilansów.

a Without transported sewage and rainwater or snowmelt as well as infiltration water; including municipal sewage treated by industrial treatment plants. b Including population using industrial treatment plants treating municipal sewage; estimated data; as of 31 December. c Based on balances.

Tablica 23/39/. Ścieki komunalne oczyszczone oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 23/39/. Treated municipal wastewater and population using waste water treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki oczyszczone ^a w dam ³ Treated wastewater ^a in dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b Number of population connected to wastewater treatment plants ^b			
	ogółem total	w tym of which		ogółem total		w tym of which	
		biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w % ludności ogółem ^c in % of total population ^c	biologicz- nych biological	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal
POWIAT GRAJEWSKI (dok.) (cont.)							
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas							
Rajgród	82	82	-	1650	31,9	1650	-
miasto urban areas	77	77	-	1400	89,1	1400	-
wieś rural areas	5	5	-	250	6,9	250	-
Szczuczyn	57	5	52	1952	32,4	160	1792
miasto urban areas	52	-	52	1792	53,4	-	1792
wieś rural areas	5	5	-	160	6,0	160	-
Gminy wiejskie Rural gminas							
Grajewo	4	4	-	143	2,5	143	-
Radziłów	51	51	-	1356	28,7	1356	-
Wąsosz	27	27	-	962	26,7	962	-
POWIAT HAJNOWSKI	1550	259	1291	32952	77,3	9633	23319
miasta urban areas	1163	21	1142	20867	96,0	1132	19735
wieś rural areas	387	238	149	12085	57,9	8501	3584
Gmina miejska Urban gmina							
Hajnówka	1142	-	1142	19735	96,3	-	19735
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina							
Kleszczele	23	23	-	1198	48,6	1198	-
miasto urban areas	21	21	-	1132	91,3	1132	-
wieś rural areas	2	2	-	66	5,4	66	-

a Bez ścieków dowożonych oraz wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. b łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 grudnia. c Na podstawie bilansów.

a Without transported sewage and rainwater or snowmelt as well as infiltration water; including municipal sewage treated by industrial treatment plants. b Including population using industrial treatment plants treating municipal sewage; estimated data; as of 31 December. c Based on balances.

Tablica 23/39/. Ścieki komunalne oczyszczone oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 23/39/. Treated municipal wastewater and population using waste water treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki oczyszczone ^a w dam ³ Treated wastewater ^a in dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b Number of population connected to wastewater treatment plants ^b			
	ogółem total	w tym of which		ogółem total		w tym of which	
		biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniami biogenów with increased biogene removal	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w % ludności ogółem ^c in % of total population ^c	biologicz- nych biological	z podwyższonym usuwaniami biogenów with increased biogene removal
POWIAT HAJNOWSKI (dok.) (cont.)							
Gminy wiejskie Rural gminas							
Białowieża	111	1	110	2176	99,3	42	2134
Czeremcha	46	46	-	2635	84,6	2635	-
Czyże	8	8	-	668	34,1	668	-
Dubicze Cerkiewne	11	11	-	420	28,3	420	-
Hajnówka	70	31	39	2650	69,0	1200	1450
Narew	64	64	-	920	26,6	920	-
Narewka	75	75	-	2550	70,7	2550	-
POWIAT KOLNEŃSKI	374	81	293	13601	35,7	3653	9948
miasta urban areas	340	47	293	12106	97,9	2158	9948
wieś rural areas	34	34	-	1495	5,8	1495	-
Gmina miejska Urban gmina							
Kolno	293	-	293	9948	97,5	-	9948
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina							
Stawiski	47	47	-	2158	35,5	2158	-
miasto urban areas	47	47	-	2158	99,9	2158	-
Gminy wiejskie Rural gminas							
Grabowo	25	25	-	725	21,3	725	-
Mały Płock	6	6	-	115	2,4	115	-
Turośl	3	3	-	655	12,8	655	-
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	290	64	226	10788	21,2	4705	6083
miasta urban areas	31	31	-	2897	76,8	2897	-
wieś rural areas	259	33	226	7891	16,7	1808	6083

a Bez ścieków dowożonych oraz wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. b łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 grudnia. c Na podstawie bilansów.

a Without transported sewage and rainwater or snowmelt as well as infiltration water; including municipal sewage treated by industrial treatment plants. b Including population using industrial treatment plants treating municipal sewage; estimated data; as of 31 December. c Based on balances.

Tablica 23/39/. Ścieki komunalne oczyszczone oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin (cd.)

Table 23/39/. Treated municipal wastewater and population using waste water treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki oczyszczone ^a w dam ³ Treated wastewater ^a in dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b Number of population connected to wastewater treatment plants ^b			
	ogółem total	w tym of which		ogółem total		w tym of which	
		biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniami biogenów with increased biogene removal	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w % ludności ogółem ^c in % of total population ^c	biologicz- nych biological	z podwyższonym usuwaniami biogenów with increased biogene removal
POWIAT ŁOMŻYŃSKI (dok.) (cont.)							
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas							
Jedwabne	4	4	-	1613	30,4	1613	-
miasto urban areas	4	4	-	1613	99,9	1613	-
Nowogród	27	27	-	1284	31,9	1284	-
miasto urban areas	27	27	-	1284	59,6	1284	-
Gminy wiejskie Rural gminas							
Łomża	90	2	88	2336	20,9	90	2246
Piątnica	114	-	114	2763	25,8	-	2763
Śniadowo	24	-	24	1074	20,2	-	1074
Wizna	31	31	-	1718	43,4	1718	-
POWIAT MONIECKI	650	201	449	20281	50,2	9912	10369
miasta urban areas	508	82	426	14119	96,9	4489	9630
wieś rural areas	142	119	23	6162	23,9	5423	739
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas							
Goniądz	18	16	2	2021	41,0	1781	240
miasto urban areas	16	16	-	1781	96,4	1781	-
wieś rural areas	2	-	2	240	7,8	-	240
Knyszyn	69	69	-	3002	63,2	3002	-
miasto urban areas	66	66	-	2708	98,7	2708	-
wieś rural areas	3	3	-	294	14,7	294	-
Mońki	427	-	427	9639	64,8	-	9639
miasto urban areas	426	-	426	9630	96,5	-	9630
wieś rural areas	1	-	1	9	0,2	-	9

a Bez ścieków dowożonych oraz wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. b Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 grudnia. c Na podstawie bilansów.

a Without transported sewage and rainwater or snowmelt as well as infiltration water; including municipal sewage treated by industrial treatment plants. b Including population using industrial treatment plants treating municipal sewage; estimated data; as of 31 December. c Based on balances.

Tablica 23/39/. Ścieki komunalne oczyszczone oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 23/39/. Treated municipal wastewater and population using waste water treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki oczyszczone ^a w dam ³ Treated wastewater ^a in dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b Number of population connected to wastewater treatment plants ^b			
	ogółem total	w tym of which		ogółem total		w tym of which	
		biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniamiem biogenów with increased biogene removal	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w % ludności ogółem ^c in % of total population ^c	biologicz- nych biological	z podwyższonym usuwaniamiem biogenów with increased biogene removal
POWIAT MONIECKI (dok.) (cont.)							
Gminy wiejskie Rural gminas							
Jasionówka	11	11	-	550	19,9	550	-
Jaświły	36	16	20	1188	24,5	698	490
Krypno	56	56	-	2321	58,4	2321	-
Trzcianne	33	33	-	1560	36,5	1560	-
POWIAT SEJNEŃSKI	252	58	194	5620	28,2	1200	4420
miasta urban areas	194	-	194	4420	84,0	-	4420
wieś rural areas	58	58	-	1200	8,2	1200	-
Gmina miejska Urban gmina							
Sejny	194	-	194	4420	84,0	-	4420
Gmina wiejska Rural gmina							
Puńsk	58	58	-	1200	28,8	1200	-
POWIAT SIEMIATYCKI	1216	100	1116	19057	43,1	2999	16058
miasta urban areas	1106	46	1060	16133	98,6	1737	14396
wieś rural areas	110	54	56	2924	10,5	1262	1662
Gmina miejska Urban gmina							
Siemiatycze	1060	-	1060	14396	100,0	-	14396
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina							
Drohiczyn	47	47	-	1881	30,2	1881	-
miasto urban areas	46	46	-	1737	88,4	1737	-
wieś rural areas	1	1	-	144	3,4	144	-

a Bez ścieków dowożonych oraz wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. b łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 grudnia. c Na podstawie bilansów.

a Without transported sewage and rainwater or snowmelt as well as infiltration water; including municipal sewage treated by industrial treatment plants. b Including population using industrial treatment plants treating municipal sewage; estimated data; as of 31 December. c Based on balances.

Tablica 23/39/. Ścieki komunalne oczyszczone oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 23/39/. Treated municipal wastewater and population using waste water treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki oczyszczone ^a w dam ³ Treated wastewater ^a in dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b Number of population connected to wastewater treatment plants ^b			
	ogółem total	w tym of which		ogółem total		w tym of which	
		biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ludności ogółem ^c in % of total population ^c	biologicznych biological	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal
POWIAT SIEMIATYCKI (dok.) (cont.)							
Gminy wiejskie Rural gminas							
Dziadkowie	14	14	–	710	26,1	710	–
Grodzisk	15	–	15	648	15,5	–	648
Mielnik	39	39	–	408	17,6	408	–
Nurzec-Stacja	27	–	27	850	22,4	–	850
Siemiatycze	14	–	14	164	2,7	–	164
POWIAT SOKÓLSKI	1476	1177	299	33889	50,8	28441	5448
miasta urban areas	1319	1020	299	27861	99,1	22413	5448
wieś rural areas	157	157	–	6028	15,6	6028	–
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas							
Dąbrowa Białostocka	310	11	299	5743	50,7	295	5448
miasto urban areas	299	–	299	5448	99,0	–	5448
wieś rural areas	11	11	–	295	5,1	295	–
Krynki	67	67	–	2350	77,4	2350	–
miasto urban areas	67	67	–	2350	99,1	2350	–
Sokółka	837	837	–	18211	71,8	18211	–
miasto urban areas	834	834	–	18063	100,0	18063	–
wieś rural areas	3	3	–	148	2,0	148	–
Suchowola	122	122	–	2200	32,0	2200	–
miasto urban areas	119	119	–	2000	91,8	2000	–
wieś rural areas	3	3	–	200	4,3	200	–
Gminy wiejskie Rural gminas							
Janów	20	20	–	790	19,3	790	–
Korycin	14	14	–	470	14,7	470	–
Kuźnica	65	65	–	2000	50,9	2000	–

a Bez ścieków dowożonych oraz wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. b Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 grudnia. c Na podstawie bilansów.

a Without transported sewage and rainwater or snowmelt as well as infiltration water; including municipal sewage treated by industrial treatment plants. b Including population using industrial treatment plants treating municipal sewage; estimated data; as of 31 December. c Based on balances.

Tablica 23/39/. Ścieki komunalne oczyszczone oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 23/39/. Treated municipal wastewater and population using waste water treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ścieki oczyszczone ^a w dam ³ Treated wastewater ^a in dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b Number of population connected to wastewater treatment plants ^b			
	ogółem total	w tym of which		ogółem total		w tym of which	
		biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w % ludności ogółem ^c in % of total population ^c	biologicz- nych biological	z podwyższonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal
POWIAT SOKÓLSKI (dok.) (cont.)							
Gminy wiejskie (dok.) Rural gminas (cont.)							
Nowy Dwór	15	15	–	785	30,0	785	–
Sidra	13	13	–	540	15,8	540	–
Szudziałowo	13	13	–	800	28,2	800	–
POWIAT SUWALSKI	331	132	199	10844	30,4	5229	5615
wieś rural areas	331	132	199	10844	30,4	5229	5615
Gminy wiejskie Rural gminas							
Bakałarzewo	31	–	31	1440	46,4	–	1440
Filipów	46	46	–	1575	36,7	1575	–
Jeleniewo	22	–	22	842	26,7	–	842
Przerośl	3	3	0	815	27,9	815	–
Raczki	77	77	0	2625	44,4	2625	–
Rutka-Tartak	12	–	12	395	17,0	–	395
Suwałki	102	–	102	1688	21,8	–	1688
Szypliszki	22	6	16	814	20,9	214	600
Wiżajny	16	–	16	650	27,8	–	650
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI	668	263	405	20049	35,3	8248	11801
miasta urban areas	597	200	397	17695	94,3	6274	11421
wieś rural areas	71	63	8	2354	6,2	1974	380
Gmina miejska Urban gmina							
Wysokie Mazowieckie	337	–	337	9321	99,8	–	9321
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas							
Ciechanowiec	98	98	–	3824	44,6	3824	–
miasto urban areas	98	98	–	3824	82,9	3824	–

a Bez ścieków dowożonych oraz wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. b łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 grudnia. c Na podstawie bilansów.

a Without transported sewage and rainwater or snowmelt as well as infiltration water; including municipal sewage treated by industrial treatment plants. b Including population using industrial treatment plants treating municipal sewage; estimated data; as of 31 December. c Based on balances.

Tablica 23/39/. Ścieki komunalne oczyszczone oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin (dok.)**Table 23/39/. Treated municipal wastewater and population using waste water treatment plants by powiats and gminas (cont.)**

Wyszczególnienie Specification	Ścieki oczyszczone ^a w dam ³ Treated wastewater ^a in dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b Number of population connected to wastewater treatment plants ^b			
	ogółem total	w tym of which		ogółem total		w tym of which	
		biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniami biogenów with increased biogene removal	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w % ludności ogółem ^c in % of total population ^c	biologicz- nych biological	z podwyższonym usuwaniami biogenów with increased biogene removal
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI (dok.) (cont.)							
Gminy miejsko-wiejskie (dok.) Urban-rural gminas (cont.)							
Czyżew	107	107	–	2720	42,8	2720	–
miasto urban areas	102	102	–	2450	92,6	2450	–
wieś rural areas	5	5	–	270	7,3	270	–
Szepietowo	68	–	68	2480	36,0	–	2480
miasto urban areas	60	–	60	2100	97,0	–	2100
wieś rural areas	8	–	8	380	8,0	–	380
Gminy wiejskie Rural gminas							
Klukowo	7	7	–	297	6,8	297	–
Sokoły	51	51	–	1407	24,5	1407	–
POWIAT ZAMBROWSKI	934	934	–	26508	60,9	26508	–
miasta urban areas	720	720	–	21373	97,1	21373	–
wieś rural areas	214	214	–	5135	23,9	5135	–
Gmina miejska Urban gmina							
Zambrów	720	720	–	21373	97,1	21373	–
Gminy wiejskie Rural gminas							
Rutki	72	72	–	2439	44,2	2439	–
Zambrów	142	142	–	2696	30,4	2696	–
MIASTA NA PRAWACH POWIATU CITIES WITH POWIAT STATUS							
Białystok	13028	–	13028	295178	99,2	–	295178
Łomża	2369	–	2369	62298	99,0	–	62298
Suwałki	3769	–	3769	67292	96,5	–	67292

a Bez ścieków dowożonych oraz wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. b łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 grudnia. c Na podstawie bilansów.

a Without transported sewage and rainwater or snowmelt as well as infiltration water; including municipal sewage treated by industrial treatment plants. b Including population using industrial treatment plants treating municipal sewage; estimated data; as of 31 December. c Based on balances.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)				Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project			Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year			
	ogółem total	w tym of which			biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal	Ścieki oczysz- czane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	ogółem total	w tym of which		
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal	stosowane applied					magazy- nowane czasowo tempo- rarily stored		
				w rolnic- twie in agri- culture						do rekul- tywacji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	w tonach suchej masy in tonnes of dry solid
w m ³ /dobę in m ³ /24 h											
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	111	79	31	38826 ^b	195669	54208	16623	3630	2467	2423
	2015	122	93	29	42163	195800	43855	14453	4066	724	5157
	2018	124	94	30	40738	199384	49818	13801	2822	925	7612
	2019	122	93	29	40740	177094	49075	14821	3819	471	6872
miasta urban areas		36	20	16	25159	171009	45718	13899	3699	443	6670
wieś rural areas		86	73	13	15581	6085	3357	922	120	28	202
POWIAT AUGUSTOWSKI		6	2	4	300	10886	2341	889	12	414	450
miasta urban areas		2	-	2	-	10530	2239	867	12	414	441
wieś rural areas		4	2	2	300	356	102	22	-	-	9
Gmina miejska Urban gmina											
Augustów		1	-	1	-	10000	2183	851	-	414	437
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina											
Lipsk – miasto urban areas		1	-	1	-	530	56	16	12	-	4
Gminy wiejskie Rural gminas											
Bargłów Kościelny		1	1	-	200	-	20	12	-	-	-
Nowinka		2	1	1	100	194	51	4	-	-	3
Sztabin		1	-	1	-	162	31	6	-	-	6

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczysz- czane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year				
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which			magazy- nowane czasowo tempo- rarily stored
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied			
								w rolnic- twie in agri- culture	do reku- ltywa- cji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	w tonach suchej masy in tonnes of dry solid	
POWIAT BIAŁOSTOCKI	17	15	2	14274	2240	2761	741	497	-	18	
miasta urban areas	6	5	1	12785	1840	2431	548	492	-	9	
wieś rural areas	11	10	1	1489	400	330	193	5	-	9	
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas											
Choroszcz – miasto urban areas	1	1	-	1500	-	360	32	-	-	6	
Czarna Białostocka – miasto urban areas	1	-	1	-	1840	266	111	111	-	-	
Łąpy – miasto urban areas	1	1	-	10000	-	1462	381	381	-	-	
Michałow	2	2	-	600	-	112	10	-	-	10	
miasto urban areas	1	1	-	385	-	98	3	-	-	3	
wieś rural areas	1	1	-	215	-	14	7	-	-	7	
Tykocin	2	2	-	530	-	160	8	-	-	-	
miasto urban areas	1	1	-	500	-	157	8	-	-	-	
wieś rural areas	1	1	-	30	-	3	-	-	-	-	
Zabłudów	3	3	-	490	-	109	17	-	-	-	
miasto urban areas	1	1	-	400	-	88	13	-	-	-	
wieś rural areas	2	2	-	90	-	21	4	-	-	-	

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczyszczane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year			
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which		
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied		
								w rolnic- twie in agricul- ture	do rekul- tywacji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	magazy- nowane czasowo tempo- rarily stored
						w tonach suchej masy in tonnes of dry solid				
POWIAT BIAŁOSTOCKI (dok.) (cont.)										
Gminy wiejskie Rural gminas										
Gródek	3	3	-	850	-	115	7	5	-	2
Juchnowiec Kościelny	3	3	-	304	-	81	38	-	-	-
Turośń Kościelna	1	-	1	-	400	96	137	-	-	-
POWIAT BIELSKI	9	8	1	1067	6000	1883	633	380	-	253
miasta urban areas	2	1	1	383	6000	1782	621	376	-	245
wieś rural areas	7	7	-	684	-	101	12	4	-	8
Gminy miejskie Urban gminas										
Bielsk Podlaski	1	-	1	-	6000	1675	585	376	-	209
Brańsk	1	1	-	383	-	107	36	-	-	36
Gminy wiejskie Rural gminas										
Bielsk Podlaski	1	1	-	75	-	15	-	-	-	-
Boćki	1	1	-	270	-	35	5	-	-	5
Brańsk	2	2	-	19	-	2	-	-	-	-

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczysz- czane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year			
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which		
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied		
								w rolnic- twie in agri- culture	do reku- ltywa- cji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	magazy- nowane czasowo tempo- rarily stored
						w tonach suchej masy in tonnes of dry solid				
POWIAT BIELSKI (dok.) (cont.)										
Gminy wiejskie (dok.) Rural gminas (cont.)										
Orla	2	2	-	70	-	25	4	4	-	-
Rudka	1	1	-	250	-	24	3	-	-	3
POWIAT GRAJEWSKI	9	7	2	1029	6500	1256	510	-	-	60
miasta urban areas	3	1	2	400	6500	1161	496	-	-	46
wieś rural areas	6	6	-	629	-	95	14	-	-	14
Gmina miejska Urban gmina										
Grajewo	1	-	1	-	6000	1005	468	-	-	18
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas										
Rajgród	2	2	-	446	-	88	6	-	-	6
miasto urban areas	1	1	-	400	-	83	6	-	-	6
wieś rural areas	1	1	-	46	-	5	-	-	-	-
Szczuczyn – miasto urban areas	1	-	1	-	500	73	22	-	-	22

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczysz- czane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year			
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which		
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied		
								w rolnic- twie in agric- ulture	do rekul- tywacji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	magazy- nowane czasowo tempor- arily stored
					w tonach suchej masy in tonnes of dry solid					
POWIAT GRAJEWSKI (dok.) (cont.)										
Gminy wiejskie Rural gminas										
Grajewo	1	1	-	60	-	4	-	-	-	-
Radziłów	3	3	-	320	-	53	4	-	-	4
Wąsosz	1	1	-	203	-	33	10	-	-	10
POWIAT HAJNOWSKI	16	14	2	1931	7080	1604	200	152	-	28
miasta urban areas	3	2	1	150	6000	1220	147	143	-	4
wieś rural areas	13	12	1	1781	1080	384	53	9	-	24
Gmina miejska Urban gmina										
Hajnówka	1	-	1	-	6000	1184	143	143	-	-
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina										
Kleszczelce – miasto urban areas	2	2	-	150	-	36	4	-	-	4

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczyszczane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year			
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which		
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied		
								w rolnic- twie in agric- ulture	do rekul- tywacji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	magazy- nowane czasowo tempo- rarily stored
					w tonach suchej masy in tonnes of dry solid					
POWIAT HAJNOWSKI (dok.) (cont.)										
Gminy wiejskie Rural gminas										
Białowieża	2	1	1	8	1080	122	32	-	-	18
Czeremcha	2	2	-	536	-	48	6	-	-	-
Czyże	1	1	-	150	-	18	3	-	-	3
Dubicze Cerkiewne	2	2	-	114	-	11	-	-	-	-
Hajnówka	1	1	-	120	-	31	1	1	-	-
Narew	2	2	-	323	-	75	8	8	-	-
Narewka	3	3	-	530	-	79	3	-	-	3
POWIAT KOLNEŃSKI	5	4	1	1000	1650	418	144	12	-	19
miasta urban areas	2	1	1	500	1650	358	123	0	-	13
wieś rural areas	3	3	-	500	-	60	21	12	-	6
Gmina miejska Urban gmina										
Kolno	1	-	1	-	1650	296	110	-	-	-

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczyszczane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year				
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which			magazy- nowane czasowo tempo- rarily stored
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied			
								w rolnic- twie in agri- culture	do reku- tywacji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes		
				w m ³ /dobę in m ³ /24 h	w tonach suchej masy in tonnes of dry solid						
POWIAT KOLNEŃSKI (dok.) (cont.)											
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina											
Stawiski – miasto urban areas	1	1	-	500	-	62	13	-	-	13	
Gminy wiejskie Rural gminas											
Grabowo	1	1	-	300	-	27	12	12	-	-	
Mały Płock	1	1	-	100	-	10	4	-	-	4	
Turośl	1	1	-	100	-	23	5	-	-	2	
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	5	4	1	1012	200	159	40	-	-	16	
miasta urban areas	2	2	-	800	-	79	19	-	-	4	
wieś rural areas	3	2	1	212	200	80	21	-	-	12	
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas											
Jedwabne – miasto urban areas	1	1	-	500	-	43	4	-	-	4	
Nowogród – miasto urban areas	1	1	-	300	-	36	15	-	-	-	

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczysz- czane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year			
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which		
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied		
								w rolnic- twie in agri- culture	do reku- ltywa- cji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	magazy- nowane czasowo tempo- rarily stored
						w tonach suchej masy in tonnes of dry solid				
POWIAT ŁOMŻYŃSKI (dok.) (cont.)										
Gminy wiejskie Rural gminas										
Łomża	1	1	-	12	-	2	1	-	-	-
Śniadowo	1	-	1	-	200	35	10	-	-	2
Wizna	1	1	-	200	-	43	10	-	-	10
POWIAT MONIECKI	9	7	2	1885	2779	704	368	334	-	23
miasta urban areas	3	2	1	850	2600	547	345	334	-	11
wieś rural areas	6	5	1	1035	179	157	23	-	-	12
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas										
Goniądz – miasto urban areas	1	1	-	400	-	18	9	-	-	9
Knyszyn – miasto urban areas	1	1	-	450	-	97	26	24	-	2
Mońki – miasto urban areas	1	-	1	-	2600	432	310	310	-	-
Gminy wiejskie Rural gminas										
Jasionówka	1	1	-	160	-	18	4	-	-	4

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczysz- czane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year				
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which			magazy- nowane czasowo tempora- rily stored
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied			
								w rolnic- twie in agricul- ture	do rekul- tywacji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	w tonach suchej masy in tonnes of dry solid	
POWIAT MONIECKI (dok.) (cont.)											
Gminy wiejskie (dok.) Rural gminas (cont.)											
Jaświły	2	1	1	160	179	47	6	-	-	3	
Krypno	2	2	-	575	-	58	8	-	-	-	
Trzcianne	1	1	-	140	-	34	5	-	-	5	
POWIAT SEJNEŃSKI	2	1	1	300	2650	296	110	49	-	61	
wieś rural areas	2	1	1	300	2650	296	110	49	-	61	
Gminy wiejskie Rural gminas											
Puńsk	1	1	-	300	-	61	56	-	-	56	
Sejny	1	-	1	-	2650	235	54	49	-	5	
POWIAT SIEMIATYCKI	7	4	3	662	7065	1648	879	846	2	30	
miasta urban areas	2	1	1	330	6595	1537	867	846	-	21	
wieś rural areas	5	3	2	332	470	111	12	-	2	9	
Gmina miejska Urban gmina											
Siemiatycze	1	-	1	-	6595	1472	849	828	-	21	

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczysz- czane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year				
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which			magazy- nowane czasowo tempo- rarily stored
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied			
								w rolnic- twie in agric- ulture	do rekul- tywacji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	w tonach suchej masy in tonnes of dry solid	
POWIAT SIEMIATYCKI (dok.) (cont.)											
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina											
Drohiczyn	2	2	-	355	-	66	18	18	-	-	
miasto urban areas	1	1	-	330	-	65	18	18	-	-	
wieś rural areas	1	1	-	25	-	1	-	-	-	-	
Gminy wiejskie Rural gminas											
Dziadkowice	1	1	-	77	-	14	2	-	2	-	
Grodzisk	1	-	1	-	150	23	3	-	-	2	
Mielnik	1	1	-	230	-	43	5	-	-	5	
Nurzec-Stacja	1	-	1	-	320	30	2	-	-	2	
POWIAT SOKÓLSKI	12	11	1	8705	2000	1760	391	92	5	16	
miasta urban areas	4	3	1	7530	2000	1558	348	77	-	11	
wieś rural areas	8	8	-	1175	-	202	43	15	5	5	

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczyszczane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year				
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which			magazy- nowane czasowo tempo- rarily stored
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied			
								w rolnic- twie in agri- culture	do rekul- tywacji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes		
						w tonach suchej masy in tonnes of dry solid					
POWIAT SOKÓLSKI (dok.) (cont.)											
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas											
Dąbrowa Białostocka	2	1	1	100	2000	312	91	82	-	9	
miasto urban areas	1	-	1	-	2000	301	86	77	-	9	
wieś rural areas	1	1	-	100	-	11	5	5	-	-	
Krynki – miasto urban areas	1	1	-	1000	-	82	-	-	-	-	
Sokółka – miasto urban areas	1	1	-	6000	-	1052	260	-	-	-	
Suchowola	2	2	-	555	-	127	3	-	-	3	
miasto urban areas	1	1	-	530	-	123	2	-	-	2	
wieś rural areas	1	1	-	25	-	4	1	-	-	1	
Gminy wiejskie Rural gminas											
Janów	1	1	-	157	-	26	1	-	-	1	
Korycin	1	1	-	160	-	40	6	-	-	3	
Kuźnica	1	1	-	408	-	67	19	4	-	-	
Nowy Dwór	1	1	-	150	-	20	5	-	5	-	
Sidra	1	1	-	100	-	18	6	6	-	-	
Szudziałowo	1	1	-	75	-	16	-	-	-	-	

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczysz- czane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year				
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which			magazy- nowane czasowo tempor- arily stored
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied			
								w rolnic- twie in agri- culture	do rekul- tywacji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	w tonach suchej masy in tonnes of dry solid	
POWIAT SUWALSKI	9	5	4	976	750	221	49	26	-	22	
wieś rural areas	9	5	4	976	750	221	49	26	-	22	
Gminy wiejskie Rural gminas											
Bakałarzewo	1	-	1	-	200	31	1	1	-	-	
Filipów	2	2	-	283	-	46	11	8	-	2	
Przerośl	1	1	-	156	-	12	11	-	-	11	
Raczki	1	1	-	500	-	78	17	17	-	-	
Rutka-Tartak	1	-	1	-	195	12	5	-	-	5	
Szypliszki	2	1	1	37	150	24	2	-	-	2	
Wiżajny	1	-	1	-	205	18	2	-	-	2	
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI	8	6	2	1990	1694	903	180	59	50	41	
miasta urban areas	4	2	2	1431	1694	805	150	59	29	32	
wieś rural areas	4	4	-	559	-	98	30	-	21	9	
Gmina miejska Urban gmina											
Wysokie Mazowieckie	1	-	1	-	1344	455	63	59	-	4	

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (cd.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczysz- czane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year			
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which		
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied		
								w rolnic- twie in agri- culture	do rekul- tywacji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	magazy- nowane czasowo tempo- rarily stored
						w tonach suchej masy in tonnes of dry solid				
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI (dok.) (cont.)										
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas										
Ciechanowiec – miasto urban areas	1	1	–	915	–	151	28	–	–	28
Czyżew	2	2	–	554	–	108	32	–	32	–
miasto urban areas	1	1	–	516	–	103	29	–	29	–
wieś rural areas	1	1	–	38	–	5	3	–	3	–
Szepietowo – miasto urban areas	1	–	1	–	350	96	30	–	–	–
Gminy wiejskie Rural gminas										
Klukowo	2	2	–	50	–	7	–	–	–	–
Sokoły	1	1	–	471	–	86	27	–	18	9
POWIAT ZAMBROWSKI	5	5	–	5609	–	1120	319	–	–	2
wieś rural areas	5	5	–	5609	–	1120	319	–	–	2

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

Tablica 24/40/. Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (dok.)
Table 24/40/. Municipal wastewater treatment plants by powiats and gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 December)			Przepustowość oczyszczalni według projektu Capacity of waste- water treatment plant by project		Ścieki oczysz- czane ^a w dam ³ Treated waste- water ^a in dam ³	Osady wytworzone w ciągu roku Sewage sludge generated during the year			
	ogółem total	w tym of which		biolo- gicznych biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem biogenów with in- creased biogene removal		ogółem total	w tym of which		
		biolo- giczne biologi- cal	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów with in- creased biogene removal					stosowane applied		
								w rolnic- twie in agri- culture	do rekul- tywacji terenów, w tym na cele rolne in land reclama- tion including reclama- tion of land for agricul- tural purposes	magazy- nowane czasowo tempo- rarily stored
				w m ³ /dobę in m ³ /24 h	w tonach suchej masy in tonnes of dry solid					
POWIAT ZAMBROWSKI (dok.) (cont.)										
Gminy wiejskie Rural gminas										
Rutki	2	2	-	650	-	87	49	-	-	-
Zambrów	3	3	-	4959	-	1033	270	-	-	2
MIASTA NA PRAWACH POWIATU CITIES WITH POWIAT STATUS										
Białystok	1	-	1	-	80000	23397	6841	-	-	5598
Łomża	1	-	1	-	20000	3907	1079	-	-	147
Suwałki	1	-	1	-	25600	4697	1448	1360	-	88

a łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane dotyczą urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Including precipitation and wastewater transported to wastewater treatment plant as well as infiltration water; excluding municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Data refer to devices for biological treatment.

**Uwaga do tablic 25/41/ i 26/42/
Note to tables 25/41/ and 26/42/**

STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY ECOLOGICAL STATUS/POTENTIAL		
stan ekologiczny ecological status	potencjał ekologiczny (jednolite części wód – sztuczne) ecological potential (body of water – artificial)	potencjał ekologiczny (jednolite części wód – silnie zmienione) ecological potential (body of water – heavily modified)
BARDZO DOBRY HIGH	MAKSYMALNY lub DOBRY MAXIMUM OF GOOD	MAKSYMALNY lub DOBRY MAXIMUM OF GOOD
DOBRY GOOD		
UMIARKOWANY MODERATE	UMIARKOWANY MODERATE	UMIARKOWANY MODERATE
SŁABY POOR	SŁABY POOR	SŁABY POOR
ZŁY BAD	ZŁY BAD	ZŁY BAD
STAN CHEMICZNY CHEMICAL STATUS		
DOBRY GOOD	stan dobry good status	
PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	stan poniżej dobrego below good status	
STAN JEDNOLITEJ CZĘŚCI WÓD STATUS OF BODY OF WATER		
DOBRY GOOD	stan dobry good status	
ZŁY BAD	stan zły bad status	

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r.
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Liza	Liza – ujście Liza – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Łuplanka	Łuplanka – Bachury	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Nereśl od Rumejki do ujścia Nereśl from Rumejki to mouth	Nereśl – miejscowość Łaziuki Nereśl – in Łaziuki	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Narew od granicy państwa do wpływu do zbiornika Siemianówka Narew from the country border to inflow to Siemianówka tank	Narew – profil graniczny Babia Góra Narew – at the border in Babia Góra	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)

Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Narew od Narewki do Orłanki Narew from Narewka to Orłanka	Narew – Ploski	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Narew od Orłanki do Lizy Narew from Orłanka to Liza	Narew – miejscowość Suraż Narew – in Suraż	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Narew od zbiornika Siemianówka do Narewki Narew from Siemianówka tank to Narewka	Narew – powyżej ujścia Narewki Narew – above mouth to Narewka	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Narewka od granicy państwa do Jelonki bez Jelonki Narewka from the country border to Jelonka without Jelonka	Narewka – powyżej miejscowości Narewka Narewka – above Narewka	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Narewka od Jelonki do ujścia Narewka from Jelonka to mouth	Narewka – ujście Narewka – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Nereśl B	Nereśl B – ujście do Narwi Nereśl B – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Nereśl od źródeł do Rumejki Nereśl from source to Rumejka	Nereśl – do Rumejki (most) Nereśl – to Rumejka (bridge)	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Nietupa do granicy państwa Nietupa to the country border	Nietupa do granicy państwa – ujście Nietupa to the country border – mouth	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Nurczyk do ujścia Nurczyk to the mouth	Nurczyk – ujście do Nurca Nurczyk – mouth to Nurzec	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Nurzec od źródeł do Nurczyka Nurzec from its source to Nurczyk	Nurzec – powyżej Nurca Nurzec – above Nurzec	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Odła	Odła – ujście do Świsłocz Odła – mouth to Świsłocz	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Olszanka	Olszanka – ujście do Narwi Olszanka – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Orłanka od Orlej do ujścia Orłanka from Orła to mouth	Orłanka – Chraboły	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Orłanka od źródeł do Orlej Orłanka from its source to Orła	Orłanka – poniżej miejscowości Dubicze Cerkiewne Orłanka – below Dubicze Cerkiewne	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Płoska	Płoska – ujście Kołodno Płoska – mouth Kołodno	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Prosty Rów	Prosty Rów – Siemianówka	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Ruda	Ruda – ujście do Narwi Ruda – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Rudnia	Rudnia – ujście do Narwi Rudnia – mouth to Narew	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Rudnik	Rudnik – ujście do Narwi Rudnik – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Sidra od Mościszanki do ujścia Sidra from Mościszanka to mouth	Sidra – ujście do Biebrzy Sidra – mouth to Biebrza	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Sidra od źródeł do Mościszanki Sidra from its source to Mościszanka	Sidra – powyżej Mościszanki Sidra – above Mościszanka	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Siennica	Siennica – ujście do Nurca Siennica – mouth to Nurzec	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Silna	Silna – ujście do Bugu Silna – mouth to Bug	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Stoja od Starzynki do ujścia	Stoja – ujście Kondycja Stoja – Kondycja mouth	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Stoja od źródeł do Starzynki, ze Starzynką Stoja from its source to Starzynka, with Starzynka	Stoja – poniżej Starzynki Stoja – below Starzynka	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Sokołda od Jałówki do ujścia Sokołda from Jałówka to mouth	Sokołda – Surażkowo	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Sokołda od źródeł do Jałówki, z Jałówką Sokołda from source to Jałówka, with Jałówka	Sokołda – w miejscowości Straż powyżej ujścia Kamionki Sokołda – in Straż above Kamionka mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Strabelka	Strabelka – ujście Strabelka – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Supraśl od Dziarniakówki do Grzybówki Supraśl from Dziarniakówka to Grzybówka	Supraśl – poniżej Gródka Supraśl – below Gródek	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Supraśl od Grzybówki do Pilnicy Supraśl from Grzybówka to Pilnica	Supraśl – powyżej Supraśla Supraśl – above Supraśl	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Supraśl od Pilnicy do ujścia Supraśl from Pilnica to its mouth	Supraśl – ujście Dzikie Supraśl – Dzikie mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Supraśl od źródeł do Dziarniakówki Supraśl from its source to Dziarniakówka	Supraśl – powyżej Gródka Supraśl – above Gródek	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Szeroka Struga	Szeroka Struga – ujście do Narwi Szeroka Struga – mouth to Narew	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)

Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Świstocz od Istoczanki wzdłuż granicy państwa Świstocz from Istoczanka along the country border	Świstocz – profil graniczny Bobrowniki Świstocz – at the border in Bobrowniki	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Turośnianka	Turośnianka – ujście Turośnianka – mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Usnarka do granicy państwa Usnarka to the country border	Usnarka – profil graniczny Usnarka – at the border	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Narew – Zbiornik Siemianówka Narew – Siemianówka tank	Zbiornik Siemianówka – basen główny Siemianówka tank – main pool	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Awissa	Awissa – Płonka Kościelna	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Biała	Biała – ujście Hryniewiczze Duże Biała – Hryniewiczze Duże mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Biała	Biała – ujście Nowe Aleksandrowo Biała – Nowe Aleksandrowo mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Biała	Biała – profil graniczny Biała – at the border	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Biebta	Biebta – ujście do Brzozówki Biebta – mouth to Brzozówka	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Bobrówka	Bobrówka – ujście do Narewki Bobrówka – mouth to Narewka	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Braszczka	Braszczka – ujście do Narewki Braszczka – mouth to Narewka	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Bronka	Bronka – ujście do Nurca Bronka – mouth to Nurzec	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Brzozówka od Popiołówki do Olszanki bez Olszanki z Kumiałką od Kamionki Brzozówka from Popiołówka to Olszanka without Olszanka with Kumiałka to Kamionka	Brzozówka – Karpowicze	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Brzozówka od źródeł do Popiołówki Brzozówka from its source to Popiołówka	Brzozówka – poniżej miejscowości Jasionówka Brzozówka – below Jasionówka	DOBRY GOOD	.	.
Cieliczanka (Starzynka)	Cieliczanka (Starzynka) – ujście do Supraśli Cieliczanka (Starzynka) – mouth to Supraśl	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Cisówka	Cisówka – Cisówka	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Czaplinianka	Czaplinianka – ujście Czaplinianka – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Czarna	Czarna – ujście do Narwi Czarna – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Czarna	Czarna – Sochonie	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Derazina	Derazina – ujście do Śłoi Derazina – mouth to Słoja	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Chrabostówki Tributary from Chrabostówka	Dopływ spod Chrabostówki – ujście do Narwi Tributary from Chrabostówka – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Doratynki Tributary from Doratynka	Dopływ spod Doratynki – ujście do Narwi Tributary from Doratynka – mouth to Narew	.	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Dubaśna Tributary from Dubašno	Dopływ spod Dubaśna – ujście do Sidry Tributary from Dubašno – mouth to Sidra	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Jarytówki Tributary from Jarytówka	Dopływ spod Jarytówki – ujście do Świsłocz Tributary from Jarytówka – mouth to Świsłocz	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Józefowa Tributary from Józefów	Dopływ spod Józefowa – ujście do Supraśli Tributary from Józefów – mouth to Supraśl	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Kiersnówki Tributary from Kiersnówka	Dopływ spod Kiersnówki – ujście do Biebrzy Tributary from Kiersnówka – mouth to Biebrza	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Klejnik Tributary from Klejniki	Dopływ spod Klejnik – ujście do Narwi Tributary from Klejniki – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Lipiny Tributary from Lipiny	Dopływ spod Lipiny – ujście do Sokołdy Tributary from Lipiny – mouth to Sokołda	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Łosinian Tributary from Łosiniany	Dopływ spod Łosinian – ujście do Świsłocz Tributary from Łosiniany – mouth to Świsłocz	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)

Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assessment of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Dopływ spod Niemirowa Tributary from Niemirowo	Dopływ spod Niemirowa – ujście do Bugu Tributary from Niemirowo – mouth to Bug	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Ogrodniczek Tributary from Ogrodniczki	Dopływ spod Ogrodniczek – ujście Tributary from Ogrodniczki – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Ostrowia Tributary from Ostrów	Dopływ spod Ostrowia – ujście do Śidry Tributary from Ostrów – mouth to Śidra	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Rybołów Tributary from Ryboły	Dopływ spod Rybołów – ujście do Narwi Tributary from Ryboły – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Sanik Tributary from Saniki	Dopływ spod Sanik – ujście do Narwi Tributary from Saniki – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Dopływ spod Sofipola Tributary from Sofipol	Dopływ spod Sofipola – ujście do Supraśli Tributary from Sofipol – mouth to Supraśl	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Wojszków Tributary from Wojszki	Dopływ spod Wojszków – ujście do Narwi Tributary from Wojszki – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Dopływ spod Zwierzyńca Tributary from Zwierzyniec	Dopływ spod Zwierzyńca – ujście do Biebrzy Tributary from Zwierzyniec – mouth to Biebrza	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Baranek Tributary from Baranki	Dopływ z Baranek – ujście do Narwi Tributary from Baranki – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Broniszewa Tributary from Broniszewo	Dopływ z Broniszewa – ujście do Śliny Tributary from Broniszewo – mouth to Ślina	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Dopływ z Czaczek Tributary from Czaczki	Dopływ z Czaczek – ujście do Narwi Tributary from Czaczki – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Długotęki Tributary from Długotęka	Dopływ z Długotęki – ujście do Nereśli Tributary from Długotęka – mouth to Nareśl	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assessment of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Dopływ z Domanowa Tributary from Domanowo	Dopływ z Domanowa – ujście do Nurca Tributary from Domanowo – mouth to Nurzec	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Dopływ z Jeniek Tributary from Jeńki	Dopływ z Jeniek – ujście do Narwi Tributary from Jeńki – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Klukowicz Tributary from Klukowicze	Dopływ z Klukowicz – ujście Tributary from Klukowicze – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Lisowa-Janówka Tributary from Lisowo-Janówka	Dopływ z Lisowa-Janówka – ujście do Bugu Tributary from Lisowo-Janówka – mouth to Bug	.	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Łosinki Tributary from Łosinka	Dopływ z Łosinki – ujście do Narwi Tributary from Łosinka – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Miłkowic Tributary from Miłkowiec	Dopływ z Miłkowic – ujście do Bugu Tributary from Miłkowiec – mouth to Bug	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Pasiek Tributary from Pasieki	Dopływ z Pasiek – ujście do Narwi Tributary from Pasieki – mouth to Narew	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Rudki Tributary from Rudka	Dopływ z Rudki – ujście do Nurca Tributary from Rudka – mouth to Nurzec	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Dopływ z Wólki Tributary from Wólka	Dopływ z Wólki – ujście Tributary from Wólka – mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ ze Skrzypek Małych Tributary from Skrzypki Małe	Dopływ ze Skrzypek Małych – ujście do Nurca Tributary from Skrzypki Małe – mouth to Nurzec	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ ze stawów Kozi Przeskok Tributary from Kozi Przeskok	Dopływ ze stawów Kozi Przeskok Tributary from Kozi Przeskok	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Horodnianka	Horodnianka – ujście poniżej Choroszcy Horodnianka – mouth below Choroszcz	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Horodnianka	Horodnianka – ujście do Biebrzy Horodnianka – mouth to Biebrza	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Hwożna	Hwożna – profil graniczny Hwożna – at the border	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Istoczanka w granicach państwa (wraz z dopływami) Istoczanka within the country borders (with tributaries)	Istoczanka w granicach państwa (wraz z dopływami) – ujście do Świsłocz Istoczanka within the country borders (with tributaries) – mouth to Świsłocz	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Jabłoniówka	Jabłoniówka – ujście do Narewki Jabłoniówka – mouth to Narewka	.	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Jałówka	Jałówka – ujście Jałówka – mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Jaskrzanka	Jaskranka – Góra Ruda	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Jelonka	Jelonka – ujście do Narewki Jelonka – mouth to Narewka	SŁABY POOR	.	ZŁY BAD
Kamianka z dopływami	Kamianka – Turna Mała	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kamienna	Kamienna – ujście Stara Kamienna Kamienna – Stara Kamienna mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kamionka	Kamionka – ujście do Sokołdy Kamionka – mouth to Sokołda	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kołodziejanka	Kołodziejanka – ujście do Świsłocz Kołodziejanka – mouth to Świsłocz	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kołodonna do zbiornika Siemianówka Kołodonna to Siemianówka tank	Kołodonna do zbiornika Siemianówka – ujście do Narwi Kołodonna to Siemianówka tank – mouth to Narew	.	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Korzenicha (Karanicha)	Korzenicha (Karanicha) – ujście do Sokołdy Korzenicha (Karanicha) – mouth to Sokołda	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kropiwna	Kropiwna – ujście Ostrowo Kropiwna – Ostrowo mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Krynka	Krynka – profil graniczny Krynki Krynka – at the border in Krynki	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Krzywczanka	Krzywczanka – ujście do Narwi Krzywczanka – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kulikówka	Kulikówka – ujście do Narwi Kulikówka – mouth to Narew	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kumiałka od źródeł do Kamionki Kumiałka from its source to Kamionka	Kumiałka – ujście do Brzozówki Kumiałka – mouth to Brzozówka	.	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assessment of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Kurówka	Kurówka – ujście do Narwi Kurówka – mouth to Narew	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Leśna	Leśna – ujście do Nurca Leśna – mouth to Nurzec	DOBRY GOOD	.	.
Leśna do Przewłoki Leśna to Przewłoka	Leśna – profil graniczny Topiło Leśna – at the border in Topiło	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Lutownia	Lutownia – ujście Lutownia – mouth	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Łoknica	Łoknica – ujście do Narwi Łoknica – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Łosośna od źródeł do granicy państwa Łosośna from its source to the country border	Łosośna – profil graniczny Kowale Łosośna – at the border in Kowale	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Małynka	Małynka – ujście do Narwi Małynka – mouth to Narew	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Mieńka	Mieńka – ujście do Narwi Mieńka – mouth to Narew	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Migówka	Migówka – ujście do Sokołdy Migówka – mouth to Sokołda	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Moszczona	Moszczona – ujście do Bugu Moszczona – mouth to Bug	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Okulinka (Bakulanka)	Okulinka – ujście do Narewki Okulinka – mouth to Narewka	.	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Olszanka	Olszanka – ujście do Brzozówki Olszanka – mouth to Brzozówka	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Piłnica	Piłnica – ujście do Supraśli Piłnica – mouth to Supraśl	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Pułwa do granic RP Pułwa to the country border	Pułwa do granic RP – ujście Pułwa to the country border – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Radulinka	Radulinka – ujście do Supraśli Radulinka – mouth to Supraśl	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Szysia	Szysia – ujście do Bugu Szysia – mouth to Bug	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Waliczkówka	Waliczkówka – ujście do Narewki Waliczkówka – mouth to Narewka	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Woronicza	Woronicza – ujście do Sokołdy Woronicza – mouth to Sokołda	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Biebta	Biebta – Krzeczce	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)

Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assessment of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Biebrza od Ełku do ujścia Biebrza from Ełk to mouth	Biebrza – Burzyn–Rutkowskie	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Biebrza od Horodnianki do Ełku bez Ełku Biebrza from Horodnianka to Ełk without Ełk	Biebrza – Osowiec	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Boberka	Boberka – Klewianka	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Brok do Siennicy Brok to Siennica	Brok – Ołdaki	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Czarna Struga	Czarna Struga – Goniądz	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ w miejscowości Łoje- -Awissa Tributary from Łoje-Awissa	Dopływ w miejscowości Łoje- -Awissa – Łoje-Awissa Tributary from Łoje-Awissa – Łoje- -Awissa	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Rzadkowa Tributary from Rzadków	Dopływ z Rzadkowa – Piątница Tributary from Rzadków – Piątница	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Gać od Jabłonki do ujścia Gać from Jabłonki to mouth	Gać – ujście Gać – mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Gać od źródeł do Jabłonki bez Jabłonki Gać from its source to Jabłonka without Jabłonka	Gać – powyżej Jabłonki Gać – above Jabłonki	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Jabłonka	Jabłonka – Konopki Koziki	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Jedwabianka	Jedwabianka – Kramkowo	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Jegrznia od wypływu z jeziora Dręstwo do rozdzielenia się w Kuligach na stare koryto i Kanał Woźnawiejski Jegrznia from outflow from Lake Dręstwo to the separation in Kuligi for an old riverbed and Kanał Woźnawiejski	Jegrznia – Kuligi	SŁABY POOR	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Kosodka	Kosódka – Dobarz	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Lepacka Struga	Lepacka Struga – Szablak	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Łabna	Łabna – Pastorczyk	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Łomżyczka	Łomżyczka – ujście Łomżyczka – mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Matlak	Matlak – Radziłów	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Nurzec od Siennicy do ujścia Nurzec from Siennica to mouth	Nurzec – Tworkowice	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Nurzec od Nurczyka do Siennicy Nurzec from Nurczyk to Siennica	Nurzec – Wyszonki-Błonie	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Pęchówka	Pęchówka – Wojtkowice Stare	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Pisa od Turośli do ujścia ze Skroda od Dzierzbi Pisa from Turośl to mouth with Skroda from Dzierzbia	Pisa – Morgowniki (ujście) Pisa – Morgowniki (mouth)	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Pisa od wypływu z jeziora Roś do Turośli Pisa from outflow from Lake Roś to Turośl	Pisa – Wincenta	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Siennica	Siennica – Koce-Piskuty	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Ślina od źródeł do Rokitnicy z Rokitnicą Ślina from its source to Rokitnica with Rokitnica	Ślina – Stypułki Świąchy	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Ślina od Rokitnicy do ujścia Ślina from Rokitnica to mouth	Ślina – Wity	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Turośl od źródeł do Zimnej z Zimną Turośl from its source to Zimna with Zimna	Turośl – Leman do Turośli Turośl – Leman to Turośl	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Wincenta	Wincenta – Wincenta	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Wissa od źródeł do dopływu w Wąsoszu z dopływu w Wąsoszu Wissa from its source to tributary in Wąsosz with tributary in Wąsosz	Wissa – Wąsosz-nowy Wissa – Wąsosz-new	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Wissa od dopływu w Wąsoszu do ujścia Wissa from tributary in Wąsosz to mouth	Wissa – Czachy	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Kossaków Tributary from Kossaki	Dopływ spod Kossaków – ujście Tributary from Kossaki – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)

Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Dopływ spod Mścich Tributary from Mścichy	Dopływ spod Mścich – ujście Tributary from Mścichy – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Mściwuj Tributary from Mściwuje	Dopływ spod Mściwuj – ujście Tributary from Mściwuje – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Gackich Tributary from Gackie	Dopływ spod Gackich – ujście Tributary from Gackie – mouth	.	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Rutek Tributary from Rutki	Dopływ spod Rutek – ujście Tributary from Rutki – mouth	.	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Wygody Tributary from Wygoda	Dopływ spod Wygody – ujście Tributary from Wygoda – mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Zarośla Tributary from Zarośle	Dopływ spod Zarośla – ujście Tributary from Zarośle – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Bagna Ławki Tributary from Bagno Ławka	Dopływ z Bagna Ławki – ujście Tributary from Bagno Ławka – mouth	.	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Bagna Wizna pn. Tributary from Bagno Wizna	Dopływ z Bagna Wizna pn. – ujście Tributary from Bagno Wizna – mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Stare koryto Ełku The old Ełk riverbed	Stare koryto Ełku – ujście The old Ełk riverbed – mouth	.	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Turośl od źródeł do Zimnej z Zimną Turośl from its source to Zimna with Zimna	Turośl od źródeł do Zimnej z Zimną – Czerwone – wieś Turośl from its source to Zimna with Zimna – Czerwone – village	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Sikor Tributary from Sikory	Dopływ z Sikor – ujście Tributary from Sikory – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Binduga	Binduga – Kacprowo	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Ławska Tributary from Ławsk	Dopływ z Ławska – Ławsk Tributary from Ławsk – Ławsk	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Borawskich Tributary from Borawskie	Dopływ spod Borawskich – Pluty Tributary from Borawskie – Pluty	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Penza	Penza – Pęza	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Cetna	Cetna – Chłudnie (do Narwi) Cetna – Chłudnie (to Narew)	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Rybnica od wypływu z jeziora Pogubie Średnie do ujścia Rybnica from outflow from Lake Pogubie Średnie to mouth	Rybnica – Łacha	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Turośl od Zimnej do Kanału Grzędy-Wejdo, z Kanałem Grzędy-Wejdo Turośl from Zimna to Kanał Grzędy-Wejdo, with Kanał Grzędy-Wejdo	Turośl od Zimnej do Kanału Grzędy-Wejdo, z Kanałem Grzędy-Wejdo – ujście Turośl from Zimna to Kanał Grzędy-Wejdo, with Kanał Grzędy-Wejdo – mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kanał Krusza-Serafin	Kanał Krusza-Serafin – Potasie	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Zabiela Tributary from Zabiele	Dopływ spod Zabiela – Pupki-Gietki Tributary from Zabiele – Pupki-Gietki	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kanał Poredy-Charubin	Kanał Poredy-Charubin – Popiołki-Cieciorzy	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Bagna Łokieć Tributary from Bagno Łokieć	Dopływ z Bagna Łokieć – Łokieć Tributary from Bagno Łokieć – Łokieć	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Skroda od źródeł do Dzierzbi Skroda from its source to Dzierzbia	Skroda – Borkowo	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Popiołek Tributary from Popiołki	Dopływ spod Popiołek – Parzychy Tributary from Popiołki – Parzychy	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kanał Kuzie	Kanał Kuzie – Ruda Osowiecka	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Ruż od źródeł do dopływu spod Dąbek Ruż from its source to tributary from Dąbki	Ruż – Kleczkowo	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z Tarnowa Tributary from Tarnów	Dopływ z Tarnowa – Podosie Tributary from Tarnów – Podosie	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Bzdziażek	Bzdziażek – ujście Bzdziażek – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Dopływ spod Gałkówki Tributary from Gałkówka	Dopływ spod Gałkówki – Nowosiedliny Tributary from Gałkówka – Nowosiedliny	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Markówka	Markówka – ujście Markówka – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Ruż od dopływu spod Dąbek do ujścia Ruż from tributary from Dąbki to mouth	Ruż – ujście Ruż – mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Rów Kacapski	Rów Kacapski – Okrasin	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)

Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Cetna	Cetna – Makowskie (do Biebrzy) Cetna – Makowskie (to Biebrza)	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ spod Konopek Tributary from Konopki	Dopływ spod Konopek – Konopki Tributary from Konopki – Konopki	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Dopływ z Kostr Tributary from Kostry	Dopływ z Kostr – Kostry Podsekowięta Tributary from Kostry – Kostry Podsekowięta	SŁABY POOR	.	ZŁY BAD
Kanał Kuwasy	Kanał Kuwasy – ujście Kanał Kuwasy – mouth	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kanał Łęg	Kanał Łęg – ujście Kanał Łęg – mouth	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Klimaszewnica	Klimaszewnica – Klimaszewnica	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kołomyja	Kołomyja – Koty	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Krzywa Noga	Krzywa Noga–Jankowo Młodzianowo	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kukawka	Kukawka – Bujenka	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Dopływ z Trojanowa Tributary from Trojanowo	Dopływ z Trojanowa – Gródek Tributary from Trojanowo – Gródek	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Dopływ ze Śliwowa Łopienitego Tributary from Śliwowo Łopienite	Dopływ ze Śliwowa Łopienitego – Kalinówka Basie Tributary from Śliwowo Łopienite – Kalinówka Basie	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Etk od wypływu z jeziora Etkiego do ujścia Etk from outflow from Lake Etkie to mouth	Etk – Osowiec	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Łojewek od dopływu w Olszynach do ujścia Łojewek from tributary in Olszyny to mouth	Łojewek – Bronowo	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Łojewek od źródeł do dopływu w Olszynach Łojewek from its source to tributary in Olszyny	Łojewek – Kownaty	DOBRY GOOD	.	.
Mianka od Dzieży do ujścia Mianka from Dzieża to mouth	Mianka – Mień	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Mianka od źródeł do Dzieży Mianka from its source to Dzieża	Mianka – Rzepki Nowe	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for asseesment of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Narew od Lizy do Biebrzy Narew from Liza to Biebrza	Narew – Strękowa Góra	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Narew od Biebrzy do Pisy Narew from Biebrza to Pisa	Narew–Nowogród (powyżej ujścia Pisy) Narew–Nowogród (above Pisa mouth)	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Nitka	Nitka – Ciechanowiec – Czyżewska	DOBRY GOOD	.	.
Bargłówka	Bargłówka – Kolonia Tajenko	SŁABY POOR	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Biebrza od Kropiwej do Horodnianki Biebrza from Kropiwna to Horodnianka	Biebrza – Ostrowie Biebrzańskie	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Biebrza od źródeł do Kropiwej Biebrza from its source to Kropiwna	Biebrza – Stary Rogożyn	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Blizna z jeziorem Blizno i Długie Augustowskie Blizna with Lake Blizno and Długie Augustowskie	Blizna – Szczebra cmentarz Blizna – Szczebra cemetery	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Czarna Hańcza od wypływu z jeziora Hańcza do jeziora Wigry Czarna Hańcza from outflow from Lake Hańcza to Lake Wigry	Czarna Hańcza – Bród Stary	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Czarna Hańcza do wypływu z jeziora Hańcza Czarna Hańcza to outflow from Lake Hańcza	Czarna Hańcza – Stara Hańcza	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Czarna Hańcza od Gremzdówki do granicy państwa Czarna Hańcza from Gremzdówka to the country border	Czarna Hańcza – śluza Kudryniki Czarna Hańcza – Kudrynka sluice	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Czarna Hańcza od jeziora Wigry do Gremzdówki włącznie Czarna Hańcza from Lake Wigry to Gremzdówka including Gremzdówka	Czarna Hańcza – Wysoki Most	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Czerwonka	Czerwonka – Stara Kamionka	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dopływ z okolic gajówki Ostęp Tributary from the surrounding area of gamekeeper's cottage Ostęp	Dopływ z okolic gajówki Ostęp – Dworzysko Tributary from the surrounding area of gamekeeper's cottage Ostęp – Dworzysko	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assessment of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Dopływ z jeziora Wiżajny Tributary from Lake Wiżajny	Dopływ z jeziora Wiżajny – Grzybina Tributary from Lake Wiżajny – Grzybina	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Głęboka	Głęboka – Chodorki	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Hotnianka do granicy państwa Hotnianka to the country border	Hotnianka – Hołny Wolmera	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Jerzgnia (Lega) od wpływu do jeziora Selmęt Wielki do wypływu z jeziora Dręstwo Jerzgnia (Lega) from inflow to Lake Selmęt Wielki to outflow from Lake Dręstwo	Jerzgnia – Rybczyzna	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kalna	Kalna – Szyszkowa Biel	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kanał Augustowski od stanowiska szczytowego do jeziora Necko z jeziorem Studzienicznym i Białym Augustowskim Kanał Augustowski from its top position to Lake Necko with Lake Studzieniczne and Białe Augustowskie	Kanał Augustowski – Klonownica	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Kanał Augustowski od stanowiska szczytowego i Serwianki do połączenia z Czarną Hańczą z jeziorem Mikasze Kanał Augustowski from its top position and Serwianka to junction with Czarna Hańcza with Lake Mikasze	Kanał Augustowski – śluza Sosnówka Kanał Augustowski – Sosnówka sluice	SŁABY POOR	.	ZŁY BAD
Kanał Rynie	Kanał Rynie – Stare Bolesły	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kolniczanka	Kolniczanka – Świderek	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kopytkówka	Kopytkówka – Kopytkowo	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Lebiedzianka	Lebiedzianka – Krasnybór	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Marycha do Marychny z jeziora Boksze, Sejwy, Szejpiszki Marycha to Marychna from Lake Boksze, Sejwy, Szejpiszki	Marycha – Michnowce	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (cd.)
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Marycha od dopływu z jeziora Zelwy do granicy państwa Marycha from tributary from Lake Zelwa to the country border	Marycha – Stanowisko	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Marycha od Marychny do dopływu z jeziora Zelwa Marycha from Marychna to tributary from Lake Zelwa	Marycha – wodowskaz Zelwa Marycha – Zelwa water-gauge	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Netta (Rospuda) od wypływu z jeziora Necko do połączenia z Kanałem Augustowskim bez jeziora Sajno Netta (Rospuda) from outflow from Lake Necko to junction with Kanał Augustowski without Lake Sajno	Netta – Jaziewo	.	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Netta (Rospuda) od wypływu z jeziora Bolesty do wypływu z jeziora Necko ze Szczeberką od Blizny Netta (Rospuda) from outflow from Lake Bolesty to outflow from Lake Necko with Szczeberka from Blizna	Netta – uroczysko Kozia Szyja Netta – Kozia Szyja range	ZŁY BAD	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Netta (Rospuda) – jezioro Sajno Netta (Rospuda) – Lake Sajno	Netta (Rospuda) – jezioro Sajno Netta (Rospuda) – Lake Sajno	DOBRY GOOD	.	.
Netta (Rospuda) do wypływu z jeziora Bolesty Netta (Rospuda) from outflow from Lake Bolesty	Netta (Rospuda) – Kotowina	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Olszanka (Olszaneczka)	Olszanka (Olszaneczka) – ujście Jaziewo Olszanka (Olszaneczka) – Jaziewo mouth	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Paniówka	Paniówka – Strzelcowizna	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Piecówka	Piecówka – Gruszki	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Piertanka z jeziora Krzywe Wigierskie, Pierty Piertanka from Lake Krzywe Wigierskie, Pierty	Piertanka – Tartak	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Sarnetka (Młyńska Rzeczka)	Sarnetka (Młyńska Rzeczka) – Sarnetki	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD

Tablica 25/41/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2019 r. (dok.)
Table 25/41/. Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform bodies of rivers in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of river body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego Name of the point of measurement and control	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny Chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Szczeberka od źródeł do Blizny bez Blizny Szczeberka from its source to Blizna without Blizna	Szczeberka – Szczebra	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Szelmentka do granicy państwa Szelmentka to the country border	Szelmentka – Kupowo (Smolnica)	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Szeszupa do Potopki z jeziora Szurpiły i Pobondzie Szeszupa to Potopka from Lake Szurpiły and Pobondzie	Szeszupa – Pobondzie	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Szeszupa od Potopki do granicy państwa Szeszupa from Potopka to the country border	Szeszupa – wodowskaz Poszeszupie Szeszupa – Poszeszupie water-gauge	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Szlamica do wypływu z jeziora Szlamy Szlamica from outflow from Lake Szlamy	Szlamica – Muły	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Turówka	Turówka – Białobrzegi	ZŁY BAD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Węgrówka	Węgrówka – Netta Pierwsza	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Wierśnianka	Wierśnianka – Frącki	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Wigra	Wigra – Poszeszupie	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Wizga	Wizga – Bolcie	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Wołkuszanka	Wołkuszanka – Wołkusz	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Zelwianka	Zelwianka (Zalewianka) – Mazurki	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD

Uwaga. Niniejsza ocena stanu wód w jednolitych częściach wód powierzchniowych województwa podlaskiego została sporządzona na podstawie klasyfikacji wyników badań wykonanych w 2019 r. (ocena zweryfikowana).

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie – klasyfikacja na podstawie wyników badań Państwowego Monitoringu Środowiska.

Note: Classification of water status of body of water in the Podlaskie Voivodship was prepared on the basis of classification of test results carried out in 2019 (verified assessment).

Source: data of the Chief Inspectorate Of Environmental Protection in Warsaw – classification based on the results of the State Environmental Monitoring study.

Tablica 26/42/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód jezior w 2019 r.

Table 26/42/. Classification of ecological status, chemical status and status of uniform bodies of lakes in 2019

Nazwa jednolitej części wód jezior, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of lake body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Klasyfikacja stanu ekologicznego Classification of ecological status	Klasyfikacja stanu chemicznego Classification of chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Bałędzis	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Berznik	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Białe Augustowskie	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD
Białe Filipowskie	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Białe	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD
Blizno	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Boczne	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Boksze	DOBRY GOOD	.	.
Bolesty	SŁABY POOR	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kalejty	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD
Długie Sejneńskie	DOBRY GOOD	.	.
Długie Wigierskie	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Dmitrowo	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Dowcień	DOBRY GOOD	.	.
Dręstwo	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Gaładuś	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Garbaś	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Gremzdel	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Gremzdy	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Hańcza	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Tablica 26/42/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód jezior w 2019 r. (cd.)

Table 26/42/. Classification of ecological status, chemical status and status of uniform bodies of lakes in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitej części wód jezior, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of lake body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Klasyfikacja stanu ekologicznego Classification of ecological status	Klasyfikacja stanu chemicznego Classification of chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Hotny	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Jemieliste	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Kolno	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Kościelne	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Krzywe	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Krzywe Wigierskie	UMIARKOWANY MODERATE	.	ZŁY BAD
Łanowicze	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Mieruńskie Wielkie	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Mikaszewo	DOBRY GOOD	.	.
Necko	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD
Pierty	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD
Pobondzie	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Pomorze	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Rajgrodzkie	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Rospuda Filipowska	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Sajno	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD
Sejny	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Sejwy	SŁABY POOR	.	ZŁY BAD
Serwy	DOBRY GOOD	.	.
Studzieniczne	DOBRY GOOD	.	.

Tablica 26/42/. Klasyfikacja stanu ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód jezior w 2019 r. (dok.)

Table 26/42/. Classification of ecological status, chemical status and status of uniform bodies of lakes in 2019 (cont.)

Nazwa jednolitej części wód jezior, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny Names of lake body of water for assesement of which the point of measurement and control is used	Klasyfikacja stanu ekologicznego Classification of ecological status	Klasyfikacja stanu chemicznego Classification of chemical status	Stan jednolitej części wód Status of body of water
Sumowo Bakałarzewskie	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Szejpiszki	SŁABY POOR	.	ZŁY BAD
Szelment Mały	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Szelment Wielki	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Szlamy	DOBRY GOOD	.	.
Szurpiły	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Tajno	SŁABY POOR	.	ZŁY BAD
Tobołowo	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Toczyłowo	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Wigry	DOBRY GOOD	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Wizajny	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD
Zelwa	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD
Żubrowo	UMIARKOWANY MODERATE	PONIŻEJ DOBREGO BELOW GOOD	ZŁY BAD

Uwaga. Niniejsza ocena stanu wód w jednolitych częściach wód powierzchniowych województwa podlaskiego została sporządzona na podstawie klasyfikacji wyników badań wykonanych w 2019 r. (ocena zweryfikowana).

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie – klasyfikacja na podstawie wyników badań Państwowego Monitoringu Środowiska.

Note: Classification of water status of body of water in the Podlaskie Voivodship was prepared on the basis of classification of test results carried out in 2019 (verified assessment).

Source: data of the Chief Inspectorate Of Environmental Protection in Warsaw – classification based on the results of the State Environmental Monitoring study.

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

Air pollution and protection

**Tablica 1/43/. Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według powiatów
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 1/43/. Plants especially noxious to air purity by powiats
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Z liczby ogółem posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń Of total number possessing systems to reduce the emission of	
			pyłowych particulate	gazowych gaseous
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	56	42	7
	2015	66	43	6
	2018	70	38	8
	2019	72	39	9
miasta urban areas		59	34	9
wieś rural areas		13	5	-
Powiaty Powiats				
Augustowski		3	2	1
Białostocki		11	3	-
Bielski		4	3	-
Grajewski		4	4	2
Hajnowski		7	4	-
Kolneński		2	1	-
Łomżyński		2	1	-
Moniecki		2	2	-
Sejneński		3	-	-
Siemiatycki		4	-	-
Sokółski		4	3	1
Wysokomazowiecki		3	1	-
Zambrowski		5	4	-
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status				
Białystok		7	5	3
Łomża		3	3	-
Suwałki		8	3	2

**Tablica 2/44/. Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według wielkości emisji zanieczyszczeń
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 2/44/. Plants especially noxious to air purity by amount of pollutants emission
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019			
	zakłady emitujące zanieczyszczenia total plants emitting pollutants														
	pyłowe particulate					gazowe gaseous									
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers					w od- set- kach in per- cent		bez dwutlenku węgla excluding carbon dioxide				z dwutlenkiem węgla including carbon dioxide			
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers								w od- set- kach in per- cent		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			w od- set- kach in per- cent		
Ogółem Total	48	52	53	54	100,0	56	65			69	72	100,0			56
emisja zanie- czyszczeń w t/rok: emission size in tonnes per year:															
25 i mniej and less	36	45	48	49	90,7	19	26	27	30	41,7	7	5	4	7	9,7
26-100	11	6	4	4	7,4	17	21	25	24	33,3	1	4	4	-	-
101-500	1	1	1	1	1,9	16	13	11	13	18,1	1	3	8	9	12,5
501-1000	-	-	-	-	-	3	4	6	5	6,9	-	1	1	1	1,4
1001-2000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	6	4	6	8,3
2001-5000	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	10	14	11	10	13,9
5001-10000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	6	11	12	16,7
10001-20000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	13	11	13	18,1
20001-50000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	8	8	5	6,9
50001 i więcej and more	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	8	9	12,5

Tablica 3/45/. Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według stopnia redukcji wytworzonych zanieczyszczeń
Stan w dniu 31 grudnia

Table 3/45/. Plants especially noxious to air purity by degree of reduction of generated pollutants
As of 31 December

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Emitujące zanieczyszczenia pyłowe	48	52	53	54	Emitting particulate pollutants
Posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	42	43	38	39	With pollutant reduction systems
o stopniu redukcji zanieczyszczeń:					with the degree of pollutant reduction of:
30,0% i mniej	–	–	1	1	30,0% and less
30,1–50,0	9	11	9	9	30,1–50,0
50,1–70,0	2	–	2	2	50,1–70,0
70,1–90,0	14	12	3	5	70,1–90,0
90,1% i więcej	17	20	23	22	90,1% and more
Nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń	6	9	15	15	Without pollutant reduction system
Emitujące zanieczyszczenia gazowe	56	66	70	72	Emitting gaseous pollutants
Posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	7	5	8	9	With pollutant reduction systems
o stopniu redukcji zanieczyszczeń:					with the degree of pollutant reduction of:
10,0% i mniej	–	1	1	2	10,0% and less
10,1–30,0	2	–	1	2	10,1–30,0
30,1–50,0	3	3	2	1	30,1–50,0
50,1–70,0	1	1	1	2	50,1–70,0
70,1–90,0%	1	–	3	2	70,1–90,0%
Nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń	49	61	62	63	Without pollutant reduction system

**Tablica 4/46/. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 4/46/. Air pollutant reduction systems in plants especially noxious to air purity
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification		Cyklony Cyclones		Multicyklony Multicyclones		Filtry tkaninowe Fabric filters		Elektrofiltry Electrofilters		Urządzenia mokre Wet air cleaners		Inne Other	
		w szt. in pcs	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h waste gas flow in dam ³ /h	w szt. in pcs	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h waste gas flow in dam ³ /h	w szt. in pcs	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h waste gas flow in dam ³ /h	w szt. in pcs	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h waste gas flow in dam ³ /h	w szt. in pcs	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h waste gas flow in dam ³ /h	w szt. in pcs	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h waste gas flow in dam ³ /h
Ogółem Total	2010	151	2970	39	933	78	2025	8	883	12	194	11	381
	2015	143	3776	29	383	87	1621	12	1370	6	270	27	1026
	2018	134	2898	30	436	103	2183	13	1102	6	429	24	918
	2019	118	2627	30	537	120	2873	13	1505	7	347	23	623
Skuteczność: Efficiency:													
niska low		2	9	3	91	5	11	-	-	1	4	.	.
średnia moderate		17	323	10	114	45	530	-	-	2	54	.	.
wysoka high		99	2295	17	332	70	2332	13	1505	4	289	.	.
Średnia dyspozycyjność w % Average availability in percent		98	.	99	.	97	.	98	.	100	.	100	.

Tablica 5/47/. Emisory na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wielkości emisji

Table 5/47/. Emitters in plants especially noxious to air purity by amount of emission

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Liczba emitorów^a	369	438	527	540	Number of emission sources^a
o wysokości:					with the height of:
Do 50 m	346	418	508	517	Up to 50 m
51-99	18	16	15	15	51-99
Od 100 m	5	4	4	8	From 100 m
Emisja zanieczyszczeń w tys. t					Pollutants emission in thousand tonnes
Pyłowych z emitorów o wysokości:					Particulate from emission sources with the height of:
do 50 m	0,5	0,5	0,5	0,5	up to 50 m
51-99	0,4	0,2	0,1	0,1	51-99
od 100 m	0,2	0,2	0,1	0,1	from 100 m

^a Stan w dniu 31 grudnia.
^a As of 31 December.

Tablica 5/47/. Emitory na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wielkości emisji (dok.)Table 5/47/. **Emitters in plants especially noxious to air purity by amount of emission (cont.)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Emisja zanieczyszczeń w tys. t (dok.)					Pollutants emission in thousand tonnes (cont.)
Gazowych z emitorów o wysokości:					Gaseous from emission sources with the height of:
do 50 m	280,6	680,3	865,7	933,3	up to 50 m
51-99	404,7	233,7	328,3	357,9	51-99
od 100 m	931,3	1064,0	845,2	844,5	from 100 m

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Tablica 6/48/. Emisja zanieczyszczeń powietrza oraz zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrzaTable 6/48/. **Emission of air pollutants as well as pollutants retained in pollutant reduction systems in plants especially noxious to air purity**

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Emisja zanieczyszczeń pyłowych w t	1096	921	691	661	Particulate pollutants emission in t
W tym ze spalania paliw	819	665	423	534	Of which from the combustion of fuel
Emisja zanieczyszczeń gazowych w t	1616560	1978194	2039770	2136065	Gaseous pollutants emission in t
W tym: dwutlenku siarki	3304	2937	2019	1861	Of which; sulphur dioxide
tlenków azotu ^a	3150	2770	2432	2381	nitrogen oxides
tlenku węgla	2408	2993	2616	2937	carbon oxide
dwutlenku węgla	1607331	1968592	2031799	2128092	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń					Pollutants retained in reduction systems
Pyłowe:					Particulate:
w tonach	86589	88011	72415	48770	in tonnes
w % zanieczyszczeń wytworzonych	98,8	99,0	99,1	98,7	in % of pollutants produced
Gazowe (bez dwutlenku węgla):					Gaseous (excluding carbon dioxide):
w tonach	1427	902	3322	2584	in tonnes
w % zanieczyszczeń wytworzonych	13,4	8,6	29,4	24,5	in % of pollutants produced
dwutlenek siarki:					sulphur dioxide:
w tonach	930	240	2463	1868	in tonnes
w % zanieczyszczeń wytworzonych	22,0	7,6	55,0	50,1	in % of pollutants produced

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a Expressed in nitrogen dioxide.

Tablica 6/48/. Emisja zanieczyszczeń powietrza oraz zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (dok.)

Table 6/48/. Emission of air pollutants as well as pollutants retained in pollutant reduction systems in plants especially noxious to air purity (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Gazowe (dok):					Gaseous (cont.):
tlenki azotu ^a :					nitrogen oxides ^a :
w tonach	138	274	608	515	in tonnes
w % zanieczyszczeń wytworzonych	4,2	9,0	20,0	17,8	in % of pollutants produced
tlenek węgla:					carbon oxide
w tonach	188	234	102	3	in tonnes
w % zanieczyszczeń wytworzonych	7,2	7,3	3,8	0,1	in % of pollutants produced
węglowodory ^b :					hydrocarbons ^b :
w tonach	-	-	78	147	in tonnes
w % zanieczyszczeń wytworzonych	-	-	29,1	39,7	in % of pollutants produced
inne:					other:
w tonach	171	154	71	51	in tonnes
w % zanieczyszczeń wytworzonych	37,9	16,5	9,0	8,2	in % of pollutants produced

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu. b Z wyłączeniem metanu.

a Expressed in nitrogen dioxide. b Excluding methane.

Tablica 7/49/. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wybranych rodzajów substancji

Table 7/49/. Emission of air pollutants from plants especially noxious to air purity by kind of substance

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w t in t				
Aldehydy alifatyczne i ich pochodne	97	84	84	73	Aliphatic aldehydes and their derivatives
Alkohole alifatyczne i ich pochodne	106	31	42	49	Aliphatic alcohols and their derivatives
Alkohole pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	1	1	1	7	Polycyclic, aromatic alcohols and their derivatives
Amoniak	23	37	26	11	Ammonia
Dwutlenek siarki	3304	2937	2019	1861	Sulphur dioxide
ze spalania paliw	3298	2931	2012	1847	from the combustion of fuel
z procesów technologicznych	6	6	7	14	from technological processes
Dwutlenek węgla	1607331	1968592	2031799	2128092	Carbon dioxide
Etery i ich pochodne	5	1	10	13	Ethers and their derivatives
Ketony i ich pochodne	6	8	15	10	Ketones and their derivatives
Kwasy nieorganiczne, ich sole i bezwodniki	0	49	0	12	Inorganic acids, their salts and anhydrides

Tablica 7/49/. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wybranych rodzajów substancji (dok.)

Table 7/49/. Emission of air pollutants from plants especially noxious to air purity by kind of substance (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w t in t				
Kwasy organiczne, ich związki i pochodne ^a	7	16	30	16	Organic acids, their compounds and derivatives ^a
Metan	–	530	522	425	Methane
Podtlenek azotu	–	8	1	–	Nitrous oxide
Pyły krzemowe (powyżej 30% wolnej krzemionki)	17	13	21	3	Silicate particulates (over 30% of free silica)
Pyły węglowo-grafitowe, sadza	15	5	3	2	Carbon and graphite particulates and soot
Pyły ze spalania paliw	819	665	423	534	Particulates from the combustion of fuel
Pyły pozostałe	245	235	244	122	Other particulates
Tlenek węgla	2408	2993	2616	2937	Carbon oxide
Tlenki azotu (w przeliczeniu na dwutlenek azotu)	3150	2770	2432	2381	Nitrogen oxides (expressed in nitrogen dioxide)
ze spalania paliw	3126	2586	2198	2102	from the combustion of fuel
z procesów technologicznych	24	184	234	279	from technological processes
Węglowodory alifatyczne i ich pochodne ^a	5	6	37	52	Aliphatic hydrocarbons and their derivatives ^a
Węglowodory pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne ^a	108	105	136	112	Polycyclic, aromatic hydrocarbons and their derivatives ^a

a Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach.

a Excluding listed in other points.

Tablica 8/50/. Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według powiatów w 2019 r.

Table 8/50/. Emission and reduction of air pollutants from plants especially noxious to air purity by powiats in 2019

Wyszczególnienie Specification	Emisja zanieczyszczeń Pollutants emission							Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych Pollutants retained in reduction systems in % of pollutants produced	
	pyłowych particulate		gazowych gaseous						
	ogółem total	w tym ze spalania paliw of which from the combustion of fuel	ogółem total	w tym of which					
				dwutlenku siarki sulphur dioxide	tlenków azotu ^b nitrogen oxides ^b	tlenku węgla carbon oxide	dwutlenku węgla carbon dioxide		
w t in t							pyłowe particulate	gazowe ^a gaseous ^a	
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	661	534	2136065	1861	2381	2937	2128092	98,7	24,5
miasta urban areas	634	516	1701766	1785	1890	2073	1695784	98,7	30,2
wieś rural areas	27	18	434299	76	491	864	432308	81,0	.
Powiaty Powiats									
Augustowski	40	15	41397	178	78	37	41094	98,1	1,9
Białostocki	42	41	228613	31	210	546	227527	23,6	.
Bielski	8	4	24954	44	145	60	24665	97,8	.
Grajewski	213	141	323997	197	488	693	322508	98,5	9,0
Hajnowski	70	64	75966	64	111	147	75566	63,0	.
Kolneński	5	5	18900	42	24	71	18763	44,4	.
Łomżyński	9	9	23287	24	59	46	23158	90,9	.
Moniecki	9	9	28303	53	37	82	28131	96,2	.
Sejneński	39	39	4960	11	3	109	4837	.	.
Siemiatycki	16	16	12963	14	9	92	12845	.	.
Sokółski	15	12	13180	15	20	65	13 068	53,1	36,4
Wysokomazowiecki	10	10	83586	74	119	51	83 342	89,7	.
Zambrowski	12	8	222058	97	238	439	221 080	98,3	.
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status									
Białystok	58	52	793316	232	507	310	792 251	99,8	68,6
Łomża	62	58	80851	375	125	42	80 309	95,6	.
Suwałki	53	51	159734	410	208	147	158 948	98,4	5,1

a Bez dwutlenku węgla. b W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a Excluding carbon dioxide. b Expressed in nitrogen dioxide.

Tablica 9/51/. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w miastach w 2019 r.
Table 9/51/. Emission of air pollutants from plants especially noxious in urban areas in 2019

Miasta Urban areas	Emisja zanieczyszczeń Pollutants emission							Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych Pollutants retained in reduction systems in % of pollutants produced	
	pyłowych particulate		gazowych gaseous						
	w t in t	na 1 km ² w t per 1 km ² in t	ogółem total	w tym of which			na 1 km ² w t per 1 km ² in t		
				dwutlenku siarki sulphur dioxide	tlenków azotu ^b nitrogen oxides ^b	dwutlenku węgla carbon dioxide		pyłowe particulate	gazowe ^a gaseous ^a
		w t in t							
Białystok	58	0,6	793316	232	507	792251	7767,7	99,8	68,6
Grajewo	213	11,3	323997	197	488	322508	17106,5	98,5	9,0
Suwałki	53	0,8	159734	410	208	158948	2438,3	98,4	5,1
Łomża	62	1,9	80851	375	125	80309	2474,8	95,6	.
Wysokie Mazowieckie	10	0,7	78733	73	114	78500	5166,2	89,7	.
Hajnówka	66	3,1	53722	55	93	53510	2523,3	64,1	.
Augustów	40	0,5	41397	178	78	41094	511,7	98,1	1,9
Zambrów	7	0,4	36349	61	84	36085	1911,1	99,0	.
Mońki	9	1,2	28303	53	37	28131	3694,9	96,2	.
Bielsk Podlaski	4	0,2	24816	44	47	24665	918,8	98,8	.
Kolno	5	0,2	18900	42	24	18763	753,9	44,4	.
Czarna Białostocka	5	0,4	15797	-	12	15744	1106,2	50,0	.
Sokółka	15	0,8	13180	15	20	13068	709,0	53,1	36,4
Siemiatycze	16	0,4	12963	14	9	12845	357,6	.	.
Łapy	8	0,7	7113	18	34	6980	585,9	46,7	.
Sejny	39	8,7	4960	11	3	4837	1104,7	.	.
Czyżew	-	-	4473	-	4	4464	855,3	-	.
Tykocin	24	0,8	2668	6	2	2600	92,1	.	.
Ciechanowiec	-	-	380	1	1	378	19,5	-	.
Wasilków	-	-	114	-	-	104	4,0	-	.

a Bez dwutlenku węgla. b W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a Excluding carbon dioxide. b Expressed in nitrogen dioxide.

Tablica 10/52/. Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według sekcji i działów w 2019 r.
Table 10/52/. Emission and reduction of air pollutants from plants especially noxious to air purity by sections and divisions in 2019

Sekcje i działy Sections and divisions	Emisja zanieczyszczeń Pollutants emission						Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń Pollutants retained in reduction systems			
	pyłowych particulate			gazowych gaseous			pyłowe particulate		gazowe ^a gaseous ^a	
	ogółem total	w tym ze spalania paliw of which from the combustion of fuel	ogółem total	w tym of which			w tys. t in thousand tonnes	w % zanieczyszczeń wytworzonych in % of pollutants produced	w tys. t in thousand tonnes	w % zanieczyszczeń wytworzonych in % of pollutants produced
				dwutlenku siarki sulphur dioxide	tlenku węgla carbon oxide	dwutlenku węgla carbon dioxide				
w tys. t in thousand tonnes										
Ogółem Total	0,7	0,5	2136,1	1,9	2,9	2128,1	48,8	98,7	2,6	24,5
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	0,3	0,2	561,9	0,4	1,0	559,2	17,5	98,1	0,2	7,5
w tym: of which:										
produkcja artykułów spożywczych manufacture of food products	0,1	0,1	231,6	0,3	0,2	230,7	1,1	94,3	-	.
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^A manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^A	0,2	0,1	256,0	0,0	0,7	254,6	13,4	98,5	0,1	9,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A Electricity, gas, steam and air conditioning supply	0,3	0,3	1051,8	1,4	1,0	1048,5	30,9	99,2	2,2	39,8
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	0,0	0,0	143,5	0,1	0,2	143,1	0,3	92,7	0,1	26,9
Budownictwo Construction	0,0	-	0,6	0,0	0,0	0,5	0,0	42,9	-	.
Pozostałe sekcje Other sections	0,0	0,0	378,4	0,0	0,8	376,9	-	.	0,0	.

a Bez dwutlenku węgla.
a Excluding carbon dioxide.

Tablica 11/53/. Poważne awarie
Table 11/53/. Major accidents

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Potencjalni sprawcy poważnych awarii (stan w dniu 31 XII)	48	46	48	49	Potential initiators of major accidents (as of 31 December)
zakłady:					plants:
dużego ryzyka	9	8	7	7	with high risk
zwiększonego ryzyka	5	5	7	8	with increased risk
pozostali	34	33	34	34	other
Przypadki wystąpienia poważnych awarii ^a	4	2	–	–	Cases of major accidents ^a

a Odpowiadające definicji zawartej w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm.).

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

a Corresponding to the definition in art. 3 point 23 of the Act of 27 April 2001 – Environmental Protection Law (Journal of Law 2019 item 1396, with later amendments).

Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

Odpady Waste

Tablica 1/54/. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) według grup odpadów
Table 1/54/. Waste (excluding municipal waste) by group of waste

Wyszczególnienie Specification	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year								Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ab} Waste landfilled up to now (accumulated) ^{ab}	Liczba zakładów wytwarzających odpady ^b Number of plants producing waste ^b
	ogółem grand total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients		magazynowane czasowo temporarily stored			
			razem total	w tym termicznie of which thermal	razem total	w tym do procesów odzysku of which for recovery				
w tys. t in thousand tonnes										
Ogółem Total	2018	884,6	321,2	6,0	5,5	512,3	447,2	45,1	2314,3	53
	2019	493,5	155,6	5,0	4,9	290,3	232,4	42,6	2297,9	53
w tym: of which:										
Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin Wastes resulting from exploration, mining, quarrying, and physical and chemical treatment of minerals		112,2	112,2	-	-	-	-	-	-	2
Odpady z rolnictwa, ogrodnictwa, upraw hydroponicznych, rybotówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności Wastes from agriculture, horticulture, aquaculture, forestry, hunting and fishing, food preparation and processing		98,3	38,8	0,1	-	59,4	55,8	-	-	10
Odpady z przetwórstwa drewna oraz produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury Wastes from wood processing and the production of panels and furniture, pulp, paper and cardboard		65,0	0,9	-	-	60,3	54,7	3,8	-	11

a Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych. b Stan w końcu roku. c We własnym zakresie przez wytwórcę.

a On landfills and in facilities servicing the extractive industries (of which heaps, settling ponds) own. b End of the year. c By waste producer on its own.

Tablica 1/54/. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) według grup odpadów (dok)
Table 1/54/. Waste (excluding municipal waste) by group of waste (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year							Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ab} Waste landfilled up to now (accumulated) ^{ab}	Liczba zakładów wytwarzających odpady ^b Number of plants producing waste ^b
	ogółem grand total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients		magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym termicznie of which thermal	razem total	w tym do procesów odzysku of which for recovery			
	w tys. t in thousand tonnes								
Odpady z procesów termicznych Wastes from thermal processes	90,0	1,6	-	-	83,4	81,3	5,0	2149,1	19
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej ^d Construction and demolition wastes ^d	43,5	-	-	-	42,6	8,1	0,9	-	12
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych Wastes from waste management facilities, off-site waste water treatment plants and the preparation of water intended for human consumption and water for industrial use	63,6	2,1	4,9	4,9	23,7	17,0	32,9	148,8	11

a Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych. b Stan w końcu roku. c We własnym zakresie przez wytwórcę. d Włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych.

a On landfills and in facilities servicing the extractive industries (of which heaps, settling ponds) own. b End of the year. c By waste producer on its own. d Including excavated soil from contaminated sites.

Tablica 2/55/. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) według powiatów w 2019 r.
Table 2/55/. Waste (excluding municipal waste) by powiats in 2019

Wyszczególnienie Specification	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year							Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ab} Waste landfilled up to now (accumulated) ^{ab}	Tereny składowania odpadów niezrekultywowane ^b w ha Area of waste landfill sites non-reclaimed ^b in ha
	ogółem grand total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients		magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym termicznie of which thermal	razem total	w tym do procesów odzysku of which for recovery			
w tys. t in thousand tonnes									
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	493,5	155,6	5,0	4,9	290,3	232,4	42,6	2297,9	28,8
miasta urban areas	318,2	41,1	5,0	4,9	229,5	183,6	42,6	2297,9	28,8
wieś rural areas	175,3	114,5	-	-	60,8	48,8	-	-	-
Powiaty Powiats									
Augustowski – miasta urban areas	17,0	-	-	-	14,6	13,5	2,4	-	-
Białostocki	27,8	-	-	-	27,8	22,3	-	-	-
miasta urban areas	15,3	-	-	-	15,3	14,8	-	-	-
wieś rural areas	12,5	-	-	-	12,5	7,5	-	-	-
Bielski	34,8	-	-	-	33,2	33,2	1,6	-	-
miasta urban areas	22,9	-	-	-	21,3	21,3	1,6	-	-
wieś rural areas	11,9	-	-	-	11,9	11,9	-	-	-
Grajewski – miasta	12,8	0,2	-	-	12,6	12,3	-	-	-
Hajnowski	18,4	1,6	-	-	16,6	9,7	0,2	-	-
miasta urban areas	9,9	-	-	-	9,7	9,7	0,2	-	-
wieś rural areas	8,5	1,6	-	-	6,9	-	-	-	-
Kolneński – miasta urban areas	4,6	0,7	-	-	3,9	3,7	-	-	-
Łomżyński – wieś rural areas	25,3	-	-	-	25,3	25,2	-	-	-
Siemiatycki – miasta urban areas	5,8	-	-	-	5,7	5,6	0,1	-	-
Sokólski	119,6	112,9	-	-	6,7	2,3	-	-	-
miasta urban areas	5,6	-	-	-	5,6	1,2	-	-	-
wieś rural areas	114,0	112,9	-	-	1,1	1,1	-	-	-
Wysokomazowiecki – miasta urban areas	9,2	-	0,1	-	8,8	8,7	0,3	-	-
Zambrowski	41,9	38,8	-	-	3,1	3,1	-	-	-
miasta urban areas	38,8	38,8	-	-	-	-	-	-	-
wieś rural areas	3,1	-	-	-	3,1	3,1	-	-	-

a Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczyc (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych. b Stan w końcu roku. c We własnym zakresie przez wytwórcę.

a On landfills and in facilities servicing the extractive industries (of which heaps, settling ponds) own. b End of the year. c By waste producer on its own.

Tablica 2/55/. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) według powiatów w 2019 r. (dok.)
Table 2/55/. Waste (excluding municipal waste) by powiats in 2019 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year							Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ab} Waste landfilled up to now (accumulated) ^{ab}	Tereny składowania odpadów niezreklamowane ^b w ha Area of waste landfill sites non-reclaimed ^b in ha
	ogółem grand total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients		magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym termicznie of which thermal	razem total	w tym do procesów odzysku of which for recovery			
w tys. t in thousand tonnes									
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status									
Białystok	84,4	0,6	-	-	54,3	47,4	29,5	2297,9	28,8
Łomża	43,7	-	4,9	4,9	38,0	10,9	0,8	-	-
Suwałki	48,2	0,8	-	-	39,7	34,5	7,7	-	-

a Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych. b Stan w końcu roku. c We własnym zakresie przez wytwórcę.

a On landfills and in facilities servicing the extractive industries (of which heaps, settling ponds) own. b End of the year. c By waste producer on its own.

Tablica 3/56/. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) według sekcji i działów w 2019 r.
Table 3/56/. Waste (excluding municipal waste) by sections and divisions in 2019

Sekcje i działy Sections and divisions	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year							Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ab} Waste landfilled up to now (accumulated) ^{ab}	Tereny składowania odpadów niezreklamowane ^b w ha Area of waste landfill sites non-reclaimed ^b in ha
	ogółem grand total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients		magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym termicznie of which thermal	razem total	w tym do procesów odzysku of which for recovery			
w tys. t in thousand tonnes									
Ogółem Total	493,5	155,6	5,0	4,9	290,3	232,4	42,6	2297,9	28,8
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	112,2	112,2	-	-	-	-	-	-	-
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	225,3	41,3	0,1	-	178,7	157,2	5,2	-	-

a Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych. b Stan w końcu roku. c We własnym zakresie przez wytwórcę.

a On landfills and in facilities servicing the extractive industries (of which heaps, settling ponds) own. b End of the year. c By waste producer on its own.

Tablica 3/56/. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) według sekcji i działów w 2019 r. (dok.)
Table 3/56/. Waste (excluding municipal waste) by sections and divisions in 2019 (cont.)

Sekcje i działy Sections and divisions	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year							Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ab} Waste landfilled up to now (accumulated) ^{ab}	Tereny składowania odpadów niezreklamowane ^b w ha Area of waste landfill sites non-reclaimed ^b in ha
	ogółem grand total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients		magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym termicznie of which thermal	razem total	w tym do procesów odzysku of which for recovery			
w tys. t in thousand tonnes									
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)									
w tym: of which:									
produkcja artykułów spożywczych manufacture of food products	113,6	38,8	0,1	-	74,4	70,7	0,3	-	-
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	31,9	0,9	-	-	31,0	30,7	-	-	-
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	69,5	0,4	-	-	64,3	64,3	4,8	2149,1	23,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	56,6	1,7	4,9	4,9	17,4	10,9	32,6	148,8	5,8
Budownictwo Construction	29,9	-	-	-	29,9	-	-	-	-

a Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych. b Stan w końcu roku. c We własnym zakresie przez wytwórcę.

a On landfills and in facilities servicing the extractive industries (of which heaps, settling ponds) own. b End of the year. c By waste producer on its own.

Tablica 4/57/. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w miastach
Table 4/57/. Waste (excluding municipal waste) by urban areas

Wyszczególnienie Specification		Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year							Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ab} Waste landfilled up to now (accumulated) ^{ab}	Tereny składowania odpadów niezreklamowane ^b w ha Area of waste landfill sites non-reclaimed ^b in ha
		ogółem grand total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients		magazynowane czasowo temporarily stored		
				razem total	w tym termicznie of which thermal	razem total	w tym do procesów odzysku of which for recovery			
		w tys. t in thousand tonnes								
OGÓŁEM	2018	499,2	173,8	6,0	5,5	274,3	250,1	45,1	2314,3	28,8
TOTAL	2019	318,2	41,1	5,0	4,9	229,5	183,6	42,6	2297,9	28,8
miasta o liczbie ludności: cities with population:										
Poniżej 2000 Below										
	Tykocin	2,3	-	-	-	2,3	1,8	-	-	-
2000-4999										
	Czyżew	2,4	-	0,1	-	2,3	2,2	-	-	-
	Zabłudów	1,6	-	-	-	1,6	1,6	-	-	-
5000-9999										
	Czarna Białostocka	11,4	-	-	-	11,4	11,4	-	-	-
	Wysokie Mazowieckie	6,8	-	-	-	6,5	6,5	0,3	-	-
10000-19999										
	Kolno	4,6	0,7	-	-	3,9	3,7	-	-	-
	Siemiatycze	5,8	-	-	-	5,7	5,6	0,1	-	-
	Sokółka	5,6	-	-	-	5,6	1,2	-	-	-
20000-49999										
	Augustów	17,0	-	-	-	14,6	13,5	2,4	-	-
	Bielsk Podlaski	22,9	-	-	-	21,3	21,3	1,6	-	-
	Grajewo	12,8	0,2	-	-	12,6	12,3	-	-	-
	Hajnówka	9,9	-	-	-	9,7	9,7	0,2	-	-
	Zambrów	38,8	38,8	-	-	-	-	-	-	-
50000-99999										
	Łomża	43,7	-	4,9	4,9	38,0	10,9	0,8	-	-
	Suwałki	48,2	0,8	-	-	39,7	34,5	7,7	-	-
100000 i więcej and more										
	Białystok	84,4	0,6	-	-	54,3	47,4	29,5	2297,9	28,8

a Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych. b Stan w końcu roku. c We własnym zakresie przez wytwórcę.

a On landfills and in facilities servicing the extractive industries (of which heaps, settling ponds) own. b End of the year. c By waste producer on its own.

Tablica 5/58/. Odpady komunalne
Table 5/58/. Municipal waste

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Odpady komunalne zebrane^a w t	242937	286428	298958	334049	Municipal waste collected^a in tonnes
w tym z gospodarstw domowych	182088	238520	251769	282786	of which from households
Zmieszane	232576	233303	218466	228953	Mixed
w tym z gospodarstw domowych	175203	189152	177536	185414	of which from households
Wyselekcjonowane	10361	53125	80493	105096	Collected separately
w tym:					of which:
papier i tektura	2384	3581	5857	10389	paper and cardboard
szkło	1953	10525	11574	13969	glass
tworzywa sztuczne	2236	4884	6445	6269	plastic
metale	126	410	238	206	metals
odzież i tekstylia	815	36	47	163	clothes and textiles
wielkogabarytowe	940	6373	12629	16016	largesize
biodegradowalne	1768	9788	21485	32500	biodegradable
zmieszane odpady opakowaniowe	.	3592	11562	13085	mixed packaging waste
Czynne kontrolowane składowiska odpadów komunalnych^b:					Controlled landfill areas with municipal waste in operation^b:
Liczba	42	13	11	11	Number
Powierzchnia w ha	92,4	50,7	53,8	52,6	Area in ha
Powierzchnia zrehabilitowana w ciągu roku w ha	2,4	-	-	-	Reclaimed area during the year in ha
Kontrolowane składowiska odpadów komunalnych o zakończonej eksploatacji^b:					Controlled landfill areas with municipal waste with exploitation completed^b:
Liczba	29	3	2	1	Number
Powierzchnia w ha	47,4	9,4	5,3	1,8	Area in ha
Powierzchnia zrehabilitowana w ciągu roku w ha	35,7	4,8	1,5	1,8	Reclaimed area during the year in ha

a Dane szacunkowe. b Stan w dniu 31 grudnia.

a Estimated data. b As of 31 December.

Tablica 6/59/. Nieczystości ciekłe
Table 6/59/. Liquid waste

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Nieczystości ciekłe wywiezione ^a w dam ³	524	357	348	372	Liquid waste ^a removed in dam ³
w tym z gospodarstw domowych	331	181	.	.	of which from households
Zbiorniki bezodpływowe (stan w dniu 31 XII)	77256	74327	74478	75917	Septic tanks (as of 31 December)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków (stan w dniu 31 XII)	5083	13785	15936	16758	Household sewage treatment plants (as of 31 December)

a Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych; dane dotyczą ścieków bytowych.

a Wastewater stored temporarily in septic tanks; data concern domestic wastewater.

Tablica 7/60/. Odpady komunalne i nieczystości ciekłe według powiatów w 2019 r.
Table 7/60/. Municipal waste and liquid waste by powiats in 2019

Wyszczególnienie Specification	Zebrane odpady komunalne zmieszane ^a Mixed municipal waste collected ^a		Czynne składowiska kontrolowane ^b Controlled landfill areas in operation ^b		Nieczystości ciekłe wywiezione ^c w dam ³ Liquid waste removed ^c in dam ³	Zbiorniki bezodpły- wowe ^b Septic tanks ^b	Przydomowe oczyszczalnie ścieków ^b Household sewage treatment plants ^b
	ogółem total	w tym z gospo- darstw domowych of which from households	liczba number	powierz- chnia w ha area in ha			
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	228952,8	185413,6	11	52,6	371,6	75917	16758
Powiaty Powiats							
Augustowski	11519,9	9657,9	-	-	16,4	3267	2085
Białostocki	32409,7	25883,5	2	26,1	96,2	12558	1736
Bielski	9188,2	7311,0	1	1,3	15,7	5342	1108
Grajewski	8546,5	6144,6	1	4,7	3,3	3216	1049
Hajnowski	7544,4	5682,3	3	4,2	10,1	2955	607
Kolneński	6316,5	5209,9	-	-	14,9	4551	321
Łomżyński	9332,7	8152,8	1	8,7	30,7	8637	1141
Moniecki	6911,9	5616,1	-	-	13,9	3245	711
Sejneński	3052,7	2580,9	-	-	20,2	3684	726
Siemiatycki	5781,3	3768,8	1	2,8	42,0	7164	313
Sokólski	11966,9	8916,4	-	-	28,3	4695	1443
Suwalski	5165,7	4132,6	-	-	10,5	3500	2321
Wysokomazowiecki	9914,3	8317,1	-	-	19,1	7456	1776
Zambrowski	9241,1	8494,0	1	2,0	7,3	3591	1342

a Bez wyselekcjonowanych; dane szacunkowe. b Stan w dniu 31 grudnia. c Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych; dane dotyczą ścieków bytowych.

a Excluding collected selectively; estimated data. b As of 31 December. c Wastewater stored temporarily in septic tanks; data concern domestic wastewater.

Tablica 7/60/. Odpady komunalne i nieczystości ciekłe według powiatów w 2019 r. (dok.)
Table 7/60/. Municipal waste and liquid waste by powiats in 2019 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Zebrane odpady komunalne zmieszane ^a Mixed municipal waste collected ^a		Czynne składowiska kontrolowane ^b Controlled landfill areas in operation ^b		Nieczystości ciekłe wywiezione ^c w dam ³ Liquid waste removed ^c in dam ³	Zbiorniki bezodpływowe ^b Septic tanks ^b	Przydomowe oczyszczalnie ścieków ^b Household sewage treatment plants ^b
	ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	liczba number	powierzchnia w ha area in ha			
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status							
Białystok	54710,8	46716,4	-	-	28,2	1210	18
Łomża	17847,4	13344,1	-	-	3,6	349	11
Suwałki	19503,1	15485,3	1	2,8	11,4	497	50

a Bez wyselekcjonowanych; dane szacunkowe. b Stan w dniu 31 grudnia. c Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych; dane dotyczą ścieków bytowych.

a Excluding collected selectively; estimated data. b As of 31 December. c Wastewater stored temporarily in septic tanks; data concern domestic wastewater.

Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej

Protection of environment and biodiversity

**Tablica 1/61/. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^a
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 1/61/. Area of special nature value under legal protection^a
As of 31 December**

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019			Specification	
	w ha		in ha	liczba obiektów number of units	w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca per capita in m ²		
Ogółem	645561,4	642314,0	638899,1	638702,0	405	31,6	5420,3	Total
Parki narodowe	92071,6	92180,1	92180,0	92180,1	4	4,6	782,3	National parks
Rezerваты przyrody	23531,9	23585,8	23703,6	23702,8	93	1,2	201,2	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	83531,9	83478,3	81848,6	81848,5	3	4,1	694,6	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	444173,1	440748,1	438780,8	438581,5	13	21,7	3722,0	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	0,2	0,5	0,5	0,5	2	0,0	0,0	Documentation sites
Użytki ekologiczne	2108,4	2182,1	2244,3	2248,0	285	0,1	19,1	Ecological areas
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	144,3	139,1	141,2	140,7	5	0,0	1,2	Landscape-nature complexes

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection (documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes) located within landscape parks and protected landscape areas.

Tablica 2/62/. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona oraz pomniki przyrody według powiatów i gmin Stan w dniu 31 grudnia

Table 2/62/. Area of special nature value under legal protection as well as nature monuments by powiats and gminas As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a Area of special nature value under legal protection ^a							Pomniki przyrody Monuments of nature
		ogółem total		z liczby ogółem – w ha of total number – in ha					
		w ha in ha	w % powierzchni ogólnej in % of total area	parki narodowe national parks	rezerwy przyrody ^b nature reserves ^b	parki krajobra- zowe landscape parks	obszary chronionego krajobrazu protected landscape areas	użytki ekolo- giczne ^b ecological areas ^b	
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	645561,4	32,0	92071,6	23531,9	88084,5	462717,3	2108,4	2058
	2015	642314,0	31,8	92180,1	23585,8	88138,2	459223,2	2182,1	1993
	2018	638899,1	31,6	92180,0	23703,6	86566,1	457304,2	2244,3	1964
	2019	638702,0	31,6	92180,1	23702,8	86566,1	457104,0	2248,0	1968
POWIAT AUGUSTOWSKI		106365,3	64,1	9510,1	3570,0	–	96738,9	37,0	61
Gmina miejska Urban gmina									
Augustów		6291,4	77,8	–	47,6	–	6229,3	4,5	11
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina									
Lipsk		11011,3	59,8	1756,0	–	–	9255,3	–	2
Gminy wiejskie Rural gminas									
Augustów		14383,9	54,0	–	269,3	–	14362,1	21,8	7
Bargłów Kościelny		7299,5	38,9	281,0	–	–	7014,8	6,4	5
Nowinka		17218,0	84,4	1914,1	715,3	–	15278,5	–	7
Płaska		23891,2	64,1	–	1460,8	–	23887,7	–	22
Sztabin		26269,9	72,3	5559,0	1077,1	–	20711,2	4,3	7
POWIAT BIAŁOSTOCKI		101333,0	34,0	6298,0	3446,0	52487,7	41613,8	105,4	162
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas									
Choroszcz		3429,0	20,9	1619,0	–	–	1810,0	–	8
Czarna Białostocka		15384,2	74,6	–	966,3	15384,2	–	–	32
Łąpy		2451,0	19,2	2451,0	–	–	–	–	1
Michałowo		11163,6	27,2	–	222,7	2520,8	8420,0	–	15
Supraśl		12586,0	66,7	–	878,3	12586,0	–	–	46
Suraż		3009,0	39,3	489,0	–	–	2520,0	–	–
Tykocin		7829,2	37,8	159,0	62,0	–	7670,2	84,7	5
Wasilków		3921,4	30,8	–	1,7	3900,7	–	20,7	1
Zabłudów		4710,0	13,9	–	–	–	4710,0	–	5

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Part of the area of nature reserves and ecological areas has been indicated twice: once in nature reserves / ecological areas, the second time together with the area of the landscape parks and protected landscape areas in which they are located.

**Tablica 2/62/. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona oraz pomniki przyrody według powiatów i gmin (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 2/62/. Area of special nature value under legal protection as well as nature monuments by powiats and gminas (cont.)
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a Area of special nature value under legal protection ^a							Pomniki przyrody Monuments of nature
	ogółem total		z liczby ogółem – w ha of total number – in ha					
	w ha in ha	w % powierzchni ogólnej in % of total area	parki narodowe national parks	rezerwy przyrody ^b nature reserves ^b	parki krajobra- zowe landscape parks	obszary chronionego krajobrazu protected landscape areas	użytki ekolo- giczne ^b ecological areas ^b	
POWIAT BIAŁOSTOCKI (dok.) (cont.)								
Gminy wiejskie Rural gminas								
Dobrzyniewo Duże	6429,7	39,9	–	159,2	3552,1	2869,0	–	–
Gródek	27139,8	63,2	–	1155,8	14543,9	11914,6	–	23
Juchnowiec Kościelny	1700,0	9,9	–	–	–	1700,0	–	3
Poświętne	–	–	–	–	–	–	–	7
Turośń Kościelna	1580,0	11,3	1580,0	–	–	–	–	2
Zawady	–	–	–	–	–	–	–	14
POWIAT BIELSKI	4209,0	3,0	–	–	–	4200,0	9,0	43
Gmina miejska Urban gmina								
Bielsk Podlaski	–	–	–	–	–	–	–	11
Gminy wiejskie Rural gminas								
Bielsk Podlaski	3150,0	7,3	–	–	–	3150,0	–	19
Boćki	9,0	0,0	–	–	–	–	9,0	5
Brańsk	–	–	–	–	–	–	–	3
Orla	–	–	–	–	–	–	–	2
Wyszki	1050,0	5,1	–	–	–	1050,0	–	3
POWIAT GRAJEWSKI	17779,6	18,4	6615,0	195,8	–	10969,1	73,2	16
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Rajgród	12435,2	60,0	1466,0	11,6	–	10969,1	62,0	–
Szczuczyn	11,1	0,1	–	–	–	–	11,1	14

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Part of the area of nature reserves and ecological areas has been indicated twice: once in nature reserves / ecological areas, the second time together with the area of the landscape parks and protected landscape areas in which they are located.

**Tablica 2/62/. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona oraz pomniki przyrody według powiatów i gmin (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 2/62/. Area of special nature value under legal protection as well as nature monuments by powiats and gminas (cont.)
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a Area of special nature value under legal protection ^a							Pomniki przyrody Monuments of nature
	ogółem total		z liczby ogółem – w ha of total number – in ha					
	w ha in ha	w % powierzchni ogólnej in % of total area	parki narodowe national parks	rezerwy przyrody ^b nature reserves ^b	parki krajobra- zowe landscape parks	obszary chronionego krajobrazu protected landscape areas	użytki ekolo- giczne ^b ecological areas ^b	
POWIAT GRAJEWSKI (dok.) (cont.)								
Gminy wiejskie Rural gminas								
Grajewo	972,0	3,2	972,0	–	–	–	–	1
Radziłów	4177,0	20,9	4177,0	–	–	–	–	–
Wąsosz	184,3	1,6	–	184,3	–	–	–	1
POWIAT HAJNOWSKI	93217,7	57,4	10517,3	12337,5	–	82255,9	709,3	1227
Gmina miejska Urban gmina								
Hajnówka	26,7	1,3	–	–	–	–	26,7	54
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
Kleszczele	3042,4	21,3	–	227,0	–	3042,4	–	1
Gminy wiejskie Rural gminas								
Białowieża	20283,7	99,9	6055,7	4305,2	–	14202,6	54,3	518
Czeremcha	403,0	4,2	–	–	–	403,0	–	–
Czyże	60,0	0,4	–	–	–	60,0	–	–
Dubicze Cerkiewne	10440,3	68,9	–	155,1	–	10384,6	55,7	22
Hajnówka	19850,2	67,8	–	5699,3	–	19517,7	524,9	514
Narew	5673,6	23,5	–	–	–	5669,0	4,6	2
Narewka	33437,9	98,6	4461,6	1950,8	–	28976,8	43,1	116
POWIAT KOLNEŃSKI	20992,1	22,3	–	197,8	–	20791,7	66,3	14
Gmina miejska Urban gmina								
Kolno	–	–	–	–	–	–	–	1

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Part of the area of nature reserves and ecological areas has been indicated twice: once in nature reserves / ecological areas, the second time together with the area of the landscape parks and protected landscape areas in which they are located.

**Tablica 2/62/. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona oraz pomniki przyrody według powiatów i gmin (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 2/62/. Area of special nature value under legal protection as well as nature monuments by powiats and gminas (cont.)
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a Area of special nature value under legal protection ^a							Pomniki przyrody Monuments of nature
	ogółem total		z liczby ogółem – w ha of total number – in ha					
	w ha in ha	w % powierzchni ogólnej in % of total area	parki narodowe national parks	rezerwaty przyrody ^b nature reserves ^b	parki krajobra- zowe landscape parks	obszary chronionego krajobrazu protected landscape areas	użytki ekolo- giczne ^b ecological areas ^b	
POWIAT KOLNEŃSKI (dok.) (cont.)								
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
Stawiski	74,1	0,4	–	71,9	–	–	2,2	4
Gminy wiejskie Rural gminas								
Grabowo	–	–	–	–	–	–	–	1
Kolno	6636,7	23,5	–	–	–	6636,7	38,3	2
Mały Płock	1817,9	13,0	–	–	–	1817,5	0,4	6
Turośl	12463,5	62,7	–	126,0	–	12337,5	25,4	–
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	35204,6	26,0	351,0	593,6	7344,7	27489,7	83,9	49
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Jedwabne	326,0	2,0	326,0	–	–	–	–	–
Nowogród	4215,6	41,7	–	–	–	4215,6	8,3	3
Gminy wiejskie Rural gminas								
Łomża	5422,1	26,2	–	217,0	4102,5	1314,7	21,1	5
Miastkowo	2353,8	20,5	–	–	–	2343,0	10,8	2
Piątnica	3997,4	18,2	–	69,8	2888,4	1107,3	14,6	18
Przytuły	–	–	–	–	–	–	–	2
Wizna	378,8	2,8	25,0	–	353,8	–	–	19
Zbójna	18510,9	99,6	–	306,8	–	18509,1	29,1	–

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Part of the area of nature reserves and ecological areas has been indicated twice: once in nature reserves / ecological areas, the second time together with the area of the landscape parks and protected landscape areas in which they are located.

Tablica 2/62/. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona oraz pomniki przyrody według powiatów i gmin (cd.)

Stan w dniu 31 grudnia

Table 2/62/. Area of special nature value under legal protection as well as nature monuments by powiats and gminas (cont.)
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a Area of special nature value under legal protection ^a							Pomniki przyrody Monuments of nature
	ogółem total		z liczby ogółem – w ha of total number – in ha					
	w ha in ha	w % powierzchni ogólnej in % of total area	parki narodowe national parks	rezerwy przyrody ^b nature reserves ^b	parki krajobra- zowe landscape parks	obszary chronionego krajobrazu protected landscape areas	użytki ekolo- giczne ^b ecological areas ^b	
POWIAT MONIECKI	43662,1	31,6	39515,0	129,3	2645,6	1501,6	–	15
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Goniądz	22988,6	61,0	21787,0	–	–	1201,6	–	4
Knyszyn	2645,6	20,8	–	129,3	2645,6	–	–	5
Mońki	–	–	–	–	–	–	–	2
Gminy wiejskie Rural gminas								
Jaświły	1189,0	6,8	1189,0	–	–	–	–	–
Krypno	300,0	2,7	–	–	–	300,0	–	2
Trzcianne	16539,0	49,8	16539,0	–	–	–	–	2
POWIAT SEJNEŃSKI	50501,3	59,1	5194,3	557,1	–	45320,3	106,8	72
Gmina miejska Urban gmina								
Sejny	96,7	21,5	–	–	–	96,7	–	–
Gminy wiejskie Rural gminas								
Giby	18501,5	57,2	3768,5	24,5	–	14737,7	–	27
Krasnopol	13456,0	78,5	1425,9	56,1	–	12029,6	106,8	6
Puńsk	4008,5	28,9	–	0,9	–	4008,4	–	11
Sejny	14438,6	66,4	–	475,6	–	14447,9	–	28
POWIAT SIEMIATYCKI	31290,3	21,4	–	249,6	–	30963,8	67,8	39
Gmina miejska Urban gmina								
Siemiatycze	250,7	6,9	–	–	–	250,0	0,7	2
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
Drohiczyn	7290,0	35,1	–	–	–	7290,0	2,6	2

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Part of the area of nature reserves and ecological areas has been indicated twice: once in nature reserves / ecological areas, the second time together with the area of the landscape parks and protected landscape areas in which they are located.

**Tablica 2/62/. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona oraz pomniki przyrody według powiatów i gmin (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 2/62/. Area of special nature value under legal protection as well as nature monuments by powiats and gminas (cont.)
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a Area of special nature value under legal protection ^a							Pomniki przyrody Monuments of nature
	ogółem total		z liczby ogółem – w ha of total number – in ha					
	w ha in ha	w % powierzchni ogólnej in % of total area	parki narodowe national parks	rezerwaty przyrody ^b nature reserves ^b	parki krajobra- zowe landscape parks	obszary chronionego krajobrazu protected landscape areas	użytki ekolo- giczne ^b ecological areas ^b	
POWIAT SIEMIATYCKI (dok.) (cont.)								
Gminy wiejskie Rural gminas								
Dziadkowice	14,2	0,1	-	-	-	-	14,2	8
Grodzisk	87,7	0,4	-	87,7	-	-	-	4
Mielnik	17882,7	91,1	-	36,4	-	17832,0	2,7	7
Milejczyce	19,8	0,1	-	-	-	-	19,8	1
Nurzec-Stacja	1727,7	8,0	-	125,5	-	1580,0	22,2	8
Perlejewo	801,8	7,5	-	-	-	801,8	-	2
Siemiatycze	3215,6	14,2	-	-	-	3210,0	5,6	5
POWIAT SOKÓLSKI	51098,5	24,9	5146,0	1667,9	17726,9	28003,2	142,7	62
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Dąbrowa Białostocka	1843,0	7,0	1843,0	-	-	-	-	5
Krynki	12605,8	75,9	-	273,7	694,0	11868,3	43,47	14
Sokółka	7572,6	24,2	-	160,6	3037,5	4535,1	-	6
Suchowola	3132,0	12,2	3132,0	-	-	-	-	2
Gminy wiejskie Rural gminas								
Janów	1309,8	6,3	-	79,7	1230,1	-	-	2
Korycin	-	-	-	-	-	-	-	2
Kuźnica	4566,3	34,2	-	-	-	4566,3	-	8
Nowy Dwór	171,0	1,4	171,0	-	-	-	-	-
Sidra	-	-	-	-	-	-	-	12
Szudziałowo	19898,0	66,0	-	1153,9	12765,4	7033,5	99,2	11

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Part of the area of nature reserves and ecological areas has been indicated twice: once in nature reserves / ecological areas, the second time together with the area of the landscape parks and protected landscape areas in which they are located.

**Tablica 2/62/. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona oraz pomniki przyrody według powiatów i gmin (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 2/62/. Area of special nature value under legal protection as well as nature monuments by powiats and gminas (cont.)
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a Area of special nature value under legal protection ^a							Pomniki przyrody Monuments of nature
	ogółem total		z liczby ogółem – w ha of total number – in ha					
	w ha in ha	w % powierzchni ogólnej in % of total area	parki narodowe national parks	rezerwy przyrody ^b nature reserves ^b	parki krajobra- zowe landscape parks	obszary chronionego krajobrazu protected landscape areas	użytki ekolo- giczne ^b ecological areas ^b	
POWIAT SUWALSKI	77788,6	59,5	7981,3	374,5	6337,7	63469,0	837,4	92
Gminy wiejskie Rural gminas								
Bakałarzewo	3330,0	27,2	–	3,4	–	3330,1	–	11
Filipów	8285,7	54,9	–	–	–	8285,3	609,3	5
Jeleniewo	11453,6	87,2	–	65,9	3901,2	7552,1	113,3	18
Przerośl	7329,0	59,3	–	305,2	802,4	6526,6	63,9	9
Raczki	6193,4	43,5	–	–	–	6193,4	–	2
Rutka-Tartak	7617,4	73,6	–	–	832,1	6785,3	42,5	9
Suwałki	18819,8	71,1	7981,3	–	–	10838,5	–	8
Szypliszki	4964,5	31,7	–	–	–	4964,5	–	11
Wiżajny	9795,3	87,5	–	–	802,0	8993,3	8,4	19
POWIAT WYSOKO- MAZOWIECKI	3174,5	2,5	1052,0	–	–	2115,8	–	62
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Ciechanowiec	2115,8	10,5	–	–	–	2115,8	–	34
Czyżew	3,8	0,0	–	–	–	–	–	–
Szepietowo	2,9	0,0	–	–	–	–	–	–
Gminy wiejskie Rural gminas								
Klukowo	–	–	–	–	–	–	–	1
Kobylin-Borzymy	322,0	2,7	322,0	–	–	–	–	20
Kulesze Kościelne	–	–	–	–	–	–	–	1
Nowe Piekuty	–	–	–	–	–	–	–	3
Sokoły	730,0	4,7	730,0	–	–	–	–	1
Wysokie Mazowieckie	–	–	–	–	–	–	–	2

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Part of the area of nature reserves and ecological areas has been indicated twice: once in nature reserves / ecological areas, the second time together with the area of the landscape parks and protected landscape areas in which they are located.

**Tablica 2/62/. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona oraz pomniki przyrody według powiatów i gmin (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia**

**Table 2/62/. Area of special nature value under legal protection as well as nature monuments by powiats and gminas (cont.)
As of 31 December**

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a Area of special nature value under legal protection ^a							Pomniki przyrody Monuments of nature
	ogółem total		z liczby ogółem – w ha of total number – in ha					
	w ha in ha	w % powierzchni ogólnej in % of total area	parki narodowe national parks	rezerwy przyrody ^b nature reserves ^b	parki krajobra- zowe landscape parks	obszary chronionego krajobrazu protected landscape areas	użytki ekolo- giczne ^b ecological areas ^b	
POWIAT ZAMBROWSKI	285,5	0,4	–	276,3	–	–	9,2	3
Gminy wiejskie Rural gminas								
Kołaki Kościelne	–	–	–	–	–	–	–	1
Rutki	116,1	0,6	–	116,1	–	–	–	–
Szumowo	7,6	0,1	–	–	–	–	7,6	–
Zambrów	161,8	0,5	–	160,2	–	–	1,6	2
MIASTA NA PRAWACH POWIATU CITIES WITH POWIAT STATUS								
Białystok	103,9	1,0	–	103,9	–	–	–	17
Łomża	536,1	16,4	–	–	23,6	512,5	–	12
Suwałki	1159,6	17,7	–	3,4	–	1158,6	–	22

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

Uwaga. Oprócz prezentowanych form ochrony przyrody i krajobrazu na powierzchnię ogółem składają się zespoły przyrodniczo-krajobrazowe o łącznej powierzchni 140,7 ha (położone na terenie gmin: Mielnik – 50,7 ha, Szepietowo – 2,9 ha, Czyżew – 3,8 ha i miejskiej Augustów – 83,2 ha) oraz stanowiska dokumentacyjne o łącznej powierzchni 0,5 ha (położone na terenie gminy wiejskiej Sejny – 0,3 ha i miasta Suwałki – 0,2 ha).

a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Part of the area of nature reserves and ecological areas has been indicated twice: once in nature reserves / ecological areas, the second time together with the area of the landscape parks and protected landscape areas in which they are located.

Note. Additionally to the presented forms of nature and landscape protection, the total area consists of landscape-nature complexes with a total area of 140,7 ha (located in the following gminas: Mielnik – 50,7 ha, Szepietowo – 2,9 ha, Czyżew – 3,8 ha and urban gmina Augustów – 83,2 ha) and documentation sites with a total area of 0,5 ha (located in the rural gmina of Sejny – 0,3 ha and the city of Suwałki – 0,2 ha).

Tablica 3/63/. Parki narodowe w 2019 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Table 3/63/. National parks in 2019
As of 31 December

Parki narodowe National Parks	Rok utworzenia Creation year	Powierzchnia w ha Area in ha	Ogólna charakterystyka General characteristics
Białowiecki	1921, 1932, 1947	10517,3	<p>Jest najstarszym polskim parkiem narodowym – jego historia sięga 1921 r. Utworzono wtedy leśnictwo „Rezerwat”, które w 1932 r. przemianowano na jednostkę specjalną „Park Narodowy w Białowieży”. W 1947 r. obiekt ten reaktywowano jako Białowiecki Park Narodowy. Chroni on ostatnie na Niżu Europejskim lasy naturalne o charakterze pierwotnym w strefie lasów mieszanych i liściastych. Dzięki wysiłkom naukowców i pracowników Parku w 1929 r. rozpoczęła się zakończona sukcesem restytucja żubra, którego liczebność na koniec 2019 r. w polskiej części Puszczy Białowiezkiej szacowana była na 770 osobników. W skład Białowiezkiego Parku Narodowego wchodzi obiekty: Obręb Ochronny Rezerwat (w prawie 60% objęty ochroną ścisłą) z wyodrębnionym terytorialnie Parkiem Pałacowym oraz Ośrodek Hodowli Żubrów z Rezerwatem Pokazowym Żubrów. Na terenie Parku Pałacowego, wpisanego w rejestr zabytków, znajduje się Muzeum Przyrodniczo-Leśne. Białowiecki Park Narodowy od 1977 r. jest Rezerwatem Biosfery UNESCO, a od 2005 r. cała polska część Puszczy Białowiezkiej została objęta tym statusem. W 1979 r. UNESCO wpisało BPN, jako jedyny przyrodniczy obiekt w Polsce, na listę Światowego Dziedzictwa Ludzkości, a w 1992 r. UNESCO nadało ten status Państwowemu Parkowi Narodowemu „Białowieżskaja Puszcza” na Białorusi, tworząc polsko-białoruski obiekt transgraniczny. 23 czerwca 2014 r. Komitet Światowego Dziedzictwa przyjął zgłoszony wspólnie przez Polskę i Białoruś wniosek o powiększenie Obiektu Światowego Dziedzictwa „Białowieża Forest” o znaczną część Puszczy Białowiezkiej znajdującej się po polskiej stronie granicy. Obecnie cały transgraniczny obiekt zajmuje powierzchnię około 141,9 tys. ha.</p> <p>It is the oldest Polish national park – its history dates back to 1921. It was then that the "Reserve" forestry was established, which in 1932 was transformed into a special unit "National Park in Białowieża". In 1947, the facility was reactivated as the Białowiecki National Park. It protects the last primeval natural forests in the European Lowlands in the zone of mixed and deciduous forests. Thanks to the efforts of scientists and employees of the Park, in 1929, the successful restitution of the European bison began, its number at the end of 2019. in the Polish part of the Białowieża Forest, was estimated at 770. The Białowiecki National Park includes the following objects: Protection Precinct Reserve (almost 60% under strict protection) with a territorially separated Palace Park and the Bison Breeding Center with the Bison Show Reserve. In the Palace Park, entered into the register of monuments, there is the Nature and Forest Museum. The Białowiecki National Park has been a UNESCO Biosphere Reserve since 1977, and since 2005 the entire Polish part of the Białowiecki National Park has been granted this status. In 1979, UNESCO entered the BNP as the only natural site in Poland on the World Heritage of Humanity list, and in 1992, UNESCO granted this status to the State National Park "Białowieżskaja Puszcza" in Belarus, creating a Polish-Belarusian cross-border site. On 23 June 2014, the World Heritage Committee accepted the application submitted jointly by Poland and Belarus for the extension of the World Heritage Site "Białowieża Forest" by a significant part of the Białowieża Forest on the Polish side of the border. Currently, the entire cross-border facility covers an area of approximately 141.9 thousand ha.</p>

Tablica 3/63/. Parki narodowe w 2019 r. (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 3/63/. National parks in 2019 (cont.)
As of 31 December

Parki narodowe National Park	Rok utworzenia Creation year	Powierzchnia w ha Area in ha	Ogólna charakterystyka General characteristics
Biebrzański	1993	59223,0	<p>Obejmuje znaczną część Kotliny Biebrzańskiej, która jest jednym z największych i najbardziej naturalnych kompleksów torfowisk niskich w Europie Środkowej i Zachodniej. Kotlinę tę charakteryzuje wyjątkowo dobrze zachowana dwukierunkowa strefowość ekologiczna (roślinno-glebowo-hydrologiczna). Dolina Biebrzy została uznana przez BirdLife International za ostoję ptaków o randze światowej. Biebrzański Park Narodowy znajduje się od 1995 r. na liście siedlisk Konwencji RAMSAR, tj. obszarów mokradłowych o międzynarodowym znaczeniu, zwłaszcza jako środowisko życia ptactwa wodno-błotnego, a od 2004 r. został włączony wraz z otuliną do sieci obszarów Natura 2000.</p> <p>It covers a large part of the Biebrza Valley, which is one of the largest and most natural complexes of low peatlands in Central and Western Europe. It is characterized by exceptionally well-preserved bi-directional ecological zoning (plant-soil-hydrological). The Biebrza Valley has been recognized by BirdLife International as a world bird refuge. Since 1995, the Biebrzański National Park has been on the list of habitats of the RAMSAR Convention, i.e. wetlands of international importance, especially as a habitat for wetland birds, and since 2004 it has been included with its buffer zone in the Natura 2000 network.</p>
Narwiański	1996	7350,0	<p>Chroni zabagniony, naturalny fragment doliny Górnej Narwi od Suraza do Rzędzian. O wartości przyrodniczej Parku decyduje niespotykany w Europie i bardzo rzadki na świecie charakter rzeki wielokorytowej (anastomozującej), a także ornitofauna związana z terenami mokradłowymi. Liczne rozgałęzienia nurtu oraz naturalna dolina Narwi decydują o wyjątkowej wartości turystycznej Parku.</p> <p>It protects a boggy, natural part of the Upper Narew valley from Suraz to Rzędziany. The nature of the Park's natural value is determined by the nature of the multi-channel (anastomosing) river, unparalleled in Europe and very rare in the world, as well as the ornithofauna associated with wetlands. The numerous branches of the current and the natural valley of the Narew River determine the unique tourist value of the Park.</p>
Wigierski	1989	15089,7	<p>Położony jest na północnym skraju Puszczy Augustowskiej. Swoim zasięgiem obejmuje zespół 42 jezior (z największym jeziorem Wigry) z otaczającymi je lasami i torfowiskami. Park uznany został za obszar wodno-błotny o znaczeniu międzynarodowym – obiekt międzynarodowej Konwencji Ramsarskiej. Ma również rangę europejskiej ostoi ptaków IBA (Important Bird Area) „Puszcza Augustowska” (kod PL043). Ponadto, wchodzi w skład sieci Natura 2000 – Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Augustowska” (kod PLB200002) oraz Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja Wigierska” (kod PLH200004).</p> <p>It is situated on the northern edge of the Augustów Forest. It covers a complex of 42 lakes (with the largest Lake Wigry) with surrounding forests and peat bogs. The park has been recognized as a wetland area of international importance – the object of the international Ramsar Convention. It is also a European bird refuge IBA (Important Bird Area) "the Augustów Forest" (code PL043). In addition, it is part of the Natura 2000 network – the Special Protection Area for Birds "the Augustów Forest" (code PLB200002) and the Area of importance for the Community "Ostoja Wigierska" (code PLH200004).</p>

Źródło: dane Białowieskiego Parku Narodowego, Biebrzańskiego Parku Narodowego, Narwiańskiego Parku Narodowego i Wigierskiego Parku Narodowego.

Source: data of the Białowieski National Park, the Biebrzański National Park, the Narwiański National Park and the Wigierski National Park.

Tablica 4/64/. Parki narodowe według kategorii gruntów
Stan w dniu 31 grudnia

Table 4/64/. National parks by category of land
 As of 31 December

Lata Parki narodowe Years National parks		Powierzchnia Area							
		ogółem grand total		grunty land				wody water	tereny pozostałe other areas
		w ha in ha	w % powierzchni ogólnej woje- wództwa in % of total area of the voivodship	leśne forest		rolne agricultural	zadrze- wione i zakrze- wione woody and bushy		
				razem total	w tym niezale- sione of which nonwooded areas				
		w ha		in ha					
Ogółem Total	2010	92071,6	4,6	35160,6	446,5	17123,7	680,4	4447,1	34659,8
	2015	92180,1	4,6	35211,9	407,2	17582,8	745,6	4531,4	34108,5
	2018	92180,0	4,6	35215,0	407,2	17586,7	745,6	4531,4	34101,2
	2019	92180,1	4,6	35602,8	407,2	18814,7	971,0	4527,3	32264,3
		10517,3	0,5	9974,0	234,5	15,3	1,5	19,2	507,3
		59223,0	2,9	16118,0	165,0	15794,0	790,0	942,0	25579,0
		7350,0	0,4	93,0	–	719,0	177,0	668,0	5693,0
		15089,8	0,8	9417,8	7,7	2286,4	2,5	2898,1	485,0

Tablica 5/65/. Parki narodowe według kategorii ochronności
Stan w dniu 31 grudnia

Table 5/65/. National parks by category of protection
 As of 31 December

Lata Parki narodowe Years National parks		Powierzchnia w ha Area in ha					
		parku narodowego of the national park					strefy ochronnej of the protection zone
		ogółem grand total	w tym pod ochroną of which under protection				
			ściłą strict		czynną active	krajobrazową of landscape	
razem total	w tym grunty leśne of which forest land						
Ogółem Total	2010	92071,6	10821,5	9571,3	45184,5	30772,6	96740,1
	2015	92180,1	14261,8	13159,6	43707,3	28918,0	96740,1
	2018	92180,0	15375,9	14223,0	44353,4	27157,8	96740,1
	2019	92180,1	15375,9	14223,0	44360,8	27150,4	96740,1
		10517,3	6059,3	5819,8	4104,6	353,4	3224,3
		59223,0	7494,0	6706,7	27699,0	24030,0	66824,0
		7350,0	–	–	2057,0	–	15408,0
		15089,8	1822,6	1696,5	10500,2	2767,0	11283,8

Tablica 6/66/. Parki narodowe według form własności gruntów
Stan w dniu 31 grudnia
Table 6/66/. National parks by forms of land ownership
As of 31 December

Lata Parki narodowe Years National parks		Powierzchnia w ha Area in ha					
		ogółem total	własność ownership			tereny pozostałe other areas	
			Skarbu Państwa of the State Treasury		prywatna private		
			w zarządzie parku in the manage- ment board of the park	w innym zarządzie in a different management board			
Ogółem Total	2010	92072	57452	654	31628	2338	
	2015	92170	57905	654	33490	121	
	2018	92160	60800	623	28541	2196	
	2019	92160	61073	623	28268	2196	
Białowiecki		10502	10502	–	–	–	
Biebrzański		59223	35684	186	21362	1991	
Narwiański		7350	2412	415	4406	117	
Wigierski		15085	12475	22	2500	88	

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.
 Source: data of the Ministry of the Environment.

Tablica 7/67/. Stan liczebny głównych gatunków zwierząt łownych i chronionych w parkach narodowych
Table 7/67/. Animals of major game and protected species in national parks

Gatunki zwierząt Animal species	Parki narodowe National parks															
	Białowiecki				Biebrzański				Narwiański				Wigierski			
	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019
Żubr European bison	45	578	89	95	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Łoś Moose	8	8	–	–	650	610 ^a	540	480	23	51	46	46	37	35	36	35
Jeleń Red deer	800	376	890	660	530	904 ^a	652	550	15	4	7	. ^b	160	300	400	360
Sarna European roe deer	110	34	90	160	. ^b	1147 ^a	1435	1345	60	27	23	26	193	300	340	340
Dzik Wild boar	800	52	20	–	460	450 ^a	48	52	55	24	18	. ^b	133	150	40	15
Wilk Gray wolf	7	8	15	15	20	25 ^a	25	23	–	–	–	. ^c	4	12	9	6
Lis Red fox	30	29	28	28	. ^b	. ^b	380	375	. ^b	. ^b	. ^b	. ^b	130	130	80	100
Ryś Eurasian lynx	3	2	2	2	5	2 ^a	5	5	–	–	–	–	1	1	1	1

a Bytujące stale lub przechodnio. b Występują, brak danych liczbowych. c Pojawiające się przechodnio, migrujące.
 a Dwelling or migrating. b Occurring, no numeric data. c Transitory, migrating.

Tablica 7/67/. Stan liczebny głównych gatunków zwierząt łownych i chronionych w parkach narodowych (dok.)

Table 7/67/. Animals of major game and protected species in national parks (cont.)

Gatunki zwierząt Animal species	Parki narodowe National parks															
	Białowiecki				Biebrzański				Narwiański				Wigierski			
	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019
Wydra Eurasian otter	10	10	10	10	.b	.b	95	90	.b	.b	.b	.b	45	10	45	10
Borsuk Eurasian badger	15	14	14	14	100	.b	94	90	.b	.b	.b	.b	20	40	120	80
Bóbr Eurasian beaver	18	22	20	20	.b	700 ^a	675	660	250	340	340	340	160	160	160	160
Orlik krzykliwy Lesser spotted eagle	2	4	4	2	26	23 ^c	23	17	-	2	1	1	.b	1 ^d	1 ^d	1 ^d
Orlik grubodzioby Greater spotted eagle	-	-	-	-	30	18 ^d	15	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Bielik White-tailed sea-eagle	.c	-	1	1	16	20 ^d	20	18	1	-	1	1	3 ^d	2 ^d	3 ^d	3 ^d
Głuszec Western capercaillie	-	-	-	-	-	.c	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cietrzew Black grouse	-	-	-	-	81	21 ^d	13	12 ^e	-	-	-	-	-	-	-	-
Bocian czarny Black stork	3	2	1	1	15	15 ^d	11	8	.f	-	.c	.g	.b	1 ^c	1 ^c	1 ^d
Orzeł przedni Golden eagle	-	-	-	-	-	.c	2 ^c	-	-	-	.g	-	-	-	-	-

a Bytujące stale lub przechodnio. b Występują, brak danych liczbowych. c Pojawiające się przechodnio, migrujące. d Wyznaczone strefy ochronne. e Liczba kogutów na tokowiskach (liczba samic nieznaną). f Tylko ślady bytowania. g Przeloty, pojawy incydentalne.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a Dwelling or migrating. b Occurring, no numeric data. c Transitory, migrating. d Designated protection zone. e Number of cocks on spawning grounds (number of females unknown). f Traces of dwelling only. g Specimen passages, incidental appearances.

Source: data of the Ministry of the Environment.

Tablica 8/68/. Regulacja populacji zwierząt łownych w parkach narodowych
Table 8/68/. Regulation of population of game species in national parks

Lata Parki narodowe Years National parks		łoś Moose		Jeleń Red deer		Sarna European roe deer		Dzik Wild boar	
		odstrzał shooting	stwierdzone upadki (zgony) deaths recorded	odstrzał shooting	stwierdzone upadki (zgony) deaths recorded	odstrzał shooting	stwierdzone upadki (zgony) deaths recorded	odstrzał shooting	stwierdzone upadki (zgony) deaths recorded
Ogółem Total	2010	-	14	14	32	5	5	92	15
	2015	-	13	31	20	4	10	218	11
	2018	-	51	29	34	-	20	85	42
	2019	-	32	35	16	-	18	74	-
Białowiecki		-	-	-	4 ^a	-	-	-	-
Biebrzański		-	29	-	9	-	14	34	-
Narwiański		-	-	-	-	-	-	19	-
Wigierski		-	3 ^b	35	3 ^a	-	4 ^b	21	-

a Ofiary wilków. b W wyniku kłusownictwa.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a As the victim of wolves. b As a result of poaching.

Source: data of the Ministry of the Environment.

Tablica 9/69/. Ochrona lasu w parkach narodowych
Table 9/69/. Forest protection in national parks

Lata Parki narodowe Years National parks		Zabezpieczenie upraw przed zwierzyną ^a w ha Protecting crops against wild animals ^a in ha	Skrzynki lęgowe istniejące Existing nest boxes	Pułapki Traps		Próbne poszukiwania owadów w ściółce (liczba prób) Test searching for insects in the bedding (the number of tests)
				tradycyjne traditional	feromonowe feromone	
Białowiecki	2010	-	-	-	60	-
	2015	-	-	-	60	-
	2018	-	-	-	60	-
	2019	-	-	-	60	-
Biebrzański	2010	10,4	-	20	50	75
	2015	7,0	-	10	58	53
	2018	8,6	-	15	58	29
	2019	7,9	-	15	58	29
Narwiański	2010	-	9	2	2	2
	2015	-	6	-	-	-
	2018	-	6	-	-	-
	2019	-	6	-	-	-

a Chemiczne, mechaniczne i grodzenia.

a Chemical, mechanical and enclosures.

Tablica 9/69/. Ochrona lasu w parkach narodowych (dok.)
Table 9/69/. Forest protection in national parks (cont.)

Lata Parki narodowe Years National parks	Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną ^a w ha Protecting crops against wild animals ^a in ha	Skrzynki lęgowe istniejące Existing nest boxes	Pułapki Traps		Próbne poszukiwania owadów w ściółce (liczba prób) Test searching for insects in the bedding (the number of tests)	
			tradycyjne traditional	feromonowe feromone		
Wigierski	2010	94,0	930	14	267	57
	2015	69,5	617	17	220	57
	2018	44,5	537	15	220	52
	2019	22,0	522	6	208	52

a Chemiczne, mechaniczne i grodzenia.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a Chemical, mechanical and enclosures.

Source: data of the Ministry of the Environment.

Tablica 10/70/. Pozyskanie drewna w parkach narodowych według kategorii cięć
Table 10/70/. Removals in national parks by category of cutting

Lata Parki narodowe Years National parks	Ogółem ^a Total ^a	W tym grubizna Of which timber							
		iglasta coniferous				liściasta nonconiferous			
		razem total	w tym cięcia of which felling		razem total	w tym cięcia of which felling			
			sanitarne sanitary	trzebieże thinning		rzebne chopping	sanitarne sanitary	trzebieże thinning	
w tys. m ³ in thousand m ³									
Białowiecki	2010	0,3	0,2	0,2	–	0,1	–	0,1	–
	2015	0,7	0,2	0,2	–	0,5	–	0,5	–
	2018	0,5	0,3	0,3	–	0,2	–	0,2	–
	2019	0,3	0,2^b	–	–	0,1^b	–	–	–
Biebrzański	2010	10,6	8,9	6,2	2,7	1,6	0,2	1,2	0,2
	2015	2,4	2,0	0,7	1,3	0,3	–	0,3	–
	2018	2,6	2,2	1,1	0,9	0,4	–	0,3	0,1
	2019	2,2	1,9	1,1	0,6	0,3	–	0,3	–
Wigierski	2010	11,2	10,3	5,6	4,7	0,8	–	0,2	0,6
	2015	11,3	10,5	3,8	6,9	0,5	–	0,1	0,4
	2018	17,4	16,7	6,3	10,5	0,6	–	0,2	0,5
	2019	14,7	14,2	3,5	9,4	0,5	0,0	0,0	0,5

a Łącznie z drewnem pozyskanym do mineralizacji. b Pozyskanie drewna wyłącznie z zabiegów utrzymania przejezdności dróg przeciwpożarowych, szlaków turystycznych oraz usuwania drzew zagrażających infrastrukturze technicznej, dla których park nie wykonuje wyszczególnionego podziału na cięcia: rębne, sanitarne czy trzebieże.

Uwaga. W Narwiańskim Parku Narodowym w latach: 2010, 2015, 2018, 2019 nie pozyskiwano drewna.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a Including wood removed for mineralization. b Wood harvest only from the treatments maintenance of the passability of fire roads, tourist routes and removing trees that threaten technical infrastructure, for which the park does not perform the specified split into felling: chopping, sanitary or thinning.

Note. In the Narwiański National Park in years: 2010, 2015, 2018, 2019 there were no removals.

Source: data of the Ministry of the Environment.

Tablica 11/71/. Turystyka w parkach narodowych
Table 11/71/. Tourism in national parks

Lata Parki narodowe Years National parks	Domy wczasowe Holiday hostess	Kempingi, biwaki Camping sites, tent camp sites	Schrony przeciw- deszczowe Rain shelters	Szlaki turystyczne w km Tourist routes in km		Liczba turystów The number of tourists		
				ogółem total	w tym do remontu of which for reno- vation	w tys. in thousands	na 1 ha powierzchni per 1 ha of area	
Białowiecki	2010	2	–	–	44,0	1,0	170	17
	2015	1	–	–	44,3	–	133	13
	2018	1	–	–	44,3	1,5	156	15
	2019	1	–	–	44,3	–	174	17
Biebrzański	2010	–	4	6	463,7	31,0	31	1
	2015	–	3	20	524,1	62,3	39	1
	2018	–	3	14	510,9	29,0	54	1
	2019	–	3	39	515,0	30,0	83	1
Narwiański	2010	–	–	–	55,0	–	13	2
	2015	–	2	4	55,0	–	15	2
	2018	–	2	–	55,0	1,0	12	1
	2019	–	2	4	57,0	–	13	2
Wigierski	2010	3	20	70	245,4	80,0	110	7
	2015	5	4	90	272,6	–	110	7
	2018	5	4	94	272,6	10,0	140	9
	2019	5	4	90	272,6	42,0	140	9

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

Source: data of the Ministry of the Environment.

Tablica 12/72/. Działalność dydaktyczna parków narodowych w 2019 r.
Table 12/72/. Didactic activity of national parks in 2019

Parki narodowe National parks	Liczba The number of				
	osób zwiedzających muzea/ośrodki edukacyjne persons visiting museums/ /the educational centres	impresz dydaktycznych didactic events	ścieżek dydaktycznych didactic routes	nowych wydawnictw popularno- naukowych new popular science publications	pozycji księgozbioru w bibliotekach items in the collection in the libraries
Białowiecki	72850	101	2	2	16529
Biebrzański	22928 ^a	69	31	7	2790
Narwiański	5000 ^a	9	3	–	1822
Wigierski	33175	239	7	2	4882

^a Podano liczbę osób, które odwiedziły wystawę (Park nie posiada muzeum/ośrodka edukacyjnego).

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a Number of persons who visited exhibition of the Park (there is no museum/the educational centre in the Park).

Source: data of the Ministry of the Environment.

Tablica 13/73/. Szkodnictwo i ochrona przed szkodnictwem w parkach narodowych
Table 13/73/. Pest damage and protection against pest damage in national parks

Lata Parki narodowe Years National parks	Liczba funkcjonariuszy Straży Parku Narodowego The number of National Park guards	Liczba spraw The number of cases				Windykacja należności w zł Collection of charges in PLN	Kradzież drewna Cases of wood theft			Liczba przypadków kłusownictwa The number of cases of poaching
		wszczętych started	zakończonych closed		liczba przypadków the number of cases		skradzine drewno stolen wood			
			ogółem total	w tym wyrokami skazującymi of which with verdicts of guilty			masa w m ³ mass in m ³	wartość w zł value in PLN		
Ogółem Total	2010	21	8	3	–	651	5	19,2	1591	9
	2015	20	4	4	4	7650	2	2,9	428	8
	2018	21	12	8	3	1500	3	23,8	3272	10
	2019	20	4	3	2	125	1	16,0	1734	3
Białowiecki		4	–	–	–	–	–	–	–	–
Biebrzański		8	4	3	2	125	–	–	–	2
Narwiański		4	–	–	–	–	1	16,0	1734	–
Wigierski		4	–	–	–	–	–	–	–	1

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.
 Source: data of the Ministry of the Environment.

Tablica 14/74/. Rezerwy przyrody w 2019 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Table 14/74/. Nature reserves in 2019
As of 31 December

Rezerwy przyrody Lokalizacja Nature reserves Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Czapliniec Bełda Powiat grajewski	1958	11,58	Zachowanie fragmentu zbiorowiska grądowego o cechach naturalnych. Preservation of a fragment of the oak-hornbeam community with natural features.
Tobolinka Powiat sejneński	1959	4,62	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych jeziora dystroficznego z pływającymi wyspami pła torfowców. Preservation, for scientific and didactic reasons, of dystrophic lake with floating islands of peat moss.
Cmentarzysko Jaćwingów Powiat suwalski	1959	3,39	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych boru świeżego wraz z cmentarzyskiem Jaćwingów. Preservation, for scientific and didactic reasons, of fresh forest with the Yotvingian cemetery.
Mały Borek Powiat augustowski	1959	90,49	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dobrze wykształconych borów czernicowych i borów łoczyniowych charakterystycznych dla Puszczy Augustowskiej. Preservation, for scientific and didactic reasons, of well developed blueberry forests and swampy pine forest characteristic of the Augustów Forest.

Tablica 14/74/. Rezerваты przyrody w 2019 r. (cd.)**Stan w dniu 31 grudnia****Table 14/74/. Nature reserves in 2019 (cont.)****As of 31 December**

Rezerваты przyrody Lokalizacja Nature reserves Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Kozi Rynek Powiat augustowski	1959	147,13	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych typów zbiorowisk leśnych grądowych i łęgowych charakterystycznych dla Puszczy Augustowskiej. Preservation for scientific and didactic reasons of types of hornbeam and riparian forest communities characteristic of the Augustów Forest.
Ostoja bobrów Marycha Powiat sejneński	1960	56,13	Ochrona bobrów. Protection of eurasian beavers.
Jezioro Kolno Powiat augustowski	1960	269,26	Zachowanie miejsc lęgowych łabędzia niemego (<i>Cygnus olor</i>). Preservation of breeding sites for the mute swan (<i>Cygnus olor</i>).
Starożyn Powiat augustowski	1960	298,43	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych grądu niskiego, lasu mieszanego i olsu w Puszczy Augustowskiej. Preservation, for scientific and didactic reasons, of low hornbeam forest, mixed forest and alder in the Augustów Forest.
Lipiny w Puszczy Białowieskiej Powiat hajnowski	1962	56,34	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych jedyne na terenie Puszczy Białowieskiej stanowiska dębu bezszypułkowego, występującego w drzewostanie mieszanym obok dębu szypułkowego. Preserving, for scientific and didactic reasons, the only sessile oak stand in the Białowieża Forest, occurring in a mixed stand next to pedunculate oak.
Bobruczek Powiat sejneński	1962	0,90	Ochrona bobrów. Protection of eurasian beavers.
Brzozowy Grąd Powiat augustowski	1963	0,08	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych obuwika pospolitego (<i>Cypripedium calceolus</i>). Preserving, for scientific and didactic reasons, of the lady's-slipper orchid (<i>Cypripedium calceolus</i>).
Jezioro Hańcza Powiat suwalski	1963	305,20	Zachowanie najgłębszego jeziora Polski o wybitnych walorach krajo- brazowych. Preservation of the deepest Polish lake with outstanding landscape values.
Gorbacz Powiat białostocki	1967	222,72	Zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych torfowisk wysokich, przejściowych i niskich wraz z humotroficznym jeziorem w końcowej fazie łądowienia i relikdami flory postglacialnej oraz ostoi cietrzewia. Preservation, for natural, scientific and didactic reasons, of high, transitional and low bogs together with a humotrophic lake in the final phase of eutrophication and relics of postglacial flora and black grouse refuges.
Bagno Wizna I Powiat zambrowski	1967	36,50	Zachowanie fragmentu torfowiska niskiego do celów badawczych i obserwacji procesów dynamicznych zachodzących w fitocenozach torfowisk niskich. Preservation of a fragment of the low bog for research purposes and observation of dynamic processes occurring in the phytocoenosis of low bogs.

Tablica 14/74/. Rezerwaty przyrody w 2019 r. (cd.)**Stan w dniu 31 grudnia****Table 14/74/. Nature reserves in 2019 (cont.)****As of 31 December**

Rezerwaty przyrody Lokalizacja Nature reserves Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Bagno Wizna II Powiat zambrowski	1967	79,63	Zachowanie fragmentu torfowiska niskiego, ze stanowiskiem brzozy niskiej (<i>Betula humilis</i>), do celów badawczych i obserwacji procesów dynamicznych zachodzących w fitocenozach torfowisk niskich. Preservation of a fragment of a low bog with a low birch site (<i>Betula humilis</i>) for research purposes and observation of dynamic processes occurring in phytocoenosis of low bogs.
Rezerwat Krajobrazowy Władysława Szafera Powiat hajnowski	1969	1343,91	Zachowanie ze względów krajobrazowych naturalnych zespołów leśnych Puszczy Białowieskiej położonych wzdłuż szosy Hajnówka – Białowieża. Preservation, for landscape reasons, of natural forest complexes of the Białowieża Forest located along the Hajnówka – Białowieża road.
Perkuć Powiat augustowski	1970	209,82	Zachowanie naturalnych zbiorowisk roślinnych związanych z zanikającym zbiornikiem wodnym. Preservation of natural plant communities related to the disappearing water reservoir.
Budzisk Powiaty: białostocki sokółski	1970	341,00	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej z naturalnymi zbiorowiskami leśnymi, torfowiskowymi, łąkowymi i źródłiskowymi. Preservation of a fragment of the Knyszyńska Forest with natural forest, peat bog, meadow and spring communities.
Glinki Powiat augustowski	1971	1,79	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych jedyne na terenie Puszczy Augustowskiej stanowiska pióropusznika strusiego (<i>Matteucia struthiopteris</i>). Preservation, for scientific and didactic reasons, of the only post of the ostrich plume (<i>Matteuccia struthiopteris</i>) in the Augustów Forest.
Karczmisko Powiat białostocki	1972	20,45	Zachowanie naturalnych siedlisk leśnych charakterystycznych dla Puszczy Knyszyńskiej. Preservation of natural forest habitats characteristic of the Knyszyńska Forest.
Głazowisko Bachanowo nad Czarną Hańczę Powiat suwalski	1972	0,98	Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych obszaru pokrytego dużą ilością głazów narzutowych. Preservation, for scientific, didactic and landscape reasons, of the area covered with a large number of erratic boulders.
Kalinowo Powiat łomżyński	1972	69,76	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu grądowego oraz innych zbiorowisk leśnych i murawowych w przetomowym odcinku rzeki Narwi. Preservation, for scientific and didactic reasons, of a fragment of the oak-hornbeam forest as well as other forest and grassland communities in the watershed section of the Narew River.
Pogorzelce Powiat hajnowski	1974	7,64	Zachowanie fragmentu lasu o charakterze naturalnym z dużym udziałem lipy drobnolistnej. Preservation of a fragment of a natural forest with a large share of small-leaved lime.
Nieznanowo Powiat hajnowski	1974	27,73	Zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej z kilkoma dobrze wykształconymi zbiorowiskami leśnymi. Preservation of a fragment of the Białowieża Forest with several well developed forest communities.
Koryciny Powiat siemiatycki	1975	87,72	Zachowanie fragmentu zbiorowiska grądowego o cechach naturalnych. Preservation of a fragment of the oak-hornbeam community with natural features.

Tablica 14/74/. Rezerwaty przyrody w 2019 r. (cd.)**Stan w dniu 31 grudnia****Table 14/74/. Nature reserves in 2019 (cont.)****As of 31 December**

Rezerwaty przyrody Lokalizacja Nature reserves Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Głęboki Kąt Powiat hajnowski	1979	40,30	Zachowanie dla celów naukowych, dydaktycznych i turystycznych naturalnych zbiorowisk leśnych, typowych dla Puszczy Białowieżskiej oraz drzewostanów występujących na torfowiskach głębokich, stanowiących fragmenty zbliżone do pierwotnej puszczy, szczególnie świerczyny bagiennej. Preservation, for natural, scientific and didactic and tourist purposes, of natural forest communities typical of the Białowieża Forest and stands occurring in deep peat bogs, constituting fragments similar to the original forest, especially swamp spruce.
Michnówka Powiat hajnowski	1979	85,34	Zachowanie torfowiska wysokiego oraz otaczających go drzewostanów reprezentujących szereg typowo wykształconych zbiorowisk leśnych występujących w Puszczy Białowieżskiej. Preservation of the raised bog and surrounding stands representing a series of typically developed forest communities occurring in the Białowieża Forest.
Sitki Powiat hajnowski	1979	35,24	Zachowanie fragmentu Puszczy Białowieżskiej obejmującego rzadko tu spotykane zbiorowiska borowe na wyniosłościach wydmych z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin w runie. Preservation of a fragment of the Białowieża Forest covering the rare coniferous forests on dune elevations with rare and protected plant species in the undergrowth.
Starzyna Powiat hajnowski	1979	370,08	Zachowanie kilku charakterystycznych dla Puszczy Białowieżskiej zbiorowisk, występujących w całej skali ich zmienności, z licznymi stanowiskami roślin chronionych. Preservation of several communities characteristic of the Białowieża Forest, occurring in their entire scale of variability, with numerous sites of protected plants.
Szczekotowo Powiat hajnowski	1979	36,67	Zachowanie fragmentu Puszczy Białowieżskiej obejmującego zbiorowiska grądowe z licznymi drzewami pomnikowymi oraz największe na tym terenie skupienie kurhanów z okresu wczesnego Średniowiecza, jak również pozostałości po smolarniach z XVIII w. Preservation of a fragment of the Białowieża Forest covering oak-hornbeam communities with numerous monumental trees and the largest concentration of burial mounds in the area from the early Middle Ages, as well as the remains of tarred plants from the 18th century.
Wysokie Bagno Powiat hajnowski	1979	78,54	Zachowanie fragmentu Puszczy Białowieżskiej obejmującego naturalny bór świerkowy rosnący na torfowisku oraz odcinek zatorfionej doliny rzeki Narewki ze stanowiskiem bobrów. Preservation of a fragment of the Białowieża Forest covering the natural spruce forest growing on the peat bog and a section of the swamped valley of the Narewka River with an eurasian beaver site.
Jezioro Kalejty Powiat augustowski	1980	763,30	Zachowanie wartości przyrodniczych jeziora oraz swoistych cech krajobrazu. Preservation of the lake's natural values and specific landscape features.
Stara Ruda Powiat augustowski	1980	76,12	Zachowanie źródeł rzeki Rudawki i fragmentu borów torfowcowych na południowo-wschodniej granicy naturalnego ich zasięgu. Preservation of the Rudawka river springs and a fragment of sphagnum forest on the south-eastern border of their natural range.

Tablica 14/74/. Rezerwaty przyrody w 2019 r. (cd.)**Stan w dniu 31 grudnia****Table 14/74/. Nature reserves in 2019 (cont.)****As of 31 December**

Rezerwaty przyrody Lokalizacja Nature reserves Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Łempis Powiat sejneński	1983	132,34	Zachowanie naturalnych ekosystemów leśnych, wodnych i torfowiskowych z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt, charakterystycznych dla Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego. Preservation of natural forest, water and peat ecosystems with rare and protected species of plants and animals, characteristic of the Suwałki-Augustów Lake District.
Pomorze Powiat sejneński	1983	19,84	Zachowanie najstarszego drzewostanu Puszczy Augustowskiej oraz pozostałości dawnego grodziska. Preservation of the oldest stand of the Augustów Forest and the remains of a former stronghold.
Kukle Powiat sejneński	1983	343,24	Zachowanie swoistych cech krajobrazu oraz naturalnych ekosystemów leśnych, bagiennych i wodnych. Preservation of specific landscape features as well as natural forest, marsh and water ecosystems.
Kaniston Powiat łomżyński	1984	134,06	Zachowanie zwartej, naturalnego kompleksu olsów w Puszczy Kurpiowskiej. Preservation of a compact, natural alder complex in the Kurpie Forest.
Ciemny Kąt Powiat kolneński	1984	125,95	Zachowanie zbiorowisk leśnych i drzewostanów naturalnego pochodzenia, charakterystycznych dla Puszczy Kurpiowskiej. Preservation of forest communities and stands of natural origin, characteristic of the Kurpie Forest.
Dębowy Grąd Powiat hajnowski	1985	100,47	Zachowanie drzewostanów naturalnego pochodzenia w Puszczy Białowieskiej, reprezentujących grądy: wilgotny i typowy oraz łęg olszowo-jesionowy. Preservation of stands of natural origin in the Białowieża Forest, representing wetland and typical hornbeam, as well as alder-ash riparian forest.
Kuriańskie Bagno Powiat augustowski	1985	1713,62	Zachowanie obszaru o unikalnej geomorfologii, naturalnych, rzadko spotykanych zbiorowisk leśnych oraz stanowisk wielu rzadkich i chronionych roślin i zwierząt. Preservation of an area with unique geomorphology, natural, rare forest communities as well as sites of many rare and protected plants and animals.
Góra Uszeście Powiat siemiatycki	1985	11,98	Zachowanie stanowiska wielu rzadkich gatunków roślin kserotermicznych. Preservation of the position of many rare xerothermic plant species.
Jesionowe Góry Powiat białostocki	1987	375,50	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej z licznymi cennymi zbiorowiskami leśnymi, zachowanymi przeważnie w stanie naturalnym. Preservation of a fragment of the Knyszyńska Forest with numerous valuable forest communities, usually preserved in their natural state.
Kulikówka Powiat białostocki	1987	9,98	Zachowanie fragmentu łęgów w Puszczy Knyszyńskiej z obfitym stanowiskiem paproci pióropusznika strusiego. Preservation of a fragment of riparian forests in the Knyszyńska Forest with an abundant position of ostrich plume ferns.

Tablica 14/74/. Rezerваты przyrody w 2019 r. (cd.)**Stan w dniu 31 grudnia****Table 14/74/. Nature reserves in 2019 (cont.)****As of 31 December**

Rezerваты przyrody Lokalizacja Nature reserves Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Stare Biele Powiat sokólski	1987	256,20	Zachowanie cennych fragmentów Puszczy Knyszyńskiej, obejmujących dobrze wykształcone zbiorowiska roślinne z szeregiem roślin chronionych i rzadkich, oraz zachowanie kompleksów bagien i zarastających łąk będących ostoją zwierząt. Preservation of valuable fragments of the Knyszyńska Forest, including well-developed plant communities with a number of protected and rare plants, as well as preservation of swamp complexes and overgrown meadows being a refuge for animals.
Góra Pieszczana Powiat sokólski	1987	220,05	Zachowanie naturalnych drzewostanów świerkowo-sosnowych, stanowiących fragment Puszczy Knyszyńskiej. Preservation of natural spruce and pine stands, which are part of the Knyszyńska Forest.
Krzemianka Powiat białostocki	1987	230,63	Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i przyrodniczych ekosystemów leśnych charakterystycznych dla Puszczy Knyszyńskiej, obszarów źródłiskowych oraz licznych stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt. Preservation, for scientific, didactic and natural reasons, of forest ecosystems characteristic of the Knyszyńska Forest, spring areas and numerous sites of rare and protected plant and animal species.
Krzemienne Góry Powiat białostocki	1988	79,27	Zachowanie zbiorowisk leśnych typowych dla Puszczy Knyszyńskiej, występujących na wale kemowym. Preservation of forest communities typical of the Knyszyńska Forest, occurring on the keme shaft.
Stara Dębina Powiat sokólski	1988	33,54	Zachowanie starodrzewu dębowego występującego na siedlisku lasu mieszanego oraz stanowisk dębu bezszypułkowego na północnej granicy jego zasięgu. Preservation of old oak trees occurring in the mixed forest habitat and sessile oak stands on the northern border of its range.
Surążkowo Powiat białostocki	1988	137,65	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej, obejmującego liczne zbiorowiska leśne o wysokim stopniu naturalności ze znacznym udziałem leśnych zbiorowisk torfowiskowych. Preservation of a fragment of the Knyszyńska Forest, covering numerous forest communities with a high degree of naturalness, with a significant share of forest peat communities.
Głazowisko łopuchowskie Powiat suwalski	1988	15,88	Zachowanie nagromadzonych głazów narzutowych stanowiących unikalny zespół form polodowcowych. Preservation of accumulated erratic boulders constituting a unique complex of postglacial forms.
Czarny Kąt Powiat łomżyński	1989	32,97	Zachowanie zbiorowisk boru brusznicowego i czernicowego, charakterystycznych dla Puszczy Kurpiowskiej. Preservation of lingonberry and blueberry coniferous forests characteristic of the Kurpie Forest.
Łokieć Powiat łomżyński	1989	139,76	Zachowanie w stanie naturalnym torfowisk niskich i wysokich wraz z otaczającymi zbiorowiskami leśnymi naturalnego pochodzenia, charakterystycznych dla Puszczy Kurpiowskiej. Preservation of low and high peat bogs in their natural state with surrounding forest communities of natural origin, characteristic of the Kurpie Forest.

Tablica 14/74/. Rezerwaty przyrody w 2019 r. (cd.)

Stan w dniu 31 grudnia

Table 14/74/. Nature reserves in 2019 (cont.)

As of 31 December

Rezerwaty przyrody Lokalizacja Nature reserves Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Rycerski Kierz Powiat łomżyński	1989	42,44	Zachowanie ginących zbiorowisk grądu czyścicowego oraz fragmentu dąbrowy świetlistej. Preservation of disappearing communities of hedge nettle oak-horn-beam forest and fragment of luminous oak forest.
Jelonka Powiat hajnowski	1989	227,00	Zachowanie szczególnego krajobrazu i środowiska oraz zabezpieczenie przebiegu sukcesji wtórnej na porzuconych jałowych gruntach porolnych. Preservation of the special landscape and environment and securing secondary succession on abandoned arid post-agricultural lands.
Woronicza Powiat sokólski	1989	139,06	Zachowanie doliny, strumienia oraz przyległych wzniesień morenowych wraz z występującymi tu licznymi, charakterystycznymi dla tego regionu zbiorowiskami roślinnymi, jak też chronionych i rzadkich gatunków roślin. Preservation of the valley, stream and adjacent moraine hills together with numerous plant communities characteristic for this region as well as protected and rare plant species occurring here.
Wielki Dział Powiat łomżyński	1990	174,58	Zachowanie w stanie nienaruszonym największego w dolinie Narwi kompleksu lasów łęgowych naturalnego pochodzenia z licznymi drzewami pomnikowymi. Preserving intact the largest complex of riparian forests of natural origin in the Narew valley with numerous monumental trees.
Międzyrzecze Powiaty: sokólski białostocki	1990	250,80	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej odznaczającego się urozmaiconą rzeźbą terenu oraz występowaniem licznych źródeł, dobrze wykształconych charakterystycznych dla tego obszaru zbiorowisk roślinnych, jak też wielu chronionych gatunków roślin. Preservation of a part of the Knyszyńska Forest, characterized by a varied topography and numerous springs, well-developed plant communities characteristic for this area, as well as many protected plant species.
Jałówka Powiat białostocki	1990	277,42	Zachowanie cennego fragmentu Puszczy Knyszyńskiej obejmującego charakterystyczne dla jej obszaru układy geomorfologiczne i wyróżniające się bogactwem zbiorowisk roślinnych. Preservation of a valuable part of the Knyszyńska Forest covering geomorphological systems characteristic for its area and distinguished by the richness of plant communities.
Krasne Powiat białostocki	1990	85,23	Zachowanie cennego fragmentu Puszczy Knyszyńskiej obejmującego dobrze wykształcone zbiorowiska leśne, głównie z grupy borów i borów mieszanych. Preservation of a valuable part of the Knyszyńska Forest covering well-developed forest communities, mainly from the group of coniferous forests and mixed forests.
Bahno w Borkach Powiaty: sokólski białostocki	1990	289,87	Zachowanie cennych, dobrze wykształconych zbiorowisk torfowiskowych o charakterze borealnym, odznaczających się bogactwem flory roślin naczyniowych i mszaków oraz występowaniem dużej liczby gatunków chronionych. Preservation of valuable, well-developed, boreal peat-bog communities, characterized by a rich flora of vascular plants and bryophytes, and the presence of a large number of protected species.

Tablica 14/74/. Rezerwaty przyrody w 2019 r. (cd.)**Stan w dniu 31 grudnia****Table 14/74/. Nature reserves in 2019 (cont.)****As of 31 December**

Rezerwaty przyrody Lokalizacja Nature reserves Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Sokółe Powiat siemiatycki	1990	44,69	Zachowanie naturalnych zbiorowisk leśnych o typowych dla Wysoczyzny Drohiczyńskiej drzewostanach mieszanych, stanowiących ostatnie fragmenty dawnej Puszczy Mielnickiej. Preservation of natural forest communities with mixed stands typical of the Drohiczyn Upland, which are the last fragments of the former Mielnicka Forest.
Grąd Radziwiłłowski Powiat siemiatycki	1990	24,44	Zachowanie naturalnego fragmentu dawnej Puszczy Mielnickiej, dobrze wykształconego grądu typowego oraz szeregu gatunków chronionych. Preservation of the natural fragment of the former Mielnicka Forest, a well developed typical oak-hornbeam forest and a number of protected species.
Las Cieliczański Powiat białostocki	1990	370,58	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej z licznymi cennymi zbiorowiskami leśnymi o charakterze naturalnym, reprezentowanymi głównie przez grądy z rzadkim w naszych lasach wiązem górskim, bory mieszane i olsy. Preservation of a part of the Knyszyńska Forest with numerous valuable natural forest communities, mainly represented by oak-hornbeam forests with mountain elm, rare in our forests, mixed forests and alders.
Wielki Las Powiat moniecki	1990	129,33	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej obejmującego głównie liczne zbiorowiska leśne o charakterze borowym o wysokim stopniu naturalności. Preservation of a fragment of the Knyszyńska Forest covering mainly numerous forest communities of a high degree of natural nature.
Starodrzew Szyndzielski Powiat sokólski	1990	79,74	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej obejmującego starodrzew typu ciepłolubnego lasu sosnowo-świerkowo-dębowego charakterystycznego dla północnej części Puszczy Knyszyńskiej, odznaczającego się dużym stopniem naturalności i występowaniem wielu gatunków roślin rzadkich i chronionych. Preserving a fragment of the Knyszynska Forest including old trees of the thermophilic pine-spruce-oak forest typical for the northern part of the Knyszynska Forest, characterized by a high degree of naturalness and the presence of many rare and protected plant species.
Siemianówka Powiat hajnowski	1995	224,54	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska wysokiego i niskiego, porośniętego sosną i brzozą o typie boru bagiennego, wśród których znajduje się zarastające jezioro z rzadką roślinnością. Preservation, for scientific and didactic reasons, of high and low peat bog, overgrown with pine and birch of marsh coniferous type among which there is an overgrown lake with rare vegetation.
Dolina Waliczówki Powiat hajnowski	1995	44,75	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zespołów roślinności turzycowej, występujących w strefie źródliskowej strumienia leśnego, oraz lasu łęgowego o charakterze naturalnym. Preserving, for scientific and didactic reasons, sedge vegetation occurring in the spring zone of the forest stream and riparian forest of natural character.
Gnilec Powiat hajnowski	1995	37,21	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowisk turzycowych z udziałem rzadkich gatunków roślin naczyniowych i mszaków. Preserving, for scientific and didactic reasons, sedge communities with rare species of vascular plants and bryophytes.

Tablica 14/74/. Rezerваты przyrody w 2019 r. (cd.)

Stan w dniu 31 grudnia

Table 14/74/. Nature reserves in 2019 (cont.)

As of 31 December

Rezerваты przyrody Lokalizacja Nature reserves Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Podolany Powiat hajnowski	1995	15,10	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych grądu wilgotnego z dużym udziałem dębów pomnikowych. Preservation, for scientific and didactic reasons, of moist oak-hornbeam with a large share of monumental oaks.
Olszanka Myśliszcze Powiat hajnowski	1995	278,32	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc występowania rzadkich gatunków motyli. Preservation, for scientific and didactic reasons, of the places of occurrence of rare species of butterflies.
Berezowo Powiat hajnowski	1995	115,26	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc występowania rzadkich gatunków motyli dziennych. Preservation, for scientific and didactic reasons, of the places of occurrence of rare species of day butterflies.
Podcerkwa Powiat hajnowski	1995	228,12	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc występowania rzadkich gatunków motyli dziennych. Preservation, for scientific and didactic reasons, of the places of occurrence of rare species of day butterflies.
Przewłoka Powiat hajnowski	1995	78,38	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc występowania rzadkich gatunków motyli dziennych. Preservation, for scientific and didactic reasons, of the places of occurrence of rare species of day butterflies.
Kozłowe Borki Powiat hajnowski	1995	246,97	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanu z udziałem boru świerkowo-torfowcowego o borealnym charakterze z bogatą florą mszaków. Preservation, for scientific and didactic reasons, of the stand with the participation of boreal spruce and sphagnum forest with rich bryophytes flora.
Czechy Orlańskie Powiat hajnowski	1995	77,95	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych borów sosnowo-świerkowych, stanowiących pozostałość dawnej Puszczy Bielskiej. Preservation, for scientific and didactic reasons, of pine and spruce forests, which are a remnant of the former Bielska Forest.
Szelągówka Powiat białostocki	1995	62,04	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zespołu borów sosnowych o charakterze naturalnym, występujących na rozległym obszarze wydmowym. Preservation, for scientific and didactic reasons, of natural pine forest complex occurring in a vast dune area.
Las Zwierzyniecki M. Białystok	1996	33,86	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanu o charakterze grądu wilgotnego. Preservation, for scientific and didactic reasons, of the stand of moist oak-hornbeam nature.
Antoniuk M. Białystok	1995	70,07	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu odznaczającego się wysokim stopniem naturalności i z szeregiem rzadkich gatunków roślin. Preserving, for scientific and didactic reasons, a fragment of the forest characterized by a high degree of naturalness and with a number of rare plant species.
Grabówka Powiat zambrowski	1996	60,87	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych wielogatunkowego lasu liściastego o wysokim stopniu naturalności. Preservation, for scientific and didactic reasons, of a multi-species deciduous forest with a high degree of naturalness.

Tablica 14/74/. Rezerwaty przyrody w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 14/74/. Nature reserves in 2019 (cont.)
As of 31 December

Rezerwaty przyrody Lokalizacja Nature reserves Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Nietupa Powiat sokólski	1996	273,73	Zachowanie ostoi bobra, szeregu gatunków ptaków oraz zachowanie w stanie naturalnym cennych zbiorowisk leśnych, głównie zbiorowisk olsów i lasów mieszanych bagiennych o wysokim stopniu naturalności. Preservation of eurasian beaver refuge, a number of bird species and preservation of valuable forest communities, mainly alder and mixed swamp forests with a high degree of naturalness, in the natural state.
Kozłowy Ług Powiat sokólski	1997	140,49	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych rozległego torfowiska w początkowym stadium sukcesji leśnej. Preservation, for scientific and didactic reasons, of extensive peat bog at the initial stage of forest succession.
Ławski Las I Powiat grajewski	1998	109,35	Zachowanie fragmentów olsu i łągu jesionowo-olszowego. Preservation of alder and ash-alder forest fragments.
Ławski Las II Powiat grajewski	1998	74,91	Zachowanie fragmentów olsu i łągu jesionowo-olszowego. Preservation of alder and ash-alder forest fragments.
Chomontowszczyzna Powiat białostocki	1999	234,42	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu Puszczy Knyszyńskiej odznaczającego się wysokim stopniem naturalności, stanowiącym ostoję wolnożyjącego stada żubrów. Preserving, for scientific and didactic reasons, a fragment of the Knyszyńska Forest with a high degree of naturalness, which is the refuge of a free living herd of bison.
Taboły Powiat białostocki	1999	302,44	Zachowanie boru świerkowego torfowcowego oraz lasu brzoźowo-sosnowego z licznymi gatunkami roślin rzadkich i chronionych. Preserving sphagnum spruce forest as well as birch and pine forest with many species of rare and protected plants.
Rutka Powiat suwalski	2001	49,06	Zachowanie w stanie naturalnym unikalnego bruku polodowcowego, jeziora Linówek wraz z przyległym torfowiskiem przejściowym, stanowiących istotną wartość ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych. Preservation of the unique postglacial pavement of Lake Linówek, together with the adjacent transitional peat bog, which is, for natural, scientific and didactic reasons, of significant value.
Uroczysko Dzierzbia Powiat kolneński	2001	71,89	Zachowanie w stanie naturalnym typowo wykształconych zbiorowisk lasów łągowych i olsów, stanowiących istotną wartość ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych. Preservation in the natural state of typically developed riparian and alder forest communities, which are, for natural, scientific and didactic reasons, of significant value.
Dębowe Góry Powiat zambrowski	2001	99,31	Zachowanie w stanie naturalnym zespołu świetlistej dąbrowy z dębem bezszypułkowym, stanowiącego istotną wartość ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych. Preservation in the natural state of the luminous oak forest with sessile oak, which is, for natural, scientific and didactic reasons, of significant value.

Tablica 14/74/. Rezerwaty przyrody w 2019 r. (dok.)**Stan w dniu 31 grudnia****Table 14/74/. Nature reserves in 2019 (cont.)****As of 31 December**

Rezerwaty przyrody Lokalizacja Nature reserves Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej Powiat hajnowski	2003	8581,62	Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych lasów naturalnych i zbliżonych do naturalnych, typowych dla Puszczy Białowieskiej łęgów i olsów oraz siedlisk leśnych z dominacją starych drzewostanów z dużym udziałem olszy, dębu, jesionu, a także licznych gatunków rzadkich i chronionych roślin zielnych, grzybów i zwierząt oraz utrzymanie procesów ekologicznych i zachowanie różnorodności biologicznej. Preservation, for environmental, scientific and landscape reasons, of natural and close to natural forests, typical for the Białowieża Forest riparian and alder forests and forest habitats with the dominance of old stands with a large share of alder, oak, ash and numerous rare and protected herbaceous plants, fungi and animals as well as maintaining ecological processes and biodiversity.
Rabinówka Powiat białostocki	2005	658,57	Zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych ostoi rzadkich i chronionych gatunków awifauny łęgowej, a w szczególności populacji cietrzewia na terenie Niecki Gródecko-Michałowskiej. Preservation, for environmental, scientific and didactic reasons, of rare and protected breeding avifauna species, in particular for the black grouse population in the Gródecko-Michałowska Basin.
Jezioro Wiejki Powiat białostocki	2005	22,50	Zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych naturalnego jeziora mezotroficznego, otaczającego je torfowiska oraz występujących na tym terenie rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt. Preservation, for natural, scientific and didactic reasons, of natural mesotrophic lake, surrounding peat bogs as well as rare and protected plant species and animals occurring in this area.
Witanowszczyzna Powiat siemiatycki	2007	80,80	Zachowanie w stanie naturalnym ekosystemów leśnych lasów łęgowych i grądów, a w szczególności zachowanie stanowisk rzadko występujących na niżu gatunków górskich, tj. parzydła leśnego (<i>Aruncus silvestris</i>), cebulicy dwulistnej (<i>Scilla bifolia</i>) oraz bodziszka żałobnego (<i>Geranium phaeum</i>). Preservation in the natural state of forest ecosystems of alluvial forests and hornbeam forests, and in particular the preservation of sites rare in the lowland mountain species, i.e. goatsbeard (<i>Aruncus silvestris</i>), two-leaved squill (<i>Scilla bifolia</i>) and mourning geranium (<i>Geranium phaeum</i>).
Ruda Powiat suwalski	2007	3,38	Zachowanie wilgotnych łąk oraz lasu łęgowego, położonych na terenie doliny Rospudy, wraz z ich typową florą i fauną. Preservation of wet meadows and alluvial forests located in the Rospuda Valley, along with their typical flora and fauna.

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Source: data of the Regional Directorate for Environmental Protection in Białystok.

Tablica 15/75/. Rezerwy przyrody
Stan w dniu 31 grudnia
Table 15/75/. Nature reserves
As of 31 December

Lata Rezerwy przyrody	Obiekty Establish- ments	Powierzchnia w ha Area in ha					przeciętna 1 obiektu average of 1 esta- blishment	Years Nature reserves
		ogółem total	w tym of which		z ogółem – pod ochroną ścistą of total – under strict pro- tection			
			lasy forests	użytki rolne agricul- tural areas				
Ogółem								Total
2010	93	23531,9	21638,6	605,6	952,0	253,0		
2015	93	23585,8	21366,1	605,6	952,0	253,6		
2018	93	23703,6	21450,2	605,6	952,0	254,9		
2019	93	23702,8	21450,2	605,6	952,0	254,9		
Faunistyczne	10	1969,4	1229,5	510,6	43,4	196,9	Fauna	
Krajobrazowe	4	1444,2	1256,9	10,2	227,0	361,1	Landscape	
Leśne	55	18303,0	17513,1	28,3	390,1	332,8	Forest	
Torfowiskowe	9	1335,2	1225,2	–	286,9	148,4	Peat-bog	
Florystyczne	7	235,9	202,5	6,1	–	33,7	Flora	
Wodne	3	333,5	–	–	4,6	111,2	Water	
Przyrody nieożywionej	4	69,5	11,3	50,2	–	17,4	Inanimate nature	
Stepowe	1	12,0	11,6	0,2	–	12,0	Steppe	

Tablica 16/76/. Parki krajobrazowe w 2019 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Table 16/76/. Landscape parks in 2019
As of 31 December

Parki krajobrazowe Lokalizacja Landscape parks Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. W. Sławińskiego z siedzibą w Supraślu Landscape Park of the Knyszyńska Forest in Supraśl Powiaty: białostocki moniecki sokólski	1988	72860,17	<ol style="list-style-type: none"> Ochrona zasobów przyrody Puszczy Knyszyńskiej obejmująca ekosystemy leśne, bagienne, dolin rzecznych oraz inne cenne obszary. Protection of the natural resources of the Knyszyńska Forest, including forest and marsh ecosystems, river valleys and other valuable areas. Zachowanie chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Preservation of protected and rare species of plants and animals. Ochrona wartości historyczno-kulturowych Parku. Protection of the historical and cultural values of the Park. Ochrona krajobrazu Parku. Landscape protection of the Park. Rozwijanie turystyki i rekreacji Parku. Developing of tourism and recreation of the Park. Tworzenie warunków do prowadzenia działalności naukowej i dydaktycznej. Creating conditions for conducting research and teaching activities.

Tablica 16/76/. Parki krajobrazowe w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 16/76/. Landscape parks in 2019 (cont.)
As of 31 December

Parki krajobrazowe Lokalizacja Landscape parks Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
<p>Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi z siedzibą w Drozdowie Łomża Landscape Park of the Narew Valley in Drozdowo Powiat łomżyński</p>	1994	7368,22	<p>1. Ze względu na wartości przyrodnicze: Due to the natural values:</p> <p>a) zachowanie swobodnie meandrującej nizinnej rzeki Narew oraz jej nieregularnego koryta i doliny z dużą ilością starorzeczy, które wraz z dopływami i rowami tworzy skomplikowaną sieć wodną; preservation of the freely meandering lowland river Narew and its irregular bed and valley with a large number of oxbow lakes, which together with tributaries and ditches create a complex water network;</p> <p>b) zachowanie chronionych i rzadkich gatunków zwierząt i roślin związanych z siedliskami charakterystycznymi dla Parku. preservation of protected and rare animal species and plants associated with habitats characteristic of the Park.</p> <p>2. Ze względu na wartości historyczne i kulturowe: Due to historical and cultural values:</p> <p>a) ochrona tożsamości kulturowej obszaru; protection of the cultural identity of the area;</p> <p>b) ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego; protection of cultural heritage resources;</p> <p>c) odtwarzanie i ożywianie lokalnych tradycji. recreating and reviving local traditions.</p> <p>3. Ze względu na walory krajobrazowe: Due to the landscape values:</p> <p>a) zachowanie i ochrona zespołów krajobrazu otwartego, stanowiącego walor wizualny współistnienia gospodarki człowieka z naturalnymi elementami środowiska; preservation and protection of open landscape complexes, which constitute a visual value of the coexistence of human economy with natural elements of the environment;</p> <p>b) ochrona wyróżniających się w środowisku wizualnych form geomorfologicznych; protection of the visual geomorphological forms that stand out in the environment;</p> <p>c) przywracanie obszarom o krajobrazie niekorzystnie przekształconym ich potencjalnych walorów krajobrazowych i przyrodniczych; restoring to areas with an unfavorably transformed landscape their potential landscape and natural values;</p> <p>d) zachowanie i tworzenie mozaiki krajobrazów. preserving and creating a mosaic of landscapes.</p>

**Tablica 16/76/. Parki krajobrazowe w 2019 r. (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia**
**Table 16/76/. Landscape parks in 2019 (cont.)
As of 31 December**

Parki krajobrazowe Lokalizacja Landscape parks Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
Suwalski Park Krajobrazowy z siedzibą w Malesowiznie Suwałki Landscape Park in Malesowizna Powiat suwalski	1976	6337,66	<p>1. Ze względu na wartości przyrodnicze: Due to the natural values:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zachowanie unikatowego, młodogłacialnego krajobrazu Północnej Suwalszczyzny w postaci licznie występujących moren czołowych i dennych, rynien i dolin rzeczno-jeziornych, głazów narzutowych; preservation of the unique, young-glacial landscape of the North Suwałki Region in the form of numerous frontal and bottom moraines, gutters and river-lake valleys, erratic boulders; b) zachowanie ekosystemów wodnych, w tym Jeziora Hańcza – najgłębszego jeziora w Polsce; preservation of water ecosystems, including Lake Hańcza – the deepest lake in Poland; c) zachowanie chronionych i rzadkich gatunków zwierząt i roślin związanych z siedliskami charakterystycznymi dla Parku. preservation of protected and rare animal species and plants associated with habitats characteristic of the Park. <p>2. Ze względu na wartości historyczne i kulturowe: Due to historical and cultural values:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ochrona tożsamości kulturowej obszaru; protection of the cultural identity of the area; b) ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego; protection of cultural heritage resources; c) odtwarzanie i ożywianie lokalnych tradycji. recreating and reviving local traditions. <p>3. Ze względu na walory krajobrazowe: Due to the landscape values:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zachowanie i ochrona zespołów krajobrazu otwartego, stanowiącego walor wizualny współistnienia gospodarki człowieka z naturalnymi elementami środowiska; preservation and protection of open landscape complexes, which constitute a visual value of the coexistence of human economy with natural elements of the environment; b) ochrona struktur geomorfologicznych; protection of geomorphological structures; c) przywracanie obszarom o krajobrazie niekorzystnie przekształconym ich potencjalnych walorów krajobrazowych i przyrodniczych; restoring to areas with an unfavorably transformed landscape their potential landscape and natural values; d) utrzymanie charakterystycznych typów zabudowy. keeping characteristic types of buildings.

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Source: data of the Regional Directorate for Environmental Protection in Białystok.

**Tablica 17/77/. Parki krajobrazowe według kategorii gruntów
Stan w dniu 31 grudnia**
Table 17/77/. Landscape parks by category of land
As of 31 December

Lata Parki krajobrazowe Years Landscape parks	Powierzchnia Area							
	parku krajobrazowego of the landscape park							strefy ochronnej of protection zone
	ogółem total		w tym of which			z ogółem - rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody of total - reserves and other forms of nature protection		
	w ha in ha	w % powierzchni ogólnej woje- wództwa in % of total area of the voivodship	lasy forests	użytki rolne agricultural areas	wody water			
w ha in ha								
Ogółem	2010	88084,5	4,4	63681,0	10909,0	1265,0	4552,6	73182,5
Total	2015	88138,2	4,4	63681,0	10909,0	1265,0	4659,8	73871,7
	2018	86566,1	4,3	63681,0	10909,0	1265,0	4717,4	75422,4
	2019	86566,1	4,3	63681,0	10909,0	1265,0	4717,5	75422,4
Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. W. Stawińskiego Landscape Park of the Knyszyńska Forest		72860,2	3,6	60864,0	4862,0	381,0	3915,0	53827,5
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi Łomża Landscape Park of the Narew Valley		7368,2	0,4	1341,0	2263,0	242,0	275,9	12288,6
Suwalski Park Krajobrazowy Suwałki Landscape Park		6337,7	0,3	1476,0	3784,0	642,0	526,6	9306,2

**Tablica 18/78/. Obszary chronionego krajobrazu w 2019 r.
Stan w dniu 31 grudnia**
Table 18/78/. Protected landscape areas in 2019
As of 31 December

Obszary chronionego krajobrazu Lokalizacja Protected landscape areas Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
„Puszcza Białowieska” Powiat hajnowski	1986	76303,14	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej Puszczy Białowieskiej stanowiącej ostatnie ostoje naturalnych puszczy nizinnych w Europie oraz wyróżniającej się wysokimi walorami krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi. Active protection of the ecosystems of the Area consisting in the preservation of the biodiversity of the Białowieża Forest, which is the last refuge of natural lowland forests in Europe and distinguished by high landscape, cultural and recreational values.

Tablica 18/78/. Obszary chronionego krajobrazu w 2019 r. (cd.)**Stan w dniu 31 grudnia****Table 18/78/. Protected landscape areas in 2019 (cont.)****As of 31 December**

Obszary chronionego krajobrazu Lokalizacja Protected landscape areas Year of foundation Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
„Puszcza i Jeziora Augustowskie” Powiaty: augustowski sejneński suwalski	1991	69574,99	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych kompleksu leśnego Puszczy Augustowskiej. Active protection of the ecosystems of the Area consisting in the preservation of the biological diversity of natural habitats of the Augustów Forest complex.
Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi Powiaty: łomżyński kolneński	1982	48793,88	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej doliny Narwi i Pisy z licznymi meandrami i starorzeczami oraz znacznej części Puszczy Kurpiowskiej, wyróżniających się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi. Active protection of the ecosystems of the Area consisting in the preservation of the biological diversity of the Narew and Pisa valleys with numerous meanders and oxbow lakes, and a significant part of the Kurpie Forest, distinguished by high natural, landscape, cultural and recreational values.
„Pojezierze Północnej Suwalszczyzny” Powiat suwalski	1991	42844,94	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych związanych z urozmaiconą rzeźbą polodowcową Pojezierza Północnej Suwalszczyzny, z licznymi jeziorami, kemami, ozami i wzniesieniami morenowymi. Active protection of the ecosystems of the Area, consisting in the preservation of the biological diversity of natural habitats related to the varied postglacial relief of the North Suwałki Lake District, with numerous lakes, kemas, ozams and moraine hills.
„Dolina Narwi” Powiaty: białostocki bielski hajnowski moniecki	1986	41860,00	Ochrona i zachowanie doliny Narwi wyróżniającej się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w zatorfionej dolinie rzeki Narwi, z licznymi meandrami i starorzeczami. The protection and preservation of the Narew valley, distinguished by its high natural, landscape, cultural and recreational values, consists in the preservation of the biological diversity of natural habitats occurring in the peatlands of the Narew river valley, with numerous meanders and oxbow lakes.
„Wzgórza Sokólskie” Powiaty: białostocki sokólski	1986	38209,80	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej terenów rozciągających się na wschód od Puszczy Knyszyńskiej, wyróżniających się rzeźbą terenu, wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi. Active protection of the ecosystems of the Area, consisting in the preservation of the biological diversity of the areas stretching east of the Knyszyńska Forest, distinguished by the relief, high natural, landscape, cultural and recreational values.
„Pojezierze Sejneńskie” Powiaty: sejneński suwalski	1991	35981,11	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych związanych z urozmaiconą rzeźbą polodowcową Pojezierza Sejneńskiego, z licznymi jeziorami, kemami, ozami i wzniesieniami morenowymi. Active protection of the ecosystems of the Area, consisting in the preservation of the biological diversity of natural habitats related to the varied postglacial relief of the Sejny Lake District, with numerous lakes, kemas, ozams and moraine hills.

Tablica 18/78/. Obszary chronionego krajobrazu w 2019 r. (dok.)**Stan w dniu 31 grudnia****Table 18/78/. Protected landscape areas in 2019 (cont.)****As of 31 December**

Obszary chronionego krajobrazu Lokalizacja Protected landscape areas Location	Rok utworzenia Year of foundation	Powierzchnia w ha Area in ha	Cel ochrony Purpose of protection
„Dolina Bugu” Powiat siemiatycki	1986	30162,00	Ochrona i zachowanie doliny Bugu posiadającej wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i wypoczynkowe. Celem ochrony jest zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie Bugu oraz na terenie kompleksu leśnego Puszczy Mielnickiej i Puszczy Nurskiej. Protection and preservation of the Bug valley with high natural, landscape, cultural and recreational values. The aim of protection is to preserve the biological diversity of natural habitats occurring in the Bug valley and in the forest complex of the Mielnicka Forest and the Nurska Forest.
„Dolina Biebrzy” Powiaty: augustowski moniecki	2015	28442,27	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Biebrzy, nad Kanałem Augustowskim i w dolinie rzeki Netty. Active protection of the ecosystems of the Area, consisting in the preservation of the biological diversity of natural habitats in the Biebrza river valley, on the Augustów Canal and in the Netta river valley.
„Dolina Rospudy” Powiaty: augustowski suwalski	1991	23710,86	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Rospudy. Active protection of the ecosystems of the Area, consisting in the preservation of the biological diversity of natural habitats in the Rospuda river valley.
Pojeziera Rajgrodzkiego Powiaty: augustowski grajewski	2015	14928,07	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych Pojeziera Rajgrodzkiego. Active protection of the ecosystems of the Area, consisting in the preservation of biological diversity of natural habitats of the Rajgrodzkie Lake District.
„Dolina Błędzianki” Powiat suwalski	1991	3375,31	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Błędzianki. Active protection of the ecosystems of the Area, consisting in the preservation of biological diversity of natural habitats in the Błędzianka river valley.
Doliny Bugu i Nurca Powiaty: siemiatycki, wysokomazowiecki	1982	2917,59	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej dolin Bugu i Nurca o naturalnym charakterze oraz fragmentu Wysoczyzny Drohickiej odznaczających się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi. Active protection of the ecosystems of the Area consists in preserving the biological diversity of the natural character of the Bug and Nurzec valleys and a fragment of the Drohicka Upland characterized by high natural, landscape, cultural and recreational values.

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Source: data of the Regional Directorate for Environmental Protection in Białystok.

**Tablica 19/79/. Obszary chronionego krajobrazu według kategorii gruntów
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 19/79/. Protected landscape areas by category of land
As of 31 December

Lata Obszary chronionego krajobrazu Years Protected landscape areas		Powierzchnia Area					
		ogółem total		w tym of which			z ogółem – rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody of total – reserves and other forms of nature protection
		w ha in ha	w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivod- ship	las forests	użytki rolne agricultural areas	wody water	
		w ha	in ha				
Ogółem Total	2010	462717,3	22,9	202721,5	216529,1	15811,0	18544,2
	2015	459223,2	22,8	201560,7	212044,8	15367,5	18475,1
	2018	457304,2	22,7	201560,7	212044,8	15367,5	18523,3
	2019	457104,0	22,6	201560,7	212044,8	15367,5	18522,5
„Puszcza Białowieska”		76303,1	3,8	56477,0	18521,0	286,0	12602,3
„Puszcza i Jeziora Augustowskie”		69575,0	3,5	50590,0	8825,0	3707,0	3294,8
Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi		48793,9	2,4	17166,2	28264,6	1095,5	446,0
„Pojezierze Północnej Suwalszczyzny”		42844,9	2,1	6825,0	28672,0	1879,0	74,9
„Dolina Narwi”		41860,0	2,1	10958,0	27202,2	893,0	146,7
„Wzgórza Sokólskie”		38209,8	1,9	12237,0	23841,0	165,0	273,7
„Pojezierze Sejneńskie”		35981,1	1,8	10360,0	21693,0	3242,0	677,5
„Dolina Bugu”		30162,0	1,5	13210,0	14512,0	594,0	41,7
„Dolina Biebrzy”		28442,3	1,4	6550,0	20605,0	605,0	275,5
„Dolina Rospudy”		23710,9	1,2	10578,0	11700,0	1379,0	482,3
„Pojezierze Rajgrodzkie”		14928,1	0,7	4579,5	5356,0	1290,0	77,1
„Dolina Błędzianki”		3375,3	0,2	1468,0	1485,0	94,0	130,0
Doliny Bugu i Nurca		2917,6	0,1	562,0	1368,0	138,0	–

**Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r.
Stan w dniu 31 grudnia**
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Bagienna Dolina Narwi	23471,1	OSO	<p>Ostoja ptasia o randze europejskiej E 27. Występuje tu co najmniej 39 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek, bąk, błotniak stawowy, dubelt, podróżniczek, rybitwa czarna, wodniczka, krwawodziób, kszyc i rycyk.</p> <p>Bird refuge of European rank E 27. There are at least 39 bird species listed in Annex I to the Council Directive 79/409/EEC and 10 species from the Polish Red Book of Animals. During the breeding season, the area is inhabited by at least 1% of the national population of the following bird species: little bittern, great bittern, marsh harrier, great snipe, bluethroat, black tern, aquatic warbler, common redshank, common snipe and black-tailed godwit.</p>
Narwiańskie Bagna	6823,1	SOO	<p>Dobrze zachowane rodzaje siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, których wyróżniono tu 15 rodzajów, a najcenniejsze z nich to: starorzecza, torfowiska i bory bagienne. Obszar ważny dla zachowania gatunków kręgotwórczych i ryb z Załącznika II Dyrektywy: minoga ukraińskiego, piskorza i różanki. Obfite populacje bobra i wydry. Ogółem stwierdzono tu 15 gatunków zwierząt ujętych w II Załączniku Dyrektywy Rady 92/43/EWG.</p> <p>Well-preserved types of natural habitats from Annex I to the Council Directive 92/43/EEC, of which 15 types have been distinguished here, the most valuable of which are: oxbow lakes, peat bogs and bog forests. An important area for the conservation of round-necked species and fish from Annex II of the Directive: Ukrainian lamprey, eagle owl and rosary. Abundant populations of eurasian beavers and eurasian otters. In total, 15 species of animals included in Annex II of the Council Directive 92/43/EEC were found here.</p>
Ostoja Biebrzańska	148509,3	OSO	<p>W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 43 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasięj. Liczebności 19 gatunków mieszczą się w kryteriach wyznaczania ostoi ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto 25 gatunków zostało zamieszczonych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Ostoja Biebrzańska jest najważniejszą w Polsce i Unii Europejskiej ostoją wodniczki i orlika grubodziobego. Największą liczebność w Polsce i jedną z największych w Unii Europejskiej, osiągają ponadto: błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, dubelt, uszatka błotna, kropiatka, rybitwa czarna i rybitwa białoskrzydła (w latach o wysokim poziomie wody). Bardzo ważna ostoja ptaków drapieżnych (kania ruda, kania czarna, bielik, błotniak zbożowy, gadożer).</p> <p>At least 43 bird species listed in Annex I of the Birds Directive have been found in the refuge. 19 species are within the BirdLife International bird refuge designation criteria. In addition, 25 species have been included in the Polish Red Book of Animals. Ostoja Biebrzańska is the most important refuge of aquatic warbler and greater spotted eagle in Poland and the European Union. The largest population in Poland and one of the largest in the European Union are also found in the marsh harrier, black grouse, corncrake, great snipe, long-eared owl, spotted eagle, black tern and white-winged tern (in years with high water levels). A very important refuge for raptors (red kite, black kite, white-tailed sea-eagle, hen harrier, short-toed snake eagle).</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Dolina Biebrzy	121206,2	SOO	<p>Dominującymi siedliskami w obszarze są siedliska mokradłowe: zalewane wodami rzecznyymi lub podtapiane wodami podziemnymi torfowiska niskie ze zbiorowiskami turzycowymi i turzycowo-mszystymi, corocznie zalewane wodami rzecznyymi mułowiska i torfowiska porośnięte szuwarami właściwymi, bagienne olsy, okresowo zalewane przyrzeczne równiny madowe oraz odwodnione i zagospodarowane torfowiska ze zbiorowiskami łąkowymi. Dolina Biebrzy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedlisk. Spośród 15 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, występujących w ostoi, największy udział powierzchniowy posiadają szczególnie cenne torfowiska przejściowe i trzęsawiska, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe oraz bory i lasy bagienne.</p> <p>The dominant habitats in the area are wetland habitats: low peat bogs flooded with river waters or flooded with groundwater with sedge and sedge-moss communities, silts and peat bogs covered with proper rushes, swamp alder, periodically flooded riverside marshes and drained bogs meadow communities. The Dolina Biebrzy is characterized by a great diversity of habitats. Among the 15 types of habitats listed in Annex I of the Council Directive 92/43/EEC, occurring in the refuge, the most valuable transitional peat bogs and quaking bogs, changing wetlands as well as swamp forests and forests have the largest area share.</p>
Puszcza Białowieska	63147,6	OSO i SOO	<p>Ostoja ptasie o randze europejskiej E 31. Obejmuje Białowiecki Rezerwat Biosfery. Gniazduje tu około 240 gatunków ptaków. Występuje co najmniej 45 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 12 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Kompleks Puszczy Białowieskiej stanowi relikwiny pierwotnych krajobrazów leśnych na starogłacialnych wysoczyznach morenowych, które dominowały w przeszłości na Nizinach Środkowopolskich i Północnopodlaskich.</p> <p>A bird refuge of European rank E 31. Includes the Białowieża Biosphere Reserve. About 240 species of birds nest here. There are at least 45 species of birds from Annex I of the Council Directive 79/409/EEC and 12 species from the Polish Red Book of Animals. The Białowieża Forest complex is a relic of the original forest landscapes on old glacial moraine uplands, which in the past dominated the Środkowopolskie and North Podlasie Lowlands.</p>
Puszcza Knyszyńska	139590,2	OSO	<p>Obszar obejmuje dwie ostoje ptasie o randze europejskiej E 28 i E 29 (Puszcza Knyszyńska i Niecka Gródecko-Michałowska). Występuje tu co najmniej 38 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt.</p> <p>The area includes two bird refuges of European rank E 28 and E 29 (the Knyszyńska Forest and Gródecko-Michałowska basin). There are at least 38 bird species from Annex I to the Council Directive 79/409/EEC and 14 species from the Polish Red Book of Animals.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Ostoja Knyszyńska	136084,4	SOO	<p>Dzięki jedynie nieznacznie zmienionym warunkom naturalnym, Puszcza Knyszyńska jest jednym z najcenniejszych kompleksów leśnych w Polsce. Jej lasy mają charakter subborealny, a krajobraz przypomina południowo-zachodnią tajgę. Utrzymuje się tu bogata flora z istotnym udziałem gatunków borealnych i górskich – około 800 gatunków roślin naczyniowych, w tym 43 gatunki objęte ochroną gatunkową, a 6 z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.</p> <p>The Knyszyńska Forest, thanks to slightly changed natural conditions, is one of the most valuable forest complexes in Poland. Its forests are subboreal and the landscape resembles the southwest taiga. A rich flora is maintained here with a significant share of boreal and mountain species – about 800 species of vascular plants, including 43 species under species protection, and 6 from Annex II of the Council Directive 92/43/EEC.</p>
Puszcza Piska	3644,2	OSO	<p>Ostoje ptasie o randze europejskiej E 23 (Puszcza Piska) i krajowej K 19 (Czarny Róg). Występuje tu co najmniej 37 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 12 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Bardzo ważna ostoja cietrzewia.</p> <p>Bird refuges of European rank E 23 (the Piska Forest) and national rank K 19 (Czarny Róg). There are at least 37 bird species from Annex I of the Birds Directive and 12 species from the Polish Red Book of Animals. A very important refuge for the black grouse.</p>
Dolina Pisy	3223,2	SOO	<p>Dolina Pisy cechuje się dużą różnorodnością siedlisk Natura 2000 (na obszarze ostoi występuje 11 typów zajmujących blisko 50% powierzchni). Najwyższy walor przyrodniczy mają siedliska wodne i wodno-lądowe. Dzięki naturalnemu charakterowi koryta rzeki przetrwały w rolniczym krajobrazie doliny Pisy do dzisiaj. Siedliska te reprezentowane są głównie przez starorzecza i drobne zbiorniki wodne, „nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośniczników” – w sieci obszarów chroniących „rzeki włośnicznikowe” Dolina Pisy odgrywa ważną rolę dla zachowania zasobów tego siedliska w północno-wschodniej Polsce, zalewane muliste brzegi rzeki, a także ziołorośla nadrzeczne.</p> <p>Dolina Pisy is characterized by a large variety of Natura 2000 habitats (there are 11 types of the refuge covering nearly 50% of the area). Water and aquatic habitats have the highest natural value. Thanks to their natural character, the riverbeds have survived in the agricultural landscape of Dolina Pisy until today. These habitats are represented mainly by oxbow lakes and small water reservoirs, "lowland and submontane rivers with communities of trichinella" – in the network of areas protecting "trichinella rivers", Dolina Pisy plays an important role in preserving the resources of this habitat in north-eastern Poland, flooded muddy river banks and also riverside herbaceous plants.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Ostoja Augustowska	107068,7	SOO	<p>Wraz z przyległymi obszarami leśnymi na Litwie i Białorusi Puszcza Augustowska tworzy jeden z największych zwartych kompleksów leśnych na nizinach środkowej Europy. Jest to również niezwykle ważny korytarz migracyjny dla leśnych gatunków flory i fauny, łączący lasy Europy środkowej i wschodniej. Stanowi ostoję wielu zagrożonych gatunków, przede wszystkim rysia i wilka (w ostoi znajdują się jedne z ich najstabilniejszych populacji niżowych), a także wydry i bobra. Ogółem stwierdzono tu 10 gatunków zwierząt objętych Załącznikiem II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Typy siedlisk z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG zajmują około 12% obszaru. Spośród zagrożonych i cennych siedlisk największą powierzchnię zajmują bagienne lasy.</p> <p>Together with the adjacent forest areas in Lithuania and Belarus, the Augustów Forest forms one of the largest dense forest complexes in the lowlands of Central Europe. It is also an extremely important migration corridor for forest species of flora and fauna, connecting the forests of Central and Eastern Europe. It is a refuge for many endangered species, mainly eurasian lynx and gray wolf (the refuge is one of their most stable lowland populations), as well as eurasian otters and eurasian beavers. In total, 10 species of animals included in Annex II of the Council Directive 92/43/EEC were found here. Habitat types from Annex I to the Council Directive 92/43/EEC cover about 12% of the area. Among the endangered and valuable habitats, marsh forests cover the largest area.</p>
Ostoja Wigierska	16072,1	SOO	<p>Na tym obszarze stwierdzono 19 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Na Półwyspie Jurkowy Róg (między jeziorami Wigry, Krusznik i Mulaczysko) znajduje się płaski, zalewowy obszar z całkowicie naturalnym układem pełnego ciągu sukcesyjnego zbiorowisk bagiennych – od szuwaru do olsu. Flora naczyniowa obejmuje 886 gatunków, a lichenoflora – 262 gatunki; stwierdzono tu ponadto występowanie 38 gatunków wątrobowców i 141 mchów; we florze naczyniowej odnotowano 65 gatunków objętych ochroną prawną i 40 gatunków zagrożonych, z czego 10 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W jeziorze Widnym introdukowano androwandę pęcherzykowatą. Fauna również charakteryzuje się szczególnym bogactwem. Występuje tu silna, naturalna (nie introdukowana) populacja bobra. Ogółem występuje tu 21 gatunków zwierząt objętych Załącznikiem II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.</p> <p>In this area there have been identified 19 habitat types from the Annex I of the Council Directive 92/43/EEC. On the Jurkowy Róg Peninsula (between the lakes Wigry, Krusznik and Mulaczysko) there is a flat, floodplain area with a completely natural system of a complete succession sequence of swamp communities – from rush to alder. The vascular flora includes 886 species and lichenoflora – 262 species. Moreover, 38 species of liverworts and 141 mosses were found here; 65 species under legal protection and 40 endangered species have been recorded in the vascular flora, of which 10 species from Annex II of the Council Directive 92/43/EEC. Vesicular androwanda was introduced in Lake Widne. The fauna is also particularly rich. There is a strong, natural (not introduced) eurasian beaver population. In total, there are 21 species of animals included in Annex II of the Council Directive 92/43/EEC.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Ostoja Suwalska	6349,5	SOO	<p>Obszar charakteryzuje się bogatą, urozmaiconą rzeźbą polodowcową. Związana z nią jest mozaika siedlisk, wśród których zidentyfikowano 13 rodzajów z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, choć występują one na niewielkich powierzchniach. Najcenniejsze z nich są jeziora oligotroficzne. Bogata flora roślin naczyniowych liczy około 650 gatunków, w tym liczne relikty polodowcowe. Występują tu 2 gatunki roślin z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz jedyne w Polsce stanowisko glonu Chara strigosa. Na obszarze tym stwierdzono także 14 gatunków zwierząt z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG.</p> <p>The area is characterized by a rich, varied postglacial relief. It is related to a mosaic of habitats, among which 13 types from Annex I of the Council Directive 92/43/EEC have been identified, although they occur in small areas. The most valuable of them are oligotrophic lakes. The rich flora of vascular plants has about 650 species, including numerous postglacial relics. There are 2 plant species listed in Annex II of the Council Directive 92/43/EEC and the only locality of the seaweed Chara strigosa in Poland. 14 species of animals from Annex II of the Council Directive 92/43/EEC were also found in this area.</p>
Bagno Wizna	14471,0	OSO	<p>W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 37 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 9 gatunków mieszczą się w kryteriach wyznaczania ostoi ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto występuje tu 17 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Bagno Wizna jest jedną z 10 najważniejszych ostoi błotniaka łąkowego, kropiatki, derkacza, bataliona, dubelta, rybitwy białoczelnej, rybitwy białowąsej i rybitwy czarnej oraz wodniczki.</p> <p>At least 37 bird species listed in Annex I of the Birds Directive have been found in the refuge. The population of 9 species meets BirdLife International's bird refuge designation criteria. In addition, there are 17 species from the Polish Red Book of Animals. Bagno Wizna is one of the 10 most important refuges of the montagu's harrier, spotted crane bird, corncrake, battalion bird, great snipe, little tern, white tern, black tern and aquatic warbler.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Dolina Dolnego Bugu	13094,8	OSO	<p>Ostoja ptasia o randze europejskiej E 51. Występują tu co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Jest to bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych, w tym jedno z nielicznych w Polsce stanowisk lęgowych gadożera i do niedawna jedno z nielicznych w Polsce stanowisk kulona. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek, bocian czarny, brodziec piskliwy, cyranka, czajka, czapla siwa, krwawodziób, gadożer, kszyc, kulik wielki, płaskonos, podróżniczek, rybitwa białoczelna, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sieweczka obrożna, zimorodek; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje też bocian biały, kania czarna, derkacz, wodnik i samotnik.</p> <p>Bird refuge of European rank E 51. There are at least 22 species of birds from Annex I of the Birds Directive and 6 species from the Polish Red Book of Animals. It is a very important refuge for wetland birds, including one of the few breeding sites for a short-toed snake eagle in Poland and, until recently, one from the few places of the stone curlew in Poland. During the breeding season, the area is inhabited by at least 1% of the national population of the following bird species: little bittern, black stork, common sandpiper, garganey, lapwing, gray heron, redshank, short-toed snake eagle, common snipe, Eurasian curlew, shoveler, bluethroat, little tern, black tern, common tern, black-tailed godwit, little ringed plover, common ringed plover, kingfisher; relatively high densities also include white stork, black kite, corncrake, water rail and green sandpiper.</p>
Dolina Górnego Nurca	3995,0	OSO	<p>Rozległy kompleks podmokłych łąk położonych w dolinie rzeki Nurzec, usytuowanych w górnym biegu rzeki między miejscowościami Kleszcze i Nurzec. Ten dawniej silnie zabagniony i corocznie zalewany teren, został osuszony w połowie lat 50. XX w. łąki są częściowo użytkowane, częściowo opuszczone. Nieużytkowane obszary zaczynają zarastać drzewami i krzewami. W ostoi gniazdują i żerują 103 gatunki ptaków, w tym 16 z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Jest to miejsce jesiennych koncentracji bociana białego.</p> <p>A vast complex of wet meadows in the valley of the Nurzec River, situated in the upper course of the river between the villages of Kleszcze and Nurzec. This formerly swampy and annually flooded area was drained in the mid-1950s. The meadows are partly used and partly abandoned. Unused areas begin to overgrow with trees and shrubs. In the refuge 103 bird species, including 16 from Annex I of the Birds Directive, nest and feed. It is a place where the white stork is concentrated in autumn.</p>
Ostoja w Dolinie Górnego Nurca	5524,1	SOO	<p>O wartości przyrodniczej Doliny Górnego Nurca decydują przede wszystkim rozległe wielkoprzestrzenne użytki zielone, zajmujące ponad 90% powierzchni całego obiektu. Najcenniejsze fitocenozy tych ekstensywnie użytkowanych łąk lokują się w przykrawędziowej strefie doliny, zwłaszcza w jej części północnej i wschodniej. Dominują tu kwietne polidominantowe łąki wilgotne, bogate florystycznie i bardzo typowo wykształcone.</p> <p>The natural value of Dolina Górnego Nurca is determined primarily by the extensive large grasslands, covering over 90% of the entire facility. The most valuable phytocoenoses of these extensively used meadows are located near the edge of the valley, especially in its northern and eastern parts. Flowery polydominant wet meadows dominate here, rich in floristics and very typically developed.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Puszcza Augustowska	134377,7	OSO	<p>Ostoja ptasia o randze europejskiej E 24. Występuje tu co najmniej 40 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, bocian czarny, cietrzew, dzięcioł białostrzy, dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł zielonosiwy, gadożer, głuszec, kania czarna, kania ruda, kraska, łabędź krzykliwy, orlik krzykliwy, żuraw, włośchatka, podgorzałka, puchacz, trzmielojad, w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje bielik.</p> <p>Bird refuge of European rank E 24. There are at least 40 bird species from Annex I of the Birds Directive and 18 species from the Polish Red Book of Animals. During the breeding season, the area is inhabited by at least 1% of the national population of the following bird species: bittern, marsh harrier, montagu's harrier, black stork, black grouse, white-backed woodpecker, three-toed woodpecker, green-gray woodpecker, short-toed snake eagle, capercaillie, black kite, red kite, European roller, whopper swan, lesser spotted eagle, crane, boreal owl, ferruginous, Eurasian eagle-owl, honey buzzard, and, in a relatively high density, white-tailed sea-eagle.</p>
Pojezierze Sejneńskie	13630,9	SOO	<p>Obszar o wyjątkowej wartości ze względu na występowanie rzadkich i zagrożonych ekosystemów wodnych, torfowiskowych i łąkowych oraz zamieszkujących je gatunków zwierząt i roślin. Stwierdzono tu występowanie 14 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które zajmują około 34% powierzchni obszaru oraz 9 gatunków zwierząt kręgowych i 6 gatunków roślin z Załącznika II tej Dyrektywy.</p> <p>An area of exceptional value due to the presence of rare and endangered water, peat and meadow ecosystems and the species of animals and plants that inhabit them. There are 14 types of natural habitats listed in Annex I of the Council Directive 92/43/EEC, which occupy approximately 34% of the area, and 9 species of vertebrate animals and 6 species of plants from Annex II of this Directive.</p>
Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego	117,1	SOO	<p>Zgodnie z kryteriami wyboru schronień nietoperzy do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obszar uzyskał 40 punktów, co daje podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie jednego gatunku nietoperza z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Jest to jedno z ważniejszych zimowisk mopka w Polsce.</p> <p>According to the criteria for selecting bat shelters for protection under the Polish part of the Natura 2000 network, the area obtained 40 points, which gives grounds for inclusion in the Natura 2000 network. One species of bat from Annex II of the Habitats Directive was found in the area. It is one of the most important wintering grounds of barbastelle in Poland.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Czerwony Bór	5052,2	SOO	<p>Czerwony Bór stanowi ważną ostoję oligo- i mezotroficznych siedlisk Natura 2000 występujących na gruntach mineralnych – muraw, wrzosowisk i jałowczysk, niedostatecznie chronionych w skali ogólnopolskiej, zwłaszcza w ostojach Polski północno-wschodniej. Do najcenniejszych fragmentów Czerwonego Boru należą zarośla jałowca <i>Juniperus communis</i>, występujące w mozaice z wrzosowiskami i różnego typu murawami.</p> <p>Czerwony Bór is an important refuge of the oligo- and mesotrophic Natura 2000 habitats occurring on mineral soils – grasslands, moors and juniper forests, insufficiently protected on a national scale, especially in the refuges of north-eastern Poland. The most valuable fragments of Czerwony Bór include the thickets of juniper berries <i>Juniperus communis</i>, occurring in a mosaic of moors and various types of grasslands.</p>
Dolina Górnej Rospudy	4070,7	SOO	<p>Dolina Górnej Rospudy cechuje się bardzo dużą różnorodnością siedlisk (14 typów siedlisk Natura 2000, reprezentowanych w niektórych przypadkach przez kilka podtypów), tak wodnych i mokradłowych, jak i leśnych, a także zajmowanych przez zbiorowiska trawiaste. Najwyższy walor przyrodniczy mają siedliska wodne, torfowiska nieleśne, w tym soligeniczne, lasy i bory bagienne oraz murawy kserotermiczne.</p> <p>Dolina górnej Rospudy is characterized by a very large variety of habitats (14 types of Natura 2000 habitats, represented in some cases by several subtypes), both water and wetland, as well as forest, and grassland. Water habitats, non-forest peat bogs, including soligenous bogs, forests and swamp forests and xerothermic grasslands have the highest natural value.</p>
Murawy w Haćkach	157,3	SOO	<p>Rejon Haciek to obszar występowania najlepiej wykształconych muraw kserotermicznych między doliną Bugu a Suwalszczyzną. O bogactwie szaty roślinnej świadczy występowanie na niewielkiej powierzchni ostoi (164 ha) aż pięciu typów siedlisk Natura 2000: jałowczysk, wspomnianych już muraw kserotermicznych, ekstensywnie użytkowanych łąk, torfowisk przepływowych oraz łągów.</p> <p>The region of Haćki is the area of the best developed xerothermic grasslands between the Bug valley and the Suwałki region. The richness of vegetation is evidenced by the presence of as many as five types of Natura 2000 habitats in the small area of the refuge (164 ha): juniper grasslands, the aforementioned xerothermic grasslands, extensively used meadows, flow-through peat bogs and riparian forests.</p>
Dolina Szeszupy	1701,3	SOO	<p>Dolina Szeszupy pełni bardzo istotną rolę jako ostoja siedlisk i gatunków wymienionych w Załącznikach Dyrektywy Siedliskowej. Spośród jedenastu typów siedlisk z Załącznika I obszar pełni szczególną rolę w ochronie trzech rzek włosienickowych, lasów łągowych (występujących w rzadko spotykanej formie źródliskowych lasów olszowych) i torfowisk alkalicznych.</p> <p>Dolina Szeszupy plays a very important role as a mainstay of habitats and species listed in the Annexes of the Habitats Directive. Among the eleven habitat types listed in Annex I, the area plays a special role in the protection of three trichinella rivers, riparian forests (occurring in the rare form of alder spring forests) and alkaline fens.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Torfowiska Gór Sudawskich	98,5	SOO	<p>Torfowiska Gór Sudawskich pełnią bardzo istotną rolę dla ochrony pełnego zróżnicowania siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Dotyczy to zwłaszcza regionalnych postaci tych siedlisk występujących jedynie w skrajnie północno-wschodniej Polsce. Najistotniejszą rolę pełnią specyficzne postaci torfowisk przejściowych, charakteryzujące się wyjątkowym – jak na tego typu ekosystem – bogactwem gatunkowym.</p> <p>Torfowiska Gór Sudawskich play a very important role in the protection of the full diversity of natural habitats from Annex I of the Habitats Directive. This applies in particular to the regional forms of these habitats occurring only in the extreme north-eastern Poland. The most important role is played by specific forms of transitional fens, which are characterized by an exceptional – for this type of ecosystem – species richness.</p>
Mokradła Kolneńskie i Kurpiowskie	1446,6	SOO	<p>Na wysokie walory przyrodnicze obszaru wpływa znaczne wewnętrzne zróżnicowanie siedliskowe na stosunkowo niewielkiej powierzchni, jak i rzadkość tego typu elementów w krajobrazie Wysoczyzny Kolneńskiej i Równiny Kurpiowskiej. Stwierdzono tu 10 typów siedlisk przyrodniczych. Niektóre z nich należą do siedlisk rzadkich na terenie obu mezoregionów (zwłaszcza bory bagienne, sosnowo-brzozowy las bagienny), a niektóre są rzadko spotykane w całej północno-wschodniej Polsce (jak doskonale tu zachowane torfowiska przepływowo).</p> <p>The high natural values of the area are influenced by significant internal habitat diversity in a relatively small area, as well as the rarity of such elements in the landscape of the Kolneńska Upland and the Kurpiowska Plain. 10 types of natural habitats have been found here. Some of them belong to rare habitats in both mesoregions (especially swamp forests, pine-birch swamp forest), and some are rarely found in the entire north-eastern Poland (such as the perfectly preserved flow bogs here).</p>
Jelonka	2479,9	SOO	<p>Ostoja ta jest niezwykle cenna ze względu na występowanie rzadkich gatunków bezkręgowców. Występuje tu stabilna populacja szlaczkonii szafrańca oraz przeplatki aurinii. Ponadto jest ona obecnie jednym z dwóch miejsc w województwie podlaskim (i w Polsce) rzeczywistego występowania modraszka eroidea. Częste stwierdzanie obecności wilka w tym rejonie sugeruje, iż obszar ten stanowi ostoję tego gatunku. W projektowanej ostoju występują naturalne bory sosnowe. Prowadzące do nich stadia sukcesji: murawy piaskowe, kontynentalne wrzosowiska z mącznicą, zapusty jałowcowo-osikowe, najlepiej zachowały się w rezerwacie Jelonka. W tym rezerwacie chronione jest także torfowisko przejściowe, otoczone łąkami trzęślicowymi. Dobrze, choć na niewielkich powierzchniach, zachowały się murawy bliźniczkowe.</p> <p>This refuge is extremely valuable due to the occurrence of rare invertebrate species. There is a stable population of danube clouded yellow and aurinia butterfly. Moreover, it is currently one of two places in the Podlaskie Voivodeship (and in Poland) of the actual occurrence of the common meadow blue. Frequent presence of gray wolves in this area suggests that this area is a mainstay of this species. There are natural pine forests in the designed refuge. The successional stages leading to them: sand grasslands, continental heathlands with bearberry, juniper-aspen Shrovetide, the best preserved in the Jelonka reserve. In this reserve, there is also a transitional peat bog surrounded by molinion meadows. Nardus grasslands are well-preserved, although in small areas.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Ostoja Narwiańska	18605,0	SOO	<p>Dolina Narwi na odcinku pomiędzy ujściem Szkwyl i ujściem Supraślil należy do nielicznych w kraju dolin cechujących się mało zmienionym systemem rzeczonym z licznymi meandrami i starorzeczami. Rezultatem zachowania naturalnego reżimu rzeczonym są coroczne zalewy obejmujące znaczne partie doliny. Dynamika zalewów rzeczonym odgrywa wielką rolę w kształtowaniu i utrzymaniu różnorodności siedlisk hydrogenicznych (lotycznych i lenitycznych) oraz semihydrogenicznych, reprezentujących różne stadia rozwojowe i sukcesyjne, zależne od natężenia czynników naturalnych oraz antropogenicznych. Znaczenie doliny Narwi jako ostoi Natura 2000 wynika z dużego zróżnicowania przyrodniczego, w tym obecności wielu typów siedlisk, reprezentowanych w niektórych przypadkach przez kilka podtypów. Wiele z nich występuje w postaci reprezentatywnych doskonale zachowanych i wielkopowierzchnio-wych płątów, które są już rzadko spotykane i często niedostatecznie chronione w obrębie innych obszarów sieci Natura 2000 w Polsce północno-wschodniej. Należy do nich zaliczyć w pierwszej kolejności starorzeczca, jałowczyska, murawy napiaskowe i kserotermiczne, a także różne typy łąk oraz dąbrowy świetliste. Dolina Narwi pełni również istotną funkcję korytarza ekologicznego i refugium gatunków związanych z ekosystemami nieleśnymi w rolniczym krajobrazie Niziny Północnopodlaskiej i Północnomazowieckiej.</p> <p>The Narew Valley in the section between the mouth of the Szkwyl and the mouth of the Supraślil River is one of the few valleys in the country characterized by a little changed river system with numerous meanders and oxbow lakes. The result of the preservation of the natural river regime are the annual inundations covering significant parts of the valley. The dynamics of river lagoons plays a great role in shaping and maintaining the diversity of hydrogenic (flight and lenitic) and semi-hydrogenic habitats, representing different developmental and succession stages, depending on the intensity of natural and anthropogenic factors. The importance of the Narew valley as a Natura 2000 refuge results from the high natural diversity, including the presence of many types of habitats, represented in some cases by several subtypes. Many of them are present in the form of perfectly preserved and large-area patches, which are now rare and often insufficiently protected within other areas of the Natura 2000 network in north-eastern Poland. These include, first of all, oxbow lakes, juniper grasslands, sandy and xerothermic grasslands, as well as various types of meadows and light oak forests. The Narew Valley also plays an important role as an ecological corridor and a refuge of species associated with non-forest ecosystems in the agricultural landscape of the North Podlasie and North Mazovian Lowlands.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Dolina Dolnej Narwi	9067,9	OSO	<p>Występuje tu co najmniej 35 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 19 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Jest to bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych, szczególnie w okresie lęgowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: batalion, błotniak łąkowy, dubelt, kraska, krwawodziób, kulik wielki, kulon, łabędź krzykliwy, rybitwa białoczelna, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sowa błotna, zimorodek. W okresie wędrówek występuje tu co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego bataliona oraz stosunkowo duże koncentracje osiąga rybitwa białoskrzydła.</p> <p>There are at least 35 bird species from Annex I of the Birds Directive and 19 species from the Polish Red Book of Animals. It is a very important refuge for wetland birds, especially during the breeding season. During this period, the area is inhabited by at least 1% of the national population of the following bird species: ruff, Montagu's harrier, great snipe, European roller, redshank, Eurasian curlew, stone curlew, whooper swan, little tern, black tern, river tern, black-tailed godwit, little ringed plover, mud owl, kingfisher. During the migration period, at least 1% of the battalion's migratory route population occurs here, and the white-winged tern reaches relatively high concentrations.</p>
Dolina Górnej Narwi	18384,1	OSO	<p>Ostoja ptasia o randze europejskiej E 30. Występują tu co najmniej 34 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 16 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. W okresie lęgowym obszar zasiedla: cyranka 10–16% populacji krajowej, krwawodziób 9–11% populacji krajowej, co najmniej 7% populacji krajowej błotniaka łąkowego, 4–5,5% populacji krajowej rycyka oraz co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, dubelt, kropiatka, rybitwa czarna, sowa błotna, świerszczak, zielonka; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje wodniczka.</p> <p>A bird refuge of European rank E 30. There are at least 34 bird species from Annex I of the Council Directive 79/409/EEC and 16 species from the Polish Red Book of Animals. During the breeding season, the area is inhabited by: garganey 10–16% of the national population, redshank 9–11% of the national population, at least 7% of the national population of montagu's harrier, 4–5.5% of the national population of the black-tailed godwit and at least 1% of the national population of the following bird species: marsh harrier, black grouse, corncrake, great snipe, spotted crake, black tern, marsh owl, common grasshopper warbler, little crane; aquatic warbler occurs in relatively high density.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Ostoja w Dolinie Górnej Narwi	19090,2	SOO	<p>Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych w Polsce dolin rzecznych i stanowi, obok Bagien Biebrzańskich, jeden z największych obszarów mokradł środkowoeuropejskich. Kształtowane przez regularne wylewy rzeki, są one uznawane za siedliska o największej różnorodności biologicznej w strefie klimatu umiarkowanego. Występuje tu 13 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 12 gatunków zwierząt z Załącznika II tej Dyrektywy.</p> <p>Dolina Górnej Narwi is one of the best preserved river valleys in Poland and, next to the Biebrza Marshes, is one of the largest areas of Central European wetlands. Shaped by the river's regular flooding, they are considered to be the most biodiverse habitats in the temperate zone. There are 13 types of habitats from Annex I of the Council Directive 92/43/EEC and 12 species of animals from Annex II of this Directive.</p>
Przetomowa Dolina Narwi	7649,2	OSO	<p>Ostoja ptasia o randze europejskiej E 26. Występuje tu co najmniej 40 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 20 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Stwierdzono tu występowanie 178 gatunków ptaków, w tym co najmniej 125 lęgowych; ważna ostoja bataliona, dubelta (około 4% populacji krajowej) oraz wodniczki. Jest to obszar ważny dla migrujących ptaków w okresie wiosennym, szczególnie dla bataliona.</p> <p>Bird refuge of European rank E 26. There are at least 40 bird species listed in Annex I of the Council Directive 79/409/EEC and 20 species from the Polish Red Book of Animals. 178 species of birds have been found here, including at least 125 breeding birds; an important refuge for the ruff, the great snipe (about 4% of the national population) and the aquatic warbler. It is an important area for spring migrating birds, especially for the ruff.</p>
Ostoja Nadbużańska	5764,0	SOO	<p>Naturalna dolina dużej rzeki. Szczególnie cenny jest kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym naturalnym charakterze oraz szereg zbiorowisk łąkowych i związanych z siedliskami wilgotnymi, typowo wykształconych na dużych powierzchniach. 16 rodzajów siedlisk z tego obszaru znajduje się w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stwierdzono tu występowanie 21 gatunków z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to jeden z najważniejszych obszarów dla ochrony ichtiofauny w Polsce. Obejmuje ona 10 gatunków ryb z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z kózą złotawą i kielbkiem białopłetwym.</p> <p>Natural valley of a large river. Particularly valuable is the complex of riverside forests with preserved natural character and a number of meadow communities and communities associated with wet habitats, typically developed over large areas. 16 types of habitats in this area are listed in Annex I to the Council Directive 92/43/EEC. The occurrence of 21 species from Annex II of the Council Directive 92/43/EEC was found here. It is one of the most important areas for the protection of fish fauna in Poland. It includes 10 species of fish from Annex II of the Council Directive 92/43 / EEC, with sabanejewia aurata and white-finned gudgeon.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Jeleniewo	5910,1	SOO	<p>Ostoja mająca za zadanie ochronę największej w Polsce kolonii lęgowej nietoperza nocka łydkowłosego <i>Myotis dasycneme</i>, który został uznany za jeden z najrzadszych i najbardziej zagrożonych wymarciem gatunków nietoperzy w Europie. Pierwotnie istniejący Obszar Specjalnej Ochrony „Jeleniewo” obejmował swym zasięgiem jedynie miejsce pobytu kolonii lęgowej, tj. zabytkowy, drewniany kościół w Jeleniewie (0,42 ha). Obecnie ostoja "Jeleniewo" obejmuje swym zasięgiem również dolinę Czarnej Hańczy. Czarna Hańcza jest największą rzeką Suwalszczyzny. Należy ona do dorzecza Niemna, do którego odprowadza wody z powierzchni ponad 170 km². Źródła rzeki znajdują się powyżej jeziora Jegliniszki. Jej długość wynosi prawie 142 km, z czego 108 km znajduje się w granicach Polski.</p> <p>A refuge whose task is to protect the largest breeding colony of <i>Myotis dasycneme</i> in Poland, which has been recognized as one of the rarest and most endangered species of bats in Europe. The originally existing "Jeleniewo" Special Protection Area covered only the place of the breeding colony, ie the historic wooden church in Jeleniewo (0.42 ha). Currently, the "Jeleniewo" refuge also covers the Czarna Hańcza valley. Czarna Hańcza is the largest river in the Suwałki Region. It belongs to the Nemunas basin, to which it discharges water from an area of over 170 km². The source of the river is above Lake Jegliniszki. Its length is almost 142 km, of which 108 km is within the borders of Poland.</p>
Sasanki w Kolimagach	2,5	SOO	<p>Jest to w chwili obecnej najobfitsze udokumentowane stanowisko sasanki otwartej w Polsce. W 2006 r. populacja sasanki otwartej liczona była na około 3000 szt. Inwentaryzacja przeprowadzona w 2009 r. wykazała obecność 2853 owocujących i kwitnących osobników. Wyjątkowość tego obszaru, oprócz bardzo dużej liczebności sasanki otwartej, podkreśla jej bardzo duże zagęszczenie, które wynosi 1188,75 osobników/ha oraz obecność sasanki łąkowej.</p> <p>It is currently the most abundant documented stand of pasque flower in Poland. In 2006, the population of the pasque flower was estimated at about 3,000. The inventory carried out in 2009 showed the presence of 2,853 fruiting and flowering individuals. The uniqueness of this area, in addition to the large number of pasque flower, is emphasized by its very high density, which amounts to 1188.75 individuals/ha, and the presence of the meadow pasque flower.</p>

Tablica 20/80/. Obszary Natura 2000 w 2019 r. (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20/80/. Natura 2000 areas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Obszary Natura 2000 Natura 2000 areas	Powierzchnia w ha Area in ha	Typ Type	Ogólna charakterystyka General characteristics
Źródlika Wzgórz Sokólskich	49,1	SOO	<p>Jest to jedyny znany specjalny obszar ochrony siedlisk w Polsce, gdzie spotkać można w jednym miejscu aż trzy gatunki poczwarówek wpisanych do Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, w tym <i>Vertigo geyeri</i>, gatunek niedawno odkryty w Polsce. Tym samym należy do najcenniejszych obszarów dla ochrony ślimaków związanych z torfowiskami i źródłiskami w Polsce. Obszar pełni ponadto istotną rolę dla ochrony pełnego zróżnicowania dwóch siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: źródeł wapiennych i torfowisk alkalicznych.</p> <p>It is the only known special protection area of habitats in Poland, where you can meet as many as three species of pupae listed in Annex II of the Habitats Directive, including <i>Vertigo geyeri</i>, a species recently discovered in Poland. Thus, it is one of the most valuable areas for the protection of snails associated with peat bogs and springs in Poland. The area also plays an important role for the protection of the full diversity of two natural habitats from Annex I of the Habitats Directive: limestone springs and alkaline fens.</p>

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.
 Source: data of the Regional Directorate for Environmental Protection in Białystok.

Tablica 21/81/. Pomniki przyrody według powiatów
Stan w dniu 31 grudnia
Table 21/81/. Nature monuments by powiats
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Pojedyncze drzewa Single trees	Grupy drzew Groups of trees	Aleje Alleys	Głazy narzutowe Erratic boulders	Skalki, groty, jaskinie i inne Stones, grottos, caves and other
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	2058	1791	129	26	97	15
	2015	1993	1715	135	30	97	16
	2018	1964	1691	132	33	102	6
	2019	1968	1687	137	34	104	6
Powiaty Powiats							
Augustowski		61	39	22	-	-	-
Białostocki		162	127	16	7	11	1
Bielski		43	32	5	2	2	2
Grajewski		16	11	3	2	-	-
Hajnowski		1227	1176	40	-	11	-
Kolneński		14	5	3	3	3	-
Łomżyński		49	30	11	5	2	1
Moniecki		15	13	-	1	1	-
Sejneński		72	47	13	-	12	-
Siemiatycki		39	28	6	-	5	-

Tablica 21/81/. Pomniki przyrody według powiatów (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 21/81/. Nature monuments by powiats (cont.)
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Pojedyncze drzewa Single trees	Grupy drzew Groups of trees	Aleje Alleys	Głazy narzutowe Erratic boulders	Skalki, grotty, jaskinie i inne Stones, grottos, caves and other
Powiaty (dok.) Powiats (cont.)						
Sokólski	62	33	5	5	19	-
Suwalski	92	49	4	1	38	-
Wysokomazowiecki	62	48	7	6	-	1
Zambrowski	3	1	-	1	-	1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status						
Białystok	17	15	2	-	-	-
Łomża	12	11	-	1	-	-
Suwałki	22	22	-	-	-	-

Tablica 22/82/. Ważniejsze zwierzęta chronione^a
Stan w dniu 31 grudnia
Table 22/82/. Major animals protected^a
As of 31 December

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w szt. in heads				
Żubry ^b	616	742	713	988	European Bison ^b
w stadach wolnych	567	706	685	954	in free herds
w ośrodkach zamkniętych:					in closed centres:
ogrody zoologiczne	6	2	1	1	zoological gardens
ośrodki hodowli	43	34	27	33	breeding centres
Bobry	15000	15000	15000	15000	Eurasian Beaver
Wilki	135	167	167	167	Gray Wolf
Rysie	45	30	30	30	Euroasian Lynx
Głuszce	32	15	70	34	Western Capercaillie
Cietrzewie	200	28	26	23	Black Grouse

a Dane szacunkowe. b Według „Księgi Rodowodowej Żubrów”, prowadzonej od 1947 r.
 Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

a Estimated data. b According to the European Bison Pedigree Book, conducted from 1947.
 Source: data of the General Directorate for Environmental Protection.

Tablica 23/83/. Tereny zieleni w miastach
Stan w dniu 31 grudnia
Table 23/83/. Green belts in urban areas
As of 31 December

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Parki spacerowo-wypoczynkowe:					Strolling-recreational parks
obiekty	37	38	40	41	number
powierzchnia w ha	303,8	338,3	350,4	352,8	area in ha
przeciętna powierzchnia 1 obiektu w ha	8,2	8,9	8,8	8,6	average area of 1 facility in ha
Zieleńce:					Lawns:
obiekty	232	282	294	286	number
powierzchnia w ha	116,7	129,9	134,9	139,5	area in ha
przeciętna powierzchnia 1 obiektu w ha	0,5	0,5	0,5	0,5	average area of 1 facility in ha
Zieleń uliczna w ha	317,8	393,4	419,1	430,4	Street greenery in ha
Tereny zieleni osiedlowej w ha	651,2	672,7	677,9	677,9	Green areas of the housing estate in ha
Żywopłoty w tys. mb.	211,3	215,5	234,5	234,9	Hedges in thousand current metres
Nasadzenia ^a w tys. szt.:					Plantations ^a in thousand pcs:
drzewa	3,1	2,3	7,2	10,6	trees
krzewy	47,3	7,3	28,4	33,7	bushes
Ubytki ^a w tys. szt.:					Losses ^a in thousand pcs:
drzewa	1,1	3,4	7,7	3,2	trees
krzewy	5,2	2,9	4,5 ^b	2,5 ^b	bushes
Lasy gminne (mienie komunalne) w ha	447,0	486,0	480,1	481,4	Gmina forests (municipal property) in ha

a W ciągu roku. b Dane zaprezentowano w hektarach.
a During the year. b Data are given in hectares.

Tablica 24/84/. Parki i ogrody historyczne
Stan w dniu 31 grudnia
Table 24/84/. Parks and historical gardens
As of 31 December

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Obiekty:					Number:
zewidencjonowane ^a	319	341	341	342 ^b	registered ^a
wpisane do rejestru zabytków	114	117	113	114	entered into the register of monuments
dworskie	73	73	71	71	estate
pałacowe i zamkowe	10	10	11	11	palace and castle
miejskie, uzdrowiskowe i szpitalne	9	9	9	9	urban, health-resort and hospital
klasztorne i kościelne	3	4	1	1	monastic and church
ogrody przydomowe	3	4	3	5	gardens adjoining to houses
inne ^c	16	17	18	17	other ^c
wpisane do rejestru zabytków, bez określonej powierzchni	24	22	24	24	entered into the register, without a specified area
Powierzchnia wpisana do rejestru zabytków w ha	771	794	664	665	Area entered into the register of monuments in ha

a Bez obiektów zachowanych szątkowo w trakcie rozpoznania. b Liczba dokumentacji ewidencyjnych w zbiorach Narodowego Instytutu Dziedzictwa. c Łącznie: aleje, ogrody szkolne, przyfabryczne, botaniczne, arboreta, parki leśne, zielen towarzysząca itp.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

a Excluding objects of which only parts remained during the analysis. b Number of registration documents in National Heritage Board of Poland sets. c In total: avenues, school gardens, gardens adjoining to companies, botanical, arboreta, accompanying green areas, etc.

Source: data of the National Heritage Board of Poland.

Działalność inspekcyjno-kontrolna i ocena skutków degradacji środowiska

Inspection and control activities as well as evaluation of effects of environmental degradation

Tablica 1/85/. Stan sanitarny hoteli
Table 1/85/. Sanitary condition of hotels

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	25	43	51	51	Registered facilities (as of 31 December)
w tym obiekty skontrolowane (w ciągu roku)	23	38	43	34	of which inspected (during the year)
w tym o złym stanie sanitarnym	2	-	1	-	of which in poor sanitary condition

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.
 Source: data of the Provincial Sanitary and Epidemiological Station in Białystok.

Tablica 2/86/. Stan sanitarny basenów kąpielowych
Table 2/86/. Sanitary condition of swimming pools

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	27	38	40	40	Registered facilities (as of 31 December)
w tym obiekty skontrolowane (w ciągu roku)	26	37	34	36	of which inspected (during the year)
w tym o złym stanie sanitarnym	1	-	1	2	of which in poor sanitary condition

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.
 Source: data of the Provincial Sanitary and Epidemiological Station in Białystok.

Tablica 3/87/. Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, obiektów produkcji i obrotu przedmiotami
Table 3/87/ Sanitary condition of food and dietary establishments, manufactures and trade establishments

Wyszczególnienie Specification	Obiekty w ewidencji Registered facilities		Przeprowadzone kontrole Inspections carried out	Liczba wydanych decyzji administracyjnych Number of administrative decisions issued		
	ogółem (stan w dniu 31 XII) total (as of 31 December)	w tym skontrolowane of which inspected		ogółem total	w tym przerwania działalności całego lub części zakładu of which suspension of activity of all or part of establishment	
Ogółem	2010	9081	8613	13534	2730	53
Total	2015	12546	6579	8780	1586	25
	2018	13350	5557	7304	3100	21
	2019	13556	5546	7457	3171	27
w tym: of which:						
Wytwórnice lodów Ice cream factories		33	29	37	21	-
Automaty do lodów Ice cream machine		103	72	80	29	1
Piekarnie Bakeries		116	96	166	132	1
Ciastkarnie Confectioneries		100	82	109	59	1
Przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe Fruit and vegetable as well as mushroom processing plants		36	28	32	11	-
Browary i stodownie Breweries and malt shops		8	8	8	6	-
Wytwórnice napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa Soft drink and beer bottling plants		6	6	8	8	-
Zakłady garmażeryjne Ready-to-eat food factories		21	21	32	10	-
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego Grain and milling plants		14	10	11	2	-
Wytwórnice makaronów Pasta factories		2	1	1	1	-
Wytwórnice wyrobów cukierniczych Confectionery factories		6	3	4	2	-
Wytwórnice koncentratów spożywczych Food concentrate factories		9	9	13	2	-
Wytwórnice octu, majonezu i musztardy Vinegar, mayonnaise and mustard factories		3	3	4	-	-

Tablica 3/87/. Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, obiektów produkcji i obrotu przedmiotami (dok.)
Table 3/87/ Sanitary condition of food and dietary establishments, manufactures and trade establishments (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Obiekty w ewidencji Registered facilities		Przeprowadzone kontrole Inspections carried out	Liczba wydanych decyzji administracyjnych Number of administrative decisions issued	
	ogółem (stan w dniu 31 XII) total (as of 31 December)	w tym skontrolowane of which inspected		ogółem total	w tym przerwania działalności całego lub części zakładu of which suspension of activity of all or part of establishment
Inne wytwórnie żywności Other food factories	1908	226	270	61	-
Sklepy spożywcze Grocery stores	3303	1997	2867	1257	1
Magazyny hurtowe Wholesale warehouses	303	182	288	72	-
Inne obiekty obrotu żywnością Other facilities of food trading	1465	283	345	83	-
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte Open mass caterers	1884	1127	1576	952	20
w tym zakłady małej gastronomii of which small gastronomy	735	382	479	269	5
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte Closed mass caterers	1263	748	943	316	2
Wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością Factories of materials and articles intended to food contact	30	12	12	-	-
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością Places of trade of materials and articles intended to food contact	224	49	53	2	-

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.
 Source: data of the Provincial Sanitary and Epidemiological Station in Białystok.

Tablica 4/88/. Ocena sanitarna niektórych artykułów spożywczych i przedmiotów użytku
Table 4/88/. Sanitary evaluation of selected foodstuffs and usable items

Wyszczególnienie		Próby zbadane Samples examined	W tym zdyskwalifikowane – w % prób zbadanych Of which disqualified – in percent of samples examined				Specification
			ogółem total	z liczby ogółem – według przyczyn dyskwalifikowania of total number – by the reasons for disqualification			
				mikrobio- logiczne physico- chemical	w kierunku znakowania mislabeling	organo- leptyczne organoleptic	
Ogółem	2010	3010	5,6	3,5	0,9	0,4	Total
	2015	2112	4,5	1,1	2,1	0,1	
	2018	2619	3,9	1,7	2,0	0,2	
	2019	2483	2,7	1,6	0,3	0,1	
w tym:							of which:
Mięso, podroby i przetwory mięsne		195	2,1	1,5	–	–	Meat, offal and other meat preparation
Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory		168	0,6	0,6	–	–	Poultry, offal and poultry products, eggs and their preparation
Ryby, owoce morza i ich przetwory		136	–	–	–	–	Fish, seafood and their products
Mleko i przetwory mleczne		320	6,3	6,2	–	–	Milk and milk products
Ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne		197	8,6	–	1,5	1,5	Cereal grain and cereal products
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie		427	2,6	2,1	–	–	Confectionery
Warzywa, w tym strączkowe		203	0,5	–	–	–	Vegetables, of which pulses
Owoce		143	1,4	–	1,4	–	Fruit
Grzyby		26	–	–	–	–	Mushrooms
Wody mineralne i napoje bezalkoholowe		65	–	–	–	–	Mineral waters and non-alcoholic beverages
Tłuszcze roślinne		21	9,5	–	4,8	–	Vegetable fats
Koncentraty spożywcze		27	3,7	–	3,7	–	Food concentrates
Majonezy, musztardy, sosy		6	–	–	–	–	Mayonnaises, mustards, sauces
Zioła, przyprawy		95	6,3	6,3	–	–	Herbs, spices
Wyroby garmażeryjne i kulinarne		119	0,8	–	–	–	Delicatessen and culinary products
Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego		214	0,5	–	–	–	Foods for particular nutritional uses
Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością		121	0,8	–	–	–	Materials and articles intended to food contact

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.
 Source: data of the Provincial Sanitary and Epidemiological Station in Białystok.

Tablica 5/89/. Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia
Table 5/89/. Incidence of infectious diseases and poisonings

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thousand population				
Salmonellozy	464	263	263	222	39,0	22,1	22,2	18,7	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	1	–	2	–	0,1	–	0,2	–	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	70	26	10	16	5,9	2,2	0,9	1,4	Other bacterial foodborne intoxications
Płonica (szkarlatyna)	222	413	708	429	18,7	34,6	59,7	36,2	Scarlet fever
Zapalenie opon mózgowych	97	146	96	26	8,2	12,2	7,4	2,2	Meningitis
Różyczka	91	53	2	6	7,7	4,4	0,2	0,5	Rubella
Wirusowe zapalenie wątroby	75	230	229	218	6,3	19,3	19,3	18,4	Viral hepatitis
Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)	96	70	49	46	8,1	5,9	4,1	3,9	Mumps
Grypa ^a	18171	74062	105617	84341	1528,0	6213,7	8900,6	7120,1	Influenza ^a
Borelioza z Lyme	904	1146	1287	1270	75,1	95,5	108,5	107,2	Lyme disease
Kleszczowe zapalenie mózgu	137	77	73	108	11,4	6,4	6,2	9,1	Tick-borne encephalitis
Krztusiec	271	229	60	117	22,5	19,2	5,1	9,9	Whooping cough
Ospa wietrzna	3768	4546	3933	4731	312,9	380,4	331,4	399,4	Chickenpox

a Zachorowania i podejrzenia.

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

a Illnesses and suspicions.

Source: data of the Provincial Sanitary and Epidemiological Station in Białystok.

Tablica 6/90/. Zachorowania na choroby zawodowe
Table 6/90/. Incidence of occupational diseases

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w odsetkach in percent				
Ogółem	112	94	108	103	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
w tym:									of which:
Astma oskrzelowa	2	1	1	–	1,8	1,1	0,9	–	Bronchial asthma
Alergiczny nieżyt nosa	1	1	1	–	0,9	1,1	0,9	–	Allergic rhinitis
Przewlekłe choroby narządu głosu	7	2	1	1	6,3	2,1	0,9	0,1	Chronic voice disorders
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	2	3	1	6	1,8	3,2	0,9	0,6	Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed
Choroby zakaźne lub pasożytnicze	97	77	98	86	86,6	81,9	90,7	83,5	Infectious and parasitic diseases

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

Source: data of the Provincial Sanitary and Epidemiological Station in Białystok.

Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska Economical aspects of environmental protection

Tablica 1/91/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)
Table 1/91/. Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019		Specification
	w tys. zł in thousand PLN				w odsetkach in percent	
Ochrona środowiska Environmental protection						
Ogółem	257382,5	379700,3	311237,7	328175,3	100,0	Total
na 1 mieszkańca w zł	214	319	263	278	.	per capita in PLN
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	5,1	5,5	4,0	3,9	.	in % of investment outlays on the national economy
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	19916,7	56582,4	49150,7	106948,8	32,6	Protection of air and climate
w tym:						of which:
zapobieganie zanieczyszczeniom w zakresie ochrony powietrza ^a	19581,7	53176,9	43270,1	60604,6	18,5	preventing pollution in the scope of air protection ^a
w tym nowe techniki i technologie spalania paliw	14478,1	6377,3	11779,3	2538,8	0,8	of which new fuel combustion technologies and techniques
redukcja zanieczyszczeń	335,0	3405,5	5417,3	45470,6	13,9	pollution reduction
w tym pyłowych	235,0	3405,5	5417,3	16849,6	5,1	of which particulates
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	168624,2	99802,2	207053,2	173918,6	53,0	Wastewater management and protection of waters
w tym:						of which:
oczyszczanie ścieków	24780,6	35634,1	44736,7	25212,4	7,7	wastewater treatment
w tym komunalnych	18297,6	30030,8	35125,1	18901,6	5,8	of which municipal
sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki	97296,3	48785,2	60333,5	65213,0	19,9	sewage treatment discharging wastewater
sieć kanalizacyjna odprowadzająca wody (ścieki) opadowe	46547,3	15382,9	101392,9	81887,4	25,0	sewage treatment discharging precipitation water
Gospodarka odpadami	49327,7	214778,9	10832,1	12936,4	3,9	Waste management
w tym:						of which:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	3054,3	2059,7	4880,1	2309,2	0,7	waste collection ^b and transportation
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	43648,3	196895,7	5949,0	10582,7	3,2	removal and treatment of waste other than dangerous
w tym: składowanie odpadów komunalnych	32832,3	196895,7	5497,0	10582,7	3,2	of which: municipal waste landfilling
kompostowanie	10773,0	-	384,0	-	-	composting
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	620,6	1251,4	1196,1	982,0	0,3	Soil protection and restoration, protection of groundwater and surface water
Zmniejszenie hałasu i wibracji	7,5	-	3978,0	496,2	0,2	Noise and vibration reduction
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	18885,8	7285,4	39027,6	32893,3	10,0	Other environmental protection activities

a Poprzez modyfikację procesów technologicznych i zwiększenie efektywności wykorzystania energii. b Przemysłowych i komunalnych.
a Through modification of technological processes and the increase in efficiency of energy use. b Industrial and municipal.

Tablica 1/91/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (dok.)
Table 1/91/. Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019		Specification
	w tys. zł in thousand PLN				w odsetkach in percent	
Gospodarka wodna Water management						
Ogółem	118033,0	36580,1	115447,6	81906,9	100,0	Total
na 1 mieszkańca w zł	98	31	98	69	.	per capita in PLN
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	2,3	0,5	1,5	1,0	.	in % of investment outlays on the national economy
w tym:						of which:
Ujęcia i doprowadzenia wody	72321,1	23753,7	74532,6	33778,9	41,2	Water intakes and supply systems
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	38721,2	10379,7	40861,7	48069,1	58,7	Construction and modernization of water treatment plants
Zbiorniki wodne	2441,0	1163,6	52,7	52,8	0,1	Water reservoirs
Regulacja i zabudowa rzek i potoków	4405,0	1283,1	0,6	6,1	0,0	Regulation and management of rivers and streams

Tablica 2/92/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz kierunków inwestowania (ceny bieżące)
Table 2/92/. Outlays on fixed assets in environmental protection by sources of financing as well as directions of investing (current prices)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Środki Funds						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane) Other funds, including non-financed outlays	
		z budżetu from the budget									
		własne own	centralnego state	województwa voivodship	powiatu powiat	gminy (współudział) gmina (share)	z zagranicy ^a from abroad ^a				
w tys. zł in thousand PLN											
Ogółem	2010	257382,5	117638,8	1683,1	4575,7	110,8	1446,7	63660,8	41024,9	22474,9	4766,8
Total	2015	379700,3	80321,3	1359,0	5829,3	714,8	1532,9	92341,4	188800,4	5124,0	3677,2
	2018	311237,7	113127,3	12411,5	5969,0	2077,0	2301,6	135669,7	21130,8	16984,3	1566,5
	2019	328175,3	132359,2	12388,2	3822,0	-	242,0	119824,6	24840,8	31874,6	2823,9
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu Protection of air and climate		106948,8	56333,3	-	-	-	-	20674,7	18977,0	9801,4	1162,4

a Kredyty zagraniczne, a także środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych i funduszy pomocowych, w tym z Funduszu Spójności (FS) i funduszy strukturalnych, np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), pomocy bilateralnej, ekokonwersji itp.

a Foreign loans as well as non-returnable and repayable funds obtained in frame of international programs and assistance funds, including from the Cohesion Fund (CF) and structural funds, e.g. from the European Regional Development Fund (ERDF), bilateral assistance, eco-conversion, etc.

Tablica 2/92/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz kierunków inwestowania (cd.)

Table 2/92/. Outlays on fixed assets in environmental protection by sources of financing as well as directions of investing (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Środki Funds						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane) Other funds, including non-financed outlays
		własne own	z budżetu from the budget				z zagranicy ^a from abroad ^a			
			centralnego state	województwa voivodship	powiatu powiat	gminy (współudział) gmina (share)				
w tys. zł in thousand PLN										
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu (dok.) Protection of air and climate (cont.)										
w tym zapobieganie zanieczyszczeniom w zakresie ochrony powietrza ^b of which preventing pollution in the scope of air protection ^b	61225,6	13037,8	-	-	-	-	20664,9	16559,1	9801,4	1162,4
w tym nowe techniki i technologie spalania paliw – modernizacja kotłowni i ciepłowni of which new fuel combustion technologies and techniques – the modernisation of boiler and thermal energy plants	2538,8	2538,8	-	-	-	-	-	-	-	-
Gospodarka ściekowa i ochrona wód Wastewater management and protection of waters	173918,6	57320,7	3385,9	3376,0	-	242,0	86962,5	5863,8	15884,0	883,7
w tym: of which:										
sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki sewage treatment discharging wastewater	65213,0	26997,2	-	-	-	65,0	23060,7	5216,9	9358,6	514,6

a Kredyty zagraniczne, a także środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych i funduszy pomocowych, w tym z Funduszu Spójności (FS) i funduszy strukturalnych, np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), pomocy bilateralnej, ekokonwersji itp. b Poprzez modyfikację procesów technologicznych i zwiększenie efektywności wykorzystania energii.

a Foreign loans as well as non-returnable and repayable funds obtained in frame of international programs and assistance funds, including from the Cohesion Fund (CF) and structural funds, e.g. from the European Regional Development Fund (ERDF), bilateral assistance, eco-conversion, etc. b Through modification of technological processes and the increase in efficiency of Energy use.

Tablica 2/92/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz kierunków inwestowania (cd.)

Table 2/92/. Outlays on fixed assets in environmental protection by sources of financing as well as directions of investing (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Środki Funds						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane) Other funds, including non-financed outlays
		z budżetu		from the budget						
		własne own	centralnego state	województwa voivodship	powiatu powiat	gminy (współudział) gmina (share)	z zagranicy ^a from abroad ^a			
w tys. zł in thousand PLN										
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.) Wastewater management and protection of waters (cont.)										
sieć kanalizacyjna odprowadzająca wody (ścieki) opadowe sewage treatment discharging precipitation water	81887,4	17814,0	3385,9	3376,0	-	177,0	53227,6	300,9	3606,0	-
oczyszczanie ścieków wastewater treatment	25212,4	10903,7	-	-	-	-	10674,2	346,0	2919,4	369,1
w tym: of which:										
przemysłowych industrial	3982,9	3982,9	-	-	-	-	-	-	-	-
komunalnych municipal	18901,6	6307,0	-	-	-	-	9329,2	346,0	2919,4	-
indywidualne (przydomowe) independent	2327,9	613,8	-	-	-	-	1345,0	-	-	369,1
Gospodarka odpadami Waste management	12936,4	6511,0	-	-	-	-	2958,3	-	2689,3	777,8
w tym unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne of which removal and treatment of waste other than dangerous	10582,7	4157,3	-	-	-	-	2958,3	-	2689,3	777,8

a Kredyty zagraniczne, a także środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych i funduszy pomocowych, w tym z Funduszu Spójności (FS) i funduszy strukturalnych, np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), pomocy bilateralnej, ekokonwersji itp.

a Foreign loans as well as non-returnable and repayable funds obtained in frame of international programs and assistance funds, including from the Cohesion Fund (CF) and structural funds, e.g. from the European Regional Development Fund (ERDF), bilateral assistance, eco-conversion, etc.

Tablica 2/92/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz kierunków inwestowania (dok.)

Table 2/92/. Outlays on fixed assets in environmental protection by sources of financing as well as directions of investing (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Środki Funds						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane) Other funds, including non-financed outlays
		własne own	z budżetu from the budget				z zagranicy ^a from abroad ^a			
			centralnego state	województwa voivodship	powiatu powiat	gminy (współudział) gmina (share)				
w tys. zł in thousand PLN										
Gospodarka odpadami (dok.) Waste management (cont.)										
w tym składowanie odpadów komunalnych of which municipal waste landfilling	10582,7	4157,3	-	-	-	-	2958,3	-	2689,3	777,8
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych Soil protection and restoration, protection of ground and surface water	982,0	982,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska Other environmental protection activities	33389,5	11212,2	9002,3	446,0	-	-	9229,1	-	3499,9	-

a Kredyty zagraniczne, a także środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych i funduszy pomocowych, w tym z Funduszu Spójności (FS) i funduszy strukturalnych, np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), pomocy bilateralnej, ekokonwersji itp.

a Foreign loans as well as non-returnable and repayable funds obtained in frame of international programs and assistance funds, including from the Cohesion Fund (CF) and structural funds, e.g. from the European Regional Development Fund (ERDF), bilateral assistance, eco-conversion, etc.

Tablica 3/93/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz powiatów w 2019 r. (ceny bieżące)

Table 3/93/. Outlays on fixed assets in environmental protection by sources of financing as well as powiats in 2019 (current prices)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Środki Funds					Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane) Other funds, including non-financed outlays
		własne own	z budżetu from the budget			z zagranicy ^a from abroad ^a			
			centralnego state	województwa voivodship	gminy (współudział) gmina (share)				
w tys. zł in thousand PLN									
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	328175,3	132359,2	12388,2	3822,0	242,0	119824,6	24840,8	31874,6	2823,9
miasta urban areas	253231,4	102632,0	11224,2	59,0	65,0	88108,1	21019,1	28759,6	1364,4
wieś rural areas	74943,9	29727,2	1164,0	3763,0	177,0	31716,5	3821,7	3115,0	1459,5
Powiaty Powiats									
Augustowski	6766,1	5309,3	328,9	-	-	1030,0	97,9	-	-
miasta urban areas	4592,2	4263,3	328,9	-	-	-	-	-	-
wieś rural areas	2173,9	1046,0	-	-	-	1030,0	97,9	-	-
Białostocki	50442,4	21753,5	868,3	1260,0	177,0	23129,3	-	3237,7	16,6
miasta urban areas	16532,6	3587,0	517,3	59,0	-	10859,6	-	1509,7	-
wieś rural areas	33909,8	18166,5	351,0	1201,0	177,0	12269,7	-	1728,0	16,6
Bielski	11612,2	5718,7	86,6	-	-	5373,8	-	-	433,1
miasta urban areas	9004,2	4529,7	86,6	-	-	4387,9	-	-	-
wieś rural areas	2608,0	1189,0	-	-	-	985,9	-	-	433,1
Grajewski	33072,4	31059,5	333,0	670,0	65,0	489,4	-	164,7	290,8
miasta urban areas	31277,2	31047,5	-	-	65,0	-	-	164,7	-
wieś rural areas	1795,2	12,0	333,0	670,0	-	489,4	-	-	290,8
Hajnowski	2216,9	1759,3	-	-	-	197,6	260,0	-	-
miasta urban areas	1257,4	1257,4	-	-	-	-	-	-	-
wieś rural areas	959,5	501,9	-	-	-	197,6	260,0	-	-

a Kredyty zagraniczne, a także środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych i funduszy pomocowych, w tym z Funduszu Spójności (FS) i funduszy strukturalnych, np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), pomocy bilateralnej, ekokonwersji itp.

a Foreign loans as well as non-returnable and repayable funds obtained in frame of international programs and assistance funds, including from the Cohesion Fund (CF) and structural funds, e.g. from the European Regional Development Fund (ERDF), bilateral assistance, eco-conversion, etc.

Tablica 3/93/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz powiatów w 2019 r. (cd.)

Table 3/93/. Outlays on fixed assets in environmental protection by sources of financing as well as powiats in 2019 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Środki Funds					Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane) Other funds, including non-financed outlays
		własne own	z budżetu from the budget			z zagranicy ^a from abroad ^a			
			centralnego state	województwa voivodship	gminy (współudział) gmina (share)				
w tys. zł in thousand PLN									
Powiaty (cd.) Powiats (cont.)									
Kolneński	4290,6	1045,0	204,9	-	-	1833,7	-	1207,0	-
miasta urban areas	2015,7	377,1	204,9	-	-	1433,7	-	-	-
wieś rural areas	2274,9	667,9	-	-	-	400,0	-	1207,0	-
Łomżyński	11845,5	2582,1	480,0	252,0	-	6615,1	1556,0	-	360,3
miasta urban areas	328,8	27,8	-	-	-	212,4	-	-	88,6
wieś rural areas	11516,7	2554,3	480,0	252,0	-	6402,7	1556,0	-	271,7
Moniecki	6876,5	4136,3	-	-	-	2661,9	-	-	78,3
miasta urban areas	2702,4	2702,4	-	-	-	-	-	-	-
wieś rural areas	4174,1	1433,9	-	-	-	2661,9	-	-	78,3
Sejneński	158,9	158,9	-	-	-	-	-	-	-
miasta urban areas	18,5	18,5	-	-	-	-	-	-	-
wieś rural areas	140,4	140,4	-	-	-	-	-	-	-
Siemiatycki	7163,9	1244,9	-	1640,0	-	3290,0	-	620,0	369,0
miasta urban areas	1799,8	598,0	-	-	-	761,8	-	440,0	-
wieś rural areas	5364,1	646,9	-	1640,0	-	2528,2	-	180,0	369,0
Sokółski	4046,6	731,1	-	-	-	1758,8	-	1556,7	-
miasta urban areas	3591,0	478,0	-	-	-	1556,3	-	1556,7	-
wieś rural areas	455,6	253,1	-	-	-	202,5	-	-	-

a Kredyty zagraniczne, a także środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych i funduszy pomocowych, w tym z Funduszu Spójności (FS) i funduszy strukturalnych, np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), pomocy bilateralnej, ekokonwersji itp.

a Foreign loans as well as non-returnable and repayable funds obtained in frame of international programs and assistance funds, including from the Cohesion Fund (CF) and structural funds, e.g. from the European Regional Development Fund (ERDF), bilateral assistance, eco-conversion, etc.

Tablica 3/93/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz powiatów w 2019 r. (dok.)

Table 3/93/. Outlays on fixed assets in environmental protection by sources of financing as well as powiats in 2019 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Środki Funds					Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane) Other funds, including non-financed outlays
		własne own	z budżetu from the budget			z zagranicy ^a from abroad ^a			
			centralnego state	województwa voivodship	gminy (współudział) gmina (share)				
w tys. zł in thousand PLN									
Powiaty (dok.) Powiats (cont.)									
Suwalski – wieś rural areas	1597,8	868,2	-	-	-	729,6	-	-	-
Wysokomazowiecki	14300,5	7746,2	1395,8	-	-	2267,1	2307,8	583,6	-
miasta urban areas	10074,4	7122,5	1395,8	-	-	572,5	400,0	583,6	-
wieś rural areas	4226,1	623,7	-	-	-	1694,6	1907,8	-	-
Zambrowski	3748,2	1623,8	-	-	-	2124,4	-	-	-
miasta urban areas	0,4	0,4	-	-	-	-	-	-	-
wieś rural areas	3747,8	1623,4	-	-	-	2124,4	-	-	-
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status									
Białystok	106428,9	32596,8	6704,2	-	-	56849,7	-	10278,2	-
Łomża	28558,2	6592,0	-	-	-	9930,8	-	11537,4	498,0
Suwałki	35049,7	7433,6	1986,5	-	-	1543,4	20619,1	2689,3	777,8

a Kredyty zagraniczne, a także środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych i funduszy pomocowych, w tym z Funduszu Spójności (FS) i funduszy strukturalnych, np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), pomocy bilateralnej, ekokonwersji itp.

a Foreign loans as well as non-returnable and repayable funds obtained in frame of international programs and assistance funds, including from the Cohesion Fund (CF) and structural funds, e.g. from the European Regional Development Fund (ERDF), bilateral assistance, eco-conversion, etc.

Tablica 4/94/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania oraz powiatów w 2019 r. (ceny bieżące)

Table 4/94/ Outlays on fixed assets in environmental protection by directions of investing as well as powiats in 2019 (current prices)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu Protection of air and climate	Gospodarka ściekowa i ochrona wód Wastewater management and protection of waters	Gospodarka odpadami Waste management	Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych Soil protection and restoration, protection of ground and surface water	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska Other environmental protection activities
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	328175,3	106948,8	173918,6	12936,4	982,0	33389,5
miasta urban areas	253231,4	90031,4	128154,5	7388,4	467,2	27189,9
wieś rural areas	74943,9	16917,4	45764,1	5548,0	514,8	6199,6
Powiaty Powiats						
Augustowski	6766,1	2154,9	2086,0	19,0	135,2	2371,0
miasta urban areas	4592,2	–	2086,0	–	135,2	2371,0
wieś rural areas	2173,9	2154,9	–	19,0	–	–
Białostocki	50442,4	4653,2	42630,9	950,0	33,3	2175
miasta urban areas	16532,6	2471,5	13765,8	–	33,3	262
wieś rural areas	33909,8	2181,7	28865,1	950,0	–	1913
Bielski	11612,2	2233,0	4590,6	–	–	4788,6
miasta urban areas	9004,2	25,3	4222,3	–	–	4756,6
wieś rural areas	2608,0	2207,7	368,3	–	–	32,0
Grajewski	33072,4	28621,0	4410,4	–	41,0	–
miasta urban areas	31277,2	28621,0	2615,2	–	41,0	–
wieś rural areas	1795,2	–	1795,2	–	–	–
Hajnowski	2216,9	1137,3	549,7	308,5	–	221,4
miasta urban areas	1257,4	514,9	423,5	308,5	–	10,5
wieś rural areas	959,5	622,4	126,2	–	–	210,9

Tablica 4/94/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania oraz powiatów w 2019 r. (cd.)

Table 4/94/ Outlays on fixed assets in environmental protection by directions of investing as well as powiats in 2019 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Ochrona powietrza atmos- ferycznego i klimatu Protection of air and climate	Gospodarka ściekowa i ochrona wód Wastewater management and protection of waters	Gospodarka odpadami Waste management	Ochrona i przywrócenie wartości użyt- kowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzch- niowych Soil protection and restora- tion, pro- tection of ground and surface water	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska Other environmental protection activities
		w tys. zł in thousand PLN				
Powiaty (cd.) Powiats (cont.)						
Kolneński	4290,6	1207,0	2783,7	-	299,9	-
miasta urban areas	2015,7	-	2015,7	-	-	-
wieś rural areas	2274,9	1207,0	768,0	-	299,9	-
Łomżyński	11845,5	1290,4	5962,3	1080,1	-	3512,7
miasta urban areas	328,8	310,3	18,5	-	-	-
wieś rural areas	11516,7	980,1	5943,8	1080,1	-	3512,7
Moniecki	6876,5	4621,8	2245,5	-	-	9,2
miasta urban areas	2702,4	1172,4	1520,8	-	-	9,2
wieś rural areas	4174,1	3449,4	724,7	-	-	-
Sejneński	158,9	18,5	-	140,4	-	-
miasta urban areas	18,5	18,5	-	-	-	-
wieś rural areas	140,4	-	-	140,4	-	-
Siemiatycki	7163,9	3715,0	2218,9	-	-	1230,0
miasta urban areas	1799,8	9,8	560,0	-	-	1230,0
wieś rural areas	5364,1	3705,2	1658,9	-	-	-
Sokólski	4046,6	-	2846,4	-	-	1200,2
miasta urban areas	3591,0	-	2846,4	-	-	744,6
wieś rural areas	455,6	-	-	-	-	455,6
Suwalski – wieś rural areas	1597,8	20,0	1465,4	37,0	-	75,4

Tablica 4/94/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania oraz powiatów w 2019 r. (dok.)

Table 4/94/ Outlays on fixed assets in environmental protection by directions of investing as well as powiats in 2019 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu Protection of air and climate	Gospodarka ściekowa i ochrona wód Wastewater management and protection of waters	Gospodarka odpadami Waste management	Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych Soil protection and restoration, protection of ground and surface water	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska Other environmental protection activities
Powiaty (dok.) Powiats (cont.)						
Wysokomazowiecki	14300,5	2053,7	11998,1	-	198,2	50,5
miasta urban areas	10074,4	1678,7	8221,5	-	123,7	50,5
wieś rural areas	4226,1	375,0	3776,6	-	74,5	-
Zambrowski	3748,2	14,0	272,3	3461,9	0,0	-
miasta urban areas	0,4	-	0,4	-	-	-
wieś rural areas	3747,8	14,0	271,9	3461,9	-	-
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status						
Białystok	106428,9	18450,9	74382,6	1864,2	0,0	11731,2
Łomża	28558,2	16693,8	7806,6	0,0	20,0	4037,8
Suwałki	35049,7	20064,3	7669,2	5215,7	114,0	1986,5

Tablica 5/95/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według rodzajów inwestycji (ceny bieżące)

Table 5/95/. Outlays on fixed assets in environmental protection by kind of investments (current prices)

Rodzaje inwestycji	2010	2015	2018	2019	Kind of investments
	w tys. zł in thousand PLN				
Ogółem	257382,5	379700,3	311237,7	328175,3	Total
Wyłącznie:					Exclusively
końca rury	218359,4	317552,6	234659,7	235532,3	end-of-pipe
w tym monitoring	72,5	-	678,4	375,6	of which monitoring
zintegrowane	38475,0	60462,3	78378,9	91661,0	integrated
Łączone (mieszane)	548,1	1685,4	1199,1	982,0	Joint (mixed)
końca rury	450,4	1685,4	1199,1	982,0	end-of-pipe
zintegrowane	97,7	-	-	-	integrated

Tablica 6/96/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według grup inwestorów (ceny bieżące)

Table 6/96/. Outlays on fixed assets in environmental protection by groups of investors (current prices)

Grupy inwestorów	2010	2015	2018	2019	Groups of investors
	w tys. zł in thousand PLN				
Ogółem	257382,5	379700,3	311237,7	328175,3	Total
Przedsiębiorstwa	70249,9	260166,5	105956,9	163832,2	Enterprises
Gminy	183044,7	109750,1	162142,0	138695,7	Gminas
Jednostki budżetowe	4087,9	9783,7	43138,8	25647,4	Budgetary units

Tablica 7/97/. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według sekcji i działów w 2019 r. (ceny bieżące)

Table 7/97/. Outlays on fixed assets in environmental protection and water management by sections and divisions in 2019 (current prices)

Sekcje i działy	Ochrona środowiska Environmental protection		Gospodarka wodna Water management		Sections and divisions
	w tys. zł in thousand PLN	w odsetkach in percent	w tys. zł in thousand PLN	w odsetkach in percent	
Ogółem	328175,3	100,0	81906,9	100,0	Total
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	42416,9	12,9	671,0	0,8	Manufacturing
w tym produkcja artykułów spożywczych	7979,1	2,4	604,0	0,7	of which manufacture of food products
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	61924,0	18,9	365,1	0,4	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	47880,5	14,6	22077,2	27,0	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	35203,1	10,7	17697,0	21,6	of which sewage disposal and treatment
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	11220,9	3,4	-	-	Real estate activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	164278,1	50,1	55672,6	68,0	Public administration and defence; compulsory social security
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	-	-	3121,0	3,8	Human health and social work activities

Tablica 8/98/. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania oraz źródeł finansowania (ceny bieżące)

Table 8/98/. Outlays on fixed assets in water management by directions of investing as well as sources of financing (current prices)

Wyszczególnienie	Ogółem Total	W tym Of which				Specification
		ujęcia i doprowa- dzenia wody water intakes	budowa i modernizacja stacji uzdat- niania wody construction and modern- ization of water treat- ment plants	zbiorniki wodne water reservoirs	regulacja i zabudowa rzek i potoków regulation and management of rivers and streams	
		w tys. zł in thousand PLN				
Ogółem						Total
2010	118033,0	72321,1	38721,2	2441,0	4405,0	
2015	36580,1	23753,7	10379,7	1163,6	1283,1	
2018	115447,6	74532,6	40861,7	52,7	0,6	
2019	81906,9	33778,9	48069,1	52,8	6,1	
Środki własne	37351,1	19640,1	17652,1	52,8	6,1	Own funds
Środki z budżetu:						Funds from the budget:
województwa	3038,0	–	3038,0	–	–	voivodship
gminy (współudział)	4279,7	52,7	4227,0	–	–	gmina (share)
Środki z zagranicy ^a	30534,3	11058,5	19475,8	–	–	Funds from abroad ^a
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	1299,9	92,9	1207,0	–	–	Ecological funds (loans, credits and grants)
Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	5084,3	2615,1	2469,2	–	–	Domestic credits and loans, including bank credits and loans
Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	319,6	319,6	–	–	–	Other funds, including non-financed outlays

a Kredyty zagraniczne, a także środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych i funduszy pomocowych, w tym z Funduszu Spójności (FS) i funduszy strukturalnych, np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), pomocy bilateralnej, ekokonwersji itp.

a Foreign loans as well as non-returnable and repayable funds obtained in frame of international programs and assistance funds, including from the Cohesion Fund (CF) and structural funds, e.g. from the European Regional Development Fund (ERDF), bilateral assistance, eco-conversion, etc.

Tablica 9/99/. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania oraz powiatów (ceny bieżące)

Table 9/99/. Outlays on fixed assets in water management by sources of financing as well as powiats (current prices)

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Środki Funds				Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane) Other funds, including non-financed outlays	
			własne own	z budżetu from the budget						z zagranicy ^a from abroad ^a
				centralnego state	województwa voivodship	gminy (współudział) gmina (share)				
w tys. zł in thousand PLN										
WOJEWÓDZ-TWO	2010	118033,0	46255,8	663,0	10422,2	259,3	33375,7	9311,1	17708,9	37,0
	2015	36580,1	21528,0	279,0	-	1509,2	10854,2	2100,0	212,7	97,0
VOIVODSHIP	2018	115447,6	63454,1	-	1654,0	431,8	36578,4	2917,3	10239,5	172,5
	2019	81906,9	37351,1	-	3038,0	4279,7	30534,3	1299,9	5084,3	319,6
miasta urban areas		35542,5	13966,6	-	3038,0	43,0	17339,7	-	897,2	258,0
wieś rural areas		46364,4	23384,5	-	-	4236,7	13194,6	1299,9	4187,1	61,6
Powiaty Powiats										
Augustowski		5515,2	3814,2	-	-	-	1701,0	-	-	-
miasta urban areas		818,2	818,2	-	-	-	-	-	-	-
wieś rural areas		4697,0	2996,0	-	-	-	1701,0	-	-	-
Białostocki		9680,4	5047,6	-	3038,0	9,7	1569,8	-	-	15,3
miasta urban areas		5751,1	2481,5	-	3038,0	-	231,6	-	-	-
wieś rural areas		3929,3	2566,1	-	-	9,7	1338,2	-	-	15,3
Bielski		7780,9	4502,9	-	-	-	2078,0	-	1200,0	-
miasta urban areas		1099,4	927,9	-	-	-	171,5	-	-	-
wieś rural areas		6681,5	3575,0	-	-	-	1906,5	-	1200,0	-
Grajewski		2764,4	1843,4	-	-	43,0	878,0	-	-	-
miasta urban areas		96,0	53,0	-	-	43,0	-	-	-	-
wieś rural areas		2668,4	1790,4	-	-	-	878,0	-	-	-

a Kredyty zagraniczne, a także środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych i funduszy pomocowych, w tym z Funduszu Spójności (FS) i funduszy strukturalnych, np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), pomocy bilateralnej, ekokonwersji itp.

a Foreign loans as well as non-returnable and repayable funds obtained in frame of international programs and assistance funds, including from the Cohesion Fund (CF) and structural funds, e.g. from the European Regional Development Fund (ERDF), bilateral assistance, eco-conversion, etc.

Tablica 9/99/. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania oraz powiatów (cd.)

Table 9/99/. Outlays on fixed assets in water management by sources of financing as well as powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Środki Funds					Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane) Other funds, including non-financed outlays
		własne own	z budżetu from the budget			z zagranicy ^a from abroad ^a			
			centralnego state	województwa voivodship	gminy (współudział) gmina (share)				
w tys. zł in thousand PLN									
Powiaty (cd.) Powiats (cont.)									
Hajnowski	215,0	215,0	-	-	-	-	-	-	-
miasta urban areas	179,0	179,0	-	-	-	-	-	-	-
wieś rural areas	36,0	36,0	-	-	-	-	-	-	-
Kolneński – wieś rural areas	2379,9	1192,9	-	-	-	1187,0	-	-	-
Łomżyński	9281,4	4656,8	-	-	4227,0	351,3	-	-	46,3
miasta urban areas	36,9	36,9	-	-	-	-	-	-	-
wieś rural areas	9244,5	4619,9	-	-	4227,0	351,3	-	-	46,3
Moniecki	518,3	296,3	-	-	-	222,0	-	-	-
miasta urban areas	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-
wieś rural areas	513,3	291,3	-	-	-	222,0	-	-	-
Siemiatycki – wieś rural areas	1212,0	27,0	-	-	-	1185,0	-	-	-
Sokólski	4944,0	1343,4	-	-	-	2176,5	-	1424,1	-
miasta urban areas	271,4	53,3	-	-	-	218,1	-	-	-
wieś rural areas	4672,6	1290,1	-	-	-	1958,4	-	1424,1	-
Suwalski – wieś rural areas	4574,3	529,6	-	-	-	1274,7	1207,0	1563,0	-

a Kredyty zagraniczne, a także środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych i funduszy pomocowych, w tym z Funduszu Spójności (FS) i funduszy strukturalnych, np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), pomocy bilateralnej, ekokonwersji itp.

a Foreign loans as well as non-returnable and repayable funds obtained in frame of international programs and assistance funds, including from the Cohesion Fund (CF) and structural funds, e.g. from the European Regional Development Fund (ERDF), bilateral assistance, eco-conversion, etc.

Tablica 9/99/. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania oraz powiatów (dok.)

Table 9/99/. Outlays on fixed assets in water management by sources of financing as well as powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Środki Funds					Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane) Other funds, including non-financed outlays
		własne own	z budżetu from the budget			z zagranicy ^a from abroad ^a			
			centralnego state	województwa voivodship	gminy (współudział) gmina (share)				
w tys. zł in thousand PLN									
Powiaty (dok.) Powiats (cont.)									
Wysokomazowiecki	3046,3	1760,9	-	-	-	1192,5	92,9	-	-
miasta urban areas	1286,6	1286,6	-	-	-	-	-	-	-
wieś rural areas	1759,7	474,3	-	-	-	1192,5	92,9	-	-
Zambrowski – wieś rural areas	3995,9	3995,9	-	-	-	-	-	-	-
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status									
Białystok	24334,9	6719,2	-	-	-	16718,5	-	897,2	-
Łomża	728,0	470,0	-	-	-	-	-	-	258,0
Suwałki	936,0	936,0	-	-	-	-	-	-	-

a Kredyty zagraniczne, a także środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach programów międzynarodowych i funduszy pomocowych, w tym z Funduszu Spójności (FS) i funduszy strukturalnych, np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), pomocy bilateralnej, ekokonwersji itp.

a Foreign loans as well as non-returnable and repayable funds obtained in frame of international programs and assistance funds, including from the Cohesion Fund (CF) and structural funds, e.g. from the European Regional Development Fund (ERDF), bilateral assistance, eco-conversion, etc.

Tablica 10/100/. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania oraz powiatów w 2019 r. (ceny bieżące)

Table 10/100/. Outlays on fixed assets in water management by directions of investing as well as powiats in 2019 (current prices)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Ujęcia i doprowadzenia wody Water intakes	Budowa i modernizacja stacji uzdat- niania wody Construction and modern- ization of water treatment plants	Zbiorniki wodne Water reservoirs	Regulacja i zabudowa rzek i potoków Regulation and manage- ment of rivers and streams
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	81906,9	33778,9	48069,1	52,8	6,1
miasta urban areas	35542,5	19268,6	16215,0	52,8	6,1
wieś rural areas	46364,4	14510,3	31854,1	-	-
Powiaty Powiats					
Augustowski	5515,2	647,7	4867,5	-	-
miasta urban areas	818,2	523,7	294,5	-	-
wieś rural areas	4697,0	124,0	4573,0	-	-
Białostocki	9680,4	2779,8	6900,6	-	-
miasta urban areas	5751,1	308,5	5442,6	-	-
wieś rural areas	3929,3	2471,3	1458,0	-	-
Bielski	7780,9	2846,0	4934,9	-	-
miasta urban areas	1099,4	1099,4	-	-	-
wieś rural areas	6681,5	1746,6	4934,9	-	-
Grajewski	2764,4	534,4	2230,0	-	-
miasta urban areas	96,0	96,0	-	-	-
wieś rural areas	2668,4	438,4	2230,0	-	-
Hajnowski	215,0	148,0	67,0	-	-
miasta urban areas	179,0	112,0	67,0	-	-
wieś rural areas	36,0	36,0	-	-	-
Kolneński – wieś rural areas	2379,9	2379,9	-	-	-
Łomżyński	9281,4	4113,1	5168,3	-	-
miasta urban areas	36,9	-	36,9	-	-
wieś rural areas	9244,5	4113,1	5131,4	-	-

Tablica 10/100/. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania oraz powiatów w 2019 r. (dok.)

Table 10/100/. Outlays on fixed assets in water management by directions of investing as well as powiats in 2019 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Ujęcia i doprowadzenia wody Water intakes	Budowa i modernizacja stacji uzdat- niania wody Construction and modern- ization of water treatment plants	Zbiorniki wodne Water reservoirs	Regulacja i zabudowa rzek i potoków Regulation and manage- ment of rivers and streams
Powiaty (dok.) Powiats (cont.)					
Moniecki	518,3	518,3	-	-	-
miasta urban areas	5,0	5,0	-	-	-
wieś rural areas	513,3	513,3	-	-	-
Sejneński – wieś rural areas					
Siemiatycki – wieś rural areas	1212,0	-	1212,0	-	-
Sokółski	4944,0	1891,4	3052,6	-	-
miasta urban areas	271,4	271,4	-	-	-
wieś rural areas	4672,6	1620,0	3052,6	-	-
Suwałski – wieś rural areas	4574,3	178,6	4395,7	-	-
Wysokomazowiecki	3046,3	1853,8	1192,5	-	-
miasta urban areas	1286,6	1286,6	-	-	-
wieś rural areas	1759,7	567,2	1192,5	-	-
Zambrowski – wieś rural areas	3995,9	321,9	3674,0	-	-
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status					
Białystok	24334,9	13902,0	10374,0	52,8	6,1
Łomża	728,0	728,0	-	-	-
Suwałki	936,0	936,0	-	-	-

Tablica 11/101/. Uzyskane efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej według powiatów
Table 11/101/. Tangible effects of environmental protection investments as well as water management by powiats

Wyszczególnienie Specification		Sieć wodociągowa w km Water supply network in km	Sieć kanalizacyjna odprowadzająca w km Sewage network discharging in km		Oczyszczalnie Treatment plants		Indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków Independent wastewater treatment facilities	
			ścieki wastewater	wody (ścieki) opadowe precipitation water	obiekty facilities	przepustowość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 h	obiekty facilities	Przepustowość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 h
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	420,6	198,3	30,4	-	-	273	646
	2015	162,3	89,7	22,3	3	2239	362	1488
	2018	144,0	86,0	63,8	2	1597	95	137
	2019	102,2	69,5	71,1	3	844	165	349
miasta urban areas		36,3	42,0	52,0	1	808	-	-
wieś rural areas		65,9	27,5	19,1	2	36	165	349
Powiaty Powiats								
Augustowski		0,9	0,2	1,8	-	-	-	-
miasta urban areas		0,3	0,2	1,8	-	-	-	-
wieś rural areas		0,6	-	-	-	-	-	-
Białostocki		11,6	20,2	17,9	-	-	1	1
miasta urban areas		2,2	1,6	2,8	-	-	-	-
wieś rural areas		9,4	18,6	15,1	-	-	1	1
Bielski		14,6	6,1	0,6	-	-	-	-
miasta urban areas		1,7	5,3	0,6	-	-	-	-
wieś rural areas		12,9	0,8	-	-	-	-	-
Grajewski		1,4	-	0,6	1	708	66	198
miasta urban areas		1,0	-	-	1	708	-	-
wieś rural areas		0,4	-	0,6	-	-	66	198
Hajnowski		0,3	2,1	-	-	-	-	-
miasta urban areas		0,3	1,7	-	-	-	-	-
wieś rural areas		-	0,4	-	-	-	-	-
Kolneński		22,5	-	1,6	-	-	63	113
miasta urban areas		-	-	1,6	-	-	-	-
wieś rural areas		22,5	-	-	-	-	63	113

Tablica 11/101/. Uzyskane efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej według powiatów (cd.)

Table 11/101/. Tangible effects of environmental protection investments as well as water management by powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć wodociągowa w km Water supply network in km	Sieć kanalizacyjna odprowadzająca w km Sewage network discharging in km		Oczyszczalnie Treatment plants		Indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków Independent wastewater treatment facilities	
		ścieki wastewater	wody (ścieki) opadowe precipitation water	obiekty facilities	przepustowość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 h	obiekty facilities	przepustowość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 h
Powiaty (dok.) Powiats (cont.)							
Łomżyński	10,6	4,8	2,0	-	-	-	-
miasta urban areas	-	0,1	-	-	-	-	-
wieś rural areas	10,6	4,7	2,0	-	-	-	-
Moniecki	-	0,1	-	-	-	29	29
miasta urban areas	-	0,1	-	-	-	-	-
wieś rural areas	-	0,0	-	-	-	29	29
Siemiatycki	-	0,2	1,4	-	-	-	-
miasta urban areas	-	0,2	0,4	-	-	-	-
wieś rural areas	-	-	1,0	-	-	-	-
Sokólski	3,3	0,9	0,9	-	-	-	-
miasta urban areas	1,4	0,9	0,9	-	-	-	-
wieś rural areas	1,9	-	-	-	-	-	-
Suwalski – wieś rural areas	0,8	0,2	-	-	-	-	-
Wysokomazowiecki	5,5	6,8	2,8	2	36	6	8
miasta urban areas	1,9	4,4	2,4	-	-	-	-
wieś rural areas	3,6	2,4	0,4	2	36	6	8
Zambrowski	3,2	0,4	0,4	-	-	-	-
miasta urban areas	-	-	0,4	-	-	-	-
wieś rural areas	3,2	0,4	-	-	-	-	-

Tablica 11/101/. Uzyskane efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej według powiatów (dok.)
Table 11/101/. Tangible effects of environmental protection investments as well as water management by powiat (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sieć wodociągowa w km Water supply network in km	Sieć kanalizacyjna odprowadzająca w km Sewage network discharging in km		Oczyszczalnie Treatment plants		Indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków Independent wastewater treatment facilities	
		ścieki wastewater	wody (ścieki) opadowe precipitation water	obiekty facilities	przepustowość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 h	obiekty facilities	przepustowość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 h
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status							
Białystok	22,8	24,4	31,9	-	-	-	-
Łomża	2,2	2,4	5,9	-	100	-	-
Suwałki	2,5	0,7	3,3	-	-	-	-

Tablica 12/102/. Realizacja inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi
Table 12/102/. Realization of environmental protection and water management investments in rural areas

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Wodociągi zbiorowe Collective water supply network					
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł	139760,7	15396,2	14507,7	13020,6	Outlays on fixed assets (current prices) in thousand PLN
ze środków:					from:
budżetu państwa	248,6	-	-	-	state budget
samorządów gmin	28317,6	6435,8	6344,3	6788,9	gmina budgets
mieszkańców wsi	2316,3	2666,6	2492,8	3352,6	inhabitants of rural areas
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	11911,7	-	496,9	-	environmental protection and water management funds
w tym pożyczki	7913,0	-	234,1	-	of which loans
innych	96966,5 ^a	6293,8 ^{ab}	5173,7 ^{ab}	2879,1 ^{ab}	others
Efekty rzeczowe inwestycji:					Tangible effects of investments:
przyłącza do budynków:					connections to buildings:
w kilometrach	92,5	.	.	.	in kilometres
w sztukach	2451	2214	1474	1500	in units
sieć wodociągowa w km	421,1	134,5	98,4	81,6	water supply network in km
Stacje uzdatniania wody Water treatment stations					
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł	30335,7	3785,9	34752,3	25351,9	Outlays on fixed assets (current prices) in thousand PLN
Obiekty oddane do użytku	3	1	2	1	Facilities completed

a, b Środki z: a – funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, b – Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencji Nieruchomości Rolnych, Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, EkoFunduszu i Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz inne.

a, b Funds from: a – the European Union structural funds, b – the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund, the Agricultural Property Agency, the District Water Supply and Sewerage Enterprise, EkoFundusz and the Regional Water Management Board as well as others.

Tablica 12/102/. Realizacja inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi (cd.)
Table 12/102/. Realization of environmental protection and water management investments
in rural areas (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Kanalizacja zbiorcza Collective sewage network					
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł	59618,4	21875,1	22269,8	19869,6	Outlays on fixed assets (current prices) in thousand PLN
ze środków:					from:
samorządów gmin	16849,3	8340,5	10812,1	14604,7	gmina budgets
mieszkańców wsi	2101,4	1266,2	908,7	2190,7	inhabitants of rural areas
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	18403,9	-	2001,6	736,5	environmental protection and water management funds
w tym pożyczki	10424,2	-	1106,6	736,5	of which loans
innych	22263,8 ^{ab}	12268,4 ^{ab}	8547,4 ^{ab}	2337,7 ^{ab}	others
Efekty rzeczowe inwestycji:					Tangible effects of investments:
zbiorcza sieć kanalizacyjna w km	166,2	57,8	34,7	29,7	collective sewage network in km
przykanaliki do budynków:					building laterals:
w kilometrach	2004,5	.	.	.	in kilometres
w sztukach	1986	1328	641	976	in units
Oczyszczalnie ścieków zbiorcze Collective wastewater treatment plants					
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł	5441,8	9793,7	3364,9	5708,2	Outlays on fixed assets (current prices) in thousand PLN
w tym na modernizację	1956,2	4085,7	3033,0	3120,9	of which for modernization
ze środków:					from:
samorządów gmin	1111,8	2476,1	2837,0	581,4	gmina budgets
mieszkańców wsi	-	651,0	-	-	inhabitants of rural areas
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	2942,6	432,0	-	1941,2	environmental protection and water management funds
w tym pożyczki	-	432,0	-	1941,2	of which loans
innych	1387,4 ^{ab}	6234,6 ^{ab}	527,9 ^a	3185,6 ^a	others
Efekty rzeczowe inwestycji:					Tangible effects of investments:
oczyszczalnie:					treatment plants:
obiekty	4	13	1	1	facilities
przepustowość w m ³ /dobę	77,0	315,0	9,0	33,8	capacity in m ³ /24 h

a, b Środki z: a – funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, b – Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencji Nieruchomości Rolnych, Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, EkoFunduszu i Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz inne.

a, b Funds from: a – the European Union structural funds, b – the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund, the Agricultural Property Agency, the District Water Supply and Sewerage Enterprise, EkoFundusz and the Regional Water Management Board as well as others.

Tablica 12/102/. Realizacja inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi (dok.)
Table 12/102/. Realization of environmental protection and water management investments
in rural areas (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków^a Individual rural wastewater treatment facilities^a					
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł	9539,5	5901,4	6302,2	4043,6	Outlays on fixed assets (current prices) in thousand PLN
ze środków:					from:
budżetu państwa	10,0	–	–		state budget
samorządów gmin	3791,9	1064,2	1059,4	673,3	gmina budgets
mieszkańców wsi	1537,0	1916,0	3475,9	3204,6	inhabitants of rural areas
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	475,0	348,8	5,0	20,0	environmental protection and water management funds
w tym pożyczki	464,5	348,8	–	–	of which loans
innych	3725,6 ^b	2572,4 ^b	1761,9 ^b	145,7 ^b	others
Obiekty oddane do użytku	951	806	532	444	Facilities completed
Składowiska odpadów Waste landfills					
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł	1177,0	1277,0	–	–	Outlays on fixed assets (current prices) in thousand PLN
ze środków:					from:
samorządów gmin	832,0	200,7	–	–	gmina budgets
innych	345,0 ^b	1076,3 ^b	–	–	others
Efekty rzeczowe inwestycji:					Tangible effects of investments:
składowiska:					waste landfills:
obiekty	–	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	–	–	–	–	area in ha

a Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nieodprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku), domowego, obiektu usługowego lub użyteczności publicznej itp., o przepustowości nieprzekraczającej 5 m³/dobę lub 25 RLM. b Środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Appliances for domestic wastewater treatment not transported to collective sewage system, built for the purpose of farm(s), household(s), a service facility or a general purpose public building, etc. with capacity below 5m³/24 h or 25 RLM. b Funds from the European Union structural funds

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

Tablica 13/103/. Komercyjne kredyty^a proekologiczne udzielone przez Bank Ochrony Środowiska S.A.
Table 13/103/. Commercial pro-ecological loans^a granted by the Bank for Environmental Protection

Kierunki przeznaczenia	Liczba Number		Wartość w tys. zł Amount in thousand PLN		Directions of destination
	2018	2019	2018	2019	
Ogółem	23	48	24100,0	42287,3	Total
Ochrona powietrza	20	46	6412,4	34573,0	Air protection
Ochrona wód	1	–	16500,0	–	Water protection
Ochrona powierzchni ziemi	–	2	–	7714,3	Land area protection
Gospodarka wodna	2	–	1187,5	–	Water management

a Kredyty ze środków własnych Banku na przedsięwzięcia termomodernizacyjne i kredyty na zakup urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska, kredyty we współpracy z EBI (Europejski Bank Inwestycyjny), CEB (Bank Rozwoju Rady Europy), KfW (Grupa bankowa „Kreditanstalt für Wiederaufbau”).

Źródło: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.

a Credits from Bank's own funds for thermo-modernisation undertakings and credits for the purchase of goods and appliances for environmental protection purposes, credits in cooperation with EBI (European Investment Bank), CEB (Council of Europe Development Bank), KfW (Bank group “Kreditanstalt für Wiederaufbau”).

Source: data of Bank for Environmental Protection.

Tablica 14/104/. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – wpływy i wydatki
Table 14/104/. Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund – incomes and expenditure

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w tys. zł in thousand PLN				
Stan środków na początku roku	73112,3	81769,6	86848,6	89766,9	Funds at the beginning of the year
Wpływy	14109,1	13793,1	13947,8	9638,2	Incomes
Z tytułu: opłat	10189,6	9710,5	10178,7	6201,3	Due to: payments
kar	39,3	55,8	24,7	23,3	finances
Przychody finansowe i inne	3880,2	4026,8	3744,4	3413,6	Financial and other revenues
Wydatki	11401,0	12239,5	11029,5	7854,4	Expenditures
w tym na:					of which for:
Dotacje	5527,4	6878,8	5833,1	2041,4	Grants
Umorzenia pożyczek i kredytów ze środków funduszu	1154,3	.	.	.	Redemption of loans and credits from the fund
Koszty działalności operacyjnej	4575,9	5215,9	5004,9	5526,4	Costs of operating activity
Stan środków na koniec roku	75820,4	83323,2	89766,9	91550,7	Funds at the end of the year

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Tablica 15/105/. Gospodarowanie powiatowymi i gminnymi środkami z tytułu ochrony środowiska i gospodarki wodnej – wpływy i wydatki

Table 15/105/. Management of the powiat and the gmina environmental protection and water management funds – incomes and expenditure

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w tys. zł in thousand PLN				
Powiatowe Powiat					
Stan środków na początku roku	2654,6	1082,1	1590,3	1395,0	Funds at the beginning of the year
Wpływy	2645,8	2519,7	2672,1	1728,8	Incomes
Z tytułu opłat i kar	2643,7	2519,7	2672,1	1728,8	Due to payments and fines
Inne	2,1	-	-	-	Others
Wydatki	3348,6	2581,3	2867,4	1816,2	Expenditures
na:					for:
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	219,3	1144,9	297,8	378,4	Wastewater management and protection of water
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	939,3	460,8	758,0	344,3	Protection of air and climate
Gospodarkę odpadami	150,9	2,4	16,9	84,2	Waste management
Pozostałe dziedziny	2039,1	973,1	1794,7	1009,3	Other domains
Stan środków na koniec roku	1951,8	1020,5	1395,0	1307,6	Funds at the end of the year
Gminne Gmina					
Stan środków na początku roku	11104,2	7752,2	9200,2	5555,1	Funds at the beginning of the year
Wpływy	15023,0	11314,6	8986,1	7282,3	Incomes
Z tytułu opłat i kar	14999,4	11276,7	8954,7	7277,5	Due to payments and fines
Inne	23,6	37,9	31,4	4,8	Others
Wydatki	20549,7	11473,2	12213,2	8597,8	Expenditures
na:					for:
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	9846,5	7668,0	8228,9	4679,9	Wastewater management and protection of water
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	2760,0	205,2	541,3	1641,9	Protection of air and climate
Gospodarkę odpadami	2580,2	335,4	1334,0	228,5	Waste management
Pozostałe dziedziny	5330,8	3053,4	2083,8	2031,0	Other domains
Inne wydatki	32,3	211,2	25,1	16,4	Other expenditures
Stan środków na koniec roku	5577,5	7593,5	5973,1	4239,7	Funds at the end of the year

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Tablica 16/106/. Gromadzenie i wykorzystanie środków pieniężnych z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych

Table 16/106/. Accumulation and use of money on account of the protection of agricultural and forest land

Wyszczególnienie	2015	2018	2019	Specification
Wpływy i wydatki w tys. zł Incomes and expenditures in thousand PLN				
Stan środków na początku roku	1612,3	1622,5	1619,2	Funds at the beginning of the year
Wpływy	1430,8	1912,7	2152,3	Incomes
Wydatki	1347,4	1916,1	1374,3	Expenditures
na:				for:
użyźnianie i ulepszanie gleb, usuwanie kamieni, odkrzaczanie	372,1	181,5	219,9	soil fertilisation and improvement, removal of stones and bushes
budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych	975,2	1734,3	1134,4	construction and modernisation of access roads to agricultural lands
pozostałe	0,0	0,4	20,0	other
Stan środków na koniec roku	1695,7	1619,2	2397,1	Funds at the end of the year
Zrealizowane prace i przedsięwzięcia Completed works and undertakings				
Użyźnianie i ulepszanie gleb, usuwanie kamieni, odkrzaczanie w ha	-	338	-	Soil fertilisation and improvement, removal of stones and bushes in ha
Budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych w km	29	21	15	Construction and modernisation of access roads to agricultural lands in km

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

Tablica 17/107/. Opłaty za korzystanie ze środowiska i inne wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną oraz ich redystrybucja

Table 17/107/. Payments for using the environment and other incomes for environmental protection and water management as well as their redistribution

Wyszczególnienie	2018		2019		Specification
	w tys. zł	in thousand PLN			
Stan środków na początku roku	2350,0		186,8		Funds at the beginning of the year
Wpływy	24715,8		17883,4		Incomes
Z tytułu opłat za:					Due to payments:
pobór wód	5417,1		14,8		water withdrawal
wprowadzanie ścieków	3016,3		20,9		releasing wastewater
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	8677,0		8035,4		protection of air and climate
emisję CO ₂	392,9		419,4		emissions of CO ₂
gospodarkę odpadami	6130,4		7867,0		waste management
Inne ^a	1082,1		1525,8		Other ^a

a Między innymi z tytułu: odsetek za przeterminowane wpłaty opłat, odzyskanych kosztów postępowań egzekucyjnych, błędnych wpłat podlegających zwrotowi; nie obejmuje kar.

a Due to, among others: interest rates for expired payments, interest rates of bank accounts, recovered costs of enforcement proceedings, incorrect payments subject to repayment, fines not included.

Tablica 17/107/. Opłaty za korzystanie ze środowiska i inne wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną oraz ich redystrybucja (dok.)
Table 17/107/. Payments for using the environment and other incomes for environmental protection and water management as well as their redistribution (cont.)

Wyszczególnienie	2018	2019	Specification
	w tys. zł in thousand PLN		
Wydatki	26903,1	17932,5	Expenditures
Na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej:			For environmental protection and water management funds
wojewódzki	10062,8	6201,3	voivodship
Narodowy	5647,8	3529,5	National
Do budżetu:			To budget:
gminnego	7962,1	6018,4	gmina
powiatowego	2658,0	1715,6	powiat
Inne	572,4	467,7	Other
Stan środków na koniec roku	162,7	137,6	Funds at the end of the year

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Tablica 18/108/. Wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną z tytułu kar oraz ich redystrybucja
Table 18/108/. Incomes for environmental protection and water management funds from fines as well as their redistribution

Wyszczególnienie	2015	2018	2019	Specification
	w tys. zł in thousand PLN			
Ogółem				Total
wymierzono	1623,9	682,3	341,7	awarded
wpłynęło	376,3	373,8	256,7	received
w tym z tytułu kar za przekroczenie:				of which due to fines for transgress of:
warunków wprowadzania ścieków do wód lub ziemi:				conditions of releasing wastewater into water or the ground:
wymierzono	84,3	455,0	-	awarded
wpłynęło	5,6	196,9	26,6	received
dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza:				total acceptable emission of air pollutants
wymierzono	14,5	51,9	31,2	awarded
wpłynęło	31,9	-	12,5	received

Tablica 18/108/. Wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną z tytułu kar oraz ich redystrybucja (dok.)

Table 18/108/. Incomes for environmental protection and water management funds from fines as well as their redistribution (cont.)

Wyszczególnienie	2015	2018	2019	Specification
	w tys. zł in thousand PLN			
Z ogółem przekazano				Of total transferred
na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej:				for environmental protection and water management funds:
wojewódzki	14,3	15,6	19,3	voivodship
Narodowy	276,8	117,4	88,5	National
do budżetów:				to budgets:
gminnych	7,9	11,7	10,6	gmina
powiatowych	3,9	4,6	5,3	powiat
Państwa	73,5	45,0	99,3	state

Źródło: w zakresie wpływów – dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w zakresie redystrybucji – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: in regard to incomes – data of the Inspectorate for Chief Inspectorate of Environmental Protection; in regard to redistribution – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Tablica 19/109/. Wykorzystanie środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Table 19/109/. Use of resources of Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund

Kierunki inwestowania	2010	2015	2018	2019	Directions of investing
	w tys. zł in thousand PLN				
Ogółem	64104,7	39574,5	34156,6	22293,3	Total
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	47804,6	10078,7	16692,4	15774,8	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	7184,8	7528,8	9483,9	4208,7	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	5882,7	18349,5	5152,2	416,6	Waste management
Pozostałe dziedziny	3232,5	3617,4	2828,1	1893,2	Other domains

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Leśnictwo i łowiectwo

Forestry and hunting

Tablica 1/110/. Powierzchnia gruntów leśnych i przeznaczonych do zalesienia
Stan w dniu 31 grudnia

Table 1/110/. Forest land and land designated for afforestation
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Grunty leśne Forest land						Grunty nieleśne przeznaczone do zalesienia Non-forest land intended for afforestation
	ogółem grand total	lasy forest				grunty związane z gospodarką leśną land connected with silvi- culture	
		razem total	grunty area				
			zalesione wooded	niezalesione non-wooded			
		w ha	in ha				
OGÓŁEM	2010	626157	616206	607701	8505	9951	60
TOTAL	2015	630864	620904	609622	11282	9960	17
	2018	635073	625030	611888	13142	10043	3
	2019	633856	623877	610437	13440	9979	7
Lasy publiczne	2010	427149	417204	412718	4486	9945	60
Public forests	2015	427764	417810	412094	5716	9953	17
	2018	428518	418478	411710	6768	10040	3
	2019	428851	418875	411950	6926	9976	7
własność: owned by:							
Skarbu Państwa State Treasury		427097	417127	410253	6874	9971	7
w tym w zarządzie: of which managed by:							
Lasów Państwowych the State Forests		390908	381338	374903	6435	9570	7
parków narodowych national parks		33350	32960	32553	407	390	-
Gmina ^a Gmina ^a		1481	1475	1424	51	5	.
Innych jednostek publicznych Other public units		273	273	273	1	-	-
Lasy prywatne	2010	199008	199002	194983	4019	6	.
Private forests	2015	203100	203094	197529	5565	6	.
	2018	206555	206552	200178	6374	3	.
	2019	205004	205001	198487	6514	3	.

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
 a Concern also gminas having the status of cities with powiat status.

**Tablica 2/111/. Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów i gmin w 2019 r.
Stan w dniu 31 grudnia**
Table 2/111/. Forest land and forest cover by powiats and gminas in 2019
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia gruntów leśnych w ha Forest land in ha							Lesistość w % Forest cover in %
	ogółem grand total		publicznych public				prywat- nych private	
	ogółem grand total	w tym lasy of which forests	razem total	w tym Skarbu Państwa of which State Treasury				
				razem total	w tym w zarządzie of which manager by			
			Lasów Państwo- wych the State Forests		parków narodo- wych national parks			
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	633856	623877	428851	427097	390908	33350	205004	30,9
POWIAT AUGUSTOWSKI	78570	76600	67874	67623	66679	797	10696	46,2
Gmina miejska Urban gmina								
Augustów	2969	2868	2725	2646	2632	-	244	35,4
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
Lipsk	4271	4251	1167	1073	1050	18	3104	23,1
Gminy wiejskie Rural gminas								
Augustów	8619	8409	7730	7729	7712	-	889	31,5
Bargłów Kościelny	2553	2536	1004	1002	1001	1	1549	13,5
Nowinka	12942	12579	12322	12319	11640	680	620	61,6
Płaska	31768	30827	30984	30981	30886	-	784	82,7
Sztabin	15447	15130	11941	11871	11759	98	3506	41,7
POWIAT BIAŁOSTOCKI	119752	117565	90243	89985	88841	93	29509	39,5
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Choroszcz	2719	2707	861	856	788	14	1858	16,5
Czarna Białostocka	15802	15329	15358	15342	15340	-	444	74,3
Łapy	1715	1714	39	37	28	7	1676	13,4
Michałow	16711	16410	14195	14122	13702	-	2516	40,0
Supraśl	13052	12694	11981	11942	11921	-	1071	67,3
Suraj	1070	1065	376	372	315	28	694	13,9
Tykocin	5540	5466	2732	2720	2684	-	2808	26,4
Wasilków	6094	5968	5270	5257	5231	-	824	46,9
Zabłudów	11157	11040	7030	7003	6900	-	4127	32,5

Tablica 2/111/. Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 2/111/. Forest land and forest cover by powiats and gminas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia gruntów leśnych w ha Forest land in ha						Lesistość w % Forest cover in %	
	ogółem grand total		publicznych public			prywat- nych private		
	ogółem grand total	w tym lasy of which forests	razem total	w tym Skarbu Państwa of which State Treasury				
				razem total	w tym w zarządzie of which manager by			
				Lasów Państwo- wych the State Forests	parków nardo- wych national parks			
POWIAT BIAŁOSTOCKI (dok.) (cont.)								
Gminy wiejskie Rural gminas								
Dobrzyniewo Duże	5888	5769	4286	4279	4258	-	1602	35,8
Gródek	27240	26706	24038	24008	23778	-	3202	62,1
Juchnowiec Kościelny	2725	2721	484	472	405	-	2241	15,8
Poświętne	3318	3278	2007	2004	2002	-	1311	28,6
Turośń Kościelna	3285	3272	1078	1070	993	44	2207	23,4
Zawady	3437	3426	509	500	499	-	2928	30,5
POWIAT BIELSKI	28736	28514	11557	11477	11309	-	17178	20,6
Gminy miejskie Urban gminas								
Bielsk Podlaski	45	44	1	1	1	-	44	1,6
Brańsk	920	918	145	145	144	-	775	28,3
Gminy wiejskie Rural gminas								
Bielsk Podlaski	9384	9302	4607	4561	4526	-	4777	21,6
Boćki	5067	5039	1458	1456	1367	-	3609	21,7
Brańsk	3548	3542	658	655	655	-	2890	15,6
Orla	2368	2358	1251	1247	1214	-	1118	14,7
Rudka	2775	2703	2095	2093	2093	-	679	38,5
Wyszki	4628	4608	1342	1321	1310	-	3286	22,3
POWIAT GRAJEWSKI	22302	22048	13464	13353	11404	1818	8838	22,8
Gmina miejska Urban gmina								
Grajewo	80	79	51	33	33	-	29	4,2
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Rajgród	5967	5883	4280	4264	3224	911	1686	28,4
Szczuczyn	1858	1843	689	687	687	-	1169	15,9

Tablica 2/111/. Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 2/111/. Forest land and forest cover by powiats and gminas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia gruntów leśnych w ha Forest land in ha						prywat- nych private	Lesistość w % Forest cover in %
	ogółem grand total		publicznych public					
	ogółem grand total	w tym lasy of which forests	razem total	w tym Skarbu Państwa of which State Treasury				
				razem total	w tym w zarządzie of which manager by			
			Lasów Państwo- wych the State Forests		parków narodo- wych national parks			
POWIAT GRAJEWSKI (dok.) (cont.)								
Gminy wiejskie Rural gminas								
Grajewo	9863	9755	6356	6318	5749	568	3507	31,6
Radziłów	1907	1904	523	487	147	340	1384	9,5
Wąsosz	2627	2584	1564	1564	1564	-	1063	21,9
POWIAT HAJNOWSKI	88565	86927	76522	76318	65990	9974	12043	53,5
Gmina miejska Urban gmina								
Hajnówka	104	85	81	67	66	-	23	4,0
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
Kleszczele	6529	6480	4208	4191	4134	-	2321	45,3
Gminy wiejskie Rural gminas								
Białowieża	18113	17779	18077	18077	12305	5770	36	87,5
Czeremcha	5365	5295	3921	3890	3863	-	1444	54,7
Czyże	1392	1388	348	343	317	-	1044	10,3
Dubicze Cerkiewne	8253	8148	5936	5918	5899	-	2317	53,8
Hajnówka	16970	16577	16549	16547	16536	-	421	56,6
Narew	8719	8622	6058	6010	5908	-	2661	35,7
Narewka	23121	22553	21345	21275	16961	4204	1776	66,5
POWIAT KOLNEŃSKI	21128	20926	9589	9557	9540	-	11539	22,3
Gmina miejska Urban gmina								
Kolno	125	125	3	-	-	-	122	5,0
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
Stawiski	3391	3375	908	905	905	-	2483	20,4

Tablica 2/111/. Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 2/111/. Forest land and forest cover by powiats and gminas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia gruntów leśnych w ha Forest land in ha							Lesistość w % Forest cover in %
	ogółem grand total		publicznych public				prywat- nych private	
	ogółem grand total	w tym lasy of which forests	razem total	w tym Skarbu Państwa of which State Treasury				
				razem total	w tym w zarządzie of which manager by			
			Lasów Państwo- wych the State Forests		parków nardo- wych national parks			
POWIAT KOLNEŃSKI (dok.) (cont.)								
Gminy wiejskie Rural gminas								
Grabowo	2778	2776	225	221	221	-	2553	21,6
Kolno	6351	6289	2962	2954	2943	-	3389	22,3
Mały Płock	2985	2961	1216	1214	1207	-	1769	21,2
Turośl	5498	5399	4275	4263	4263	-	1223	27,2
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	31204	30941	13066	13013	12992	-	18138	22,8
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Jedwabne	2825	2824	153	153	153	-	2671	17,7
Nowogród	2414	2404	663	643	638	-	1751	23,7
Gminy wiejskie Rural gminas								
Łomża	3646	3632	1185	1160	1158	-	2461	17,5
Miastkowo	3634	3597	2010	2010	2008	-	1624	31,3
Piątnica	4321	4304	1435	1435	1431	-	2886	19,6
Przytuły	1155	1154	105	104	103	-	1050	16,2
Śniadowo	2789	2788	47	47	46	-	2742	17,1
Wizna	1369	1368	99	98	98	-	1270	10,3
Zbójna	9051	8870	7368	7362	7357	-	1683	47,7
POWIAT MONIECKI	29016	28866	15318	15200	3404	11773	13698	20,9
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Goniądz	11987	11901	8731	8674	588	8085	3256	31,6
Knyszyn	4294	4237	2201	2195	2174	-	2093	33,3
Mońki	2029	2028	127	102	102	-	1902	12,6

Tablica 2/111/. Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 2/111/. Forest land and forest cover by powiats and gminas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia gruntów leśnych w ha Forest land in ha							Lesistość w % Forest cover in %
	ogółem grand total		publicznych public				prywat- nych private	
	ogółem grand total	w tym lasy of which forests	razem total	w tym Skarbu Państwa of which State Treasury				
				razem total	w tym w zarządzie of which manager by			
			Lasów Państwo- wych the State Forests		parków nardo- wych national parks			
POWIAT MONIECKI (dok.) (cont.)								
Gminy wiejskie Rural gminas								
Jasionówka	1282	1281	113	109	109	-	1169	13,2
Jaświły	1268	1266	116	111	108	3	1152	7,2
Krypno	1150	1148	197	195	195	-	953	10,2
Trzcianne	7005	7005	3832	3814	128	3686	3173	21,1
POWIAT SEJNEŃSKI	36774	35927	31332	31317	27057	4248	5442	42,0
Gmina miejska Urban gmina								
Sejny	6	6	0	0	0	-	6	1,4
Gminy wiejskie Rural gminas								
Giby	25232	24543	24249	24247	20681	3566	983	75,9
Krasnopol	3908	3859	2494	2489	1806	683	1414	22,5
Puńsk	1563	1552	586	583	582	-	977	11,2
Sejny	6064	5967	4002	3998	3988	-	2062	27,4
POWIAT SIEMIATYCKI	51207	50570	27398	27248	26664	-	23809	34,6
Gmina miejska Urban gmina								
Siemiatycze	957	952	32	20	15	-	925	26,3
Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
Drohiczyn	2331	2326	371	359	351	-	1960	11,2

Tablica 2/111/. Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 2/111/. Forest land and forest cover by powiats and gminas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia gruntów leśnych w ha Forest land in ha						Lesistość w % Forest cover in %	
	ogółem grand total		publicznych public			prywat- nych private		
	ogółem grand total	w tym lasy of which forests	razem total	w tym Skarbu Państwa of which State Treasury				
				razem total	w tym w zarządzie of which manager by			
				Lasów Państwo- wych the State Forests	parków nardo- wych national parks			
POWIAT SIEMIATYCKI (dok.) (cont.)								
Gminy wiejskie Rural gminas								
Dziadkowice	4085	4058	1615	1608	1608	-	2470	35,0
Grodzisk	6154	6027	3930	3930	3929	-	2224	29,7
Mielnik	13019	12803	9566	9484	9413	-	3453	65,2
Milejczyce	6494	6465	2605	2591	2519	-	3889	42,7
Nurzec-Stacja	10082	9888	7462	7453	7087	-	2620	46,0
Perlejewo	2159	2156	248	248	245	-	1911	20,2
Siemiatycze	5925	5894	1568	1556	1498	-	4357	26,0
POWIAT SOKÓLSKI	53622	52842	36577	36453	35763	517	17045	25,7
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Dąbrowa Białostocka	4227	4181	2520	2458	1939	516	1708	15,8
Krynki	8343	8203	7133	7116	7101	-	1210	49,4
Sokółka	6645	6583	3332	3328	3257	-	3314	21,0
Suchowola	2732	2719	621	620	617	1	2111	10,6
Gminy wiejskie Rural gminas								
Janów	6937	6790	6125	6120	6120	-	813	32,7
Korycin	882	882	18	16	15	-	864	7,5
Kuźnica	3435	3423	1214	1205	1197	-	2221	25,7
Nowy Dwór	1917	1912	617	613	606	-	1301	15,8
Sidra	3373	3364	1446	1436	1426	-	1927	19,3
Szudziałowo	15129	14786	13553	13542	13486	-	1576	49,0

Tablica 2/111/. Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 2/111/. Forest land and forest cover by powiats and gminas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia gruntów leśnych w ha Forest land in ha							Lesistość w % Forest cover in %
	ogółem grand total		publicznych public				prywat- nych private	
	ogółem grand total	w tym lasy of which forests	razem total	w tym Skarbu Państwa of which State Treasury				
				razem total	w tym w zarządzie of which manager by			
			Lasów Państwo- wych the State Forests		parków nardo- wych national parks			
POWIAT SUWALSKI	23641	23299	15777	15722	11452	4129	7864	17,8
Gminy wiejskie Rural gminas								
Bakałarzewo	1747	1729	849	845	843	-	898	14,1
Filipów	1395	1393	236	232	213	-	1159	9,2
Jeleniewo	1433	1428	409	408	406	-	1024	10,9
Przerośl	1926	1909	936	936	859	-	991	15,4
Raczki	2796	2735	2316	2303	2289	-	480	19,2
Rutka-Tartak	2656	2618	1877	1869	1869	-	778	25,3
Suwałki	7855	7688	6858	6847	2712	4129	997	29,1
Szypliszki	2144	2120	1309	1296	1295	-	834	13,6
Wiżajny	1690	1678	987	987	967	-	702	15,0
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI	24460	24362	5091	5059	5049	-	19369	18,9
Gmina miejska Urban gmina								
Wysokie Mazowieckie	253	253	13	13	13	-	240	16,6
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
Ciechanowiec	5697	5668	1580	1567	1563	-	4117	28,2
Czyżew	961	960	103	96	96	-	858	7,4
Szepietowo	2658	2620	1486	1485	1482	-	1172	17,3
Gminy wiejskie Rural gminas								
Klukowo	1150	1150	25	24	23	-	1125	9,3
Kobylin-Borzymy	2139	2139	0	0	-	-	2139	17,9
Kulesze Kościelne	3058	3058	56	51	51	-	3002	26,5
Nowe Piekuty	1731	1730	188	187	187	-	1543	15,8
Sokoły	3061	3059	170	166	165	-	2891	19,7
Wysokie Mazowieckie	3751	3723	1469	1469	1469	-	2282	22,4

Tablica 2/111/. Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów i gmin w 2019 r. (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia
Table 2/111/. Forest land and forest cover by powiats and gminas in 2019 (cont.)
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia gruntów leśnych w ha Forest land in ha							Lesistość w % Forest cover in %
	ogółem grand total		publicznych public				prywat- nych private	
	ogółem grand total	w tym lasy of which forests	razem total	w tym Skarbu Państwa of which State Treasury				
				razem total	w tym w zarządzie of which managed by			
			Lasów Państwo- wych the State Forests		parków nardo- wych national parks			
POWIAT ZAMBROWSKI	22056	21750	12523	12503	12497	-	9533	29,7
Gmina miejska Urban gmina								
Zambrów	18	18	4	3	3	-	14	1,0
Gminy wiejskie Rural gminas								
Kołaki Kościelne	1843	1843	123	123	123	-	1720	25,0
Rutki	3650	3638	881	872	867	-	2769	18,2
Szumowo	3320	3300	1073	1069	1069	-	2247	23,4
Zambrów	13225	12951	10442	10436	10435	-	2783	43,3
MIASTA NA PRAWACH POWIATU CITIES WITH POWIAT STATUS								
Białystok	1886	1838	1686	1456	1453	-	200	18,0
Łomża	33	33	11	-	-	-	22	1,0
Suwałki	904	868	823	812	812	-	81	13,3

Uwaga do tablic 3–8

Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2015–2019 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej (zostały przeliczone na powierzchnię lasów poszczególnych kategorii własności podaną przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na 31 grudnia 2018 r.). W związku ze zmienionym podejściem do obliczeń poszczególne dane mogą różnić się w niewielkim stopniu między sobą.

Note to tables 3–8

Data prepared on the basis of The National Forest Inventory conducted in 2015–2019 by the Bureau for Forest Management and Geodesy (they were converted to forest areas of individual ownership categories specified by Statistics Poland as of 31 December 2018). Due to the changed approach to calculations, individual data may differ slightly.

Tablica 3/112/. Powierzchnia lasów według wieku drzewostanów
Table 3/112/. Forest land by age of stand

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^a i o budowie przerębowej in re-stocking class ^a and of a selection structure
			w klasie wieku by age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej) and more)		
Ogółem Total	625030	95,7	9,0	14,5	28,1	22,4	13,8	6,8	1,0	
Lasy publiczne Public forests	418478	96,7	9,2	13,4	26,1	20,8	16,2	9,5	1,3	
w tym w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	381022	96,7	9,5	13,9	26,1	20,7	16,1	8,8	1,5	
Lasy prywatne Private forests	206552	93,6	8,6	16,6	32,1	25,7	8,8	1,4	0,4	

a łącznie z klasą do odnowienia.

a Including class for restocking.

Tablica 4/113/. Powierzchnia lasów według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie
Table 4/113/. Forest land by dominant species in stand

Gatunki drzew	Ogółem Grand total		Lasy publiczne Public forests		Lasy prywatne Private forests	Species of trees
			razem total	w tym w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests		
	w tys. ha in thousand ha	w odsetkach in percent				
Ogółem	625,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
Drzewa iglaste	417,0	66,6	69,0	71,3	62,0	Coniferous trees
w tym:						of which:
sosna	345,8	55,1	55,6	57,7	54,6	pine
świerk	67,9	10,9	12,9	13,0	6,8	spruce
Drzewa liściaste	208,0	33,4	31,0	28,7	38,0	Broadleaved trees
w tym:						of which:
dąb	41,0	6,6	8,0	8,6	3,6	oak
grab	15,5	2,5	3,1	2,9	1,3	hornbeam
brzoza	56,0	9,0	7,1	7,1	12,7	birch
olsza	71,3	11,4	9,3	8,5	15,7	alder
osika	9,0	1,4	0,6	0,5	3,2	aspen

Tablica 5/114/. Zasoby drzewne na pniu według wieku drzewostanów
Table 5/114/. Growing stock of standing wood by age class of tree stands

Wyszczególnienie Specification	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a grand total timber in hm ³	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowienia ^c i o budowie przerobowej in re-stocking class ^c and of a selection structure	prze- stoje ^b hold- -over trees ^b
			w klasie wieku by age group							
			I (1–20 lat years)	II (21– 40)	III (41– 60)	IV (61–80)	V (81– –100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej and more)		
Ogółem Total	183,4	99,8	1,0	8,9	29,2	27,3	19,6	11,3	0,9	1,6
Lasy publiczne Public forests	128,4	99,9	0,7	8,3	25,9	24,2	22,5	15,3	1,2	1,9
w tym w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	115,8	99,8	0,8	8,5	26,2	24,3	23,1	14,1	1,3	1,5
Lasy prywatne Private forests	55,0	99,7	1,8	10,5	37,2	34,4	12,8	2,0	0,2	0,8

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.
a Over bark. b Trees not felled in the assumed troughfell order. c Including class for restocking.

Tablica 6/115/. Zasoby drzewne na pniu według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie
Table 6/115/. Growing stock of standing wood by dominant species

Gatunki drzew	Ogółem grubizna brutto ^a Gross grand total timber ^a		W tym Of which		Species of trees
			lasy w zarządzie Lasów Państwowych forests managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w hm ³ in hm ³	w odsetkach in percent			
Ogółem	183,4	100,0	100,0	100,0	Total
Drzewa iglaste	133,7	72,8	77,0	67,6	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	114,8	62,5	64,6	62,0	pine
świerk	18,3	10,0	12,1	5,1	spruce

a W korze.
a Over bark.

Tablica 6/115/. Zasoby drzewne na pniu według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie (dok.)

Table 6/115/. Growing stock of standing wood by dominant species (cont.)

Gatunki drzew	Ogółem grubizna brutto ^a Gross grand total timber ^a		W tym Of which		Species of trees
			lasy w zarządzie Lasów Państwowych forests managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w hm ³ in hm ³	w odsetkach in percent			
Drzewa liściaste	49,7	27,2	23,0	32,4	Broadleaved trees
w tym:					of which:
dąb	7,9	4,3	5,9	1,6	oak
grab	4,4	2,4	3,0	0,7	hornbeam
brzoza	12,4	6,8	5,4	9,6	birch
olsza	19,9	10,9	7,7	16,0	alder
osika	2,5	1,4	0,4	3,4	aspen

a W korze.

a Over bark.

Tablica 7/116/. Zasobność i przeciętny wiek drzewostanów według gatunków panujących (przeważających)

Table 7/116/. Resources and average age of tree stand by dominant species

Gatunki drzew	Zasobność – grubizna brutto ^a na 1 ha powierzchni zalesionej w m ³ Resources of gross timber ^a per 1 ha of forest area in m ³	Przeciętny wiek drzewostanów w latach Average age of tree stands in years	Species of trees
Ogółem	293	57	Total
Drzewa iglaste	321	59	Coniferous trees
w tym:			of which:
sosna	332	61	pine
świerk	270	51	spruce
Drzewa liściaste	239	53	Broadleaved trees
w tym:			of which:
dąb	193	51	oak
grab	287	68	hornbeam
brzoza	222	50	birch
olsza	279	52	alder
osika	281	49	aspen

a W korze.

a Over bark.

Tablica 8/117/. Powierzchnia lasów według typów siedliskowych lasu
Table 8/117/. Forest land by forest habitat types

Wyszczególnienie	Ogółem Total	W tym w zarządzie Lasów Państwowych Of which managed by the State Forests	Specification
W hektarach		In hectares	
Ogółem	625030	381022	Total
Bory	96735	59250	Coniferous forests
Bory mieszane	236090	139076	Coniferous forests mixed
Lasy	120567	80843	Forests
Lasy mieszane	171638	101853	Mixed forests
W odsetkach		In percent	
Ogółem	100,0	100,0	Total
Bory	15,5	15,6	Coniferous forests
Bory mieszane	37,7	36,5	Coniferous forests mixed
Lasy	19,3	21,2	Forests
Lasy mieszane	27,5	26,7	Mixed forests

Tablica 9/118/. Powierzchnia Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe
Stan w dniu 31 grudnia
Table 9/118/. Area of the State Forests National Forest Holding – State Forests
As of 31 December

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w ha in ha				
OGÓŁEM	401749	401765	402006	402222	TOTAL
Grunty leśne	389300	390014	390662	390908	Forest land
Zalesione	375806	375218	374734	374903	Wooded
Niezalesione	3916	5237	6287	6435	Non-wooded
w tym do odnowienia	2113	2991	3818	3904	of which for restocking
Związane z gospodarką leśną	9578	9559	9642	9570	Land connected with silviculture
w tym szkółki leśne	199	164	152	152	of which forest nurseries
Pozostałe grunty (nieleśne)	12449	11751	11344	11314	Other land (non-forest)
w tym przeznaczone do zalesienia	19	17	3	7	of which intended for afforestation
w tym:					of which:
Grunty zadrzewione i zakrzewione	848	912	845	504	Wooded and bushy areas
Użytki rolne	5827	5226	5267	5224	Agricultural land
Użytki ekologiczne	953	1097	1119	1119	Ecological areas
Grunty pod wodami	238	209	207	207	Land under ditches
Nie użytki	4288	4066	3979	4031	Wasteland

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.
 Source: data of the General Directorate of the State Forests.

**Tablica 10/119/. Powierzchnia rezerwatów i lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych
Stan w dniu 1 stycznia**
**Table 10/119/. Area of reserves and protective forests managed by State Forests
As of 1 January**

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
W hektarach In hectares					
Rezerваты	13392	20711	20767	20848	Reserves
Lasy ochronne	126102	195199	218975	218291	Protective forests
cenne pod względem przyrodniczym	19258	94662	128268	125578	environmentally valuable
glebochronne	3135	3095	2801	2345	soil-protecting
nasienne	1226	1199	1201	1205	seeding
na stałych powierzchniach badawczych	3504	3262	2618	2617	in permanent research areas
obronne	1057	996	1069	1283	defensive
ostoje zwierząt chronionych	8302	7134	7306	7217	animal sanctuaries
podmiejskie	23560	18908	11873	12110	in urban and around urban
uzdrowiskowe	15685	15084	12938	12938	health-resort
wodochronne	50375	50859	50901	52998	water-protecting
W % ogólnej powierzchni lasów w zarządzie Lasów Państwowych In % of total forest areas managed by the State Forests					
Rezerваты	3,5	5,4	5,5	5,5	Reserves
Lasy ochronne	33,2	51,5	57,5	57,3	Protective forests
cenne pod względem przyrodniczym	5,1	24,9	33,7	33,0	environmentally valuable
glebochronne	0,8	0,8	0,7	0,6	soil-protecting
nasienne	0,3	0,3	0,3	0,3	seeding
na stałych powierzchniach badawczych	0,9	0,9	0,7	0,7	in permanent research areas
obronne	0,3	0,3	0,3	0,3	defensive
ostoje zwierząt chronionych	2,2	1,9	1,9	1,9	animal sanctuaries
podmiejskie	6,2	5,0	3,1	3,2	in urban and around urban
uzdrowiskowe	4,1	4,0	3,4	3,4	health-resort
wodochronne	13,3	13,4	13,4	13,9	water-protecting

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

Source: data of the General Directorate of the State Forests.

Tablica 11/120/. Wybrane dane o lasach prywatnych i gminnych według powiatów i gmin w 2019 r.
Table 11/120/. Selected data on private and gmina forests in 2019

Lp. No.	Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a	odno- wienia sztuczne i natu- ralne artificial and natural renewals	zale- sienia gruntów nieleś- nych affores- tation of non- forest land	pozys- kanie drewna (grubizny) w m ³ removals (timber) in m ³	powierz- chnia lasów ochron- nych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans		
							razem total	uprosz- czone plany simplified plans	inwenta- ryzacja stanu lasów inventory of state forest
		w ha	in ha			w ha			
1	WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	206484,96	147,70	74,27	170406	10268,54	172688,58	168188,05	4500,53
2	POWIAT AUGUSTOWSKI	10846,69	8,45	-	9575	1216,01	8993,92	8361,41	632,51
	Gmina miejska Urban gmina								
3	Augustów	323,04	-	-	433	300,01	293,89	293,89	-
	Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
4	Lipsk	3128,52	1,80	-	3669	207,00	3122,33	3114,52	7,81
	Gminy wiejskie Rural gminas								
5	Augustów	890,10	1,40	-	638	-	860,00	556,00	304,00
6	Bargłów Kościelny	1551,00	0,80	-	697	28,00	1293,71	1197,80	95,91
7	Nowinka	623,03	1,25	-	336	120,00	147,31	106,60	40,71
8	Płaska	787,00	0,70	-	1077	-	787,00	628,00	159,00
9	Sztabin	3544,00	2,50	-	2725	561,00	2489,68	2464,60	25,08
10	POWIAT BIAŁOSTOCKI	29747,63	32,71	36,43	32440	8213,90	12647,23	12447,75	199,48
	Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
11	Choroszcz	1862,75	-	-	793	1173,80	655,91	632,63	23,28
12	Czarna Białostocka	459,61	-	-	471	-	112,94	110,64	2,30
13	Łapy	1677,64	-	-	865	-	859,91	848,84	11,07
14	Michałowo	2588,30	0,50	4,71	5104	-	980,66	980,66	-
15	Supraśl	1090,15	-	-	394	840,00	396,88	396,88	-
16	Suraż	698,33	-	-	698	-	179,28	168,63	10,65
17	Tykocin	2820,00	1,00	-	1734	-	1083,60	1073,44	10,16
18	Wasilków	836,97	-	-	453	520,00	432,81	432,81	-
19	Zabłudów	4154,00	6,87	-	8454	1807,90	2902,09	2813,58	88,51

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Lasy prywatne Private forests										Lasy gminne ^a Gmina forests ^a		Lp. No.
powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a			odnowienia sztuczne i naturalne artificial and natural renews	zalesienia gruntów nieleśnych afforestation of non-forest land	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³ re-movals (timber) in m ³	powierzchnia lasów ochronnych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans			powierzchnia gruntów leśnych forest land	powierzchnia lasów ochronnych protective forests area	
razem total	w tym of which						razem total	uproszczone plany simplified plans	inwentaryzacja stanu lasów inventory of state forest			
	osób fizycznych natural persons	wspólnot gruntowych land co-operatives										
in ha					w ha in ha							
205004,26	199882,56	3096,05	14,70	72,27	170187	10191,63	172243,63	167754,10	4489,53	1480,70	76,91	1
10696,00	10507,00	148,00	8,45	-	9387	1153,00	8862,66	8230,15	632,51	150,69	63,01	2
244,00	136,00	95,00	-	-	340	237,00	230,88	230,88	-	79,04	63,01	3
3104,00	3059,00	42,00	1,80	-	3574	207,00	3098,11	3090,30	7,81	24,52	-	4
889,00	887,00	-	1,40	-	638	-	860,00	556,00	304,00	1,10	-	5
1549,00	1549,00	-	0,80	-	697	28,00	1293,71	1197,80	95,91	2,00	-	6
620,00	610,00	5,00	1,25	-	336	120,00	144,28	103,57	40,71	3,03	-	7
784,00	780,00	3,00	0,70	-	1077	-	784,00	625,00	159,00	3,00	-	8
3506,00	3486,00	3,00	2,50	-	2725	561,00	2451,68	2426,60	25,08	38,00	-	9
29509,00	28192,00	857,00	32,71	34,43	32440	8200,00	12627,64	12428,16	199,48	238,63	13,90	10
1858,00	1838,00	-	-	-	793	1170,00	654,76	631,48	23,28	4,75	3,80	11
444,00	432,00	7,00	-	-	471	-	112,94	110,64	2,30	15,61	-	12
1676,00	1626,00	41,00	-	-	865	-	859,91	848,84	11,07	1,64	-	13
2516,00	2317,00	82,00	0,50	4,71	5104	-	980,66	980,66	-	72,30	-	14
1071,00	645,00	402,00	-	-	394	840,00	396,88	396,88	-	19,15	-	15
694,00	630,00	49,00	-	-	698	-	179,28	168,63	10,65	4,33	-	16
2808,00	2662,00	102,00	1,00	-	1734	-	1083,60	1073,44	10,16	12,00	-	17
824,00	720,00	81,00	-	-	453	520,00	432,81	432,81	-	12,97	-	18
4127,00	4042,00	17,00	6,87	-	8454	1800,00	2892,99	2804,48	88,51	27,00	7,90	19

Tablica 11/120/. Wybrane dane o lasach prywatnych i gminnych według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Table 11/120/. Selected data on private and gmina forests in 2019 (cont.)

Lp. No.	Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a	odno- wienia sztuczne i natu- ralne artificial and natural renewals	zale- sienia gruntów nieleś- nych affores- tation of non- forest land	pozys- kanie drewna (grubizny) w m ³ removals (timber) in m ³	powierz- chnia lasów ochron- nych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans		
							razem total	uprosz- czone plany simplified plans	inwenta- ryzacja stanu lasów inventory of state forest
		w ha	in ha	w ha					
	POWIAT BIAŁOSTOCKI (dok.) (cont.)								
	Gminy wiejskie Rural gminas								
1	Dobrzyniewo Duże	1608,81	-	-	2229	1122,20	667,39	653,36	14,03
2	Gródek	3232,19	5,50	29,72	4775	-	145,50	145,50	-
3	Juchnowiec Kościelny	2252,84	-	-	1639	1350,00	130,24	113,12	17,12
4	Poświętne	1314,00	-	2,00	714	-	885,18	885,18	-
5	Turośń Kościelna	2214,70	-	-	1852	1400,00	823,77	801,41	22,36
6	Zawady	2937,34	18,84	-	2265	-	2391,07	2391,07	-
7	POWIAT BIELSKI	17258,21	7,05	0,70	20994	-	18457,96	18457,96	-
	Gminy miejskie Urban gminas								
8	Bielsk Podlaski	44,24	-	-	49	-	39,33	39,33	-
9	Brańsk	775,64	-	-	212	-	799,72	799,72	-
	Gminy wiejskie Rural gminas								
10	Bielsk Podlaski	4823,86	-	-	5063	-	5407,46	5407,46	-
11	Boćki	3610,87	-	-	9879	-	3927,86	3927,86	-
12	Brańsk	2892,93	1,60	0,60	1654	-	2703,52	2703,52	-
13	Orla	1121,20	0,69	0,10	1799	-	1379,82	1379,82	-
14	Rudka	681,91	2,08	-	212	-	705,00	705,00	-
15	Wyszki	3307,56	2,68	-	2126	-	3495,25	3495,25	-
16	POWIAT GRAJEWSKI	8899,20	3,84	1,39	4645	159,00	8842,45	7726,72	1115,73
	Gmina miejska Urban gmina								
17	Grajewo	47,00	-	-	-	-	29,00	-	29,00
	Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
18	Rajgród	1702,27	-	-	1155	43,20	1688,13	1125,83	562,30
19	Szczuczyn	1171,06	-	1,39	405	-	1169,06	1133,13	35,93

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Lasy prywatne Private forests										Lasy gminne ^a Gmina forests ^a		Lp. No.	
powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a			odnowienia sztuczne i naturalne artificial and natural renewals	zalesienia gruntów nieleśnych afforestation of non-forest land	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³ re-movals (timber) in m ³	powierzchnia lasów ochronnych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans			powierzchnia gruntów leśnych forest land	powierzchnia lasów ochronnych protective forests area		
razem total	w tym of which						razem total	uproszczone plany simplified plans	inwentaryzacja stanu lasów inventory of state forest				
osób fizycznych natural persons			wspólnot gruntowych land co-operatives	w ha in ha									
1602,00	1574,00	-	-	-	2229	1120,00	667,39	653,36	14,03	6,81	2,20	1	
3202,00	3136,00	6,00	5,50	29,72	4775	-	145,50	145,50	-	30,19	-	2	
2241,00	2208,00	21,00	-	-	1639	1350,00	130,24	113,12	17,12	11,84	-	3	
1311,00	1310,00	-	-	-	714	-	885,18	885,18	-	3,00	-	4	
2207,00	2144,00	44,00	-	-	1852	1400,00	823,77	801,41	22,36	7,70	-	5	
2928,00	2908,00	5,00	18,84	-	2265	-	2381,73	2381,73	-	9,34	-	6	
17178,14	17043,35	27,02	7,05	0,70	20994	-	18457,96	18457,96	-	80,07	-	7	
43,75	41,41	1,57	-	-	49	-	39,33	39,33	-	0,49	-	8	
775,14	772,14	-	-	-	212	-	799,72	799,72	-	0,50	-	9	
4777,09	4758,14	8,95	-	-	5063	-	5407,46	5407,46	-	46,77	-	10	
3608,67	3608,67	-	-	-	9879	-	3927,86	3927,86	-	2,20	-	11	
2890,33	2796,33	-	1,60	0,60	1654	-	2703,52	2703,52	-	2,60	-	12	
1117,52	1104,08	13,44	0,69	0,10	1799	-	1379,82	1379,82	-	3,68	-	13	
679,38	678,21	1,17	2,08	-	212	-	705,00	705,00	-	2,53	-	14	
3286,26	3284,37	1,89	2,68	-	2126	-	3495,25	3495,25	-	21,30	-	15	
8838,00	8651,00	128,00	3,84	1,39	4645	159,00	8838,00	7722,27	1115,73	61,20	-	16	
29,00	29,00	-	-	-	-	-	29,00	-	29,00	18,00	-	17	
1686,03	1638,03	46,00	-	-	1155	43,20	1686,03	1123,73	562,30	16,24	-	18	
1169,06	1166,06	-	-	1,39	405	-	1169,06	1133,13	35,93	2,00	-	19	

Tablica 11/120/. Wybrane dane o lasach prywatnych i gminnych według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Table 11/120/. Selected data on private and gmina forests in 2019 (cont.)

Lp. No.	Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a	odno- wienia sztuczne i natu- ralne artificial and natural renewals	zale- sienia gruntów nieleś- nych affores- tation of non- forest land	pozys- kanie drewna (grubizny) w m ³ removals (timber) in m ³	powierz- chnia lasów ochron- nych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans		
							razem total	uprosz- czone plany simplified plans	inwenta- ryzacja stanu lasów inventory of state forest
		w ha	in ha			w ha			
	POWIAT GRAJEWSKI (dok.) (cont.)								
	Gminy wiejskie Rural gminas								
1	Grajewo	3517,80	3,84	–	1080	4,90	3507,19	3507,19	–
2	Radziłów	1398,47	–	–	1905	110,90	1386,47	897,97	488,50
3	Wąsosz	1062,60	–	–	100	–	1062,60	1062,60	–
4	POWIAT HAJNOWSKI	12246,85	2,84	14,23	12094	–	7788,69	7782,13	6,56
	Gmina miejska Urban gmina								
5	Hajnówka	36,99	–	–	–	–	–	–	–
	Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
6	Kleszczele	2337,27	0,40	5,60	1421	–	2241,71	2241,71	–
	Gminy wiejskie Rural gminas								
7	Białowieża	36,11	–	–	–	–	–	–	–
8	Czeremcha	1474,70	–	3,77	1749	–	665,13	665,13	–
9	Czyże	1049,00	–	–	870	–	986,01	979,45	6,56
10	Dubicze Cerkiewne	2334,80	0,30	4,86	1121	–	–	–	–
11	Hajnówka	423,50	1,24	–	368	–	–	–	–
12	Narew	2708,79	0,90	–	2631	–	2538,41	2538,41	–
13	Narewka	1845,69	–	–	3934	–	1357,43	1357,43	–
14	POWIAT KOLNEŃSKI	11571,27	8,00	–	4558	–	11552,68	11512,68	40,00
	Gmina miejska Urban gmina								
15	Kolno	125,00	–	–	6	–	121,00	121,00	–
	Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
16	Stawiski	2485,70	–	–	1074	–	2483,00	2450,00	33,00

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Lasy prywatne Private forests										Lasy gminne ^a Gmina forests ^a		Lp. No.	
powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a			odnowienia sztuczne i naturalne artificial and natural renews	zalesienia gruntów nieleśnych afforestation of non-forest land	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³ re-movals (timber) in m ³	powierzchnia lasów ochronnych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans			powierzchnia gruntów leśnych forest land	powierzchnia lasów ochronnych protective forests area		
razem total	w tym of which						razem total	uproszczone plany simplified plans	inwentaryzacja stanu lasów inventory of state forest				
	osób fizycznych natural persons	wspólnot gruntowych land co-operatives											
in ha					w ha in ha								
3507,14	3456,14	45,00	3,84	-	1080	4,90	3507,14	3507,14	-	10,66	-	1	
1384,17	1370,17	12,00	-	-	1905	110,90	1384,17	895,67	488,50	14,30	-	2	
1062,60	991,60	25,00	-	-	100	-	1062,60	1062,60	-	-	-	3	
12042,91	11662,28	253,04	2,84	14,23	12094	-	7777,31	7770,75	6,56	203,94	-	4	
23,05	22,98	-	-	-	-	-	-	-	-	13,94	-	5	
2320,94	2285,41	8,04	0,40	5,60	1421	-	2241,71	2241,71	-	16,33	-	6	
36,11	26,43	9,54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	
1443,70	1422,98	16,45	-	3,77	1749	-	665,13	665,13	-	31,00	-	8	
1043,70	1016,45	26,69	-	-	870	-	986,01	979,45	6,56	5,30	-	9	
2316,80	2161,07	132,42	0,30	4,86	1121	-	-	-	-	18,00	-	10	
420,91	413,66	0,07	1,24	-	368	-	-	-	-	2,59	-	11	
2661,28	2609,18	0,30	0,90	-	2631	-	2527,03	2527,03	-	47,51	-	12	
1776,42	1704,12	59,53	-	-	3934	-	1357,43	1357,43	-	69,27	-	13	
11539,00	11158,00	372,00	8,00	-	4558	-	11530,00	11490,00	40,00	32,27	-	14	
122,00	121,00	-	-	-	6	-	121,00	121,00	-	3,00	-	15	
2483,00	2397,00	86,00	-	-	1074	-	2483,00	2450,00	33,00	2,70	-	16	

Tablica 11/120/. Wybrane dane o lasach prywatnych i gminnych według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Table 11/120/. Selected data on private and gmina forests in 2019 (cont.)

Lp. No.	Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a	odno- wienia sztuczne i natu- ralne artificial and natural renewals	zale- sienia gruntów nieleś- nych affores- tation of non- forest land	pozys- kanie drewna (grubizny) w m ³ removals (timber) in m ³	powierz- chnia lasów ochron- nych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans		
							razem total	uprosz- czone plany simplified plans	inwenta- ryzacja stanu lasów inventory of state forest
		w ha	in ha			w ha			
	POWIAT KOLNEŃSKI (dok.) (cont.)								
	Gminy wiejskie Rural gminas								
1	Grabowo	2556,60	-	-	1112	-	2556,30	2553,30	3,00
2	Kolno	3397,62	2,00	-	1789	-	3395,58	3395,58	-
3	Mały Płock	1770,55	4,00	-	171	-	1769,00	1765,00	4,00
4	Turośl	1235,80	2,00	-	406	-	1227,80	1227,80	-
5	POWIAT ŁOMŻYŃSKI	18191,01	-	0,78	2445	-	18139,37	17814,26	325,11
	Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
6	Jedwabne	2671,32	-	-	343	-	2671,32	2633,53	37,79
7	Nowogród	1770,70	-	-	600	-	1751,00	1740,14	10,86
	Gminy wiejskie Rural gminas								
8	Łomża	2485,44	-	-	608	-	2461,00	2417,95	43,05
9	Miastkowo	1624,30	-	-	-	-	1624,00	1624,00	-
10	Piątnica	2886,00	-	-	561	-	2886,00	2702,07	183,93
11	Przytuły	1051,05	-	0,78	63	-	1051,05	1035,10	15,95
12	Śniadowo	2742,00	-	-	170	-	2742,00	2718,85	23,15
13	Wizna	1271,00	-	-	-	-	1270,00	1259,62	10,38
14	Zbójna	1689,20	-	-	100	-	1683,00	1683,00	-
15	POWIAT MONIECKI	13774,27	1,20	-	11203	-	13372,00	13372,00	-
	Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
16	Goniądz	3287,47	-	-	1189	-	3278,00	3278,00	-
17	Knyszyn	2099,50	-	-	1795	-	2063,00	2063,00	-
18	Mońki	1926,54	-	-	1065	-	1871,00	1871,00	-

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Lasy prywatne Private forests										Lasy gminne ^a Gmina forests ^a		Lp. No.
powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a			odnowienia sztuczne i naturalne artificial and natural renews	zalesienia gruntów nieleśnych afforestation of non-forest land	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³ re-movals (timber) in m ³	powierzchnia lasów ochronnych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans			powierzchnia gruntów leśnych forest land	powierzchnia lasów ochronnych protective forests area	
razem total	w tym of which						razem total	uproszczone plany simplified plans	inwentaryzacja stanu lasów inventory of state forest			
	osób fizycznych natural persons	wspólnot gruntowych land co-operatives										
in ha					w ha in ha							
2553,00	2553,00	-	-	-	1112	-	2553,00	2550,00	3,00	3,60	-	1
3389,00	3169,00	220,00	2,00	-	1789	-	3389,00	3389,00	-	8,62	-	2
1769,00	1703,00	66,00	4,00	-	171	-	1769,00	1765,00	4,00	1,55	-	3
1223,00	1215,00	-	2,00	-	406	-	1215,00	1215,00	-	12,80	-	4
18138,32	17860,32	266,00	-	0,78	2445	-	18138,32	17813,21	325,11	52,69	-	5
2671,32	2662,32	9,00	-	-	343	-	2671,32	2633,53	37,79	-	-	6
1751,00	1742,00	9,00	-	-	600	-	1751,00	1740,14	10,86	19,70	-	7
2461,00	2450,00	11,00	-	-	608	-	2461,00	2417,95	43,05	24,44	-	8
1624,00	1445,00	179,00	-	-	-	-	1624,00	1624,00	-	0,30	-	9
2886,00	2878,00	8,00	-	-	561	-	2886,00	2702,07	183,93	-	-	10
1050,00	1047,00	3,00	-	0,78	63	-	1050,00	1034,05	15,95	1,05	-	11
2742,00	2740,00	2,00	-	-	170	-	2742,00	2718,85	23,15	-	-	12
1270,00	1270,00	-	-	-	-	-	1270,00	1259,62	10,38	1,00	-	13
1683,00	1626,00	45,00	-	-	100	-	1683,00	1683,00	-	6,20	-	14
13698,00	13566,00	13,00	1,20	-	11203	-	13372,00	13372,00	-	76,27	-	15
3256,00	3195,00	13,00	-	-	1189	-	3278,00	3278,00	-	31,47	-	16
2093,00	2083,00	-	-	-	1795	-	2063,00	2063,00	-	6,50	-	17
1902,00	1896,00	-	-	-	1065	-	1871,00	1871,00	-	24,54	-	18

Tablica 11/120/. Wybrane dane o lasach prywatnych i gminnych według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Table 11/120/. Selected data on private and gmina forests in 2019 (cont.)

Lp. No.	Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a	odno- wienia sztuczne i natu- ralne artificial and natural renewals	zale- sienia gruntów nieleś- nych affores- tation of non- forest land	pozys- kanie drewna (grubizny) w m ³ removals (timber) in m ³	powierz- chnia lasów ochron- nych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans		
							razem total	uprosz- czone plany simplified plans	inwenta- ryzacja stanu lasów inventory of state forest
		w ha	in ha			w ha			
	POWIAT MONIECKI (dok.) (cont.)								
	Gminy wiejskie Rural gminas								
1	Jasionówka	1173,00	0,70	-	1800	-	1169,00	1169,00	-
2	Jaświty	1153,00	0,50	-	1949	-	1152,00	1152,00	-
3	Krypno	955,00	-	-	1351	-	789,00	789,00	-
4	Trzcianne	3179,76	-	-	2054	-	3050,00	3050,00	-
5	POWIAT SEJNEŃSKI	5452,58	0,11	-	3246	-	5353,00	5353,00	-
	Gmina miejska Urban gmina								
6	Sejny	6,00	-	-	-	-	5,00	5,00	-
	Gminy wiejskie Rural gminas								
7	Giby	985,50	0,11	-	496	-	946,00	946,00	-
8	Krasnopol	1418,30	-	-	542	-	1382,00	1382,00	-
9	Puńsk	980,78	-	-	134	-	977,00	977,00	-
10	Sejny	2062,00	-	-	2074	-	2043,00	2043,00	-
11	POWIAT SIEMIATYCKI	23958,30	5,99	18,08	39328	679,00	15102,20	15102,20	-
	Gmina miejska Urban gmina								
12	Siemiatycze	936,11	-	-	-	591,00	-	-	-
	Gmina miejsko-wiejska Urban-rural gmina								
13	Drohiczyn	1972,79	-	1,30	139	88,00	945,40	945,40	-

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Lasy prywatne Private forests										Lasy gminne ^a Gmina forests ^a		Lp. No.
powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a			odnowienia sztuczne i naturalne artificial and natural renews	zalesienia gruntów nieleśnych afforestation of non-forest land	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³ re-movals (timber) in m ³	powierzchnia lasów ochronnych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans			powierzchnia gruntów leśnych forest land	powierzchnia lasów ochronnych protective forests area	
razem total	w tym of which						razem total	uproszczone plany simplified plans	inwentaryzacja stanu lasów inventory of state forest			
	osób fizycznych natural persons	wspólnot gruntowych land co-operatives										
in ha					w ha in ha							
1169,00	1164,00	-	0,70	-	1800	-	1169,00	1169,00	-	4,00	-	1
1152,00	1148,00	-	0,50	-	1949	-	1152,00	1152,00	-	1,00	-	2
953,00	942,00	-	-	-	1351	-	789,00	789,00	-	2,00	-	3
3173,00	3138,00	-	-	-	2054	-	3050,00	3050,00	-	6,76	-	4
5442,00	5417,00	13,00	0,11	-	3246	-	5353,00	5353,00	-	10,58	-	5
6,00	6,00	-	-	-	-	-	5,00	5,00	-	-	-	6
983,00	977,00	-	0,11	-	496	-	946,00	946,00	-	2,50	-	7
1414,00	1401,00	10,00	-	-	542	-	1382,00	1382,00	-	4,30	-	8
977,00	975,00	2,00	-	-	134	-	977,00	977,00	-	3,78	-	9
2062,00	2058,00	1,00	-	-	2074	-	2043,00	2043,00	-	-	-	10
23809,00	22476,00	655,00	5,99	18,08	39328	679,00	15089,01	15089,01	-	149,30	-	11
925,00	447,00	334,00	-	-	-	591,00	-	-	-	11,11	-	12
1960,00	1924,00	10,00	-	1,30	139	88,00	932,61	932,61	-	12,79	-	13

Tablica 11/120/. Wybrane dane o lasach prywatnych i gminnych według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Table 11/120/. Selected data on private and gmina forests in 2019 (cont.)

Lp. No.	Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a	odno- wienia sztuczne i natu- ralne artificial and natural renewals	zale- sienia gruntów nieleś- nych affores- tation of non- forest land	pozys- kanie drewna (grubizny) w m ³ removals (timber) in m ³	powierz- chnia lasów ochron- nych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans		
							razem total	uprosz- czone plany simplified plans	inwenta- ryzacja stanu lasów inventory of state forest
		w ha	in ha			w ha			
	POWIAT SIEMIATYCKI (dok.) (cont.)								
	Gminy wiejskie Rural gminas								
1	Dziadkowice	2477,31	0,91	–	26020	–	1382,63	1382,63	–
2	Grodzisk	2224,00	–	0,88	1640	–	2213,51	2213,51	–
3	Mielnik	3534,90	2,00	2,08	4063	–	2121,93	2121,93	–
4	Milejczyce	3903,70	0,94	7,27	4008	–	2037,93	2037,93	–
5	Nurzec-Stacja	2629,17	–	3,29	1280	–	1450,86	1450,86	–
6	Perlejewo	1911,00	–	–	678	–	1674,71	1674,71	–
7	Siemiatycze	4369,32	2,14	3,26	1500	–	3275,23	3275,23	–
8	POWIAT SOKÓLSKI	17124,61	26,79	–	18683	–	16745,36	16659,58	85,78
	Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
9	Dąbrowa Białostocka	1725,12	0,95	–	626	–	1729,59	1729,59	–
10	Krynki	1227,39	0,20	–	1454	–	1180,36	1180,36	–
11	Sokółka	3317,92	2,79	–	5067	–	3278,61	3278,61	–
12	Suchowola	2112,58	–	–	1726	–	2067,20	2067,20	–
	Gminy wiejskie Rural gminas								
13	Janów	817,69	0,96	–	1223	–	785,90	785,90	–
14	Korycin	866,34	0,75	–	1024	–	864,81	864,81	–
15	Kuźnica	2229,91	7,49	–	763	–	2207,77	2207,77	–
16	Nowy Dwór	1304,21	0,15	–	475	–	1149,73	1149,73	–
17	Sidra	1936,75	3,65	–	2527	–	1924,87	1839,09	85,78
18	Szudziałowo	1586,70	9,85	–	3798	–	1556,52	1556,52	–

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Lasy prywatne Private forests										Lasy gminne ^a Gmina forests ^a		Lp. No.
powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a			odnowienia sztuczne i naturalne artificial and natural renews	zalesienia gruntów nieleśnych afforestation of non-forest land	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³ re-movals (timber) in m ³	powierzchnia lasów ochronnych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans			powierzchnia gruntów leśnych forest land	powierzchnia lasów ochronnych protective forests area	
razem total	w tym of which						razem total	uproszczone plany simplified plans	inwentaryzacja stanu lasów inventory of state forest			
in ha						w ha in ha						
2470,00	2410,00	8,00	0,91	-	26020	-	1382,23	1382,23	-	7,31	-	1
2224,00	2213,00	-	-	0,88	1640	-	2213,51	2213,51	-	-	-	2
3453,00	3298,00	39,00	2,00	2,08	4063	-	2121,93	2121,93	-	81,90	-	3
3889,00	3808,00	18,00	0,94	7,27	4008	-	2037,93	2037,93	-	14,70	-	4
2620,00	2325,00	129,00	-	3,29	1280	-	1450,86	1450,86	-	9,17	-	5
1911,00	1853,00	56,00	-	-	678	-	1674,71	1674,71	-	-	-	6
4357,00	4198,00	61,00	2,14	3,26	1500	-	3275,23	3275,23	-	12,32	-	7
17045,03	16767,97	125,27	26,79	-	18683	-	16745,36	16659,58	85,78	79,58	-	8
1707,60	1679,68	24,69	0,95	-	626	-	1729,59	1729,59	-	17,52	-	9
1210,29	1174,98	10,19	0,20	-	1454	-	1180,36	1180,36	-	17,10	-	10
3313,92	3280,43	6,78	2,79	-	5067	-	3278,61	3278,61	-	4,00	-	11
2111,28	2084,90	22,13	-	-	1726	-	2067,20	2067,20	-	1,30	-	12
812,66	784,45	-	0,96	-	1223	-	785,90	785,90	-	5,03	-	13
863,95	860,45	-	0,75	-	1024	-	864,81	864,81	-	2,39	-	14
2221,46	2193,52	-	7,49	-	763	-	2207,77	2207,77	-	8,45	-	15
1300,64	1288,69	8,29	0,15	-	475	-	1149,73	1149,73	-	3,57	-	16
1927,46	1873,43	26,99	3,65	-	2527	-	1924,87	1839,09	85,78	9,29	-	17
1575,77	1547,44	26,20	9,85	-	3798	-	1556,52	1556,52	-	10,93	-	18

Tablica 11/120/. Wybrane dane o lasach prywatnych i gminnych według powiatów i gmin w 2019 r. (cd.)
Table 11/120/. Selected data on private and gmina forests in 2019 (cont.)

Lp. No.	Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a	odno- wienia sztuczne i natu- ralne artificial and natural renewals	zale- sienia gruntów nieleś- nych affores- tation of non- forest land	pozys- kanie drewna (grubizny) w m ³ removals (timber) in m ³	powierz- chnia lasów ochron- nych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans		
							razem total	uprosz- czone plany simplified plans	inwenta- ryzacja stanu lasów inventory of state forest
		w ha	in ha			w ha			
1	POWIAT SUWALSKI	7906,21	-	-	2652	0,63	7748,16	5663,80	2084,36
	Gminy wiejskie Rural gminas								
2	Bakałarzewo	901,76	-	-	165	-	886,17	566,68	319,49
3	Filipów	1162,74	-	-	256	-	1146,73	700,40	446,33
4	Jeleniewo	1025,44	-	-	162	-	1029,91	954,08	75,83
5	Przerośl	990,68	-	-	241	0,63	939,92	939,92	-
6	Raczki	480,48	-	-	286	-	468,28	213,91	254,37
7	Rutka-Tartak	786,49	-	-	195	-	795,07	675,05	120,02
8	Suwałki	1007,86	-	-	514	-	977,21	910,18	67,03
9	Szypłiszki	847,87	-	-	199	-	806,17	278,85	527,32
10	Wiżajny	702,89	-	-	634	-	698,70	424,73	273,97
11	POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI	19400,24	41,00	-	6199	-	17938,64	17938,64	-
	Gmina miejska Urban gmina								
12	Wysokie Mazowieckie	240,00	-	-	6	-	234,00	234,00	-
	Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas								
13	Ciechanowiec	4129,77	11,00	-	1085	-	3550,40	3550,40	-
14	Czyżew	865,47	-	-	140	-	729,72	729,72	-
15	Szepietowo	1172,00	3,00	-	494	-	1160,00	1160,00	-
	Gminy wiejskie Rural gminas								
16	Klukowo	1126,00	3,00	-	26	-	1034,07	1034,07	-
17	Kobylin-Borzymy	2139,00	8,00	-	453	-	2139,00	2139,00	-
18	Kulesze Kościelne	3007,00	1,00	-	1034	-	2563,16	2563,16	-
19	Nowe Piekuty	1544,00	3,00	-	341	-	1524,00	1524,00	-
20	Sokoły	2895,00	7,00	-	2258	-	2846,24	2846,24	-
21	Wysokie Mazowieckie	2282,00	5,00	-	362	-	2158,05	2158,05	-

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Lasy prywatne Private forests										Lasy gminne ^a Gmina forests ^a		Lp. No.
powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a			odnowienia sztuczne i naturalne artificial and natural renews	zalesienia gruntów nieleśnych afforestation of non-forest land	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³ re-movals (timber) in m ³	powierzchnia lasów ochronnych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans			powierzchnia gruntów leśnych forest land	powierzchnia lasów ochronnych protective forests area	
razem total	w tym of which						razem total	uproszczone plany simplified plans	inwentaryzacja stanu lasów inventory of state forest			
	osób fizycznych natural persons	wspólnot gruntowych land co-operatives										
in ha					w ha in ha							
7863,91	7762,53	50,01	-	-	2652	0,63	7748,16	5663,80	2084,36	42,30	-	1
898,25	885,70	6,11	-	-	165	-	886,17	566,68	319,49	3,51	-	2
1158,89	1158,19	0,21	-	-	256	-	1146,73	700,40	446,33	3,85	-	3
1023,74	1018,73	4,74	-	-	162	-	1029,91	954,08	75,83	1,70	-	4
990,68	943,31	25,52	-	-	241	0,63	939,92	939,92	-	-	-	5
480,48	465,61	1,64	-	-	286	-	468,28	213,91	254,37	-	-	6
778,49	772,85	5,44	-	-	195	-	795,07	675,05	120,02	8,00	-	7
996,84	992,43	2,59	-	-	514	-	977,21	910,18	67,03	11,02	-	8
834,17	830,39	3,76	-	-	199	-	806,17	278,85	527,32	13,70	-	9
702,37	695,32	-	-	-	634	-	698,70	424,73	273,97	0,52	-	10
19369,00	19091,00	181,00	41,00	-	6199	-	17937,64	17937,64	-	31,24	-	11
240,00	234,00	-	-	-	6	-	234,00	234,00	-	-	-	12
4117,00	3968,00	110,00	11,00	-	1085	-	3550,40	3550,40	-	12,77	-	13
858,00	845,00	2,00	-	-	140	-	729,72	729,72	-	7,47	-	14
1172,00	1134,00	33,00	3,00	-	494	-	1160,00	1160,00	-	-	-	15
1125,00	1110,00	15,00	3,00	-	26	-	1034,07	1034,07	-	1,00	-	16
2139,00	2119,00	19,00	8,00	-	453	-	2139,00	2139,00	-	-	-	17
3002,00	2994,00	-	1,00	-	1034	-	2563,16	2563,16	-	5,00	-	18
1543,00	1527,00	-	3,00	-	341	-	1523,00	1523,00	-	1,00	-	19
2891,00	2882,00	2,00	7,00	-	2258	-	2846,24	2846,24	-	4,00	-	20
2282,00	2278,00	-	5,00	-	362	-	2158,05	2158,05	-	-	-	21

Tablica 11/120/. Wybrane dane o lasach prywatnych i gminnych według powiatów i gmin w 2019 r. (dok.)
Table 11/120/. Selected data on private and gmina forests in 2019 (cont.)

Lp. No.	Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a	odno- wienia sztuczne i natu- ralne artificial and natural renewals	zale- sienia gruntów nieleś- nych affores- tation of non- -forest land	pozys- kanie drewna (grubizny) w m ³ removals (timber) in m ³	powierz- chnia lasów ochron- nych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędniową forest land ^a subject to forest management plans		
							razem total	uprosz- czone plany simplified plans	inwenta- ryzacja stanu lasów inventory of state forest
		w ha	in ha			w ha			
1	POWIAT ZAMBROWSKI	9553,59	9,72	2,66	2131	-	9466,00	9466,00	-
	Gmina miejska Urban gmina								
2	Zambrów	15,20	-	-	-	-	14,00	14,00	-
	Gminy wiejskie Rural gminas								
3	Kołaki Kościelne	1720,00	1,50	-	769	-	1719,00	1719,00	-
4	Rutki	2778,37	2,07	-	321	-	2709,00	2709,00	-
5	Szumowo	2251,00	3,14	-	474	-	2247,00	2247,00	-
6	Zambrów	2789,02	3,01	2,66	567	-	2777,00	2777,00	-
	MIASTA NA PRAWACH POWIATU CITIES WITH POWIAT STATUS								
7	Białystok	429,43	-	-	150	-	426,75	426,75	-
8	Łomża	32,87	-	-	-	-	22,17	22,17	-
9	Suwałki	92,00	-	-	63	-	92,00	81,00	11,00

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Lasy prywatne Private forests										Lasy gminne ^a Gmina forests ^a		Lp. No.
powierzchnia gruntów leśnych ^a forest land ^a			odnowienia sztuczne i naturalne artificial and natural renews	zalesienia gruntów nieleśnych afforestation of non-forest land	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³ re-movals (timber) in m ³	powierzchnia lasów ochronnych ^a protective forests area ^a	powierzchnia gruntów leśnych ^a objęta dokumentacją urzędziową forest land ^a subject to forest management plans			powierzchnia gruntów leśnych forest land	powierzchnia lasów ochronnych protective forests area	
razem total	w tym of which						razem total	uproszczone plany simplified plans	inwentaryzacja stanu lasów inventory of state forest			
	osób fizycznych natural persons	wspólnot gruntowych land co-operatives										
in ha						w ha in ha						
9533,00	9451,00	7,00	9,72	2,66	2131	-	9466,00	9466,00	-	20,59	-	1
14,00	14,00	-	-	-	-	-	14,00	14,00	-	1,20	-	2
1720,00	1720,00	-	1,50	-	769	-	1719,00	1719,00	-	-	-	3
2769,00	2760,00	-	2,07	-	321	-	2709,00	2709,00	-	9,37	-	4
2247,00	2191,00	-	3,14	-	474	-	2247,00	2247,00	-	4,00	-	5
2783,00	2766,00	7,00	3,01	2,66	567	-	2777,00	2777,00	-	6,02	-	6
199,78	175,94	0,71	-	-	150	-	197,40	197,40	-	229,65	-	7
22,17	22,17	-	-	-	-	-	22,17	22,17	-	10,70	-	8
81,00	79,00	-	-	-	32	-	81,00	81,00	-	11,00	-	9

**Tablica 12/121/. Powierzchnia lasów ochronnych prywatnych i gminnych
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 12/121/. Private and gmina protective forests
As of 31 December

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w ha in ha				
Ogółem	10634	10611	10273	10269	Total
Lasy prywatne	10551	10530	10192	10192	Private forests
Lasy gminne	82	82	82	77	Gmina forests
w tym w miastach i wokół miast	72	69	69	63	of which in urban and around urban

**Tablica 13/122/. Powierzchnia lasów prywatnych i gminnych objęta nadzorem według powiatów
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 13/122/. Private and gmina forest land under supervision by powiats
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Nadzór sprawowany przez / Managed by		
			jednostki Lasów Państwowych units of the State Forests	parki narodowe national parks	śłużby powiatu (miasta na prawach powiatu) powiat services (cities with powiat status)
			w ha in ha		
WOJEWÓDZTWO	2010	200394	169353	1462	29579
VOIVODSHIP	2015	203759	133910	1278	68571
	2018	205836	99228	1226	105382
	2019	206256	109837	1226	95193
Powiaty Powiats					
Augustowski		10696	-	-	10696
Białostocki		29990	29364	158	468
Bielski		18004	4942	-	13062
Grajewski		8896	8732	164	-
Hajnowski		12194	12194	-	-
Kolneński		11539	-	-	11539
Łomżyński		18138	18138	-	-
Moniecki		13627	12723	904	-
Sejneński		5453	-	-	5453
Siemiatycki		23292	23292	-	-
Sokółski		17045	-	-	17045
Suwalski		7929	-	-	7929
Wysokomazowiecki		19369	-	-	19369
Zambrowski		9533	-	-	9533
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status					
Białystok		430	430	-	-
Łomża		22	22	-	-
Suwałki		99	-	-	99

Tablica 14/123/. Powierzchnia gruntów leśnych w lasach prywatnych według powiatów
Stan w dniu 31 grudnia
Table 14/123/. Forest land in private forests by powiats
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Grunty leśne Forest land			
			osób fizycznych natural persons	wspólnot gruntowych land cooperatives	spółdzielni cooperatives ownership	pozostałe other
			w ha in ha			
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	199008	193392	3760	249	1607
	2015	203100	196762	3156	229	2955
	2018	206555	200932	3491	201	1930
	2019	205004	199883	3096	198	1828
Powiaty Powiats						
Augustowski		10696	10507	148	-	41
Białostocki		29509	28192	857	108	352
Bielski		17178	17043	27	38	70
Grajewski		8838	8651	128	-	59
Hajnowski		12043	11662	253	8	120
Kolneński		11539	11158	372	-	9
Łomżyński		18138	17860	266	-	12
Moniecki		13698	13566	13	-	119
Sejneński		5442	5417	13	-	12
Siemiatycki		23809	22476	655	3	675
Sokólski		17045	16768	125	35	117
Suwański		7864	7763	50	-	51
Wysokomazowiecki		19369	19091	181	6	91
Zambrowski		9533	9451	7	-	75
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status						
Białystok		200	176	1	0	23
Łomża		22	22	-	-	-
Suwałki		81	79	-	-	2

Tablica 15/124/. Odnowienia i zalesienia według form własności gruntów
Table 15/124/. Renewals and afforestation by forms of land ownership

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w ha in ha				
Ogółem Total					
OGÓŁEM	2221	2516	2528	2571	GRAND TOTAL
Lasy publiczne	1746	2235	2288	2351	Public forests
W tym własność Skarbu Państwa	1746	2235	2286	2349	Of which owned by State Treasury
w tym w zarządzie:					of which managed by:
Lasów Państwowych	1742	2235	2275	2339	the State Forests
parków narodowych	1	-	11	10	national parks
Lasy prywatne	475	281	240	220	Private forests

Tablica 15/124/. Odnowienia i zalesienia według form własności gruntów (dok.)
Table 15/124/. Renewals and afforestation by forms of land ownership (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w ha		in ha		
w tym zalesienia gruntów nieleśnych of which afforestation of non-forest land					
RAZEM	359	203	63	80	TOTAL
Lasy publiczne	17	18	3	8	Public forests
W tym własność Skarbu Państwa – w zarządzie Lasów Państwowych	17	18	1	6	Of which owned by State Treasury – managed by the State Forests
Lasy prywatne	342	185	61	72	Private forests

Tablica 16/125/. Odnowienia, zalesienia, inne prace hodowlane i pozyskanie drewna w lasach prywatnych według powiatów w 2019 r.

Table 16/125/. Renewals, afforestation, other silviculture operations and removals in private forests by powiats in 2019

Wyszczególnienie Specification	Odnowienia i zalesienia Renewals and afforestation							Pielęgnowanie lasu ^a Forest tending ^a		Po- wierz- chnia objęta trzebie- żami Area covered by thin- nings	Pozyskanie drewna (grubizny) ^b Removals (timber) ^b		
	ogółem grand total	odnowienia renewals				zalesie- nia grun- tów nieleś- nych affore- station of non- forest land	Pop- rawki i uzu- pełnie- nia Replan- tings and refil- lings	ogółem total	w tym upraw i młod- ników of which crops ^c and green- woods		ogółem total	grubizna iglasta coniferous	grubizna liściasta non- coniferous
		razem total	sztuczne artificial		natu- ralne natural								
			zrę- bów ^d felling sites ^d	halizn i pła- zowin blanks and irregu- larly stocked open stands									
w ha in ha							w m ³ in m ³						
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	220	148	64	30	53	72	4	4414	4409	8794	170187	118666	51521
Powiaty Powiats													
Augustowski	8	8	2	–	7	–	–	10	10	–	9387	7460	1927
Białostocki	67	33	33	–	–	34	1	99	97	190	32440	27335	5105
Bielski	8	7	5	–	2	1	–	14	14	377	20994	16562	4432
Grajewski	5	4	4	–	–	1	–	1	1	–	4645	2945	1700
Hajnowski	17	3	3	–	–	14	3	154	151	196	12094	9875	2219
Kolneński	8	8	4	–	4	–	–	2	2	150	4558	3786	772
Łomżyński	1	–	–	–	–	1	–	4026	4026	6709	2445	1962	483
Moniecki	1	1	1	1	–	–	–	5	5	12	11203	8608	2595

a Bez cięć trzebieżowych. b Dane szacunkowe. c Pielęgnowanie gleby i czyszczenie wczesne. d łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów.

a Excluding thinning cuts. b Estimated data. c Tending of soil and early cleaning. d Including renewals under cover.

Tablica 16/125/. Odnowienia, zalesienia, inne prace hodowlane i pozyskanie drewna w lasach prywatnych według powiatów w 2019 r. (dok.)

Table 16/125/. Renewals, afforestation, other silviculture operations and removals in private forests by powiats in 2019 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Odnowienia i zalesienia Renewals and afforestation						Poprawki i uzupełnienia Replantings and refillings	Pielęgnowanie lasu ^a Forest tending ^a			Pozyskanie drewna (grubizny) ^b Removals (timber) ^b		
	ogółem grand total	odnowienia renewals				zalesienia gruntów nieleśnych afforestation of non-forest land		ogółem total	w tym upraw i młotników of which crops and greenwoods	Powierzchnia objęta trzebieżami Area covered by thinnings	ogółem total	grubizna iglasta coniferous	grubizna liściasta non-coniferous
		razem total	sztuczne artificial		naturalne natural								
			zrębów ^d felling sites ^d	halizn i pta-zowin blanks and irregularly stocked open stands									
w ha						in ha		w m ³			in m ³		
Powiaty (dok.) Powiats (cont.)													
Sejneński	0	0	0	-	-	-	-	20	20	178	3246	1742	1504
Siemiatycki	24	6	6	-	0	18	-	36	36	129	39328	14814	24514
Sokólski	27	27	-	27	-	-	-	-	-	223	18683	15534	3149
Suwalski	-	-	-	-	-	-	-	35	35	148	2652	1672	980
Wysokomazowiecki	41	41	1	-	40	-	-	2	2	438	6199	4313	1886
Zambrowski	12	10	7	3	-	3	-	10	10	44	2131	1994	137
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status													
Białystok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	50	100
Suwałki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	14	18

a Bez cięć trzebieżowych. b Dane szacunkowe. c Pielęgnowanie gleby i czyszczenie wczesne. d łącznie z odnowieniami pod ostoną drzewostanów.

a Excluding thinning cuts. b Estimated data. c Tending of soil and early cleaning. d Including renewals under cover.

Tablica 17/126/. Powierzchnia wykonanych zalesień oraz gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia według powiatów w 2019 r.

Table 17/126/. Area of afforestation made as well as non-forest land designated for afforestation by powiats in 2019

Wyszczególnienie Specification	Zalesienia gruntów nieleśnych Afforestation of non-forest land			Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia (stan w dniu 31 XII) Area of non-forest land intended for afforestation (as of 31 December)	
	ogółem total	publicznych public	prywatnych private	ogółem total	w tym w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	79,79	7,52	72,27	7,37	7,37
Powiaty Powiats					
Augustowski	0,70	0,70	-	2,79	2,79
Białostocki	39,31	4,88	34,43	1,21	1,21
Bielski	0,70	-	0,70	-	-
Grajewski	1,39	-	1,39	-	-
Hajnowski	14,23	-	14,23	-	-
Łomżyński	0,78	-	0,78	-	-
Siemiatycki	18,08	-	18,08	-	-
Sokółski	1,94	1,94	-	-	-
Suwalski	-	-	-	3,37	3,37
Zambrowski	2,66	-	2,66	-	-

Tablica 18/127/. Pozyskanie drewna^aTable 18/127/. Removals^a

Wyszczególnienie		Ogółem Grand total	W tym grubizna Of which timber			Specification
			razem total	iglasta coniferous	liściasta non- -coniferous	
		w tys. m ³ in thousand m ³				
OGÓŁEM	2010	1846,9	1771,7	1381,5	390,1	TOTAL
	2015	2107,5	2015,1	1607,9	407,2	
	2018	2044,7	1972,5	1627,0	345,6	
	2019	2077,1	1995,4	1662,8	332,6	
Lasy publiczne		1906,9	1825,2	1544,1	281,1	Public forests
własność:						owned by:
Skarbu Państwa		1906,7	1825,0	1543,9	281,0	State Treasury
w tym w zarządzie:						of which managed by:
Lasów Państwowych		1889,3	1807,9	1527,8	280,1	the State Forests
parków narodowych		17,3	17,0	16,1	0,9	national parks
Gmin		0,2	0,2	0,2	0,0	Gmina
Lasy prywatne		170,2	170,2	118,7	51,5	Private forests

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny.

a Without removals (timber) from afforested areas; excluding stump wood.

Tablica 19/128/. Skup owoców i grzybów leśnych^a według gatunków
Table 19/128/. Procurement of forest fruits and forest mushrooms^a by species

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
	w t in t				
Owoce leśne ogółem	407	402	97	95	Forest fruits
w tym:					of which:
Borówka czernica	241	170	30	37	Bilberry
Bez czarny	28	113	53	47	Elder
Dzika róża	17	37	10	5	Dog rose
Jarzębina	5	4	1	-	Mountain ash
Grzyby leśne ogółem	452	48	66	311	Forest mushrooms
w tym:					of which:
Kurki	327	45	61	251	Chanterelle
Podgrzybki	51	-	3	46	Boletus (xerocomus)
Borowiki	49	3	2	14	King boletus

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.
a Data concern fresh forest fruits and fresh mushrooms.

Tablica 20/129/. Wybrane dane o zadrzewieniach według powiatów
Table 20/129/. Selected data on afforested areas by powiats

Wyszczególnienie Specification	Sadzenie w szt. Plantings in units		Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³ Removals (timber) ^a in m ³		
	drzewa trees	krzewy bushes	ogółem total	w tym grubizna liściasta of which non-coniferous	
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	2010	18136	16989	39019	34920
	2015	13576	33367	61558	49514
	2018	8071	14623	35202	24664
	2019	84742	75329	40960	28727
Powiaty Powiats					
Augustowski	355	200	2519	1454	
Białostocki	2004	2798	3449	2334	
Bielski	264	-	4517	3964	
Grajewski	12	-	1363	884	
Hajnowski	337	284	4262	2649	
Kolneński	201	-	399	255	
Łomżyński	81	1305	2177	1099	
Moniecki	227	-	2907	1307	
Sejneński	10	-	299	248	
Siemiatycki	58	380	1301	616	
Sokólski	71017	705	6589	5207	
Suwalski	998	8247	9311	7524	
Wysokomazowiecki	1638	8689	1276	844	
Zambrowski	6577	43804	89	82	

a Dane szacunkowe.
a Estimated data.

Tablica 20/129/. Wybrane dane o zadrzewieniach według powiatów (dok.)
Table 20/129/. Selected data on afforested areas by powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Sadzenie w szt. Plantings in units		Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³ Removals (timber) ^a in m ³	
	drzewa trees	krzewy bushes	ogółem total	w tym grubizna liściasta of which non-coniferous
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status				
Białystok	48	687	17	15
Suwałki	915	8230	485	245

a Dane szacunkowe.

a Estimated data.

Tablica 21/130/. Pożary lasów^a według przyczyn powstania
Table 21/130/. Forest fires^a by causes

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Liczba pożarów Number of fires					
Ogółem	122	475	298	326	Total
Podpalenia	47	141	126	112	Arsons
Nieostrożność	49	183	80	82	Negligence
nieletnich	3	6	2	3	juveniles
dorosłych	46	177	78	79	adults
Pozostałe ^b	11	60	37	68	Other ^b
Nieustalone	15	91	55	64	Unknow
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha Forest area affected by fires in ha					
Ogółem	298,5	552,4	81,6	311,8	Total
Podpalenia	7,0	64,0	23,8	19,8	Arsons
Nieostrożność	15,7	97,6	19,8	37,8	Negligence
nieletnich	0,0	1,7	0,0	0,1	juveniles
dorosłych	15,7	95,9	19,8	37,7	adults
Pozostałe ^b	1,0	27,7	22,0	32,5	Other ^b
Nieustalone	274,8	363,0	16,0	221,8	Unknow
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha Average forest area burned by fire in ha					
Ogółem	2,5	1,2	0,3	1,0	Total

a Dane według ewidencji zgłoszeniowej. b Wyładowania atmosferyczne, wady urządzeń technicznych i ich nieprawidłowa eksploatacja, wady środków transportu i ich nieprawidłowa eksploatacja oraz inne.

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

a Data according to the application records. b Lightning, defects and incorrect exploitation of technical devices and transport equipment as well as others.

Source: data of National Forests Information System of the Forest Research Institute.

**Tablica 22/131/. Koła, członkowie oraz obwody łowieckie Polskiego Związku Łowieckiego
Stan w dniu 10 marca**
**Table 22/131/. Clubs, members as well as hunting districts of the Polish Hunting Association
As of 10 March**

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	Specification
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	91	95	95	95	number ^a
członkowie ^b	6698	5210	5446	5500	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	295	294	294	294	number
powierzchnia ogółem w tys. ha	1585,3	1666,9	1671,3	1664,7	total area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych:					of which on forest land:
w tys. ha	431,4	453,1	457,7	457,9	in thousand ha
w % powierzchni ogółem	27,2	27,2	27,4	27,5	in % of total area

a Grupowanie metodą według siedziby koła łowieckiego. b Grupowanie metodą według miejsca zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Grouping method according to the seat of a hunting club. b Grouping method according to the place of residence of a member of a hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

**Tablica 23/132/. Ważniejsze zwierzęta łowne^a
Stan w dniu 10 marca**
**Table 23/132/. Major game species^a
As of 10 March**

Wyszczególnienie	2010	2015	2018 ^b	2019	Specification
	w tys. szt.		in thousand heads		
Łosie ^c	2217	4782	5260	5514	Moose ^c
Jelenie	6,0	13,1	12,4	12,7	Deer
Sarny	22,9	27,2	27,8	28,4	Roe deer
Dziki	9,4	10,4	1,9	1,6	Wild boars
Lisy	10,1	13,6	11,9	11,7	Foxes
Zająca	37,0	38,0	40,4	44,6	Hares
Bażanty	3,8	4,8	5,2	5,4	Pheasants
Kuropatwy	23,9	13,9	16,7	18,8	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji. c W sztukach.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzęzy.

a Estimated data. b Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the publication. c In heads.

Source: data of the Directorate Generale of the State Forests and the Polish Hunting Association as well as other units running game breeding centres.

Tablica 24/133/. Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych^a
Table 24/133/. Culling of major game species^a

Wyszczególnienie	2010/11 ^b	2015/16	2018/19	2019/20	Specification
	w szt. in heads				
Jelenie	1294	2796	2878	3186	Deer
Sarny	3603	5004	5457	5774	Roe deer
Dziki	6228	10600	6194	6621	Wild boars
Lisy	5610	6926	6466	6891	Foxes
Zające	384	138	112	165	Hares
Bażanty	273	3175	299	266	Pheasants
Kuropatwy	86	30	18	38	Partridges
Kaczki	3504 ^c	4381	4393	4044	Wild ducks
Daniele	–	9	14	13	Fallow deer

a W łowieckim roku gospodarczym, liczonym od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. c Dane dotyczą wyłącznie obwodów wydzierżawionych.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a In hunting economic year defined from 1 April of a given year to 31 March of the following year. b Data excluding animals breeding centers run by the State Forests. c Data concern exclusively districts leased.

Źródło: dane of the Directorate Generale of the State Forests, the Polish Hunting Association as well as other units running game breeding centres.

Tablica 25/134/. Ubytki ważniejszych zwierząt łownych^a
Table 25/134/. Loss of major game species^a

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	Specification
	w szt. in heads				
Łosie	13	22	18	9	Moose
Jelenie	81	204	279	446	Deer
Sarny	458	238	258	301	Roe deer
Dziki	38	200	724	1000	Wild boars

a Wynikające z przyczyn innych niż odstrzał i odłów, np. z kłusownictwa, wypadków drogowych, drapieżnictwa itp.; w łowieckim roku gospodarczym, liczonym od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Resulting from reasons other than species culling and trapped, e.g. poaching, road traffic accidents, predation etc.; in hunting economic year defined from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

Źródło: dane of the Directorate Generale of the State Forests, the Polish Hunting Association as well as other units running game breeding centres.

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w publikacji dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.
2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), z późn. zm.
3. Dane prezentowane są w układzie **Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)**, obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 czerwca 2003 r., z późn. zm.). Od 1 stycznia 2018 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 r., zgodnie z którym Polskę podzielono na 3 poziomy, w ramach których funkcjonuje 97 jednostek statystycznych NUTS:
 - NUTS 1 – makroregiony (grupujące województwa) – 7 jednostek,
 - NUTS 2 – regiony (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
 - NUTS 3 – podregiony (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

W województwie podlaskim wyodrębniono 3 podregiony, tj. białostocki (obejmujący swym zasięgiem powiaty: białostocki, sokólski i miasto Białystok), łomżyński (powiaty: bielski, hajnowski, kolneński, łomżyński, siemiatycki, wysokomazowiecki, zambrowski i miasto Łomża) oraz suwalski (powiaty: augustowski, grajewski, moniecki, sejneński, suwalski i miasto Suwałki).

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **každorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
5. Informacje w podziałach według **podregionów, powiatów i gmin** oraz na **miasta i wieś** – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.
6. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
7. **Przy przeliczeniach na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczeniach danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 czerwca.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r., od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r. Taką samą zasadę zastosowano przy prezentacji danych dotyczących stanu i struktury ludności.

8. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.
9. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
10. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

General notes

1. Data presented in the publication, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.
2. Data are presented according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.
3. Data are presented in accordance with the **Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NUTS)** obligatory in the countries of the European Union according to the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 June 2003) with later amendments. Since 1 January 2018 were obligatory amendments introduced by Commission Regulation (EU) 2016/2066 of 21 November 2016, according to which Poland is divided into 3 levels, under which there are 97 NUTS statistical units in Poland:
 - NUTS 1 – macroregions (grouping voivodships) – 7 units,
 - NUTS 2 – regions (voivodships or their parts – 17 units,
 - NUTS 3 – subregiony (grouping powiats) – 73 units.

In Podlaskie Voivodship 3 subregions (NUTS 3) were distinguished: białostocki (including the following powiats: białostocki, sokólski and city with powiat status Białystok), łomżyński (powiats: bielski, hajnowski, kolneński, łomżyński, siemiatycki, wysokomazowiecki, zambrowski and city with powiat status Łomża) as well as suwalski (powiats: augustowski, grajewski, moniecki, sejneński, suwalski and city with powiat status Suwałki).

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.
5. Information in division by **subregions, powiats and gminas** as well as by **urban and rural area** – unless otherwise indicated – is presented according to the administrative division in a given period. The term **urban areas** is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term **rural areas** is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.
6. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than those presented in the tables.
7. When **computing per capita data (1000 population etc.)** as of the end of the year, the number of population as of 31 December was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated, unless otherwise indicated, for years 2000–2009 on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002, since 2010 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011. The same rule was used to present data on the state and structure of the population.

8. Selected information for the last year is presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.
9. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can slightly differ from the amount given in the item "total".
10. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information for the last presented year given as the source.

Uwagi metodyczne

Wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi i gleby. Kopaliny

Dane o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** opracowano na podstawie ewidencji gruntów i budynków wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1034, z późn. zm.), sporządzonej przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytku rolnego pod względem jego przydatności do produkcji rolniczej. Klasa I określa najwyższą wartość rolniczą, a klasa VI – najniższą.

Dane o **gruntach rolnych wyłączonych na cele nierolnicze i leśnych wyłączonych na cele nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty, wyłączonych w trybie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161).

Ochrona gruntów rolnych i leśnych w myśl wyżej wymienionej ustawy polega na:

- ograniczeniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej lub leśnej, a także w drzewostanach, powstającym wskutek działalności nierolniczej lub nieleśnej oraz ruchów masowych ziemi,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
- przywracaniu i poprawianiu wartości użytkowej gruntów, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej, a także na zapobieganiu obniżania produktywności gruntów leśnych,
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Zasoby, wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych to część zasobów, które z uwzględnieniem zasad ich ochrony i warunków technicznych mogą być pobierane z określonego poziomu wodonośnego bez naruszania równowagi hydrogeologicznej.

Przyrost zasobów wód podziemnych jest to ilość wody dodatkowo udokumentowana w wyniku prowadzonych w danym roku prac hydrogeologiczno-studziennych przy budowie ujęć wód podziemnych i przekazana do wykorzystania.

Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- w pozycji „na cele produkcyjne” – poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt oraz zakładów zajmujących się produkcją roślinną), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków,

- w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha. Od 2019 r. pozycja ta obejmuje wyłącznie jednostki organizacyjne rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywające wodę na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha,
- w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

Dane o **recykulacji wody w przemyśle** dotyczą zakładów przemysłowych wyposażonych w zamknięte obiegi wody oraz ilościowego udziału wody ujętej w obiegach zamkniętych w ogólnym zużyciu wody na cele produkcyjne.

Przez **obieg zamknięty** rozumie się układ, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzana do odbiornika, lecz zwracana do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu celem powtórnych rotacji i wykorzystania.

Wskaźnik ujęcia pobieranej wody w obiegi zamknięte obliczono dzieląc ilość wody pobieranej w ciągu roku na uzupełnienie obiegów zamkniętych z tytułu strat wody (bezwrotnych i w sieci – np. zrzutów wód zanieczyszczonych dla odświeżenia obiegu zamkniętego) przez ilość wody zużytej w ciągu roku na cele produkcyjne. Wyrażona w procentach wartość tego wskaźnika może być zawarta w granicach od zera (obieg otwarty) do 100 (wartość teoretyczna w warunkach całkowitego zamknięcia obiegów i braku uzupełniającego poboru wody). Z uwagi na to, że część zakładów pobierających wodę i odprowadzających ścieki nie posiadała urządzeń pomiarowych, bądź też nie dokonywała pomiarów z wystarczającą częstotliwością, dane pochodzące z tych zakładów były ustalane pośrednio – na podstawie wydajności pomp, ilości wody zużytej na jednostkę produkcji itp., a zatem są to dane szacunkowe.

Dane o **ludności korzystającej w miastach z wodociągów i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych podłączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągów przez źródła podwórzowe i uliczne, a z kanalizacji przez wpusty kanalizacyjne.

Informacje o **długości sieci wodociągowej** dotyczą przewodów ulicznych bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np. hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

Zródło uliczne jest to powszechnie dostępne dla ludności urządzenie wmontowane w uliczny przewód wodociągowy służący do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu (do źródeł ulicznych nie zalicza się: studni, hydrantów przeciwpożarowych, źródeł przeznaczonych wyłącznie do obsługi dworców kolejowych, zabudowań gospodarczych, produkcyjnych, itp. oraz źródeł podwórzowych).

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

Dane o **ściekach przemysłowych** dotyczą ścieków niebędących ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałych w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będących ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, które odprowadzane są urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Jako **ścieki przemysłowe wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z za-

nieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i zanieczyszczonymi wodami wykorzystanymi w przemyśle do celów chłodniczych).

Wody chłodnicze są to wody używane w procesach produkcyjnych, głównie w elektrowniach ciepłych do celów chłodzenia, są to zwykle wody podgrzane, które powodują tzw. zanieczyszczenie termiczne wód.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** (umownie czyste) uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- a) są odprowadzane do wód wydzielonym dla nich systemem kanalizacji i nie następuje mieszanie ich z innymi ściekami wymagającymi oczyszczenia;
- b) ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia;
- c) temperatura określona w pozwoleniu wodno-prawnym dla wód chłodniczych odprowadzanych do:
 - jezior oraz ich dopływów nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$ albo naturalnej temperatury wody w przypadku gdy jest ona wyższa niż $+26^{\circ}\text{C}$,
 - pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza $+35^{\circ}\text{C}$.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczonych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. przez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złóża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Dwustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz przez zbiorczą kanalizację wojewódzkich zakładów usług wodnych, spółdzielnie mieszkaniowe, kółka rolnicze i zakłady pracy (przemysłowe, rolnicze, budowlane itp. obsługujące domy mieszkalne). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczenia**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

Komunalne oczyszczalnie ścieków obejmują wszystkie oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej. Nie są objęte badaniami statystycznymi oczyszczalnie przydomowe (przyzagrodowe) lub oczyszczające ścieki wyłącznie dowożone (oczyszczalnie niepracujące na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ściekach oczyszczanych odprowadzonych siecią kanalizacyjną** obejmują ścieki oczyszczane w oczyszczalniach mechanicznych, mechaniczno-biologicznych oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Ładunek zanieczyszczeń w ściekach to masa zanieczyszczeń zawartych w ściekach odprowadzona w jednostce czasu, równa iloczynowi natężenia przepływu ścieków i stężenia zanieczyszczeń.

Równoważna liczba mieszkańców (RLM) jest to liczba wyrażająca wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych z obiektów przemysłowych i usługowych w stosunku do jednostkowego ładunku zanieczyszczeń w ściekach z gospodarstw domowych, odprowadzanych od jednego mieszkańca w ciągu doby. W Polsce przyjęto ładunek BZT₅ pochodzący od jednego mieszkańca równy 60 g O₂/dobę.

Biochemiczne zużycie tlenu (BZT₅) jest to ilość tlenu zużyta w ciągu 5 dni (procesy mineralizacji najbardziej intensywnie przebiegają w ciągu pierwszych 5 dni) w procesie biochemicznego utleniania substancji (głównie organicznych) zawartych w ściekach, przy użyciu żywych bakterii i enzymów pozakomórkowych.

Chemiczne zużycie tlenu (ChZT) jest to ilość tlenu pobrana w procesie chemicznego utleniania ścieków.

Zawiesiny w ściekach to nierozpuszczone, zawieszane substancje i materiały o różnym stopniu rozdrobnienia.

W procesach oczyszczania ścieków wytwarzają się **osady ściekowe**. Ilość i skład osadów uzależnione są od sposobu i stopnia oczyszczania ścieków.

Do **miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków** zaliczono te miasta, z których ścieki komunalne przed odprowadzeniem ich do odbiornika były poddawane procesom oczyszczania mechanicznego, biologicznego lub z podwyższonym usuwaniem biogenów. W przypadku wyposażenia miasta w kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o klasyfikacji miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decydowała przewaga ilości ścieków oczyszczanych mechanicznie, biologicznie lub z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej.

Podstawą **oceny stanu wód** jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1187). Rozporządzenie określa sposób klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych w ciekach naturalnych, jeziorach lub innych zbiornikach naturalnych, wodach przejściowych i przybrzeżnych oraz sztucznych jednolitych części wód powierzchniowych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych. Stan jednolitych części wód naturalnych ocenia się porównując wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego z wynikami stanu chemicznego. Stan wód sztucznych i silnie zmienionych ocenia się porównując wyniki klasyfikacji potencjału ekologicznego z wynikami stanu chemicznego. W zależności od wyników oceny stanu ekologicznego / potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, ocena końcowa klasyfikuje jednolitą część wód do dobrego lub złego stanu wód. Aby stan wód uznano za dobry musi być spełniony warunek, iż oceniony stan/potencjał ekologiczny jest dobry lub powyżej dobrego oraz stan chemiczny oceniono jako dobry.

Stan ekologiczny jest definiowany jako bardzo dobry, dobry, umiarkowany, słaby, zły.

Dla wód sztucznych lub silnie zmienionych (wody te zostały tak przekształcone przez człowieka, że niemożliwe jest przywrócenie im stanu naturalnego) określa się **potencjał ekologiczny**. Klasyfikuje się go na podstawie wyników klasyfikacji zbadanych elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Potencjał ekologiczny jest definiowany jako maksymalny, dobry, umiarkowany, słaby, zły.

Stan chemiczny wód klasyfikuje się na podstawie chemicznych wskaźników jakości wód. Stan chemiczny jest definiowany jako dobry oraz poniżej dobrego.

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

Przez **zanieczyszczenie powietrza** rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Przez **źródło emisji zanieczyszczeń powietrza** należy rozumieć miejsce, w którym następuje wprowadzenie (wyemitowanie) do powietrza substancji zanieczyszczających. Źródłami zanieczyszczeń są: zakłady energetyczne

(elektrownie i elektrociepłownie), zakłady przemysłowe, kotłownie komunalne, paleniska indywidualne (domowe), środki transportu, źródła wtórne powstałe w wyniku wydalania oraz utylizacji ścieków i odpadów (np. hałdy, wysypiska), rolnictwo (np. rozsiewanie nawozów sztucznych, stosowanie środków ochrony roślin), a także przemiany i reakcje chemiczne zachodzące w zanieczyszczonej atmosferze oraz źródła naturalne (np. pożary lasów, burze pyłowe, pyły kosmiczne).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń (określonych prawnie) może być ustalona w wyniku pomiarów lub obliczeń wykonanych na podstawie bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

Zbiorowość źródeł zanieczyszczeń, objętą statystyczną charakterystyką w oparciu o coroczną sprawozdawczość GUS, stanowią tzw. punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, do których od 1986 r. zaliczono wszystkie jednostki organizacyjne ustalone przez byłego Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późn. zm.). Ustalona w ten sposób zbiorowość jednostek sprawozdawczych (zakładów) utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników odnośnego badania. Zbiorowość ta może być powiększona jedynie w szczególnych wypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Należy podkreślić, że wyniki tego badania nie charakteryzują globalnej emisji zanieczyszczeń powietrza, lecz dotyczą sektora energetyczno-przemysłowego decydującego o skali i strukturze emisji. W niniejszej publikacji dla zbiorowości tej przyjęto określenie „**zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza**”.

Dane o emisji z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą zanieczyszczeń wprowadzonych w sposób zorganizowany (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitatorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz w sposób niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeladunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych dotyczy ilości zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych dotyczy ilości zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

Należy podkreślić, że mimo nałożonych odpowiednimi przepisami prawnymi obowiązków dotyczących wykonywania pomiarów emisji zanieczyszczeń powietrza, szereg zakładów pomiarów takich w charakteryzowanym zakresie nie realizowało wcale, bądź wykonywało je w ograniczonym stopniu i w odniesieniu tylko do niektórych spośród emitowanych zanieczyszczeń. Jednakże wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych, a także dwutlenku siarki określana była dość powszechnie metodami pomiarowymi, a nawet w przypadku braku urządzeń pomiarowych nie było trudności w oszacowaniu wielkości emisji tych rodzajów zanieczyszczeń. Stąd dane statystyczne dotyczące tych rodzajów zanieczyszczeń odzwierciedlają przebieg zjawisk w stopniu zbliżonym do rzeczywistego obrazu oddziaływania zakładów na czystość powietrza.

Wielkości emisji pozostałych rodzajów zanieczyszczeń gazowych opierają się przeważnie na ustaleniach szacunkowych, przy czym znaczna grupa zakładów nie była w stanie dokonać oszacowania wszystkich emitowanych do powietrza i objętych badaniem statystycznym rodzajów zanieczyszczeń. Dane te mają zatem charakter orientacyjny i niepełny, a w połączeniu z wyżej omówionymi rodzajami zanieczyszczeń (pyły i dwutlenek siarki) dają obraz w pewnym stopniu zaniżony w stosunku do rzeczywistych rozmiarów sumarycznej emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Mimo powyższych zastrzeżeń, jednolita metodologia określania emisji poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń i stosunkowo stabilna w kolejnych latach zbiorowość zakładów pozwala na ogólną ocenę skali zjawisk oraz tendencji i dynamiki zmian zagrożenia atmosfery ze strony głównych przemysłowych i energetycznych źródeł zanieczyszczeń powietrza.

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Dane o **ilości zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń** pyłowych oraz gazowych (według rodzajów) obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza, zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery.

Skuteczność działania **urządzeń oczyszczających**, określana jako **stopień redukcji zanieczyszczeń**, jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje, jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wskaźnik ten wyraża się procentowym stosunkiem ilości zanieczyszczenia zatrzymanego do ilości zanieczyszczenia wytworzonego, tj.: zatrzymanego i wyemitowanego. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0 do 100%. Im bliższa jest 100%, tym większy jest potencjał ochronny danego źródła zanieczyszczeń.

Poważna awaria – to zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm.) – zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska, lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Podstawowym zadaniem Inspekcji Ochrony Środowiska w sprawach **poważnych awarii** jest tworzenie warunków mających na celu przeciwdziałanie powstawaniu poważnych awarii oraz usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego.

Ustawowym obowiązkiem Inspekcji Ochrony Środowiska jest prowadzenie **rejstru potencjalnych sprawców poważnych awarii**. Przepisy dotyczące poważnych awarii zawarte są w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1355), a także w ustawie Prawo ochrony środowiska i uwzględniają Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi.

Odpady

Informacje o odpadach od 2013 r. opracowano w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, z późn. zm.).

Prezentowane rodzaje odpadów są zgodne z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. poz. 1923, z późn. zm.).

Dane dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych od 2014 r. obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Dane o odpadach dotyczą jednostek wytwarzających w ciągu roku sumarycznie powyżej 1 tys. t odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) lub posiadających 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych.

Zawarte w dziale informacje o odpadach (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotyczą ilości i rodzajów:

- odpadów wytworzonych w ciągu roku, z określeniem ilości odpadów poddanych odzyskowi, unieszkodliwionych, przekazanych innym odbiorcom oraz magazynowanych czasowo,

- odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych zakładów lub innych.

Ponadto podano informacje o powierzchni składowisk (wysypisk, hałd, stawów osadowych) niezrekultywowanej i zrekultywowanej w ciągu roku.

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Przez **wytwórcę odpadów** rozumie się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępną obróbkę, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Przez **recykling** rozumie się odzysk, w ramach którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach; obejmuje to ponowne przetwarzanie materiału organicznego (recykling organiczny), ale nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk.

Unieszkodliwianie odpadów to proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Przez **termiczne przekształcanie odpadów** rozumie się spalanie odpadów przez ich utlenianie oraz inne procesy termicznego przetwarzania odpadów, w tym pirolizę, zgazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas tych procesów są następnie spalane.

Składowisko odpadów to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów. Wyróżnia się następujące typy składowisk odpadów: składowisko odpadów niebezpiecznych, składowisko odpadów obojętnych, składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach, stawach osadowych) własnych zakładów i innych.

Magazynowanie odpadów jest to czasowe przechowywanie odpadów obejmujące:

- wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę,
- tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów,
- magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

Za **odpady komunalne** uznaje się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Zmieszane odpady komunalne pozostają nimi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości. Informacje o odpadach komunalnych podaje się do 2014 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206, z późn. zm.), natomiast od 2015 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. poz. 1923).

Przedstawione informacje obejmują:

- odpady zebrane ogółem w skali roku, w tym z gospodarstw domowych,
- zmieszane odpady komunalne zebrane, w tym z gospodarstw domowych,
- rodzaje wyselekcjonowanych stałych odpadów komunalnych,
- liczbę i powierzchnię kontrolowanych składowisk (wysypisk) czynnych (tj. takich, na które w roku sprawozdawczym były wywożone odpady) oraz o zakończonej eksploatacji,
- nieczystości ciekłe (ścieki bytowe) odebrane w ciągu roku.

Nieczystości ciekłe są to ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

Ścieki bytowe są to ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków.

Zbiornik bezodpływowy to instalacja i urządzenie przeznaczone do gromadzenia nieczystości ciekłych w miejscu ich powstawania.

Oczyszczalnia przydomowa jest to zespół urządzeń służący do neutralizacji ścieków wytwarzanych w jednym lub kilku gospodarstwach domowych.

Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów,
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową,
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia,
- siedlisk przyrodniczych,
- siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt,
- krajobrazu,
- zieleni w miastach i wsiach,
- zadrzewień.

Cele ochrony przyrody to:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Różnorodność biologiczna (bioróżnorodność) to zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami, oraz zróżnicowanie ekosystemów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).

Park narodowy to obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na terenie którego ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Celem tworzenia parków narodowych jest zachowanie różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenie właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenie zniekształconych siedlisk przyrodniczych, a także siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów.

Utworzenie parku narodowego, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Nadzór nad parkami narodowymi sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Uznanie obszaru za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Park krajobrazowy jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne oraz kulturowe, a także walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa (do 2008 r. – w drodze rozporządzenia wojewody).

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa (do 2008 r. – w drodze rozporządzenia wojewody lub na mocy uchwały rady gminy).

Sieć obszarów Natura 2000 to spójna funkcjonalnie europejska sieć ekologiczna, tworzona w celu zachowania rodzajów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej. Zadaniem sieci jest utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę nie tylko najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, ale też najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych charakterystycznych dla regionów biogeograficznych. Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje: obszary specjalnej ochrony ptaków, specjalne obszary ochrony siedlisk oraz obszary mające znaczenie dla Wspólnoty.

Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w których granicach ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju.

Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków.

Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty to projektowane specjalnie obszary ochrony siedlisk, zatwierdzone przez Komisję Europejską w drodze decyzji, które w regionie biogeograficznym, do którego należą, w znaczący sposób przyczyniają się do zachowania lub odtworzenia stanu właściwej ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także mogą znacząco przyczynić się do spójności sieci obszarów Natura 2000 i zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu biogeograficznego; w przypadku gatunków zwierząt występujących na dużych obszarach, obszarami mającymi znaczenie dla Wspólnoty są obszary w obrębie naturalnego zasięgu takich gatunków, charakteryzujące się fizycznymi lub biologicznymi czynnikami istotnymi dla ich życia lub rozmnażania.

Wyznaczenie obszaru Natura 2000, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa oraz z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

Obszar Natura 2000 może obejmować swym zasięgiem część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami przyrody (z wyjątkiem ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów).

Dane dotyczące powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Stanowiska dokumentacyjne to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Mogą nimi być naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy (do 2008 r. – w drodze rozporządzenia wojewody albo uchwały rady gminy).

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony.

Ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów wprowadza się w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa. Rozporządzenie to określa listę gatunków objętych ochroną, sposoby wykonywania ochrony oraz stosowne ograniczenia, zakazy i nakazy przewidziane odpowiednimi przepisami. Decyzje dotyczące ochrony gatunkowej mogą być podjęte także w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska (do 2008 r. – w drodze rozporządzenia wojewody).

Ochrona ścisła oznacza całkowite i trwałe zaniechanie bezpośredniej ingerencji człowieka w stan ekosystemów, tworów i składników przyrody oraz w przebieg procesów przyrodniczych na obszarach objętych ochroną, a w przypadku gatunków – całoroczną ochronę należących do nich osobników i stadiów ich rozwoju.

Ochrona czynna oznacza stosowanie, w razie potrzeby, zabiegów ochronnych w celu przywrócenia naturalnego stanu ekosystemów i składników przyrody lub zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów.

Ochrona krajobrazowa oznacza zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Tereny zieleni to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym.

Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, ławki, place zabaw itp. Do powierzchni parków wliczane są również wody znajdujące się na terenie tych obiektów (np. stawy).

Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek (np. występują alejki z ławkami, place zabaw itp.). Do tej kategorii obiektów należy zaliczyć również zieleń towarzyszącą placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom użyteczności publicznej, pomnikom itp. oraz bulwarom i promenadom. Zieleńce mogą tworzyć kompozycje zieleni niskiej (trawniki, kwietniki) oraz elementy nasadzeń drzew i krzewów.

Zieleń uliczna rozumiana jest jako zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Dane dotyczące **parków i ogrodów historycznych** pochodzą z badań zabytkowych założeń zieleni Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067, z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2011 r. Nr 113, poz. 661), krajowa ewidencja zabytków obejmuje tylko obiekty, dla których wykonano właściwej dokumentacji, pozostają aktualnie poza krajową ewidencją i mogą być ewentualnie zarejestrowane w postaci kart adresowych poza krajową ewidencją w gminnej ewidencji zabytków.

Działalność inspekcyjno-kontrolna i ocena skutków degradacji środowiska

Dane dotyczące oceny **stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych, obiektów produkcji i obrotu przedmiotami oraz oceny sanitarnej niektórych artykułów spożywczych i przedmiotów użytku** prezentowane są w oparciu o ustawę o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 sierpnia 2006 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1252). Ustawa ta określa wymagania i procedury niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia, zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego.

Artykuły spożywcze i przedmioty użytku badane są m.in. pod względem: zanieczyszczeń mikrobiologicznych (*Salmonella*, *Listeria*), zawartości metali szkodliwych dla zdrowia, pozostałości pestycydów, zanieczyszczeń azotanami, zanieczyszczeń biologicznych, obecności organizmów GMO, organoleptycznym, znakowania oraz innych parametrów.

Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

Dane o **nakładach i efektach rzeczowych inwestycji służących ochronie środowiska** prezentuje się zgodnie z **Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska** wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Wyróżniono 9 dziedzin ochrony środowiska:

1. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.
2. Gospodarka ściekowa i ochrona wód.
3. Gospodarka odpadami.
4. Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych.
5. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu.
6. Zmniejszenie hałasu i wibracji.
7. Ochrona przed promieniowaniem jonizującym.
8. Działalność badawczo-rozwojowa.
9. Pozostała działalność związana z ochroną środowiska.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Podziału nakładów na środki trwałe dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w oparciu o księgi przychodów i rozchodów), jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodnościekowych bez względu na liczbę zatrudnionych.

Do **inwestycji związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu** zalicza się instalacje urządzeń oczyszczających i dezodorujących (odpylających, redukujących, unieszkodliwiających i neutralizujących zanieczyszczenia gazowe) oraz instalacje z zastosowaniem reakcji przemian chemicznych do substancji mniej uciążliwych dla środowiska wraz z kompletnym wyposażeniem i zespołem koniecznych urządzeń pomocniczych zapewniających prawidłową eksploatację instalacji oraz urządzenia i aparaturę zapewniające zmniejszenie ilości bądź stężeń powstających lub emitowanych zanieczyszczeń, zadania związane z wyposażeniem w aparaturę kontrolno-pomiarową zanieczyszczeń powietrza. Zaliczono tu również: nowe techniki i technologie spalania paliw, modernizację kotłowni i ciepłowni w celu ograniczenia zanieczyszczeń wydalanych do powietrza powstających w procesie spalania, niekonwencjonalne źródła energii (np. elektrownie wiatrowe, wykorzystanie wód geotermicznych), dostosowanie silników spalinowych do paliwa gazowego, a także budowę zespołu hydrokrakingu.

W inwestycjach tych nie ujmuje się urządzeń redukujących zanieczyszczenia, a stanowiących integralną część procesu technologicznego zapewniającą odpowiednią jakość surowców i półproduktów dla kolejnych etapów produkcji. Dotyczy to również instalowania wszelkiego rodzaju urządzeń pomocniczych niezbędnych ze względów technologicznych czy naukowych zakładu produkcyjnego.

Do **inwestycji związanych z gospodarką ściekową i ochroną wód** zalicza się urządzenia do unieszkodliwiania i oczyszczania ścieków przemysłowych, komunalnych, wód (ścieków) opadowych oraz zanieczyszczonych wód kopalnianych odprowadzanych bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do ziemi. Obejmują one oczyszczalnie ścieków lub ich elementy według technologii oczyszczania (mechaniczne, chemiczne, biologiczne i o pod-

wyższonym usuwaniu biogenów, a także oczyszczalnie indywidualne przydomowe i inwestycje związane ze wstępnym oczyszczaniem ścieków), urządzenia do gospodarczego wykorzystania ścieków, utylizacji, gromadzenia i transportu wód zasolonych, gromadzenia ścieków, jak również wyposażanie oczyszczalni ścieków w urządzenia i aparaturę kontrolno-pomiarową w przypadkach, gdy nie są one ujęte w kosztach budowy oczyszczalni ścieków. Zakres danych obejmuje także: budowę kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki oraz wody opadowe, urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków, systemy obiegowego zasilania wodą, zabezpieczenia przed przenikaniem do rzek, mórz oraz innych akwenów zanieczyszczeń powstających przy transporcie wodnym, tworzenie stref ochrony źródeł i ujęć wody.

Do **inwestycji związanych z gospodarką odpadami, ochroną i przywróceniem wartości użytkowej gleb, ochroną wód podziemnych i powierzchniowych** zalicza się:

- działania związane z zapobieganiem zanieczyszczeniom poprzez modyfikowanie procesów technologicznych, w tym nowe techniki i technologie mało- i bezodpadowe,
- zbieranie, w tym selektywne, odpadów i ich transport,
- działania związane z recyklingiem odpadów,
- urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków,
- gospodarcze wykorzystanie odpadów, tj. urządzenia oraz metody i sposoby, w wyniku których następuje wyraźna redukcja ilościowa odpadów wytwarzanych bądź nagromadzonych na składowiskach, np. wykorzystanie odpadów do budowy nasypów drogowych, kolejowych, do podsadzania wyrobisk kopalnianych oraz wykorzystanie i przeróbkę odpadów przez zakłady przemysłowe,
- unieszkodliwianie odpadów, tj. metody i sposoby, w wyniku których następuje redukcja szkodliwości odpadów dla środowiska, czyli zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych z odpadami do powierzchniowych warstw ziemi, w tym budowę i urządzenie składowisk oraz stawów osadowych dla odpadów w powierzchniowych warstwach ziemi, urządzenie stref ochronnych wokół składowisk, zabiegi zabezpieczające przed pyleniem składowisk,
- rekultywację składowisk odpadów, hałd i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych obejmującą etap zakończonej rekultywacji biologicznej bądź przekazanie zrehabilitowanej powierzchni do zagospodarowania,
- przedsięwzięcia związane z zapobieganiem degradacji i dewastacji gleby, działania związane z tarasowaniem i wyrównywaniem nierówności gleby, prowadzenie przeciwoerozyjnych nasadzeń oraz usuwanie skutków erozji,
- budowę, utrzymanie i obsługę urządzeń służących do neutralizacji zanieczyszczeń (skażeń) gleby, oczyszczania wód podziemnych, a także zapobieganie infiltracji (przenikaniu) zanieczyszczeń do gleby i wód podziemnych,
- wyposażenie w aparaturę kontrolno-pomiarową w zakresie gospodarki odpadami, ochrony gleby, wód podziemnych i powierzchniowych.

Do **inwestycji związanych z ochroną różnorodności biologicznej i krajobrazu** zalicza się:

- ochronę i odbudowę gatunków i siedlisk – rodzaje działalności związane z ochroną ekosystemów i siedlisk istotnych dla utrzymania gatunków zwierząt i roślin, a także ochronę wartości estetycznych krajobrazu oraz prawnie chronionych obiektów przyrodniczych,
- ochronę naturalnego i półnaturalnego krajobrazu – każda działalność związana z ochroną lasów i zadrzewień jako naturalnych elementów środowiska, obejmująca m.in. działania mające na celu zapobieganie pożarom na obszarach leśnych.

Do **inwestycji związanych ze zmniejszeniem hałasu i wibracji** zalicza się:

- urządzenia lub zakup wyposażenia, przy pomocy których uzyskuje się ogólne zmniejszenie poziomu hałasu w okolicy źródła i u „odbiorcy”,
- budowę urządzeń antyhałasowych (ekranów, barier, wałów, żywoptotów i okien dźwiękoszczelnych itp.) zmniejszających uciążliwość hałasu drogowego, szynowego, a także powodowanego ruchem lotniczym,
- urządzenia i zakup przyrządów do pomiaru natężenia hałasu i wibracji (wyłączając zadania związane z bhp, tj. zmniejszenie hałasu na stanowiskach pracy).

W każdym z wyżej wymienionych kierunków inwestowania uwzględniono również **nakłady na budowę poszczególnych podsystemów monitoringowych** polegających na budowie sieci stacji kontrolno-pomiarowych i stano-

wisk pomiarowych szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska, a także **nakłady na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych oraz na szkolenia.**

Do **inwestycji związanych z gospodarką wodną** zalicza się:

- budowę ujęć służących do poboru wody: powierzchniowej, podziemnej i kopalnianej (również w energetyce zawodowej), łącznie z urządzeniami uzdatniającymi oraz wodną siecią magistralną i rozdzielczą (ujęcia, studnie, stacje uzdatniania, filtry, stacje pomp, doprowadzenie sieci wodociągowej – bez przyłączy do budynków i gospodarstw), budowę laboratoriów kontroli jakości wody, w tym automatycznych stacji pomiaru jakości wody,
- budowę: zbiorników retencyjnych (poza zbiornikami przeciwpożarowymi i wyrównania dobowego), stopni wodnych, żeglugowych i energetycznych oraz śluz i jazów,
- regulację rzek i zabudowę potoków,
- budowę obwałowań przeciwpowodziowych,
- budowę stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.

Przedsięwzięcia „**końca rury**” – nieingerujące w proces produkcyjny (produkcja może być prowadzona bez tej inwestycji), lecz redukujące lub unieszkodliwiające zanieczyszczenia powstałe w procesie produkcji – zgodnie z metodologią zalecaną przez Urząd Statystyczny Unii Europejskiej EUROSTAT – w całości zaliczane są do nakładów na ochronę środowiska.

Przez przedsięwzięcia „**zintegrowane**” **zapobiegające zanieczyszczeniom** należy rozumieć działania prowadzące do zmniejszenia ilości wytwarzanych zanieczyszczeń poprzez modyfikację procesów technologicznych (wymiana lub modernizacja linii produkcyjnej, zakup dodatkowych urządzeń), dzięki czemu produkcja staje się bardziej czysta i przyjazna środowisku. Jeżeli wprowadzany jest nowy proces technologiczny, nakłady służące ochronie środowiska obejmują nakłady przewyższające te, które byłyby poniesione na wyposażenie tańsze i sprawne, ale zapewniające produkcję mniej przyjazną środowisku. W przypadku, gdy modernizowany jest zakład już istniejący, nakłady inwestycyjne służące ochronie środowiska są równe całkowitym nakładom poniesionym na dostosowanie do wymagań środowiska.

Opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian są to kwoty pieniężne pobierane za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód, z urządzeń wodnych i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, a także za wydobywanie materiałów z wód stanowiących własność Państwa.

Kary za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska są to kwoty pieniężne wymierzone za wprowadzanie do środowiska zanieczyszczeń przekraczających dopuszczalne normy i za wprowadzanie zmian w środowisku.

Fundusze ekologiczne są to fundusze tworzone z opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, w tym za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych wynikających z ustawy prawo geologiczne i górnicze z kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, wydobywanie kopalni bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków – zgodnie z prawem geologicznym i górniczym oraz z innych wpływów (m.in. za żeglugę i sptaw oraz wydobywanie kruszywa i piasku z wód, zwrotów środków niewykorzystanych w ustalonym czasie, z prowadzonych operacji finansowych, oprocentowania pożyczek, rachunków bankowych, uzyskanych pożyczek). Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej zostały utworzone z dniem 1 lipca 1989 r. na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 r. „o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska” i ustawy „Prawo wodne” (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268, z późn. zm.). Zgodnie z ustawą z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664), wpływy z tytułu opłat i kar stanowią przychody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz dochody budżetów powiatów i budżetów gmin.

Leśnictwo i łowiectwo

Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

a) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa,
- gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu),
- innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;

b) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- osób fizycznych,
- wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- spółdzielni produkcji rolniczej,
- innych osób prawnych, np. kościołów i związków wyznaniowych, organizacji społecznych i partii politycznych, związków zawodowych oraz spółek prywatnych.

Powierzchnia gruntów leśnych, w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2129, z późn. zm.), obejmuje:

- grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona) lub przejściowo jej pozbawione (powierzchnia niezalesiona). Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków. Kategoria ta jest określana jako „**powierzchnia lasów**”,
- **grunty związane z gospodarką leśną** zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, urządzenia melioracji wodnych, tereny pod liniami energetycznymi, parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybkorosnących.

Powierzchnia niezalesiona obejmuje grunty:

- znajdujące się w produkcji ubocznej (tj. plantacje choinek, krzewów, poletka łowieckie na gruntach leśnych),
- przejściowo pozbawione drzewostanu i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach (tj. zręby, halizny, płazowiny),
- przewidziane do objęcia ochroną prawną,
- przeznaczone do wyłączenia z produkcji grunty leśne wylesione.

Zręby są to grunty leśne przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty leśne przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (0–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty leśne pokryte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod ostoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych ręb-

niami gniazdowymi co najmniej 30%) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew w różnym wieku i wysokości, przenikające się na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przestoje są to drzewa od II klasy wieku wzwyż (wykazujące miąższość grubizny) na gruntach leśnych niezależnych i w uprawach nie zaliczane do składu gatunkowego oraz drzewa powyżej II klasy wieku rozmieszczone pojedynczo lub grupami w drzewostanach i przeznaczone do usunięcia w pierwszym 10-leciu.

Pod pojęciem **typu siedliskowego lasu** należy rozumieć kategorię siedlisk równoważnych pod względem przyrodniczym dla produkcji leśnej i charakteryzujących się określonym kompleksem elementów glebowo-gatunkowych, składem roślinności dna lasu oraz dobozem składu gatunkowego drzewostanu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Poprawki i uzupełnienia są to prace hodowlane mające na celu poprawę jakości hodowlanej oraz wzmoczenie potencjału produkcyjnego upraw i młodników, w których z różnych przyczyn powstały wypadki, luki i przerzedzenia wpływające na obniżenie w przyszłości masy drzewnej drzewostanów. Do poprawek zalicza się czynności związane z dodatkowym wprowadzaniem sadzonek w uprawach sztucznego pochodzenia w wieku do 5 lat zakładanych na powierzchniach otwartych. Uzupełnienia polegają na dodatkowym wprowadzeniu sadzonek w starszych uprawach (ponad 5 lat) i młodnikach sztucznego pochodzenia w wieku do 20 lat.

Pielęgnowanie lasu obejmuje zespół czynności gospodarczych związanych z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu, tj. spulchnianie gleby, niszczenie chwastów w uprawach, wprowadzanie podszytów, cięcia pielęgnacyjne i poprawianie formy poszczególnych drzew (podkrzesywanie itp.), utrzymanie gleby w czarnym ugorze w plantacjach drzew szybko rosnących.

Trzebieże są to cięcia pielęgnacyjne regulujące zagęszczenie i rozmieszczenie drzew w drzewostanie oraz skład gatunkowy drzewostanu. Ich celem jest wzmoczenie przyrostu najlepszych drzew w drzewostanie, zachowanie jego naturalnej różnorodności biologicznej i stworzenie warunków dla odnowienia. Cięcia trzebieżowe rozpoczyna się w okresie dojrzewania drzewostanu, tj. z reguły w wieku powyżej 20 lat.

Zasobność drzewostanów oblicza się dzieląc cały zapas drzewostanów (miąższość drewna na pniu) przez ich ogólną powierzchnię.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. na gruntach nieleśnych. Do zalesień gruntów nieleśnych zaliczamy zalesienia na gruntach rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej, nieużytkach oraz innych gruntach nadających się do zalesienia i określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach.

Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni kraju, województwa, podregionu, powiatu lub gminy.

Methodological notes

Use and protection of land surface and soil. Minerals

Data regarding the **status and use of voivodship land** is based on the land and building register as a result of the regulation of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 March 2001 (Journal of Laws 2016 item 1034, with later amendments), prepared by the Podlaskie Voivodship Marshal's Office.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production. Class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

Data regarding **agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, on the basis of the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 February 1995 (Journal of Laws 2017 item 1161).

The protection of agricultural and forestry land under the abovementioned Act consists in:

- limiting the conversion of such land to non-agricultural and non-forestry uses,
- the prevention of degradation and devastation of agricultural land and damage to agricultural production caused by non-agricultural or non-forest activities, as well as caused by mass earth movements
- land reclamation and developing land for agricultural use,
- preservation of peat bogs and small natural water reservoirs,
- restoring and improving the value in use of land that has lost the character of forest land as a result of non-forest activities, as well as preventing the reduction of its productivity,
- limiting changes in the natural shape of the earth's surface.

Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land the rural or forest utility value of which has declined due to worsening of natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as due to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in assigning or restoration a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads. Reclaimed land is subject to development i.e. agricultural, forest or other type of utilization.

Resources, consumption, pollution and water protection

Exploitable underground water resources constitute a part of resources, which upon consideration of their protection and technical conditions may be extracted from a particular water-bearing level without interference with hydro-geological balance.

The increment of underground water resources means a volume of water additionally documented in the course of hydro-geological research during construction of underground water intakes and their commissioning.

Information on **water withdrawal** refer to:

- under "for production purposes" – excluding agriculture (except industrial livestock farming and crop production plants), forestry, hunting and fishing – organizational entities which make payments for extraction of water withdrawal from own intakes annually: in the volume of 5 dam³ or more of underground water or in the volume of 20 dam³ and more of surface water or annually discharging at least 20 dam³ of sewage,
- under "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" – agricultural, forestry and fishery organizational entities using water for irrigation of agricultural and forest land of the area exceeding 20 ha or to meet the needs related to functioning of fish ponds exceeding 10 ha. Since 2019 concern

only agricultural, forestry and fishery organizational entities using water for filling and completing fishponds of the area exceeding 10 ha,

- under "exploitation of water supply network" – all units supervising water supply networks (including housing cooperatives, water companies, water service plants, enterprises etc.).

Data on **recirculation of water in the industry** refer to industrial plants equipped with closed circulation of water and a share of used water in closed circulations in the total volume of water used for production purposes.

Closed circulation is a system, in which water which was once used is not discharged to the receiver but returned to the direct water supply point to be reused and recirculated.

The indicator of water used to fill closed circulation was calculated by dividing the volume of water used throughout the year to refill closed circulations due to water losses (non-returnable and in the network e.g. contaminated water discharges to refresh closed circulation etc.) by the volume of water used for production purposes within a year. The value of this indicator expressed as a percentage can vary from zero (open circulation) to 100 (theoretical value in the conditions of absolute closure and lack of water intake). Due to the fact that some of the plants, which take water and discharge sewage do not have the measurement devices or do not take measurements frequently enough, data from these plants were determined indirectly on the basis of efficiency of pumps, the volume of water used per a unit of production etc. hence, it is estimated data.

Data on **urban population connected to water supply and sewage systems** comprise population inhabiting residential buildings connected to a particular network as well as population using water supply systems via street and yard outlets and sewage system via sewage inlets.

Information regarding the **length of the water supply network** concerns street conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e. conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution network or, in case of the sewage system – with the main drainage system.

Street outlet is a publicly available facility directly connected to street water mains, serving the community for drawing the water directly from such the mains (street outlets do not include: wells, fire hydrants, water outlets designed exclusively for railway stations, economic and production facilities, etc. or courtyard outlets).

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from the water supply system by facilities installed in building.

Data on **industrial wastewater** relate to sewage which is not households sewage or rainwater and snowmelt produced as a result of commercial, industrial, storage, transportation or service activity as well as mixed of sewage produced by other entities discharged by sewage network owned by this plant.

Industrial wastewater requiring treatment means sewage discharged via a network of open canals or ditches directly to waters, ground or sewage network from production entities (including water contaminated as a result of mine drainage and contaminated waters used in industry for cooling purposes).

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants for cooling. This is usually hot water, which causes so-called thermal pollution of water.

Cooling water not requiring treatment has to meet the following conditions:

- a) it is drained off to surface waters via a separate drainage system and are not mixed with other wastewater which requires treatment;
- b) quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water collected for cooling purposes;
- c) the temperature specified in water-legal permit for cooling water drained off to:
 - lakes and their tributaries does not exceed +26 degrees centigrade or the natural temperature of water in case it is higher than +26 degrees centigrade,
 - other waters, except territorial sea, does not exceed +35 degrees centigrade.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal and discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e. solid bodies and fats subject to settlement or flotation, using grates, filters, grit chambers, grease traps and sedimentation tanks.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from wastewater occurs in wastewater treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Two-stage mechanical and biological treatment or mechanical and chemical treatment of discharged sewage was classified to a higher degree of treatment (biological or chemical).

Data on **municipal wastewaters** cover sewage discharged via a sewage network by the units managed by water supply and sewage companies and plants established by a voivode (or managed by territorial self-local governments) and all units supervising collective discharge of sewage via sewage network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, enterprises etc.). Prior to discharge to the recipient, all the sewage should be treated, thus, in the statistics, the wastewater was included as the **wastewater requiring treatment**. This data do not include precipitation and infiltration water discharged through sewage network.

Municipal wastewater treatment plants cover all water treatment plants working on sewage network. The statistical surveys do not include household sewage treatment plants or plants which treat only transported wastewater (i.e. wastewater treatment plants which operate outside the sewage network).

Data on **treated wastewater discharged through sewage network** include wastewater treated in mechanical, mechanical-biological treatment plants and with increased biogen removal.

Pollutants loads in wastewater is the amount of pollutant in wastewater discharged in a given time unit and equals to the product of wastewater flow rate and pollutant concentration.

Population equivalent (P.E.) is a number expressing the ratio of the sum of the pollution load produced during 24 hours by industrial facilities and services to the individual pollution load in household sewage produced by one person in the same time. In Poland, the BOD load from 1 person is assumed to be equal 60 g O₂ per 24 hours.

Biochemical oxygen demand (BOD) refers to the amount of oxygen used within 5 days' time (biochemical oxidation of organic matters is the most intensive during the first five days) for the aerobic oxidation of organic matter, contained in sewage, by live bacteria and extracellular enzymes.

Chemical oxygen demand (COD) is the amount of oxygen used in the chemical process of oxidization of wastewater.

Suspension in wastewater means non-dissolved, suspended substances and materials of various degree of break-up.

Sewage sludge means sediment from wastewater treatment plants, sludge digestion chambers or other installations for wastewater treatment. The quantity and composition of sludge depend on the method and degree of wastewater treatment.

The **cities served by wastewater treatment plants** include those cities, in which the municipal wastewater underwent mechanical or biological treatment or treatment with increased biogene removal prior to its transfer to a receiver. In the case of cities served by various types of wastewater treatment plants, the classification of a city as a city served by a particular type of wastewater treatment plant was determined on a basis of the volume of wastewater treated mechanically, biologically or with increased biogene removal.

Data on **urban and rural population connected to wastewater treatment plants area** presented on a basis of an estimated number of people served by wastewater treatment plants operating within a sewage network.

The basis for the **assessment of the state of water** is the Regulation of the Minister of the Environment of 21 July 2016 on the method of classifying the state of surface water bodies and environmental quality standards for priority substances (Journal of Laws item 1187). The regulation specifies the method of classifying surface water bodies in natural watercourses, lakes or other natural reservoirs, transitional and coastal waters as well as artificial surface water bodies and heavily modified surface water bodies. The state of natural water bodies is assessed by comparing the results of ecological status classification with the results of chemical status. The status of artificial and heavily changed waters is assessed by comparing the results of ecological potential classification with the results of the chemical status. Depending on the results of the assessment of ecological status / / potential and chemical status, the final assessment classifies the water body as good or bad. In order for the water status to be considered good, the condition must be met that the assessed ecological status / potential is good or above good and the chemical status is assessed as good.

Ecological status is defined as high, good, moderate, poor, bad.

For artificial or heavily modified waters (these waters have been transformed by humans so that it is impossible to restore their natural state), **ecological potential** is determined. It is classified on the basis of the results of the classification of examined biological, physicochemical and hydromorphological elements. Ecological potential is defined as maximum, good, moderate, poor, bad.

Chemical status of waters is classified on the basis of chemical indicators of water quality. Chemical status is defined as good and below good.

Air pollution and protection

Air pollution means direct or indirect release of solid, liquid or gaseous substances into the atmosphere by human in quantities which may threaten human life, affect climate, animate nature, soil or water or cause other harms to the environment.

Air pollution emission source means a place, where release (emission) of pollutants to the air takes place. The pollution sources include: energy plants (power plants and heat and power plants), industrial plants, municipal boiler houses, home furnaces, means of transport, secondary sources created as a result of disposal or treatment of wastewater and wastes (e.g. heaps, landfills) agriculture (e.g. chemical fertilizers or crop protection products) as well as chemical conversions and reactions taking place in the polluted atmosphere and natural sources (e.g. forest fires, dust storms, cosmic dust).

Volume of emission from particular sources and types of pollutions (specified in regulations) may be fixed or determined through measurements or through calculations of raw materials and fuels balance, on the basis of the characteristic indices of pollution emission for technological processes.

Collective sources of pollution covered by statistical characteristics based on the annual CSO reporting, constitute the so-called point sources of pollution emission which since 1986 included all organizational units specified by the Minister of Environment Protection and Natural Resources on the basis of the amount of fees paid in 1986 for an annual emission of air pollutants according to rates specified in the Regulation of the Council of Ministers of 13th January 1986 on fees for economic use of the environment and introduction of changes (Journal of Laws No. 7 item 40) with later amendments. Thus, a fixed set of reporting units (plants) is maintained annually, which enables to preserve continuity and comparability of research results. The set may be enlarged only in particular cases e.g. newly launched entities or expanded entities of a high threshold pollution emission.

It should be emphasized that the results of this study do not characterize global emissions of air pollutants, but relate to the energy and industrial sector determining the scale and structure of emissions. In this publication, the term "**plants of significant nuisance to air quality**" has been used for this group.

Data on emission from plants of significant nuisance to air quality pertain to organized emission (i.e. technological and heating devices, through emitters – chimneys, exhausts etc.) as well as non-organized emission (heaps, storage yards, in the course of reloading of loose and volatile materials, production halls etc.).

The volume of particulate pollution refers to the volume of particulate pollutants discharged to the atmosphere during the year and includes individual types of these pollutants: particulates from combustion of fuel, cement and lime particulates, fire-proof materials, silicon particulates, chemical fertilizers, carbon and graphite, soot and other.

The volume of gaseous pollution refers to the volume of gases discharged by a particular reporting plant to the atmosphere during the year and includes the following types of pollution: sulphur dioxide, nitric oxides, carbon oxide, carbon dioxide and other gaseous pollutants emitted by a particular plant.

It should be emphasized that, despite the obligations imposed by relevant legal provisions regarding the measurement of air pollutant emissions, a number of such measurement plants did not perform at all, or performed them to a limited extent and only in relation to some of the pollutants emitted. However, the volume of emissions of particulate pollutants, as well as sulfur dioxide was determined quite commonly by measuring methods, and even in the absence of measuring devices it was not difficult to estimate the amount of emissions of these types of pollutants. Therefore, statistical data on these types of pollution reflect the course of phenomena to a degree similar to the real picture of the impact of plants on air cleanliness.

Emissions of other types of gaseous pollutants are usually based on estimates, while a significant group of plants was not able to estimate all types of pollutants emitted into the air and covered by the statistical survey. Therefore, these data are indicative and incomplete, and in combination with the above-mentioned types of pollution (dust and sulfur dioxide) give a picture somewhat understated in relation to the actual size of total emissions of pollutants into the atmosphere.

Despite the above reservations, consolidated methodology of determining the emission of particular types of pollutants and relatively stable set of plants in the consecutive years allows to present an overall assessment of the scale of developments, tendencies and dynamics of changes of threat to the atmosphere from the major industrial and energy sources of air pollution.

Air pollution protection means ensuring the highest possible quality of air, in particular through:

- maintaining the level of substances contained in air below permissible limits or at worst equal to such limits,
- reducing the level of substances in the air, at worst to permissible levels, if the level of such substances exceeds permitted levels.

Data on the **volume of contained or neutralized** particulate and gaseous **pollution** (by type) illustrate volume of pollution reduced in devices designed for protection of atmosphere, installed at plants of significant nuisance to air quality.

Efficiency of cleaning devices determined as the **level of pollution reduction** is the characteristic figure for equipment and shows what percentage of the total pollution has been retained in the device. The indicator is represented as a percentage ratio of the volume of retained pollution and the volume of produced pollution i.e. retained and emitted. The value of this indicator is between 0 and 100%. The closer to 100% is the value, the bigger is the protection potential of a particular source of pollution.

Major accident – according to the Environmental Protection Law dated 27 April 2001 (Journal of Laws 2019 item 1396, with later amendments) – it is an event, in particular emission, fire or explosion, resulting from an industrial process, storage or transport, in which one or more hazardous substances occur, leading to an immediate danger to life or environment or occurrence of such danger with delay.

The basic task of the Inspection for Environmental Protection in case of **major accidents** is to establish conditions preventing major accidents, removal of their consequences and restoration of environment to its proper conditions.

The Inspection for Environmental Protection is legally bound to maintain a **register of potential initiators of major accidents**. Regulations concerning major accidents are set forth in the Act on the Inspection of Environmental Protection (Journal of Laws 2019 item 1355), and in the Environmental Protection Law taking into consideration the provision of the Directive 2012/18/EU of the European Parliament and of the Council of 4 July 2012 – on the control of major-accident hazards involving dangerous substances.

Waste

Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 December 2012 (Journal of Laws 2019 item 701, with later amendments).

Types of waste presented have been consistent with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment, dated 9 December 2014 (Journal of Laws item 1923, with later amendments).

Since 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Data on waste applies to units producing a total of over 1 thousand tonnes of waste (excluding municipal waste) or possessing 1 million tonnes or more of accumulated waste.

The information about waste (excluding municipal waste) in this section concerns quantities and types:

- waste generated during the year, of which the amount of waste recovered, disposed, transferred to other recipients as well as temporarily stored,
- waste landfilled up to now (accumulated) on landfills and facilities servicing the extractive industries (of which heaps, settling ponds) of own plants and other.

In addition, there was provided information on the surface of landfills (landfills, waste dumps, ponds) not reclaimed and reclaimed during the year.

Waste shall mean any substance or object in which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Waste producer shall mean anyone whose activities and existence produce waste or anyone who carries out pre-processing, mixing or other operations resulting in a change in the nature or composition of this waste.

Recovery means any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials which would otherwise have been used to fulfil a particular function, or waste being prepared to fulfil that function, in the plant or in the wider economy.

Recycling means any recovery operation by which waste materials are reprocessed into products, materials or substances whether for the original or other purposes; it includes the reprocessing of organic material but does not include energy recovery and the reprocessing into materials that are to be used as fuels or for back-filling operations.

Waste disposal it is a process which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Incineration of waste shall mean waste oxidation processes and other thermal waste treatment processes such as burning, gasification or decomposition of waste (pyrolytic decomposition, gasification and plasma processes) as long as the substances generated during these processes are then incinerated.

Waste landfill shall mean a built structure designed to landfill waste. We identify three types of waste landfills: hazardous waste landfill, inert waste landfills and a landfill of waste other than hazardous and inert waste. **Stored waste** shall mean waste disposed of to landfills (heaps, setting ponds) owned by the plants themselves or other entities.

Waste storage is a temporary waste storage including:

- preliminary storage of waste by its producer,
- temporary storage of waste by the one collecting waste,
- storage of waste by the one processing waste.

Reclaimed landfill areas are areas where exploitation was finished, and where work connected with assigning or restoration utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics as well as regulating waterways was carried out.

Municipal waste concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households. Mixed municipal waste remains so, even if it has undergone waste treatment operations that have not significantly changed their properties. Until 2014 information on municipal waste were consistent with the decree of the Minister of the Environment, dated 27 September 2001 on the waste catalogue (Journal of Laws No. 112, item 1206, with later amendments), while the data since 2015 – with the decree of the Minister of the Environment, dated 9 December 2014 on the waste catalogue (Journal of Laws item 1923).

The information presented includes:

- total waste collected annually, of which from households,
- mixed municipal waste collected, of which from households,
- types of selected municipal solid waste,
- number and area of controlled landfill (dumps) in operation (i.e. the ones where the wastes were taken to in the reporting year) as well as not operational,
- liquid waste (domestic wastewater) received during the year.

Liquid waste – sewage stored temporarily in septic tanks.

Households wastewater – sewage from residential buildings, housing estates and general purpose public buildings arising mainly from human metabolism and households and sewages about the approximate composition coming from these buildings.

Septic tank – an installation and device intended for an accumulation of liquid waste where it is generated.

Household wastewater treatment system – a complex of devices intended for treatment of sewage produced in one or more households.

Protection of environment and biodiversity

Nature protection consists in maintenance, balanced use and renewal of natural resources, objects and elements as:

- wild plants, animals and fungi,
- plants, animals and fungi under species protection,
- migratory animals,
- natural habitats,
- habitats threatened with extinction, rare and protected species of plants, animals and fungi,
- objects of animate and inanimate nature as well as fossil plant and animal remains,
- landscape,
- green belts within cities and villages,
- plantings.

The purposes of nature protection are:

- maintaining ecological processes and the stability of ecosystems,
- preservation of biodiversity,
- preservation of geological and paleontological heritage,
- ensuring the continuity of the existence of plant, animal and fungal species together with their habitats, by maintaining or restoring them to their proper conservation status,
- protection of landscape values, greenery in urban and rural areas as well as plantings,
- maintaining or restoring to the proper conservation status of natural habitats, as well as other resources, formations and components of nature,
- forming of appropriate attitudes of the man towards the nature through education, information and promotion in the field of nature protection.

Biodiversity means diversity of living organisms inhabiting ecosystems, within a scope of species and among different species as well as diversity of ecosystems.

The legal basis regulating the establishment of forms of nature protection is the Act dated 16 April 2004 on nature protection (Journal of Laws 2018 item 1614, with later amendment).

National park includes protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, not smaller than 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

The purpose of creating national parks is to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape values, restoration of a proper state of resources and elements of nature as well as reconstruction of distorted habitats: of plants, animals and fungi species.

A national park is established, its area widened or limited by the virtue of a regulation of the Council of Ministers. National parks are supervised by a minister responsible for environmental issues.

Nature reserve includes areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. It also protects habitats of plants, animals and fungi as well as formations and elements of inanimate nature, having essential environmental, scientific, cultural values or landscape features.

An area is recognized as a natura reserve by the virtue of a local ordinance in the form of the Regional Director for Environmental.

Landscape park is an area protected because of its natural, historical and cultural values as well as for landscape features. The aim of landscape park creation is preservation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Creation of a landscape park, or increase of its area is followed by way of a resolution of the voivodship parliament (till 2008 – by way of the voivode's regulation).

Protected landscape area includes areas protected because of distinguishing landscape characterized by various ecosystem types, valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation or functions of ecological corridors.

Designation of a protected landscape area is followed by way of a resolution of the voivodship parliament (till 2008 – by way of the voivode's regulation or pursuant to a resolution of the gmina council).

In terms of functionality **Natura 2000 Network** is a consistent ecological network created in order to preserve natural habitats and important species within the European Community. The network is intended to preserve biological diversity through the protection of not only the most valuable and rare elements of nature but also the most typical and still widely common ecosystems characteristic for biogeographical regions. Nature 2000 Network encompasses: Special Protection Areas of birds, Special Areas of Conservation of habitats as well as Sites of Community Importance.

Special Protection Areas of birds (SPAs) are the sites established according to the EU regulations for the protection of population of wild birds of one or more species, where the birds enjoy favourable conditions throughout their entire lifecycle, at any stage of their growth.

Special Areas of Conservation of habitats (SACs) are sites established according to the EU regulations for the preservation of natural habitats or populations of endangered plant and animal species or for the purpose of restoration of a proper condition of natural habitats or proper condition of protection of these species.

Site of Community Importance – SCIs are specially designed areas of habitat protection, approved by the European Commission by the decisions, which in the biogeographic region to which they belong, significantly contribute to the preservation or restoration of the proper conservation status of a natural habitat or species of Community interest, and may also significantly contribute to the coherence of the Natura 2000 network and the conservation of biodiversity within a given biogeographical region; in the case of animal species spread over large sites, sites of Community importance are those within the natural range of such species which are characterized by physical or biological factors essential for their life or reproduction.

Natura 2000 site is established, and its borders may be changed or the site may be deleted by the virtue of a regulation of a minister for environmental issues in consultation with a minister for agricultural issues, a minister responsible for rural development, a minister responsible for fisheries and minister responsible for water management issues.

Natura 2000 sites may overlap with other conservation forms (with the exception of species protection of plants, animals and fungi).

Data regarding legally protected areas possessing unique environmental value do not include information concerning the areas of the Nature 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature or their clusters of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features, trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, karst springs, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

Documentation sites are not distinguished on the surface or possible to be distinguished, important in scientific and educational terms, places of occurrence of geological formations, concentrations of fossils or mineral formations, caves or rock shelters along with silt-covered grounds and fragments of active and closed surface and underground excavations. Documentary sites can also be places of occurrence of fossil remains of plants or animals.

Ecological areas are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity. These can be natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, patches of non-used vegetation, old river beds, natural habitats, habitats of rare or protected species of plants, animals or fungi, their refuges and places of reproduction or places of seasonal residence.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Establishing of a monument of nature, documentation site, ecological area or landscape-nature complex is followed by way of a resolution of the gmina council (till 2008 – by way of the voivode's regulation or pursuant to a resolution of the gmina council).

Plant, animal and fungi species protection aims at enabling the survival and the favourable conservation status of wild plants, animals and fungi species and their habitats and refuges as well as preserving the species and genetic diversity. The wildlife under this protection can be found within the borders of Poland and other EU member states and belongs to the group of species which are endemic, vulnerable, endangered and protected under current regulations set out by international agreements signed by the Republic of Poland. In order to protect the refuges and sites of plants or fungi covered by species protection or refuges, breeding sites and regular stay of protected animals, protection zones may be established.

Species protection of animals and plants is introduced by the virtue of regulation of a minister responsible for environmental issues in consultation with the minister for agricultural issues. The regulation specifies a list of protected species, ways of protection as well as applied limitations, bans and obligations set forth in relevant regulations. Decision on species protection can also be made by the virtue of an regulation of the regional director of environmental protection (till 2008 – by way of the voivode's regulation).

Strict protection means total and permanent abandonment of direct human interference with the condition of ecosystems, and also formations and elements of nature as well as with the course of natural processes in the areas under protection and in the case of species – an all-year-long protection of their representatives and stages of their growth.

Active protection means the use, if necessary, protective treatments in order to restore natural ecosystems and elements of nature or maintenance of natural habitats and the habitats of plants, animals or fungi.

Landscape protection means preservation of characteristics of a particular landscape.

Green areas mean areas including technical infrastructure and adjacent auxiliary buildings, covered with plants, which fulfil public functions in particular: parks, lawns, promenades, boulevards, botanic gardens, zoological gardens, children's playgrounds and heritage gardens as well as cemeteries and plants in the streets, squares, heritage fortifications, buildings, storage areas, airports, railway as well as industrial zones.

Strolling-recreational parks are green areas with high and low vegetation of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, walkways, squares, benches, etc. The surface of parks also includes the waters in these facilities (e.g. ponds).

Lawns are green areas less than 2 ha big, which predominating function is recreation (e.g. there are alleys with benches, playgrounds, etc.). This category also includes green areas near squares, historic fortifications, public buildings, monuments, etc. as well as boulevards and promenades. Lawns can form low greenery (lawns, flower beds) with planted trees and bushes.

Street greenery is understood as greenery accompanying roads in built-up areas.

Estate green belts are areas adjacent to housing settlements, serving recreation, isolation and aesthetic purposes.

Data on **historical parks and gardens** come from heritage surveys of National Heritage Board of Poland. Pursuant to the Act of 23 July 2003 on heritage protection and care (Journal of Laws 2018 item 2067, with later amendments) as well as the Regulation of the Minister of Culture of 26 May 2011 on maintenance of heritage records in national, provincial and communal registers and a national register of stolen monuments or monuments illegally taken abroad (Journal of Laws of 2011 No. 113 item 661), the national heritage register covers only those items, for which the registration cards were issued. Not recognized items, partially retained items

etc. for which no suitable documentation was prepared are temporarily outside the national register and may be registered in the form of address cards in communal register, outside the national register.

Inspection and control activities as well as evaluation of effects of environmental degradation

Data regarding the **assessment of the sanitary state of food and nutrition facilities, production and marketing facilities, as well as sanitary assessment of certain food and use items** are presented on the basis of the Act on safety of food and nutrition of 25 August 2006 (Journal of Laws 2019 item 1252). This Act sets out the requirements and procedures necessary to ensure food and nutrition safety, in accordance with the provisions of Regulation (EC) No 178/2002 of the European Parliament and of the Council dated 28 January 2002 establishing the general principles and requirements of food law.

Groceries and items of use are examined, among others in terms of: microbiological contamination (Salmonella, Listeria), content of metals harmful to health, pesticide residues, nitrate impurities, biological impurities, presence of GMOs, organoleptic, labeling and other parameters.

Economical aspects of environmental protection

Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the **Polish Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities**, introduced on the basis of the regulation of the Council of Ministers, dated 2 March 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

The nine domains of the environmental protection were identified:

1. Protection of air and climate.
2. Wastewater management and protection of water.
3. Waste management.
4. Protection and remediation of soil, groundwater and surface water.
5. Protection against noise and vibration.
6. Protection of biodiversity and landscape.
7. Protection against radiation.
8. Research and development activity.
9. Other environmental protection activities.

Investment outlays are the financial outlays and material inputs targeted at creating new fixed assets or enhancement (rebuilding, development, reconstruction, adaptation or upgrading) of existing fixed asset facilities as well as outlays on the so-called initial equipment. The division of outlays on fixed assets was based on the actual location of the investment.

Data on **outlays on fixed assets for environmental protection and water management** refer to: legal persons and organizations with no legal identity and natural persons conducting economic activity, where the number of employees exceeds nine persons (except for individual farmsteads in agriculture and natural persons and partnerships conducting business activity – which keep the so-called revenue and cost books); budgetary units conducting economic activity classified according to the PKD 2007 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

Investments associated with the protection of air and climate include: air treatment and deodorizing installations (dust collectors, reducers, devices for neutralization of gaseous pollution), as well as installations using chemical reactions to produce less hazardous substances, as well as comprehensive equipment and set of indispensable auxiliary devices for proper operation of installations, as well as equipment and devices reducing the quantity or concentration of generated or emitted pollution, activities relating to the installation of control and measurement equipment for air pollution. Furthermore, this category includes: new techniques and technologies of fuel combustion; upgrades of boiler houses and heating plants in order to reduce pollutants emitted to air as a result of combustion; unconventional sources of energy (e.g. wind power plants, geothermal waters use); adjustment of internal combustion engines to gas fuel and construction of hydro-cracking facilities.

The category does not include: pollution reduction facilities constituting integral parts of technological processes ensuring proper quality of raw materials and semi-products for the consecutive stages of production. This refers also to installation of all kinds of auxiliary devices, essential for production plants due to technological or scientific reasons.

Investments associated with wastewater management and water protection include: facilities for disposal and treatment of industrial wastewater, municipal wastewater, precipitation water and contaminated mine waters discharged directly into the surface waters or into the ground. This category includes: wastewater treatment plants or their parts by wastewater treatment technologies (mechanical, chemical, biological and with increased biogene removal, as well as independent wastewater treatment facilities and investments referring to pre-treatment of wastewater), equipment for use of wastewater in agriculture, for disposal, storage and transport of brine, for wastewater collection as well as installation of control and measurement equipment at wastewater treatment plants, if they are not included in the costs of construction of wastewater treatment plants. The scope of data encompasses also: construction of sanitary sewage system discharging wastewater and precipitation water; equipment for processing and management of sludge from wastewater treatment plants; circulation water supply systems; safety devices preventing rivers, seas and other bodies of water from pollutant penetration generated by the waterborne transport; creation of protection zones for water sources and intakes.

Investments associated with waste management, protection and remediation of soil, protection of groundwater and surface water include:

- activities related to prevention of pollution through modification of technological processes, including new no- and low-waste techniques and technologies,
- collection, including selective collection of waste and transport of waste,
- activities targeted at waste recycling,
- equipment for processing and management of sludge from wastewater treatment plants,
- economic use of wastes i.e. methods and equipment for substantial quantitative reduction of wastes produced or gathered at landfills e.g. use of wastes for construction of road and railway embankments, backfilling of excavations and the utilization and processing of wastes by industrial plants,
- waste treatment i.e. methods and technologies, which enable to reduce harmful effects for the environment i.e. reduction of the load of pollution entering into the earth surface with waste, including construction and management of landfills and sedimentary ponds for wastes in the close-to-surface strata of land, arrangement of buffer zones around landfills, measures targeted at prevention of dusting from landfill areas,
- reclamation of waste dumps, waste landfill sites and sludge tanks (i.e. sedimentary ponds), as well as other devastated and degraded land, including completed stage of biological land reclamation or transferring the reclaimed land for use,
- undertakings associated with the prevention of degradation and devastation of soil, benching and levelling of soil unevenness, growing plants to prevent erosion and repairing the effects of erosion,
- construction, maintenance and servicing of equipment for the neutralization of pollution (contamination) of soil, treatment of underground waters, prevention of infiltration (penetration) of pollution to soil and underground waters,
- installation of control and measurement devices for waste management, protection of soil, underground and surface waters.

The **investments associated with protection of biodiversity and landscape** include:

- protection and reconstruction of species and habitats – type of activity related to protection of ecosystems and habitats crucial for the preservation of various species of fauna and flora, including the protection of aesthetic values of a landscape as well as the protection of legally protected nature elements,
- protection of natural and semi-natural landscape – each activity related to forest and wood protection as well as natural elements of the environment, including measures targeted at prevention of forest areas from fire.

The **investments associated with noise and vibration reduction** include:

- construction or purchase of equipment for general reduction of noise level at the source and at the recipient side,
- construction of anti-noise equipment (screens, barriers, embankments, hedges and sound-proof windows) etc. measures reducing burden of road, railway and air traffic noise,
- construction and purchase of measurement devices for measuring the level of noise and vibrations (except for OHS measures – reduction of noise in workplaces).

The above mentioned directions of investment, include also **outlays on construction of particular monitoring subsystems** i.e. construction of the network of control and measurement stations and the posts at national, regional and local level to meet the needs of the National Environmental Monitoring System, as well as **outlays on research and development activities and trainings**.

The **investments associated with water management** include:

- construction of water intakes: for surface, underground and mining water (including the power industry sector) together with water treatment facilities and water main and distribution network (water intakes, wells, water treatment plants, filters, pump stations, water supply system excluding water pipe connections to buildings and households), construction of water quality control laboratories, including automatic water quality measurement stations,
- construction of: storage reservoir (except for fire and equalizing tanks), barrages, navigation dams, power dams as well as canal locks and weirs,
- regulation and management of rivers and streams,
- construction of flood embankments,
- construction of pump stations behind embankments and depression areas.

“End-of-pipe” investments – which do not interfere with the production process (the production can be carried out without this investment), but reduce or neutralize pollution from the production process. Outlays on this type of undertakings – in compliance with the methodology recommended by the Statistical Office of the European Union EUROSTAT – are all recorded as outlays on environmental protection.

“Integrated” pollution prevention investments, which lead to a reduction of the amount of produced pollutants through modification of technological processes (replacement or upgrade of production line, purchase of additional equipment), which makes the production cleaner and environment-friendly. If a new technological process is introduced, outlays on fixed assets for environmental protection encompass the outlays exceeding those spent on cheaper and effective equipment but ensuring less environment-friendly production. In the case of upgrade of existing facilities, outlays on fixed assets for environmental protection equal total outlays on adjustment to environmental requirements.

Payments for the use of the natural environment and for introducing changes to it are the monetary amounts charged for the emissions of air pollutants, emplacement the waste in the landfill, removal of trees and bushes, abstraction and use of water and water facilities, discharge of wastewater to water or soil as well as for the extraction of materials from the waters owned by the State.

Fines for violating environmental protection requirements are the monetary amounts imposed for introduction of pollutants which exceed the legal limit into the environment and for introduction of changes to the environment.

Ecological funds are funds created from income originating among others, from fees for the use of the natural environment and for introducing changes to it, including abstraction and use of waters and entry of wastewater to water or into the ground, from operational and licence fees resulting from the act on geology and mining law as well as from fines for violating environmental protection requirements, extraction of minerals without required licences or with severe breach of the terms and conditions of a license – according to the geology and mining laws and from other revenues (including revenues from navigation and rafting and extraction of gravels and sands from waters, revenues from financial operations, credit interest, bank accounts, loans). The funds are aimed at financing all or part of the activities related to environmental protection or water management.

The **National Fund for Environmental Protection and Water Management as well as voivodship environmental protection and water management funds** were established on 1 July 1989 pursuant to the Act of 27 April 1989 amending the Act on the protection and shaping of the environment and the Water Act (Journal of Laws of 2018, item 2268, with later amendment). According to the Act of 20 November 2009 amending the Environmental Protection Law and some other acts (Journal of Laws No. 215, item 1664) the revenues from charges and fees are revenues of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds, gmina and powiat budgets.

Forestry and hunting

Information within the scope of forestry concerns:

a) **public forests** owned by:

- the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - the State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by other ministers, voivods, gminas or municipal associations and the National Support Centre for Agriculture,
- gminas (of which gminas which are also cities with powiat status),
- other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;

b) **private forests** owned by:

- natural persons,
- land held in common by all or part of the residents of a village,
- agricultural production cooperatives,
- other legal persons, such as churches and religious groups, social organisations and private partnerships.

Forest land, within the meaning of the Forest Act of 28 September 1991 (Journal of Laws 2018 item 2129, with later amendments), includes:

- land with a homogenous area of at least 0.10 ha, covered with forest vegetation (wooded area), or temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area). These areas are designated for silviculture production or included in nature reserves and national parks, or registered as nature monuments. This category is in statistical terms referred to as the **forests area**,
- **land connected with silviculture** used for the purposes of forest management, such as: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, water drainage devices, ground under electricity lines, forest parking lots and tourism facilities.

Wooded area includes any land covered with crops, greenwoods and older wood stands, as well as poplars, seed plantations and fast-growing tree species.

Non-wooded area includes:

- land utilised for by-production (such as: plantations of Christmas trees and bushes, and hunting fields within forest area),
- temporarily devoid of tree stands and designated for renewal in the nearest future (such as: felling sites, blanks, irregularly stocked open stands),
- land designated to be covered by legal protection,
- deforested forest land designated to be excluded from production.

Felling sites are forest areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are forest areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years as well as crops and greenwoods in the I age category (0–20 years), with plantings less than 0,5 (full plantings – 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are forest areas planted with trees in the age category II (21–40 years) with plantings up to 0,3 inclusive or planted with trees in age category III or higher (41 years or more) with plantings up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity, being simultaneously utilised and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilised through nested fellings – at least 30% of the area) was renewed naturally or artificially, as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilised through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activities connected with the utilisation, renewal and tending of the forest are conducted simultaneously.

Hold-over trees are trees at least in the age II category (showing timber thickening) on non-wood-ed forest land or in cultivation, not included in the species structure, as well as trees at least in the age II category, located individually or in groups in tree stands, and designated for removal within the nearest decade.

Forest habitat type – a generalised concept of group of stand on sites of similar suitability for forest production; the basic unit to the typological classification applied in Poland.

Renewals are understood as forming new tree stands in place of removed ones. This includes:

- artificial renewals, which are tree crops established through planting or sowing,
- natural renewals, which are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and off-shoots, considered as full-value, and covering at least 50% of the area.

Corrections and supplements are the breeding works aimed at improving the breeding quality and at increasing the production potential of crops and greenwoods, in which various gaps and thinning shave been created for various reasons, having an impact on the future decrease in the tree stand timber. Corrections cover any activities connected with additional planting of seedlings in the crops of artificial origin, aged up to 5, established on open areas. Supplements consist of additional planting seedlings of older crops (aged more than 15), and greenwoods of artificial origin, aged up to 20.

Forest tending covers a wide range of forest management activities connected with soil and tree stand tending, such as soil loosening, weed removal in crops, brushwood planting, performing tending cuts and improving the conditions individual trees (removing lower branches or dead knots, etc.), and maintaining soil in black fallow in fastgrowing tree plantations.

Clearings are tending cuts controlling both treedensity and distribution in a tree stand as well as the species structure of the tree stand. Clearings are aimed at reinforcing the increase in the number of the best trees in a tree stand, preserving its natural biodiversity, and creating the conditions for renewal. Clearing cuts are initiated in the maturation period of a tree stand, i.e. usually above 20 years of age.

Tree stands resources are calculated by dividing the entire stock of tree stands (stocks of standing wood) by their total area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture, i.e. non-forest land. Afforestation of non-forest areas includes afforestation on agricultural land no longer utilised for agricultural purposes, or fallow land, or on other land suitable for afforestation and earmarked for afforestation in the local physical management plans, or in accordance with relevant decisions concerning land development and management conditions.

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs on public and private areas outside the forest and green areas in cities.

Forest cover (the forest cover indicator) was calculated as the share of forest area to the total area of the country, voivodship, subregion, powiat or gmina.